

ŠTVRTOK 23. APRÍLA 2009

PRESEDA: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.00 hod.)

2. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

3. Práva pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je správa Johna Bowisa v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti (KOM(2008)0414 – C6-0257/2008 – 2008/0142(COD)) (A6-0233/2009).

Ako mnohí z vás viete, John Bowis nedávno v Bruseli ochorel a musel byť hospitalizovaný. Podrobil sa operácii a som rád, že môžem povedať, že táto operácia dopadla úspešne. V súčasnosti sa zotavuje, takže môže slúžiť ako príklad cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Namiesto neho dnes vystupuje môj priateľ a kolega Philip Bushill-Matthews.

Philip Bushill-Matthews, spravodajca. – Vážený pán predsedaajúci, mám pred sebou veľmi ťažkú a zároveň veľmi ľahkú úlohu. Veľmi ťažkú preto, lebo tento spis je veľmi zložitý a veľmi citlivý, pričom ide o spis, ku ktorému som prispel len veľmi málo. Veľmi ľahkú preto, lebo ide o správu môjho váženého kolegu Johna Bowisa, ktorý, ako bolo povedané, sa v súčasnosti zotavuje z vážnej operácie srdca, ktorej sa podrobil pred niekoľkými týždňami v Bruseli.

Odviedol vynikajúcu prácu tým, že tento spis dnes doviedol do takeého úspešného záveru, pričom základom tohto úspechu bola jeho pôvodná správa o mobilite pacientov z júna 2005. Som si istý, že by chcel, aby som osobne poďakoval pani komisárke za jej podporu, ako aj tieňovým spravodajcom a sekretariátu našej skupiny, a v neposlednom rade aj jeho asistentovi pre oblasť výskumu, za obrovské úsilie, ktoré vynaložili na zaistenie rozsiahlej dohody o toľkých kontroverzných otázkach. John sa s ich pomocou snažil objasniť túto veľmi zložitú oblasť a vyjasniť predchádzajúce prípady neistoty založené na dvojitej zásade, že pacient musí byť vždy prvoradý a že jeho voľba musí byť riadená potrebami a nie prostriedkami.

Za posledných 10 rokov sa európski občania obracali na súd, aby bojovali za svoje právo byť ošetrovaný v inom členskom štáte. Je zrejmé, že pacienti chcú mať toto právo a že si toto právo zaslúžia a majú naň nárok. Nemali by byť nútení obrátiť sa na súd, aby ho dosiahli. Návrh, ktorý teraz leží pred nami, je naša šanca, aby sme to zmenili na skutočnosť. Nastal čas, aby sme my ako politici prevzali zodpovednosť a nahradili potrebu obrátiť sa na súd, ako to bolo predtým, vytvorením právnej istoty.

Väčšina ľudí sa bude chcieť vždy liečiť v blízkosti svojho domova. Stále však budú aj pacienti, ktorí budú chcieť za liečbou cestovať do iného členského štátu, nech už na to budú mať akýkoľvek dôvod. Ak si pacienti zvolia túto možnosť, musíme zaistiť, aby podmienky, za ktorých tak urobia, boli transparentné a spravodlivé. Musíme zabezpečiť, aby vedeli, koľko budú platiť, akú kvalitu a bezpečnostné normy môžu očakávať a aké majú práva v prípade, že dôjde k nejakej chybe. Táto správa sa zaoberá všetkými týmito otázkami.

Dovoľte mi objasniť, že toto právo pacientov by v žiadnom prípade nemalo mať vplyv na schopnosť členských štátov poskytovať kvalitnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých svojich občanov. Táto správa neurčuje členským štátom, ako by mali organizovať svoje vlastné systémy zdravotnej starostlivosti. Neprikazuje, akú kvalitu starostlivosti by mali poskytovať. V skutočnosti stavia na zárukách členských štátov pomáhať pri ochrane svojich vlastných vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti, napríklad voľbou systému s predchádzajúcim povolením v niektorých prípadoch.

Takéto predchádzajúce povolenie sa však nesmie využívať na obmedzovanie výberu pacientov. Zvýšená dostupnosť cezhraničnej zdravotnej starostlivosti by naopak mala pomáhať stimulovať vnútroštátne systémy, aby samy poskytovali čoraz lepšie normy zdravotnej starostlivosti.

Teším sa na pripomienky od svojich kolegov počas rozpravy, ktorá bude nasledovať.

Daniela Filipiová, úradujúca predsedníčka Rady. – (CS) Dámy a páni, je mi veľkou ctou, že tu dnes môžem byť s vami a zúčastniť sa na diskusii o niekoľkých dôležitých otázkach z oblasti verejného zdravia, ktorých prerokovanie je na dnešnom programe. Ide o uplatňovanie práv pacientov pri poskytovaní cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, zaistenie bezpečnosti pacientov a o spoločný postup EÚ v oblasti zriedkavých ochorení.

Dovoľte mi na úvod povedať, že všetky tri témy patria medzi priority českého predsedníctva a budú aj na programe rokovania Rady pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a ochranu spotrebiteľa 7. júna 2009 v Luxemburgu. Preto veľmi vítame nadchádzajúcu rozpravu.

České predsedníctvo si je plne vedomé dôležitej úlohy, ktorú Európsky parlament zohráva v legislatívnom procese v oblasti verejného zdravia, a vníma nevyhnutnosť úzkej spolupráce medzi Radou a Parlamentom. Prijatie vašich správ k trom uvedeným témam preto prichádza v pravý čas.

Teraz by som rada povedala niekoľko slov o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní práv pacientov pri poskytovaní cezhraničnej zdravotnej starostlivosti z pohľadu Rady.

České predsedníctvo si plne uvedomuje nutnosť zaistiť právnu istotu pacientom, ktorí čerpajú zdravotnú starostlivosť v inom členskom štáte, a v tomto zmysle tiež nadviazalo na výsledky práce francúzskeho predsedníctva v tejto oblasti. Naším cieľom je snaha o schválenie takého textu, ktorý bude pre občanov Európskej únie zrozumiteľný a jasný, bude rešpektovať primárne právo vrátane zásady subsidiarity a naplní deklarovanú snahu o vytvorenie právnej istoty občanov EÚ pri uplatňovaní svojich práv pri čerpaní cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Zároveň však treba dôkladne zohľadniť možný vplyv realizácie tohto návrhu na stabilitu zdravotných systémov členských štátov EÚ.

Vzhľadom na zásadný význam návrhu sú diskusie v právnych orgánoch Rady veľmi intenzívne a stále prebiehajú. V súčasnosti vám preto ešte neviem povedať, či Rada dosiahne na konci českého predsedníctva, t. j. v júni v Rade pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravotníctvo a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO) politickú dohodu. Už teraz si však v tejto súvislosti dovoľím uviesť niekoľko všeobecných záverov. Budúca smernica by mala kodifikovať všetku judikatúru Európskeho súdneho dvora, ktorá sa týka uplatňovania zásady voľného pohybu tovaru a služieb v oblasti verejného zdravia, ďalej dopĺňať nariadenie o koordinácii sociálnych systémov a poskytnúť členským štátom možnosť podmieniť čerpanie zdravotnej starostlivosti v inom členskom štáte predchádzajúcim súhlasom či možnosť aplikovať systém tzv. „gate-keepingu“, teda obmedzovanie množstva informácií.

Tieto zásady nájdeme aj v správe pána Johna Bowisa k návrhu smernice, o ktorej budete diskutovať. Takisto je možné identifikovať aj ďalšie témy, ktoré sú v Európskom parlamente a Rade spoločné: význam poskytovania úplných a správnych informácií pacientom o možnostiach čerpania cezhraničnej zdravotnej starostlivosti či dôraz na zaistenie vysokej kvality a bezpečnosti poskytovania starostlivosti.

České predsedníctvo oceňuje dôslednosť Parlamentu pri príprave tejto správy, ktorej znenie vychádza z množstva zložitých, ale prínosných rokovaní niekoľkých príslušných výborov. Uvedomujem si, že znenie správy predstavuje kompromis medzi jednotlivými politickými skupinami a jeho dosiahnutie nebolo vôbec jednoduché. Preto by som rada poďakovala všetkým, ktorí sa na jej vzniku podieľali, a najmä spravodajcovi Johnovi Bowisovi, ktorému, samozrejme, všetci prajeme skoré uzdravenie. Ide o cenný príspevok, vďaka ktorému ďalej pokročí legislatívny proces schvaľovania návrhu smernice. Rada podrobne preskúma text správy, ako aj všetky schválené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a dôkladne zväží ich zohľadnenie v spoločnej pozícii Rady, aby tak podporila dosiahnutie dohody v druhom čítaní.

Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ako som už povedala, v súčasnosti je ešte priskoro povedať, či Rada EPSCO dosiahne v júni politickú dohodu o návrhu smernice, pretože diskusie založené na kompromisnom návrhu, ktorý predložilo české predsedníctvo, sa ešte neskončili. V každom prípade bude Rada o tejto téme ďalej diskutovať, a to vzhľadom na schválenú správu Európskeho parlamentu.

Predsedajúci. – Som si istý, že pani Filipiová nebude namietaa, keď Parlament informujem, že je sama odkázaná na invalidný vozík.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, skôr ako budem hovoriť o právach pacientov v oblasti cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, dovoľte mi, aby som sa osobitne zmienila o spravodajcovi Johnovi Bowisovi, ktorý tu dnes, žiaľ, nie je s nami a ktorému vďačíme za veľa, pokiaľ ide o tento dokument.

Želám mu skoré uzdravenie a veľa zdravia a šťastia po mnohých rokoch vynikajúcej služby európskym občanom.

(potlesk)

Takisto by som rada poďakovala všetkým tieňovým spravodajcom za ich konštruktívnu prácu a, samozrejme, aj pánovi Bushillovi-Matthewsovi, ktorý dnes vystupuje v mene pána Bowisa.

Včera sme tu v Štrasburgu oslavovali Európsky deň práv pacientov. Tým sme uznali rastúcu úlohu pacientov v oblasti zdravotnej starostlivosti a uznali význam dôvery a vedomostí pacientov o starostlivosti, ktorú dostávajú.

Hlavnou otázkou v tomto kontexte je: čo môže Európska únia urobiť pre pacientov? Dnes ráno máme možnosť urobiť veľký krok vpred k vybudovaniu Európy pre pacientov, pre každého a pre všetkých európskych občanov, ktorých vy, vážené poslankyne a vážení poslanci, zastupujete.

V prvom rade chcem povedať, že si veľmi cením ťažkú prácu, ktorú vykonal Parlament pri skúmaní návrhu smernice o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, o ktorom budete zakrátko hlasovať. Všetkým by som vám chcela poďakovať a zablahoželať za vaše zaujímavé a často podnetné diskusie a za veľmi účinný proces.

Dovoľte mi stručne spomenúť hlavné body tohto návrhu smernice, ako aj jeho hlavné ciele a zásady. Pôvod tohto návrhu spočíva v desaťročí jurisprudencie Európskeho súdneho dvora, ktorý stanovil, že pacienti majú právo na úhradu nákladov na zdravotnú starostlivosť v zahraničí, dokonca aj keby ju boli mohli získať doma.

To je dôležité. Je to právo, ktoré Zmluva priamo zaručuje občanom EÚ. Ak však tieto rozhodnutia boli v prípade jednotlivcov zjavné, otázka, ako ich uplatniť na všetky ostatné prípady, bola nejasná. Vznikla tak potreba legislatívneho rámca, aby všetci pacienti v Európe mohli uplatňovať svoje právo na úhradu nákladov v prípade cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

Týmto právom by nemali disponovať len pacienti, ktorí majú prístup k informáciám, ktoré nie sú verejne dostupné, a ktorí si môžu dovoliť právnikov. Komisia preto po dôkladnom zvážení a rozsiahlych konzultáciách prijala 2. júla minulého roku návrh smernice.

Hlavným cieľom je v prvom rade poskytnúť pacientom lepšie možnosti a prístup k zdravotnej starostlivosti v celej Európe. Pacienti sú stredobodom návrhu tohto právneho predpisu, ktorý takisto plne rešpektuje rozmanitosť systémov zdravotnej starostlivosti v Európe. Dovoľte mi vyjadriť sa v tejto veci celkom jasne. Viem, že boli vyjadrené mnohé obavy, no tento právny predpis nebude predstavovať zmeny v organizácii a financovaní vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti.

Návrh smernice má tri hlavné ciele: po prvé, vyjasniť podmienky, za akých budú pacientom uhradené náklady za liečbu v rámci cezhraničnej zdravotnej starostlivosti vo výške sadzby ich domovskej krajiny; po druhé, zabezpečiť kvalitu a bezpečnosť takýchto služieb v celej Európe a po tretie, podporovať európsku spoluprácu medzi systémami zdravotnej starostlivosti.

Na základe týchto troch pilierov možno pre našich občanov urobiť veľa, a to najmä pre tých, ktorí chcú využiť služby cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ale aj pre všetkých pacientov v celej Európe. Teším sa na vašu rozpravu.

Iles Braghetto, spravodajca Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaného o stanovisko. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ako môžeme definovať túto smernicu? Predstavuje príležitosť pre pacientov zvoliť si vhodnú liečbu a rýchly prístup k službám, príležitosť pre systémy regionálnej zdravotnej starostlivosti zlepšiť kvalitu a účinnosť zdravotníckych služieb a príležitosť pre väčšiu európsku integráciu v odvetví služieb osobnej starostlivosti. Európske referenčné siete, technologická úroveň a rozvoj telemedicíny podporia cezhraničnú spoluprácu, ktorá sa už začala.

Vyžaduje si to vhodný informačný systém, monitorovanie kvality a účinnosti zariadení zdravotnej starostlivosti, záruku, pokiaľ ide o profesionálnu etiku zdravotníckeho personálu a nebyrokratický postup regulácie cezhraničnej mobility. Táto smernica poskytuje primeranú odpoveď na tieto požiadavky.

Françoise Grossetête, spravodajkyňa Výboru pre priemysel, výskum a energetiku požiadaného o stanovisko. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Vassiliouová, rada by som v prvom rade zablahožela nášmu kolegovi pánovi Bowisovi, hoci tu nie je. Ľutujem, že nie je prítomný, pretože na svojej správe o právach pacientov pracoval tak zanietené, že by si skutočne zaslúžil, aby tu dnes bol.

Je zrejmé, že teraz určite nejde o novú smernicu o službách. Treba zamietnuť myšlienku, aby Súdny dvor vytváral európske právne predpisy namiesto politikov. To je neprijateľné.

Európski občania majú právo získať zdravotnú starostlivosť v inom členskom štáte za určitých podmienok. Chcela by som uistiť tých poslancov, ktorí sa obávajú potenciálneho zneužívania v budúcnosti: táto smernica plne rešpektuje suverenitu členských štátov, pokiaľ ide o ich systémy zdravotnej starostlivosti. V protiklade s tým, čo povedali niektorí z jej oponentov, tento text sa týka všetkých pacientov a obnovuje spravodlivosť a nestrannosť, pretože doteraz mali prístup k cezhraničnej zdravotnej starostlivosti len tí najbohatší.

Na základe tejto smernice by takúto starostlivosť mohol získať každý občan za predpokladu, že v prípade nemocničnej zdravotnej starostlivosti získa najprv povolenie od svojho členského štátu, v ktorom je poistený, čo umožní úhradu nákladov vo výške platnej v členskom štáte jeho pôvodu.

Za predpokladu, že sa urobí všetko pre to, aby sa zabránilo zdravotnej turistike, to vnímam výlučne ako pokrok. Je to pre Európu veľký krok vpred v oblasti zdravia, je to spravodlivejšie, poskytuje to viac informácií našim občanom o dostupnej zdravotnej starostlivosti a zvyšuje to spoluprácu v kontexte nových zdravotníckych technológií.

Bernadette Vergnaud, spravodajkyňa Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa požiadaneho o stanovisko. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Vassiliouová, dámy a páni, budeme rozhodovať o texte, v ktorý som dlho dúfala a ktorý som si želala, najmä v rámci svojej správy o vplyve vylúčenia služieb zdravotnej starostlivosti zo smernice o službách.

Obávam sa však, že nedávne hlasovanie zanechalo v mojich ústach horkú pachuť. Správa prijatá vo Výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín za podpory väčšiny politických skupín s výnimkou Socialistickej skupiny je v skutočnosti, až na niektoré zlepšenia, len reakciou na rozhodnutia Súdneho dvora. Nielenže nereaguje na hlavné problémy zdravotných politik v Únii, ale nerieši ani otázku právnej neistoty pre pacientov a zachováva trhový prístup k zdravotnej starostlivosti.

Pokiaľ ide o právnu neistotu, zdá sa mi očividné, že vágnosť prevládajúca medzi príslušnými podmienkami uplatňovania tejto smernice a nariadením (EHS) č. 1408/1971 a čoskoro aj nariadením (ES) č. 883/2004, ktoré bolo prijaté včera, bude mať za následok len vznik nových rozhodnutí Súdneho dvora.

Čo sa týka trhového prístupu, ducha tejto správy možno nájsť v zhrnutí v jej právnom základe, inými slovami, v článku 95 upravujúcom pravidlá vnútorného trhu. Zdravie by preto bolo len komoditou ako ostatné, na ktorú by sa vzťahovali rovnaké pravidlá ponuky a dopytu.

To môže viesť len k nerovnému prístupu k zdravotnej starostlivosti, kde si dobre situovaní a dobre informovaní občania budú môcť zvoliť najlepšiu zdravotnú starostlivosť, aká je v EÚ dostupná, zatiaľ čo zvyšok obyvateľstva sa bude musieť uspokojiť so službami, ktoré už v mnohých členských štátoch nie sú dostačujúce a na zlepšenie ktorých táto smernica v žiadnom prípade nebola vypracovaná.

V rovnakom duchu sa pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 67 zavádza hospodárska súťaž medzi vnútroštátnymi systémami verejnej zdravotnej starostlivosti, pretože každý bude mať možnosť, samozrejme, za predpokladu, že zaplatí, vstúpiť do systému v EÚ podľa svojho výberu.

Nakoniec by som rada predložila otázku týkajúcu sa predchádzajúceho povolenia na nemocničnú zdravotnú starostlivosť, ktorého zavedenie je predmetom celej série obmedzení pre členské štáty, hoci táto zásada umožňuje kontrolu finančnej rovnováhy sociálnych systémov a záruku pacientom, pokiaľ ide o podmienky na úhradu platieb.

Pre všetky tieto dôvody a preto, že nemám žiadne ilúzie o výsledku dnešného hlasovania, vzhľadom na úžasnú jednomyselnosť...

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Diana Wallis, spravodajkyňa Výboru pre právne veci požiadaneho o stanovisko. – Vážený pán predsedajúci, v mene Výboru pre právne veci by sme chceli privítať tento návrh a zdôrazniť, čo prináša, pokiaľ ide o právnu istotu, čomu treba vysloviť uznanie, ako aj o dôraz na voľbu pacienta. Ako výbor hovoríme – a myslím si, že je to dôležité vzhľadom na obavy, ktoré boli vyjadrené dnes ráno – že rešpektuje subsidiaritu a tým aj integritu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti.

Jediná oblasť, v ktorej sa možno odchyľujeme od hlavnej správy je, že by sme boli radi, keby sa viac pozornosti venovalo tým pacientom, v prípade ktorých, žiaľ, došlo k chybe. Domnievame sa, že režim rozhodného

práva a pravidlá v rámci jurisdikcie, ktoré boli stanovené, nie sú dosť jasné. Mohli byť viac zamerané na pacientov s cieľom zaistiť, tak ako sme to urobili aj v iných oblastiach, aby pacienti mohli predložiť sťažnosť v krajine pobytu a získať odškodnenie v súlade so zákonmi krajiny svojho pobytu. Bolo by dobré, keby sa tieto aspekty znovu prepracovali.

Anna Záborská, spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadaného o stanovisko. – (SK) Ako spravodajkyňa z výboru FEMM chcem poďakovať kolegovi Bowisovi za úzku spoluprácu a opakované diskusie pri príprave tejto správy. Zároveň mu prajem všetko najlepšie.

Správa sa priamo dotýka práv pacientov a tu európsky zákonodarca musí dbať na bezvýhradné uplatnenie rovnosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pre ženy a mužov. Akákoľvek diskriminácia na základe pohlavia spôsobená zdravotníckymi zariadeniami, poisťovňami alebo štátnymi úradníkmi je nepripustná. Hrozbou navrhovaného systému je, že cezhraničnú zdravotnú starostlivosť, a tým aj kvázi prednostné ošetrovanie, budú prioritne využívať občania, ktorí sú finančne lepšie zabezpečení.

Jedným z riešení takto vzniknutej situácie je potenciál, ktorý poskytuje medziregionálna spolupráca. Cezhraničné regionálne zmluvy medzi finančnými ustanovizňami a zdravotníckymi zariadeniami by mohli napomôcť zosúladiť požiadaviek pacientov, kontinuitu verejných financií, ale hlavne prioritu štátu, aby zostal zdravotný stav jeho občanov dobrý.

Avril Doyle, v mene skupiny PPE-DE. – Vážený pán predsedajúci, od roku 1998 Európsky súdny dvor (ESD) stanovil, že pacienti majú právo na úhradu nákladov na zdravotnú starostlivosť v inom členskom štáte. Táto správa na základe predbežného návrhu pani komisárky, objasňuje, ako uplatňovať zásady stanovené v prípadoch ESD.

Vítam vynikajúcu správu Johna Bowisa a jeho šikovné vyriešenie mnohých oprávnených obáv, ktoré vznikli na základe pôvodného návrhu správy. Správa je založená na potrebách pacientov a nie na ich finančných prostriedkoch. Definície nemocničnej starostlivosti a predchádzajúceho povolenia boli prediskutované a pokiaľ viem, Rada s Komisiou ich odsúhlasila. Normy kvality zostanú v kompetencii jednotlivých členských štátov, kým bezpečnostné normy sa budú riešiť v rámci Európy. V každom členskom štáte budú potrebné komplexné rovnocenné zdroje informovania pacientov s cieľom umožniť im výber založený na informáciách. Myslím si, že ustanovenie o vzájomnom uznávaní receptov bude veľmi dôležitým doplnkom tohto právneho predpisu a musí byť predložené čo najskôr.

Kým služby zdravotnej starostlivosti boli spočiatku zahrnuté do predbežného návrhu pána Bolkensteina o cezhraničných službách, rýchlo vyšlo najavo, že je potrebná samostatná smernica o tejto veľmi dôležitej otázke týkajúcej sa zdravia, ktorá má dôsledky pre všetky aspekty zdravotnej starostlivosti v našich 27 členských štátoch. Pacienti budú vždy uprednostňovať zdravotnú starostlivosť v blízkosti svojich domovov. V súčasnosti sa na cezhraničnú zdravotnú starostlivosť vynakladá len jedno percento nášho rozpočtu. To by sme mali vecne zohľadniť.

Keď si to okolnosti vynúti, zdravotná starostlivosť v inej krajine EÚ môže byť prínosom, a to najmä v pohraničných regiónoch, kde najbližšie zdravotnícke zariadenie môže byť napríklad v inej krajine, alebo kde sa nachádza viac odborníkov, napríklad v prípade zriedkavých ochorení, alebo kde by osobitná starostlivosť či liečba mohla byť poskytnutá rýchlejšie v inej krajine. Plne uznávam, že všeobecná kompetencia v oblasti zdravotnej politiky a jej financovania zostáva a aj zostane na úrovni členského štátu.

K správe pána Trakatellisa by som chcela povedať len jedno. V prípade pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 15 bolo vyjadrených množstvo obáv a nedorozumení, preto vítam príležitosť hlasovať po častiach, čím sa umožní hlasovať proti koncepcii „vykorenenia“ zriedkavých ochorení, čo vyvolalo množstvo obáv. Podporím však ostatné časti pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu a vynikajúcu prácu svojho kolegu profesora Antoniosa Trakatellisa o zriedkavých ochoreniach.

Dagmar Roth-Behrendt, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, v mene svojej skupiny by som chcela zaželať pánovi Bowisovi skoré uzdravenie. Viem, že vo výbore pracoval veľmi intenzívne až do posledného dňa hlasovania, a teraz dúfam, že sa po svojej operácii rýchlo zotaví a uzdraví a že pred letnou prestávkou ho tu znovu uvidíme.

Dovoľte mi začať tým, že podľa našej skupiny ide o veľmi dobrú správu. Ako môžeme vidieť, návrh Komisie bol dôkladne vylepšený množstvom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov z Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, ako aj kompromismi, ktoré sme spoločne dosiahli. Pani komisárka

Vassiliouová, vy a váš tím ste odvedli dobrú prácu, existoval však priestor pre zlepšenie a v tomto smere sme dosiahli úspech.

Dokázali sme zabezpečiť, aby všetci pacienti odteraz vedeli, že v Európskej únii majú tie isté práva ako všetci ostatní. Môžu slobodne cestovať, tak ako je to v prípade všetkých pracovníkov, študentov, ale aj tovarov, služieb a ostatných vecí. Aj pacienti musia mať svoje práva na vnútornom trhu. To stanovuje tento právny predpis a z tohto dôvodu ho bez výhrad vítame.

Musíme však tiež zdôrazniť, ktoré oblasti správy konkrétne schvaľujeme. Patrí sem napríklad skutočnosť, že pacientom treba zaručiť voľný pohyb, pokiaľ ide o ambulatnú starostlivosť. Takisto sa domnievame, že členské štáty by si mali zachovať právomoci v rámci svojich systémov zdravotnej starostlivosti. Mali by si plánovať svoju nemocničnú starostlivosť, starostlivosť odborníkov a ich investície v predmetnom členskom štáte by mali byť cenovo dostupné. Nechceme členským štátom odňať toto oprávnenie, túto právomoc. Nechceme ani, aby vyšli na mizinu. Preto je správne, aby bolo v prípade niektorých druhov liečby potrebné predchádzajúce povolenie. Aj to je niečo, čo naša skupina s radosťou podporuje, a k tejto záležitosti sa na konci ešte vrátim. Je to dobrý prístup, ktorý charakterizuje správu ako celok.

Jedna vec, ktorú na personálnej úrovni veľmi vítam, je skutočnosť, že konečne budú existovať referenčné siete. Ako dlho sme žiadali, že musí byť jasné, kde v Európskej únii sa uplatňujú najlepšie postupy? Kde sa poskytuje najlepšia liečba? Kde sa dosahujú najväčšie úspechy? Ktorý tím v ktorej nemocnici v ktorom členskom štáte môže oznámiť novinky? V súčasnosti sa to ponecháva na náhodu. Možno o tom vie malá časť vedeckej komunity, nie však každý miestny lekár. Skutočnosť, že túto situáciu môžeme zlepšiť prostredníctvom nástupu referenčných sietí, je veľkým úspechom. Tieto zdroje informácií každému pacientovi v každom členskom štáte umožnia do nich nahliadnuť, zavolať a opýtať sa: „Aké sú moje práva?“ Na túto otázku dostane informáciu o svojich právach vo svojom rodnom jazyku a v prípade problému dostane odpoveď. To je pozitívny vývoj.

Keďže môj rečnícky čas sa chýli ku koncu, musím spomenúť aj tie oblasti, o ktorých sa väčšina našej skupiny domnieva, že sú nežiaduce. Pre prevažnú väčšinu našej skupiny to znamená dva body, ktoré sú kritické pre nás a naše dnešné hlasovanie. Prvým z nich je, že by sme radi videli dvojité právne základy. Musíme uplatniť článok o zdraví, článok 152, s cieľom zabezpečiť, aby odkaz, ktorý vysielame do sveta, znel, že ide o otázku zdravotnej politiky, ako aj o slobodu pohybu. Potrebujeme ho a podmieňujeme tým aj našu podporu.

Ďalej sme presvedčení, že predchádzajúce povolenie stanovené v článku 8 ods. 3 je neprimerane definované. Ak tento bod nebude vylepšený prostredníctvom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré boli predložené, naša skupina, žiaľ, nebude môcť o tejto správe hlasovať, čo osobne veľmi ľutujem, hoci to možno bude podnetom na zlepšenie do druhého čítania, ak dnes neurobíme dostatočné zmeny.

Jules Maaten, v mene skupiny ALDE. – (NL) Táto smernica sa týka pacientov. Musím to neustále zdôrazňovať, pretože sme v kontexte cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, samozrejme, hovorili aj o množstve ďalších záležitostí: o voľnom pohybe zdravotníckych služieb a o tom, čo robiť, pokiaľ ide o trh so zdravotnou starostlivosťou. Práve o tom však teraz nehovoríme.

Hovoríme o pragmatickom prístupe. Ako vybudovať systém tak, aby mali pacienti z neho úžitok? Ak tak neurobíme my, kto potom? Pacienti sú v oslabenej pozícii. Nechceme, aby chorí ľudia museli bojovať s chladnými byrokratmi v oblasti zdravotnej starostlivosti, ktorí politiku v oblasti zdravotníctva vnímajú prostredníctvom čísiel a štatistík v tabuľkách, na monitoroch počítačov. To sa nesmie stať.

Preto je táto smernica aj sociálnou smernicou. Cezhraničná zdravotná starostlivosť bola, samozrejme, dlho dostupná pre tých, ktorí si ju mohli dovoliť, treba však urobiť niečo aj pre tých, ktorí si ju dovoliť nemôžu. O tom dnes hovoríme, pán predsedajúci.

Z tých istých dôvodov naša skupina prikladá význam predchádzajúcemu povoleniu, ktoré je, prirodzene, kľúčovým prvkom, pani Filipiová. Mimochodom, veľmi si cením, že je tu dnes prítomná Rada. Predchádzajúce povolenie sa musí zaviesť nie preto, aby sa umožnila cezhraničná zdravotná starostlivosť, to vôbec nie, ale skôr preto, aby sa zabránilo vážnemu narušeniu vnútroštátnych systémov. Súhlasíme s tým a v tejto záležitosti zájdeme ďalej, ako by sme to pravdepodobne boli bežne urobili. Preto je nevyhnutný kompromis. Domnievame sa, že v poradovníkoch sa musia zohľadniť výnimky pre zriedkavé choroby alebo situácie ohrozujúce život. Radi by sme stanovili definíciu nemocničnej starostlivosti na európskej úrovni a nie jednotlivito pre každý členský štát, a to z jednoduchého dôvodu poskytnúť pacientom právnu istotu a zabezpečiť istotu v rámci vnútroštátnych systémov.

Okrem toho sa domnievame, že pacienti, ktorí sú už chorí, by sa v prípade, že dôjde k chybe, nemali zapájať do zdĺhavých právnych procesov. Namiesto toho by sa mal zaviesť systém európskeho ombudsmana pre pacientov.

Vo Výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín sme v tomto bode, samozrejme, nedosiahli dohodu, a preto vyzývam všetkých ľavicových poslancov, aby tentoraz postavili ideológiu stranou a zabezpečili, že prijme dobrú smernicu pre pacientov a zaujmeme pragmatický prístup. S veľkým rešpektom som počúval, čo k tejto veci povedala pani Rothová-Behrendtová.

Nakoniec by som veľmi rád poďakoval aj spravodajcovi pánovi Bowisovi. Odviedol vynikajúcu prácu a úprimne dúfam, že sa čoskoro uzdraví.

Salvatore Tatarella, *v mene skupiny UEN.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dnes sa snažíme zlepšiť smernicu veľkého významu, smernicu, ktorá vyvoláva obavy u pacientov, a ako už bolo povedané, aj u všetkých európskych občanov. Tesne pred európskymi voľbami môžu všetci európski občania znovu vidieť, ako môže Parlament pozitívne ovplyvniť život každého z nich.

Charta základných práv Európskej únie stanovuje právo na zdravotnú starostlivosť a prostredníctvom tejto smernice toto právo teraz podporujeme. Je to záležitosť, ktorá znepokojuje veľké množstvo občanov: z nedávneho prieskumu Eurobarometra vyplynulo, že v súčasnosti je 50 % európskych občanov ochotných cestovať za liečbou do zahraničia v nádeji, že ich choroba bude liečená lepšie a rýchlejšie, a 74 % občanov sa domnieva, že keď za liečbou vycestujú do zahraničia, ich členský štát by im mal uhradiť náklady.

Túto oblasť v súčasnosti riadia vnútroštátne právne predpisy a občania nie sú dostatočne informovaní o možnostiach, úhrade nákladov a prípadnej liečbe v zahraničí. V súčasnosti sú v zahraničí liečené len 4 % európskych občanov. Európska únia má jednotné nariadenia len v prípadoch urgentnej zdravotnej starostlivosti získanej v zahraničí na základe nariadenia o Európskom preukaze zdravotného poistenia.

Parlament dnes zaručuje ochranu zdravia európskych občanov a v oblasti zdravotnej starostlivosti sa Európa pripravuje odstrániť hranice a umožniť všetkým pacientom, aby si vybrali, kde chcú byť liečení.

Claude Turmes, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, smernicu, ktorou sa dnes zaoberáme, musíme predovšetkým posudzovať ako doplnok spolupráce, ktorá fungovala tri desaťročia medzi členskými štátmi a ich systémami sociálneho zabezpečenia.

Dnes v našej krajine, v Luxembursku, sa viac ako 30 % zdravotnej starostlivosti poskytuje za hranicami a prípad pána Bowisa, ktorému želám plné uzdravenie, je dokonalým príkladom správneho využívania existujúceho nariadenia, pretože bol prijatý do nemocnice v Bruseli ako naliehavý prípad. Bolo o neho dobre postarané a v prípade britského občana nie je úhrada nákladov problémom.

Čo musí preto táto smernica zlepšiť? V prvom rade musí zlepšiť informácie poskytované občanom: informácie o ponúkaných službách, informácie o centrách excelentnosti, čo pani Rothová-Behrendtová tak dobre vysvetlila, a najmä informácie o kvalite poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Domnievam sa, že mnohé členské krajiny vrátane mojej vlastnej musia urobiť pokrok, pokiaľ ide o kritériá kvality a kvalitu informácií o zdravotnej starostlivosti. Ak sa nachádzam v zahraničí a dôjde k problémom, musí, samozrejme, existovať aj miesto, na ktoré sa môžem obrátiť.

Všetky tieto záležitosti sú v súčasnom texte dobre zohľadnené, domnievame sa však, že ešte treba zlepšiť tri veci. Po prvé, myslíme si, že systém predchádzajúceho povolenia pre nemocničnú starostlivosť má dvojité výhody: v prvom rade je veľmi výhodný pre európskych občanov, pretože budú vedieť, kedy presne im budú uhradené náklady, a starostlivosť bude predbežne financovaná. Okrem toho to umožní naplánovať väčšiu nemocničnú infraštruktúru, pretože dobrý zdravotný systém nebude vytvárať neviditeľná ruka trhu. Treba ho naplánovať.

Druhá požiadavka Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie sa týka dvojitého právneho základu, pretože nechceme, aby sa oblasť zdravotnej starostlivosti považovala za trh. Musí byť jasné, že tento systém je organizovaný predovšetkým členskými štátmi.

Tretí bod sa týka zriedkavých ochorení: žiadame osobitné právne predpisy, pretože táto oblasť je pre veľmi dôležitá, a klamali by sme európskych občanov, keby sme povedali „chodte a nájdite si nejakú nemocnicu v Európe, bude o vás postarané“. Žiadame osobitné právne predpisy. Nechceme teda ďalšiu Bolkensteinovu smernicu II, chceme text, ktorý zabezpečí právnu istotu a ktorý bude slúžiť väčšine európskych občanov.

Kartika Tamara Liotard, v mene skupiny GUE/NGL. – (NL) Tiež by som rada úprimne poďakovala pánovi Bowisovi. Veľmi intenzívne pracoval na tejto správe a dúfam, že sa skoro uzdraví.

Musím však povedať, že Európska komisia sa pod zavádzajúcim termínom „práva pacientov“ snaží zaviesť trhové zásady do zdravotnej starostlivosti pre celú Európu. Nie je potrebné zdôrazňovať, že naša skupina je za viac práv pre pacientov a mobilitu pacientov v pohraničných regiónoch. Sami zachádzame ešte ďalej. Domnievame sa, že každý, bohatý aj chudobný, má právo na adekvátny prístup k vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Vážny problém však pre mňa predstavuje skutočnosť, že návrh je založený na článku o vnútornom trhu, ktorý poukazuje na to, že hospodárske záujmy majú prednosť pred záujmami pacientov. Návrh je okrem toho povrchný. Je však už stanovená úhrada nákladov. Skutočnosť, že niektoré poisťovne a členské štáty tieto ustanovenia nedodržiavajú, treba riešiť lepšie.

Návrh takisto nerovnomerne rieši záležitosť, ktorá patrí do právomoci členských štátov, v dôsledku čoho majú ľudia s tučnou peňaženkou prístup k lepšej zdravotnej starostlivosti. Navrhovaný systém kompenzácií a nákladov v súlade s pravidlami domácej krajiny predstavuje formu mobility pacientov, ktorá je v protiklade so zásadou rovnakého prístupu všetkých k zdravotnej starostlivosti. Návrh takisto predstavuje veľké riziko, že čoskoro to už nebudú pacienti, ktorí budú mať právo na liečbu v zahraničí, ale poisťovne či členské štáty, ktorí budú nútiť pacientov, aby vyhľadali toho najlacnejšieho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Namiesto práva pacientov to bude povinnosť.

Vzhľadom na to, že máme 27 krajín s 27 rôznymi systémami zdravotnej starostlivosti, návrh Komisie založený výlučne na článku 95 – slávnom článku o harmonizácii – povedie k narušeniu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a tým k zrušeniu zodpovednosti členských štátov. Sme za to, aby bol východiskovým bodom rovnaký prístup pacientov, nie aby trh v oblasti zdravotnej starostlivosti zohrával ešte väčšiu úlohu.

Hanne Dahl, v mene skupiny IND/DEM. – (DA) Vážený pán predsedajúci, jedným z dôsledkov, ktoré môže mať smernica o pacientoch vo svojej súčasnej podobe pre odvetvie zdravotnej starostlivosti je, že veľmi sťaží kontrolu verejných výdavkov. Preto by som chcela požiadať, aby sme hlasovali za pozmeňujúci a doplňujúci návrh 122, ktorý sa týka predchádzajúceho súhlasu. Myslím si, že je dôležité, aby všetci občania mali slobodný a rovnaký prístup k liečbe v súlade so svojimi potrebami. To znamená, že lekár by mal rozhodnúť, akú liečbu dostaneme a kedy.

Táto smernica, žiaľ, predstavuje veľmi jasnú tendenciu, na základe ktorej sa všetci meníme z občanov na spotrebiteľov. Namiesto toho, aby sme boli občanmi spoločnosti založenej na zásade povinnosti reciprocity, stali sme sa spotrebiteľmi na rozsiahlom vnútornom trhu. Byť občanom však znamená byť ľudskou bytosťou, a my všetci sme občania, rovnako ako sme všetci aj ľuďmi. Ako spotrebiteľov nás však redukujú na objekty marketingovej kampane. To znamená, že sme objekty a nie subjekty. Pacienti by mali byť subjektmi a nie objektmi marketingovej kampane.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, pripájam sa k prianiu všetkého dobrého nášmu spravodajcovi a želám mu rýchle uzdravenie a návrat.

Som si istý, že získanie tých najlepších služieb pre našich občanov je v záujme nás všetkých. Pre mňa je však dôležité, aby táto smernica zabezpečila rovnováhu medzi slobodou pohybu na jednej strane a bezpečnosťou a zodpovednosťou pacientov na strane druhej. Nemám záujem propagovať zdravotnú turistiku, a preto sa domnievam, že treba chrániť národnú autonómiu pred regulačnými aspektmi a že musíme zabrániť harmonizácii noriem s čo najnižším menovateľom. Takisto musíme zabrániť zvýšenému tlaku na miestne služby v neprospech domácich pacientov, čo je osobitne relevantné v špecializovaných oblastiach, ktoré budú ľudia vyhľadávať.

Otázka následnej starostlivosti po liečbe v zahraničí sa musí primerane vyriešiť, pretože mám obavy, že služby ako fyzioterapia a iné by sa mohli preťažiť v dôsledku dopytu.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som vrelo privítať správu môjho váženého kolegu pána Bowisa o právach pacientov pri cezhraničnej starostlivosti. Lutujem, že pán Bowis tu dnes ráno nie je prítomný a želám mu, aby sa zo svojej choroby rýchlo zotavil.

Bola to pre mňa česť prispieť k práci na zlepšenie práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Ja sám som príjemcom cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Mal som to šťastie, že som si ju mohol dovoliť zaplatiť. Teraz chcem, aby tí, ktorí nemajú toľko šťastia ako ja, mohli využívať svoje právo vycestovať za

získaním zdravotnej starostlivosti bez toho, aby si museli robiť starosti o náklady, a aby boli plne informovaní o svojich právach a o kvalite starostlivosti, ktorú môžu získať.

Problematiku práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti už prediskutoval a riešil Európsky súdny dvor v niekoľkých posledných rokoch. Preto je načase, aby sme my, zástupcovia ľudí, jasne a jednoznačne definovali nesporné právo pacientov na prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na ich finančné prostriedky alebo ich geografickú polohu.

Mali by sme mať právo aj na prístup k vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti v blízkosti nášho domova. Takisto musíme uznať, že to nie je vždy možné, najmä v prípade zriedkavých ochorení, kedy liečba nemusí byť dostupná v členskom štáte, v ktorom je pacient poistený.

Ak musíme za zdravotnou starostlivosťou cestovať do zahraničia, nemali by sme mať žiadnu neistotu, pokiaľ ide o schopnosť platby za často drahú liečbu. Preto som rád, že táto neistota a zmätok boli raz a navždy vyriešené. Po udelení predchádzajúceho povolenia za bežných okolností budú pacienti musieť uhradiť len náklady na liečbu navyše, ktoré by museli uhradiť, keby sa podrobili rovnakej alebo podobnej liečbe doma.

Informácie o kvalite a normách zdravotnej starostlivosti v iných členských štátoch sú ďalší dôležitý faktor pre tých z nás, ktorí musia vycestovať za liečbou do zahraničia. Intenzívne sme pracovali, aby sme zaistili, že tieto informácie budú dostupné pacientom, ktorí by mali alebo chceli vycestovať za liečbou. Národné kontaktné miesta navrhnuté v tomto dokumente patria medzi kľúčové inovácie a budú zohrávať významnú úlohu pri pomoci a zjednodušení mobility pacientov. Víтам túto správu a dúfam, že dnes prejde.

Guido Sacconi (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pani Rothová-Behrendtová odvieďla vynikajúcu prácu, keď vysvetlila stanovisko našej skupiny a najmä výborne zdôraznila, prečo tak veľmi oceňujeme, koľko oblastí sa zlepšením tohto textu zahrnulo. Takisto objasnila, aké dôležité je prejsť posledný krok, konkrétne dvojitý právny základ a jasnejšie a dôraznejšie formulované právo členských štátov na predchádzajúce povolenie týkajúce sa nemocničnej liečby.

Stručne povedané, nepokračujme v tejto diskusii, pretože s touto smernicou, o ktorej sme diskutovali niekoľko mesiacov, sme veľmi dobre oboznámení. Rád by som položil dve konkrétne politické otázky, pretože nastal čas rozhodovania. Prvá otázka je venovaná pani komisárke Vassiliouovej: čo presne si Komisia myslí o dvojitom právnom základe? Po druhé, a teraz sa obraciam najmä na Skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov (PPE-DE) – ľutujem, že tu nie je môj priateľ John Bowis, pretože som s ním ako koordinátorom hlavných skupín Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín počas tohto parlamentného obdobia riešil veľké množstvo problémov, a ktorému, samozrejme, želám skoré uzdravenie – teda, rád by som sa opýtal skupiny PPE-DE a myslím, že aj Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu: považujete za lepšie prejsť do druhého čítania bez hlasovania Skupiny socialistov v Európskom parlamente? Bez prevažnej väčšiny?

Preto vás vyzývam, aby ste sa vážne zamysleli nad pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi 116 a 125 o dvojitom právnom základe a pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi 156 a 118 o predchádzajúcom povolení. Ak budú tieto dokumenty schválené, budeme hlasovať za; inak to nebude možné. Je na vás, aby ste to zväzili a zvolili si výsledok, ktorý chcete dosiahnuť.

Karin Riis-Jørgensen (ALDE). – (DA) Vážený pán predsedajúci, nachádzame sa uprostred európskej volebnej kampane – volebnej kampane, v ktorej musíme nadviazať užšie vzťahy s európskymi občanmi. Máme tu právny predpis, ktorý tento úzky vzťah s európskymi občanmi nadväzuje. Uchopme tento právny predpis a zamerajme hlavnú pozornosť na pacienta. Pre mňa ako spravodajkyňu za Skupinu Aliancie liberálov a demokratov za Európu je mojou cieľovou skupinou človek, ktorého všetci poznáte zo svojich volebných obvodov. Pochádzam z krajiny, v ktorej vždy, keď idem do supermarketu, stretnem nejakého človeka na mopede s drevenou škatuľou vzadu. Tento človek je v centre mobility pacientov, pretože každý by mal mať možnosť vycestovať do zahraničia a získať liečbu, ak si to želá, bez ohľadu na svoju výplatnú pásku alebo úspory. Tých pacientov, ktorí vycestovať chcú, je v skutočnosti veľmi málo. Do zahraničia cestujú len tí pacienti, ktorí sú zúfalí.

Len to, že môj človek na mopede môže cestovať, však neznamená, že by mal na cestovanie míňať svoje vlastné peniaze. V Parlamente bola, našťastie, schválená široká dohoda, že jednotliví pacienti nemusia platiť zo svojho vlastného vrecka. Je to skutočne zlepšenie návrhu Komisie. Hlavným pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom skupiny ALDE bolo vymenovať Európskeho ombudsmana pre pacientov. Ďakujem vám, že ste ho schválili. Konkrétnou úlohou ombudsmana pre pacientov bude zabezpečiť, aby občania EÚ, pacienti, mohli uplatniť svoje právo, ktoré im poskytuje tento právny predpis. Lopta je teraz na strane Rady. Nachádza

sa na strane ministrov, ktorí nám neustále hovoria, že musíme byť s občanmi EÚ v užšom styku. Chcem však povedať, že EÚ musí byť v užšom styku s občanmi Únie. Máme tu prípad, ktorý vám predkladáme na tanieri. Využite to! Nepremárnime túto príležitosť!

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, definovanie práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti je naliehavou úlohou. Pacienti majú právo poznať základ, na ktorom im bude poskytovaná lekárska pomoc, bez ohľadu na to, či cestujú a nečakane potrebujú pomoc, alebo či sa z dôvodu ťažkostí, pokiaľ ide o prístup k špecifickým zdravotníckym službám v ich vlastnej krajine, rozhodnú vycestovať do zdravotného zariadenia, ktoré sa nachádza v inej krajine Európskej únie.

Mali by byť informovaní o prípadných poplatkoch, ktoré budú musieť zaplatiť, ako aj o možnostiach zálohových platieb. Takisto by mali mať zaručený prístup k spoľahlivým informáciám o kvalite služieb dostupných v odporúčaných zdravotníckych zariadeniach. Mám na mysli referenčné siete a informačné miesta. Pacientom by sa mali zaručiť informácie o ich právach v prípade škody, ktorá vznikla v dôsledku nevhodnej liečby, ako aj informácie o vzájomnom uznávaní receptov. Monitorovanie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti bude užitočné pri vyhodnocovaní situácie v tejto oblasti. Rada by som pánovi Bowisovi zaželela rýchle uzdravenie.

Margrete Auken (Verts/ALE). – (DA) Vážený pán predsedajúci, rada by som poďakovala pánovi Bowisovi za vynikajúcu prácu, ktorú odvedol pri vedení týchto neľahkých rokovaní. Jednou zo zložitých otázok bola pomoc pacientom so zriedkavými ochoreniami, čo je téma, o ktorej dnes ráno budeme diskutovať neskôr. Všetci si želáme poskytnúť týmto pacientom tie najlepšie dostupné možnosti liečby a sme si, prirodzene, vedomí toho, že úzka európska spolupráca nám v tejto súvislosti prinesie množstvo výhod. Vôbec však nepomôže, ak pripustíme, aby pacienti cestovali po Európe bez toho, aby sme krajinám ich pôvodu poskytli právomoci na kontrolu takýchto ciest, a to v zdravotnej, ako aj finančnej oblasti. Ak bude tento text prijatý vo svojej súčasnej podobe, všetci pacienti, ktorí trpia zriedkavým ochorením, budú mať možnosť vycestovať do zahraničia a získať akúkoľvek liečbu, ktorú ich krajina pôvodu bude musieť financovať. Ako však budeme kontrolovať výdavky a ako zabezpečíme, aby pacienti neboli liečení neprimeraným a nákladným spôsobom? Koniec koncov sú vydaní na milosť a nemilosť svojim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Takisto čelia riziku, že sa dostanú do vážneho konfliktu so svojou krajinou pôvodu, ktorá môže odmietnuť zaplatiť tieto výdavky pod zámienkou, že choroba, ktorou trpia, nie je dost zriedkavá. Ešte stále sme nedosiahli dohodu o tom, ako identifikovať túto časť populácie pacientov. Uprednostnili by sme samostatný právny predpis v tejto oblasti, aby sme čo najvhodnejším spôsobom pomohli ľuďom, ktorí trpia zriedkavým ochorením.

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som rád zaželel nášmu priateľovi Johnovi Bowisovi skoré uzdravenie a všetko dobré a zároveň mu poďakoval za jeho intenzívnu prácu.

Na začiatok by som chcel povedať, že nemáme žiadne námietky, pokiaľ ide o cezhraničnú zdravotnú starostlivosť. Práve naopak, uznávame, že členské štáty musia využiť právomoci, ktoré majú podľa článku 152 Zmluvy o EÚ. Táto smernica je však, žiaľ, založená na článku 95 a očakávam, že pani komisárka nám objasní právny základ.

Nechceme, aby sa uplatňovala politika, ktorá bude v prospech finančne privilegovaných pacientov a v neprospech nižších sociálnych tried. Pán Maaten nie je prítomný, ale nemyslím si, že je „ideologicky neflexibilné“ povedať, že môžeme skončiť pri dvojitej zdravotnej starostlivosti.

Naším cieľom musí byť poskytovanie rovnakej zdravotnej starostlivosti, a to bez toho, aby Európska únia zasahovala do systémov sociálneho zabezpečenia a bez komercializácie odvetvia zdravotnej starostlivosti.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Vážený pán predsedajúci, regulácia možnosti získania liečby v inom členskom štáte Európskej únie, ktorá vstúpi do platnosti po prijatí smernice o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, spôsobí zasahovanie Spoločenstva do systémov zdravotnej starostlivosti v rozpore s predchádzajúcimi ustanoveniami. Okrem toho sa vytvoria možnosti liečby najmä pre bohatých pacientov a zároveň sa obmedzí prístup k zdravotnej starostlivosti, najmä pre pacientov v chudobných členských štátoch. Liberálna vláda v Poľsku v súčasnosti uplatňuje stratégiu poskytovania osobitných privilégií elite, pokiaľ ide o prístup k vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti, čo vedie k privatizácii štátnej zdravotnej starostlivosti a väčšinu spoločnosti pripravuje o možnosť liečby. Bez ohľadu na stanovisko Súdneho dvora by ľudské zdravie nemalo byť predajným artiklom, ale neodcudziteľným právom, ktoré musí byť zaručené prostredníctvom štátnych zdravotných služieb v súlade so zásadou rešpektovania a ochrany práva na život a zdravie a neodňateľnej hodnoty každej ľudskej bytosti.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, nárok na dôchodok, poistenie v nezamestnanosti a nemocenské poistenie – takmer 25 rokov po zavedení Schengenskej dohody sociálna starostlivosť ešte stále výrazne zaostáva. Dovolenkári sú často nehanebne využívaní a musia platiť prehnané sumy, ktoré sú im po návrate do svojej domácej krajiny v rámci Únie preplatené len sčasti alebo vôbec nie sú preplatené.

Európsky preukaz zdravotného poistenia sa, žiaľ, často neakceptuje a realizácia platieb medzi členskými štátmi skutočne nefunguje. Najmä v čase obmedzených rozpočtov však pacienti musia byť väčšmi stredobodom zdravotnej starostlivosti. V tejto súvislosti musia byť, samozrejme, posilnené aj práva pacientov. To, či pacient, ktorý naliehavo potrebuje ošetrovanie, získa predchádzajúce povolenie na úhradu nákladov za nemocničnú liečbu, je problematické. Ak budeme neustále šetriť na našom zdravotníckom personáli z dôvodu tlaku na náklady, potom sa podľa môjho názoru náš systém zdravotnej starostlivosti uberá zlým smerom. Lepšia spolupráca je preto rozumným krokom, v žiadnom prípade sa však nesmie zvrhnúť na preteky v kladení byrokratických prekážok.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Porekadlo hovorí, že keď je vaším nástrojom kladivo, každý problém sa začína podobať na kliniec. To vyjadruje aj môj postoj k súčasnej kríze: vo všetkom vidím rast a obnovu.

Myslím si, že tento právny predpis nám ponúkne množstvo príležitostí. Okrem toho, že spôsobí prevrat v oblasti zdravotnej starostlivosti, bude podnetom aj pre vytváranie pracovných miest a hospodársky rozvoj. Zavedenie mobility pacientov nebude mať vplyv len na zdravotnú starostlivosť. Bude to mať pozitívny vplyv nielen na kultúrnu ponuku hostiteľskej krajiny, ale aj na jej reštauračné služby. V skutočnosti to môže viesť aj k vytvoreniu tisícov pracovných miest v odvetví gastronómie. V dôsledku toho sa nezvýšia príjmy len a primárne v odvetví zdravotnej starostlivosti, ale aj v súvisiacich službách.

Aj odvetvie finančných služieb sa môže tešiť na rast. Prevádzkovanie nového systému si bude naozaj vyžadovať veľké množstvo zúčtovacích stredísk, zdravotných agentov, poradcov, odborníkov v oblasti poisťovníctva, tlmočníkov a prekladateľov. Počas rehabilitácie bude z toho profitovať celý reťazec zdravotnej turistiky. Hlavná výhoda, ktorú toto nariadenie ponúka, je prínos pre všetky zúčastnené strany. Ak si napríklad členský štát nebude želať, aby jeho občania využívali túto novú príležitosť, zlepší úroveň svojich služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti a dobu čakania. Ak členský štát pritiahne pacientov zo zahraničia, prinesie to finančné prostriedky krajine a odvetví zdravotnej starostlivosti, výsledkom čoho bude nárast úrovne starostlivosti o pacienta v danej krajine.

Ako maďarský poslanec Európskeho parlamentu vidím výnimočnú príležitosť v propagovaní zdravotnej turistiky založenej na mobilitu pacientov v Európe. Zo zahraničia už prichádzajú mnohí pacienti, aby v našej krajine získali liečbu, no v otázke poistenia dochádzalo k množstvu nedorozumení. Veci do veľkej miery záviseli od najnovších nariadení vysielajúcej krajiny. Som si istý, že na základe tohto nariadenia sa zlepší kvalita života každého z nás. Želám pánovi Bowisovi rýchle uzdravenie. Mimochodom, aj on bol dlhší čas liečený v Maďarsku. Blahoželám aj k tomuto právnomu predpisu. S radosťou tento vynikajúci dokument podporím.

Anne Van Lancker (PSE). – (NL) Vážení poslanci, vážené poslankyne, najdôležitejšia vec pre dobrú politiku v oblasti zdravotnej starostlivosti je, že každý by mal mať možnosť získať dobrú a cenovo dostupnú zdravotnú starostlivosť, pokiaľ možno v blízkosti svojho domova. No ak len 1 % pacientov vycestuje za liečbou do zahraničia, je to výlučne pre neistotu týkajúcu sa kvality a úhrady nákladov.

Práve preto je táto smernica dobrou správou, najmä pre ľudí žijúcich v pohraničných regiónoch, pre pacientov nachádzajúcich sa na dlhých poradovníkoch, pre ľudí, ktorí môžu pre svoj zdravotný problém získať lepšiu liečbu v zahraničí. Právo týchto pacientov, ktorí sa majú liečiť v zahraničí, by nemalo ohroziť možnosť členských štátov riadne organizovať a financovať poskytovanie svojej zdravotnej starostlivosti, pretože je to potrebné na zaručenie zdravotnej starostlivosti pre všetkých. Z tohto dôvodu Parlament navrhol niekoľko obmedzení. Vymenujem tri z nich.

Po prvé, táto smernica správne reguluje len mobilitu pacientov a nie osoby pracujúce v oblasti zdravotnej starostlivosti. Jej cieľom nemôže byť vytvorenie trhu pre služby v oblasti zdravotnej starostlivosti. V tomto bode je správa veľmi vyvážená.

Po druhé, členské štáty sa musia rozhodovať samostatne, pokiaľ ide o zdravotnú starostlivosť, ktorú poskytujú a o preplatenie nákladov. Túto otázku smernica veľmi dobre rieši.

Po tretie, úhrada nákladov za ambulantnú starostlivosť sa musí zjednodušiť, no v prípade nemocničnej a špecializovanej starostlivosti musia členské štáty získať predchádzajúce povolenie, pretože takáto

starostlivosť je drahá. Krajina, ktorá chce zaručiť zdravotnú starostlivosť pre všetkých, ju musí byť schopná naplánovať takýmto spôsobom. V tomto bode, pán Bushill-Matthews, je táto správa neuspokojivá: ešte stále stanovuje priveľa podmienok pre predchádzajúce schválenie, čím to členským štátom sťažuje. Chcem podporiť tých kolegov, ktorí pochopili, že pre našu skupinu ide o skutočne kľúčový bod, ak máme túto smernicu schváliť.

Nakoniec by som sa rada prihovorela za dvojité právny základ, pretože zdravotná starostlivosť je v súčasnosti verejnou zodpovednosťou členských štátov voči svojmu obyvateľstvu, preto ju nemožno jednoducho prenechať voľnému trhu. Dúfam, že tieto dve obmedzenia budú napokon schválené.

Elizabeth Lynne (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, prečo by mal pacient prísť o zrak čakaním na operáciu šedého zákalu v Spojenom kráľovstve, keď sa napríklad môže dať jednoducho operovať v inom členskom štáte? Prečo by osoba čakajúca v neznesiteľných bolestiach na nahradenie bedrového kĺbu nemohla využiť to, že v iných členských štátoch neexistujú poradovníci a niekedy je to ešte lacnejšie ako v domovskej krajine? Prečo niektorí pacienti, ktorí majú problémy so srdcom, musia zbytočne čakať mesiace na operáciu, ktorá im uvoľní upchané tepny? Ak lekár na klinike odporučí liečbu a tú nie je možné poskytnúť doma, tak potrebujeme právny rámec, ktorý zabezpečí, aby mohli požiadať o túto liečbu niekde inde.

Ako už bolo povedané, s diskrimináciou a nerovnosťou v prístupe k zdravotnej starostlivosti sa stretávajú až príliš často práve najchudobnejší ľudia. Preto som rada, že pán spravodajca prijal môj pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý stanovuje, že členské štáty sú zodpovedné za schvaľovanie a uhradenie liečby v inej krajine.

Cezhraničnú zdravotnú starostlivosť nesmieme obmedziť len na tých, ktorí si ju môžu dovoliť. Nesmieme vylúčiť ani ľudí so zdravotným postihnutím, a preto som rada, že mnohé z mojich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov týkajúce sa tohto bodu boli prijaté. Práva a bezpečnosť pacientov musia byť prvoradé. Práve preto znovu opakujem, že som rada, že pán spravodajca podporil moje pozmeňujúce a doplňujúce návrhy o regulácii odborníkov v oblasti zdravotníctva. Chcela by som poslancov tohto Parlamentu upozorniť, že tieto návrhy sú postavené na zárukách toho, čo je už podľa rozsudku Európskeho súdneho dvora niekoľko rokov právom pre občanov EÚ.

Nakoniec by som rada pánovi Johnovi Bowisovi zaželala rýchle uzdravenie. Jeho skúsenosť poukazuje na význam spolupráce medzi členskými štátmi EÚ.

Jean Lambert, (Verts/ALE). – Vážený pán predsedajúci, istý čas som mala s touto smernicou problém, pretože jej názov v skutočnosti neodráža to, o čo v tejto smernici ide. Niektoré prejavy, ktoré sme dnes počuli o schémach vytvárania pracovných miest atď., len posilňujú moje obavy. Mnohé otázky sú, ako vieme, otázkami voľby a platby, a preto ide rovnakou mierou o sociálne zabezpečenie i o zdravotnú starostlivosť.

Tento týždeň sme aktualizovali nariadenie, ktoré je súčasťou nášho systému a ktoré zabezpečuje spoluprácu a to, že v prípade naliehavej potreby nemôže byť zdravotná starostlivosť v inom členskom štáte zamietnutá. Chcela by som vyzvať poslancov, aby si prečítali, čo sa v tomto nariadení teraz uvádza.

Táto smernica sa týka voľby. Týka sa finančných prostriedkov vyplývajúcich z voľby pacientov a chcela by som vyzvať ľudí, aby si nezamieňali dva odlišné systémy, ako to robia niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Podľa môjho názoru, keďže máme tieto dve odlišné filozofie, potrebujeme aj dvojité právny základ.

Jens Holm (GUE/NGL). – (SV) Vážený pán predsedajúci, celý základ tejto správy je nesprávny. Je založený na článku 95 Zmluvy, ktorý zaručuje slobodu trhu, a preto nesúvisí s verejným zdravím alebo pacientmi. Právo na dobrú zdravotnú starostlivosť vo všetkých členských štátoch by malo byť najvyššou prioritou, no namiesto toho je východiskovým bodom Komisie trh, na ktorom sa so zdravotnou starostlivosťou zaobchádza ako s akýmkoľvek iným tovarom. Táto smernica uprednostňuje tých občanov, ktorí si môžu dovoliť zaplatiť veľké sumy peňazí za cestu a ubytovanie, a tých, ktorí majú dobré znalosti o byrokracii v oblasti zdravotnej starostlivosti a kontakty. Ide pritom o dobre zarábajúcich a vzdelaných ľudí, nie o tých, ktorí sú v najväčšej núdzi.

Poniektoí sa môžu domnievať, že pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý predložil Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín v tom zmysle, že členské štáty by mali pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti vydať predchádzajúce povolenie, je dobrým návrhom. Problém však je, že tento návrh obsahuje mnoho obmedzení a členské štáty musia v tejto súvislosti niesť veľké dôkazné bremeno. Verejné plánovanie sa väčšmi sťažuje a hrozí, že sa vyčerpá vnútroštátny systém zdravotnej starostlivosti.

Nakoniec to bude Komisia a Súdny dvor, kto rozhodne, či sú predchádzajúce povolenia členských štátov primerané. Ak je smernica založená na článku 95, ktorý sa týka trhu, hlavným faktorom bude trh a nie dobrá zdravotná starostlivosť.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Počas niekoľkých posledných mesiacov sa intenzívne pracovalo na tejto správe o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Ďakujem spravodajcovi pánovi Bowisovi za všetku prácu, ktorú vykonal, a želám mu skoré uzdravenie.

Cezhraničná zdravotná starostlivosť je fakt a práva pacientov treba v tejto súvislosti chrániť. Musíme však zabezpečiť, aby to nezachádzalo príliš ďaleko. Zdravotnú starostlivosť treba prenechať členským štátom. Spolupráca na úrovni EÚ nesmie prebiehať na úkor kvality zdravotnej starostlivosti alebo základných etických volieb členských štátov. Etická rozmanitosť musí byť zabezpečená, a preto som rád, že sa správa touto otázkou zaoberá.

Domnievam sa, že právny základ je veľmi zložitým problémom. Nepovažujem za šťastné rozhodnutie, že na tento účel bol zvolený článok 95. Túto radu poskytol aj Výbor pre právne veci. Podľa môjho názoru je to proti subsidiarite v tejto politickej oblasti a členským štátom to sťažuje nezávislú voľbu bez zásahu Súdneho dvora.

Lydia Schenardi (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, 2. júla 2008 Komisia predstavila návrh smernice o uplatňovaní práv pacientov v prípade cezhraničnej starostlivosti v úsilí preklenúť existujúce prekážky.

Táto záležitosť je prioritou pre všetky členské štáty. Nie všetky však majú zdroje na to, aby pacientom zaručili danú úroveň kvality a bezpečnosti, či už na úrovni zdravotnej starostlivosti alebo na úrovni profesionálnej kvality odborníkov. Preto je potrebné určiť zodpovednosti členských štátov v tejto oblasti.

Vzhľadom na rôzne metódy organizovania systémov zdravotnej starostlivosti v Únii nesmieme stratiť zo zreteľa skutočnosť, že zdravie musí v zásade zostať vnútroštátnou kompetenciou a že každý štát musí slobodne definovať svoju vlastnú zdravotnú politiku.

Berúc do úvahy mobilitu európskych pracovníkov – hoci to predstavuje len 3 % až 4 % občanov a o niečo menej než 10 miliárd EUR ročne – zostáva ešte mnoho nejasností, pokiaľ ide o kvalitu a bezpečnosť zdravotnej starostlivosti, práva pacientov, ochranu údajov a prostriedky nápravy v prípade poškodenia.

Žiaľ, smerujeme k nevyhnutnému poklesu harmonizácie a v tejto súvislosti budeme veľmi opatrní pri podpore tejto správy, aby sme lepšie bránili sociálne *acquis* našich spoluobčanov.

Pilar Ayuso (PPE-DE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som rada ocenila úsilie pána Bowisa o zabezpečenie rozsiahlej dohody v tejto otázke a zaželať mu rýchle uzdravenie.

Návrh dokumentu, o ktorom budeme hlasovať, znamená veľký krok vpred, pretože členské štáty vstupujú do spoločného projektu týkajúceho sa zdravotnej starostlivosti. Tento projekt sa zaoberá veľmi komplexnou otázkou, pretože v Európskej únii je zdravie predmetom pôsobnosti zásady subsidiarity. Týmto návrhom dokumentu sme však túto bariéru prelomili a urobili sme tak na základe potreby starostlivosti o pacientov.

Je to naozaj veľký úspech, pretože ak teraz nebudeme zohľadňovať právny základ, táto smernica uznáva nespochybniteľné právo pacientov a otvára im nové možnosti prístupu k lepšej liečbe.

Je to smernica navrhnutá pre pacientov a o pacientoch.

Je to veľmi komplexná smernica, ktorej niektoré krajiny, ako tá moja, nedôverujú, smernica, v ktorej sa zaoberáme otázkou univerzálneho zdravotného systému pre viac ako milión občanov Spoločenstva.

Z tohto hľadiska zdravotné systémy ako ten náš jasne vyžadujú uznať skutočnosť, že cestujúci pacienti by nemali mať viac práv ako domáci pacienti členského štátu, v ktorom prebieha liečba.

Z tohto dôvodu sme predložili pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý sa má zahrnúť do návrhu a v ktorom sa uvádza, že pacienti, ktorí cestujú z iných členských štátov, musia spĺňať predpisy a nariadenia členského štátu, v ktorom prebieha liečba, najmä pokiaľ ide o výber lekára alebo nemocnice.

Všetci sme si dobre vedomí toho, že situácia, kde pacienti prichádzajú z iných členských štátov, nesmie viesť k žiadnej diskriminácii občanov členských štátov, v ktorých prebieha liečba.

Nemôžeme ani zaručiť pacientom právo na neobmedzené cestovanie.

Rovnako podporujeme navrhované vylúčenie transplantácie orgánov z rozsahu tejto smernice.

Aby som to zhrnula, domnievam sa, že sme urobili dôležitý krok vpred, a z tohto dôvodu Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov podporuje túto smernicu, hoci si myslíme, že mohla zájsť aj trochu ďalej, najmä čo sa týka pozície európskych občanov, ktorí bývajú v iných členských štátoch, a najmä tých, ktorí trpia chronickým ochorením.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, kolegovia pani Rothová-Behrendtová a pán Sacconi veľmi zreteľne vysvetlili stanovisko našej skupiny. V súlade s týmto stanoviskom považujeme za dôležité zmeniť právny základ.

Pani komisárka, zdravotná starostlivosť nie je tovar. Preto nerozumieme, prečo Komisia nezačlenila článok 152 Zmluvy o ES. Takisto je dôležité požiadať o predchádzajúce povolenie pre nemocničnú a špecializovanú starostlivosť s cieľom chrániť pacientov. Len prostredníctvom povinného predchádzajúceho povolenia možno zaistiť bezpečnú a vysoko kvalitnú starostlivosť.

Na záver želim pánovi Bowisovi rýchle uzdravenie. Jeho prípad dokazuje, že služby cezhraničnej zdravotnej starostlivosti už fungujú aj bez tejto smernice.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, právnici majú porekadlo, že tam, kde sú dvaja právnici, budú tri názory. Nechcem spochybniť rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, nemôžem však súhlasiť s tým, že doteraz o politike týkajúcej sa mobility pacientov rozhodovali právnici. Všetka lekárska starostlivosť, bez ohľadu na svoje odlišné črty, patrí do rozsahu uplatňovania Zmluvy o založení Európskej únie.

Cieľ programu sociálnych opatrení, ktorý sme schválili minulý rok, sa však nedosiahne, kým neschválime jeho dôležitú časť, t. j. práva pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Je našou povinnosťou ako volených zástupcov ľudí vytvárať právnu a politickú istotu v tejto veľmi dôležitej oblasti. Touto smernicou, o ktorej diskutujeme, sa neodstránia existujúce nerovnosti v zdravotnej starostlivosti členských štátov, je to však veľký krok k spravodlivosti a rovnakým právam pacientov.

Je neprijateľné, aby sme teoreticky potvrdili spravodlivosť a v praxi ju ignorovali z dôvodu domácich finančných obmedzení. Bez ohľadu na svoju oprávnenosť nemôžu finančné obmedzenia legalizovať ignorovanie práv pacientov alebo ohrozenie ich práv. Na záver by som rada poďakovala spravodajcovi pánovi Bowisovi za jeho zodpovednú a veľmi kompetentnú prácu.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som chcel čo najúprimnejšie zaželať pánovi Bowisovi všetko dobré. Rozhodujúcou skúškou tejto smernice je jej právny základ.

Ak ide o to, aby sme každému zaručili právo na najlepšiu liečbu v ktorejkoľvek krajine, čo s tým má právny základ trhu? Právny základ by malo tvoriť právo na zdravie. Právo na zdravie by malo byť okrem toho predovšetkým právo na získanie tej najlepšej liečby v domovskej krajine, ktorá by spĺňala európske normy kvality, a nie skrývanie sa za subsidiaritu.

Ak však právny základ tvorí trh, môžete sa domnievať, že ide o zavedenie ustanovení Bolkensteinovho typu do oblasti zdravotnej starostlivosti a o zohľadnenie záujmov poisťovní alebo tých, ktorí chcú zo zdravia profitovať.

Preto je neuveriteľné, že vzniká riziko, že parlamentné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy dokonca o takej kľúčovej záležitosti, akou je právny základ, sa budú považovať za neprijateľné, a to si ešte pred hlasovaním v Parlamente vyžaduje dôkladné vysvetlenie aj zo strany pani komisárky.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, urobilo sa veľa práce, aby sa zabezpečilo, že chorí ľudia získajú liečbu, ktorú potrebujú, kdekoľvek sa nachádzajú a ktokoľvek sú.

Žiaľ, urobilo sa aj veľa práce, aby sa zabezpečilo, aby túto pomoc nedostali. V tejto smernici práva pacientov neobmedzuje lekárska diagnóza, ale predchádzajúce povolenie, ktoré musia vydať orgány v oblasti zdravia. Tým sa posúvame späť na začiatok. Predchádzajúce povolenie predstavuje dôvod, pre ktorý pacienti najčastejšie prichádzali pred Európsky súdny dvor, a rozhodnutia tohto súdu sú dôvodom, pre ktorý sa dnes zaoberáme touto smernicou.

Teraz sa nachádzame tam, kde sme začali: pravidlom bude úmrtie z dôvodu geografickej polohy. Orgány v oblasti zdravotníctva, napríklad v našej krajine, Írsku, budú môcť podľa tejto smernice znovu zamietat povolenie na vycestovanie za liečbou, tak ako je to podľa formulára E112, ktorý sa snažíme zlepšiť.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade chcem zaželať pánovi Bowisovi všetko dobré. V tejto smernici sa pacient nachádza v centre jej pozornosti ako občan, ktorý sa hlási o svoje práva a ktorý si môže a aj chce zvoliť tú najlepšiu liečbu, pokiaľ možno v blízkosti svojho domova, no ak za ňou treba vycestovať, potom aj ďalej.

Za tento právny predpis sa musíme poďakovať odvážnym občanom Európskej únie, ktorí sa obrátili na Súdny dvor, aby získali dobrú liečbu a starostlivosť v inom členskom štáte, keď ich sklamala ich vlastná krajina. Súdny dvor rozhodol, že majú pravdu. Dnes ustanovujeme právny predpis, o ktorom rozhodol Súdny dvor, a vytvárame špecifické podmienky, v rámci ktorých môžu občania získať právo na cezhraničnú starostlivosť.

Vážený pán predsedajúci, táto smernica je vynikajúcou správou pre každého, kto žije v pohraničnom regióne, vynikajúcou správou pre ľudí, ktorí trpia zriedkavým ochorením, a vynikajúcou správou pre ľudí, ktorí sa nachádzajú v poradníkoch, pretože do septembra im kľby vypovedajú službu. Títo ľudia teraz majú možnosť voľby.

Vypracovali sme lepšie opatrenia týkajúce sa informovania, presnejšie sme definovali pravidlá pre úhradu nákladov a stanovili sme Európske referenčné rámce, pomocou ktorých sa zabezpečí zlepšenie kvality starostlivosti. Stanovili sme aj spôsob riešenia sporov prostredníctvom ombudsmana, hoci tu boli aj iné možnosti. Takouto možnosťou je napríklad holandský model riešenia sporov v oblasti zdravotnej starostlivosti, ktorý bol nedávno zavedený do praxe. Máme možnosť využiť experimentálne regióny a my, ktorí žijeme v pohraničnom regióne Limburg, odkiaľ pochádzam, sa na tom veľmi radi zúčastníme. Takisto sme zaznamenali, že systémy zdravotnej starostlivosti v členských štátoch zostali nezmenené. Občania majú právo voľby a ja sa domnievam, že sloboda voľby je veľmi dôležitá.

María Sornosa Martínez (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, v prvom rade by som chcela poďakovať pánovi Bowisovi a tieňovým spravodajcom za ich prácu a pánovi Bowisovi zaželať rýchle uzdravenie.

Domnievam sa, že táto smernica bola snahou o vývoj širšieho právneho rámca, než je tomu v súčasných nariadeniach, ktoré už chránia práva občanov, pokiaľ ide o získanie zdravotnej starostlivosti v iných členských štátoch, a to začlenením judikatúry Európskeho súdneho dvora. Tento cieľ však nedosiahla, pretože vytvára viac právnej neistoty dvoma kanálmi pre mobilitu, ktoré sa navzájom nevyklučujú: nariadeniami a smernicou. Okrem toho, keďže neexistuje jasná definícia základných práv, ako je portfólio služieb, dávky sociálneho zabezpečenia alebo potrebné a skutočne nevyhnutné predchádzajúce povolenie, má len jeden právny základ, ktorým je vnútorný trh.

Dámy a páni, je neprijateľné, aby takáto základná univerzálna zásada ako dostupnosť zdravotných služieb bola stanovená výlučne na základe pravidiel vnútorného trhu. Môžu sa tým narušiť systémy zdravotnej starostlivosti v mnohých členských štátoch a okrem toho nedávame našim občanom pravdivú odpoveď, pokiaľ ide o toto základné právo, na ktoré máme všetci nárok.

Holger Krahmer (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rozhodnutím, že pacienti majú právo na úhradu nákladov liečby, ktorú dostali v zahraničí, nám Európsky súdny dvor dal jasnú úlohu. V tejto súvislosti, pani komisárka Vassiliouová, je návrh Komisie vynikajúci. Je to návrh, ktorý je hodný toho, aby sme sa zaň postavili. Lutujem, čo sa dialo v Parlamente v súvislosti s touto smernicou za posledných pár týždňov. Bol vyvolaný fantóm trhu a stanovilo sa absurdné prepojenie so smernicou o službách. Pri niektorých pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhoch – a hovorím to ako niekto, kto vyrástol v bývalej Nemeckej demokratickej republike – mi tuhne krv v žilách. Jeden príklad hovorí, že členské štáty môžu prijať primerané opatrenia, aby zabránili toku pacientov. Čo sú to za ľudia? Vyzerá to tak, akoby sa mali postaviť nové železné opony. Je to o to pozoruhodnejšie, že takéto návrhy pochádzajú práve od Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie.

Hovoríme o sociálnej Európe, o ktorej v týchto dňoch hovoríme veľa, čo robia radi najmä poslanci zo Socialistickej skupiny v Európskom parlamente. Dnes napoludnie máme príležitosť prejsť touto skúškou a jasne stanoviť, či nám ide o práva pacientov alebo či uprednostňujeme obmedzenú perspektívu vnútroštátnych byrokrácií v oblasti zdravotnej starostlivosti.

Frieda Brepoels (PPE-DE). – (NL) Zdravie je v Európe čoraz dôležitejšie a domnievam sa, že pacienti očividne očakávajú väčšiu istotu, pokiaľ ide o ich práva, ale takisto očakávajú aj správne a platné informácie. Tento návrh, ktorý sa týka mobility pacientov, tak vôbec neprichádza priskoro. Všetci sme naň čakali už dlhú dobu. Preto je poľutovaniahodné, že človek, ktorý venoval väčšiu časť svojej kariéry tejto záležitosti, je teraz neprítomný zo zdravotných dôvodov, a Johnovi z celého srdca želám, aby sa rýchlo uzdravil.

V prvom rade by som sa chcela zamerať na množstvo pozitívnych bodov, ktoré sú v záujme pacienta. Vytvorenie kontaktného miesta v domácej krajine pacienta, kam sa môže obrátiť, ak chce získať informácie, ako aj vymenovanie ombudsmana pre pacientov a celkom isto nárast pôsobnosti vďaka lepšej spolupráci medzi členskými štátmi pacientom rozhodne ponúkajú pridanú hodnotu, a to najmä tým, ktorí trpia zriedkavým ochorením.

Domnievam sa, že pokiaľ ide o spornú otázku týkajúcu sa predchádzajúceho schválenia v prípade nemocničnej starostlivosti, bol dosiahnutý veľmi kreatívny kompromis, ktorý je výhodný pre pacientov, ako aj pre poisťovne. Aby sme zachovali pod kontrolou opačný fenomén, a to nadmerný príliv pacientov, čo je dôležité pre náš región Flámsko, v správe sa výslovne uvádza, že nemocnica nikdy nemôže byť nútená prijať pacientov zo zahraničia, ak by to znamenalo, že občania daného štátu by museli byť zaradení do poradovníka.

Ako obyvateľka pohraničného regiónu medzi Flámskom, Holandskom, Nemeckom a Valónskom som veľmi potešená žiadosťou Komisie označiť niektoré pohraničné regióny za experimentálne oblasti pre inovačné projekty týkajúce sa cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Domnievam sa, že výsledky takýchto experimentov budú pre ostatné regióny veľmi výpovedné. Dúfam, že sa európsky región môže v tejto súvislosti slúžiť ako príklad.

Dorette Corbey (PSE). – (NL) Začnem poďakovaním pánovi Bowisovi za jeho veľmi aktívne a zaniietené úsilie v záujme verejného zdravia a mobility pacientov. Chcela by som mu zaželať rýchle uzdravenie.

Zdravotná starostlivosť je v právomoci členských štátov, ale existujú styčné body s Európou. Pacienti vedia o možnostiach liečby v iných krajinách a chcú využívať služby v iných krajinách. Určite je to prípad pacientov v pohraničných regiónoch alebo v krajinách, kde sú dlhé zoznamy čakateľov.

Na hľadanie zdravotnej starostlivosti a liečby v iných krajinách nie je nič zlé, ale prax si vyžaduje primerané nariadenie. Po prvé, nemal by existovať vynútený zdravotný cestovný ruch. Nemalo by sa stať, že poisťovatelia robia nátlak na pacientov, aby išli niekde, kde dostanú lacnú zdravotnú starostlivosť.

Po druhé, musia existovať nejaké záruky minimálnej kvality. Každý, kto má pacientov liečiacich sa v zahraničí, musí poskytnúť dobré informácie a byť si istý, že kvalita je taká, aká má byť.

Po tretie, a to je veľmi dôležité, členské štáty si musia vyhradiť právo na požadovanie predchádzajúceho povolenia. Zdravníctvo nie je voľný trh. V záujme zachovania našich služieb je potrebné plánovanie a nemocnice musia vedieť, koľko pacientov môžu očakávať.

Pokiaľ ide o mňa, najdôležitejšou vecou je, že táto smernica prispeje k zabezpečeniu toho, aby to boli predovšetkým liečebné metódy, ktoré prekročia hranice. Medzi členskými štátmi existuje obrovská nerovnosť, ale nemôžete ju vyriešiť tým, že pošlete pacientov cez hranice, ale práve výmenou liečby. Aj v tejto súvislosti môže byť táto smernica prínosom.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážená pani ministerka, dámy a páni, už niekoľko rokov kritizujem skutočnosť, že práva pacientov na platenie výdavkov v zahraničí určuje Európsky súdny dvor. Súdny dvor garantuje, že občania nemusia čakať na povolenie od svojej poisťovne a môžu ísť priamo za lekárom, keď to potrebujú, a že majú právo na úhradu aspoň v takej výške, koľko to stojí doma, pretože to nesmie byť prekážkou pre voľný pohyb osôb. Je to v Zmluvách, ale socialisti už päť rokov bojujú proti tomuto právu. Medzitým vlády prehrávali ďalšie súdy so svojimi občanmi. Stokrát sme počuli od lobistov o riziku toho, že sa poisťovne zrúti. Obávajú sa, že pacienti pôjdu do krajín, kde nemusia čakať mesiace alebo roky na operáciu, ako sa to deje doma. Preto budú pacienti pred nákladným ošetrením musieť vopred získať povolenie od svojej poisťovne. Pacienti, ale aj lekári v celej Európskej únii potrebujú jednoduché pravidlo na to, kedy sa musí žiadať o povolenie. Preto nepodporím návrh, aby vzniklo 27 definícií špecializovanej a nákladnej starostlivosti na tento účel. To je pokrytectvo, pretože ide o výšku nákladov, ktoré budú poisťovne ochotné vynaložiť za ošetrovanie občanov v zahraničí. Tak prečo to rovno nestanoviť v eurách?

Presadzovala som návrhy na zlepšenie systému, aby sa zvýšila kvalita a bezpečnosť zdravotnej starostlivosti a sprístupnili výsledky objektívneho hodnotenia kvality zdravotníckych zariadení. Ide o vnútroštátne či medzinárodné akreditácie nemocníc. Kompromisný návrh je síce všeobecnejší, ale aj tak je to dôležitý impulz

pre krajiny, ktoré takéto systémy zatiaľ nemajú. Verím, že čoskoro všetky nemocnice získajú dobrovoľnú vnútroštátnu alebo európsku akreditáciu, čiže preverenie svojej kvality. Nemocnice v Českej republike to už majú. Myslím si tiež, že by Komisia nemala určovať, ale len koordinovať pohraničné regióny ako pilotné oblasti, kde sa môžu testovať projekty cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Lutujem, že socialisti tu pokrytecky pod falošnými zámienkami pokračujú v boji proti vyjasneniu práv pacientov v Európskej únii.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, nie je dobré, keď Súdny dvor rozhoduje o právach občanov. Veľmi zlé je však, keď sa táto situácia opakuje a keď to Európsky súdny dvor robí neustále namiesto Parlamentu a Rady. Preto vítam správu pána Bowisa a prajem jej autorovi rýchle uzdravenie. Vidím v tejto správe príležitosť na zlepšenie úrovne zdravotnej starostlivosti v našej krajine, v Poľsku.

V tejto správe by som však rada upozornila na tri dôležité prvky. Po prvé, myslím si, že je chyba pristupovať k zdravotnej starostlivosti výlučne ako k predajnej službe. Občanom zaručuje právo na zdravotnú starostlivosť ich vnútroštátna ústava, ako aj právo Európskej únie. Právny základ by sa mal preto zmeniť. Po druhé, využitie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa musí zakladať na informovanom rozhodnutí pacienta a nie na nátlaku. Po tretie, rozhodnutie liečiť sa v inom členskom štáte sa musí zakladať na potrebe a nie na veľkosti peňaženky pacienta.

Som presvedčená, že európsky otvorený priestor pre zdravie občanov musí byť otvorený aj pre tých občanov, ktorí sú chorí a potrebujú pomoc v inom členskom štáte.

Christofer Fjellner (PPE-DE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, zo všetkých rozhodnutí, ktoré v Európskom parlamente prijímame, je dnešné rozhodnutie jedným z tých, na ktoré som najviac hrdý. Toto rozhodnutie je o otvorení Európy a zaručení slobody pohybu tým, ktorí sú chorí a potrebujú zdravotnú starostlivosť, tým, pre ktorých môže sloboda pohybu znamenať život alebo smrť. Toto rozhodnutie dáva každému možnosť rozhodnúť sa o svojej zdravotnej starostlivosti a nielen dobre informovaní alebo bohatí budú mať túto príležitosť, ale všetkým umožníme vyhľadať zdravotnú starostlivosť tam, kde chcú.

Vy sociálni demokrati chcete nútiť ľudí, aby požadovali predchádzajúce povolenie. Jednoducho povedané to znamená, že chcete nútiť tých, ktorí sú chorí, aby žiadali povolenie skôr, ako pôjdu k lekárovi, prinajmenšom v tom prípade, ak pôjdu k lekárovi v inom členskom štáte EÚ. Prečo to robíte? Samozrejme preto, aby ste mohli povedať „nie“! Chcete mať možnosť kontrolovať, regulovať a plánovať – vziať pacientom právomoc. My však nepotrebujeme vaše predchádzajúce povolenie, aby ľudia nemuseli platiť zo svojho. Ak pôjdem dnes k lekárovi v Štokholme, nemusím žiadať o povolenie alebo platiť. Pravdou je, že ste boli od začiatku proti tomuto návrhu. Snažili ste sa ho obmedziť, zabrzdiť a zničiť. Teraz robíte znovu to isté.

Keď sme diskutovali o tejto záležitosti vo Švédsku, snažili ste sa zaistiť, aby ľudia nemohli vyhľadať zdravotnú starostlivosť hocikde vo Švédsku. Teraz nechcete, aby mohli ľudia vyhľadať zdravotnú starostlivosť hocikde v Európe. Hovoríte, že návrh podporujete, ale keď sme o ňom hlasovali vo výbore, zdržali ste sa hlasovania. Existuje niečo zbabelejšie? Ani neviete, ako budete hlasovať zajtra. Neviete dokonca ani to, za čo budete hlasovať.

Dnes máme všetci na výber. Môžeme sa rozhodnúť, že sa postavíme buď za práva pacientov, alebo za práva byrokratov a politikov, aby rozhodovali a regulovali. Ja viem, ako budem hlasovať. Budem hlasovať za to, aby bol dôraz na pacientoch. Myslím si, že to by ste mali urobiť všetci v tomto Parlamente, ak chcete ísť dnes spať s dobrým svedomím.

Åsa Westlund (PSE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, všetci pacienti by mali mať právo na zdravotnú starostlivosť, keď ju potrebujú. My sociálni demokrati veríme, že je dôležité, aby ľudia mohli vyhľadať zdravotnú starostlivosť v zahraničí, napríklad ak sú zoznamy čakateľov v ich domovskej krajine príliš dlhé. Aj preto sociálno-demokratická vláda vo Švédsku prevzala iniciatívu za smernicu v tejto oblasti. Nikdy však nemôže rozhodovať o zdravotnej starostlivosti veľkosť niekoho peňaženky. Rozhodnutia o zdravotnej starostlivosti sa musia prijímať blízko k pacientom, nie byrokrati v systéme EÚ.

Návrh smernice Európskej komisie dáva veľkú právomoc byrokratom EÚ. Navyše neberie do úvahy všetkých tých ľudí, ktorí nie sú schopní platiť veľké sumy peňazí. Napriek tomu švédski stredopravicoví poslanci tohto Parlamentu nekriticky chválili návrh Komisie. Na druhej strane, my sme prišli s návrhmi a usilovne sme pracovali, aby sme uľahčili ľuďom, ktorí majú menej peňazí, cestovanie za starostlivosťou do zahraničia. Usilovne sme tiež pracovali na tom, aby sme objasnili skutočnosť, že zdravotná starostlivosť je zodpovednosťou členských štátov a nie niečo, o čom by mali rozhodovať byrokrati EÚ. Nedosiahli sme toľko, koľko by sme chceli. Vyzývam preto všetkých poslancov, aby podporili náš pozmeňujúci a dopĺňajúci

návrh k článku 8 ods. 3. Budeme potom tiež môcť podporiť túto smernicu a budeme mať rýchle riešenie pre všetkých európskych pacientov.

Emmanouíl Angelakas (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pani Filipiová, na úvod by som chcel zablahoželať pani komisárke Vassiliouovej k iniciatíve o návrhu smernice a pánovi spravodajcovi Bowisovi k výbornej práci a pridať sa k želaniam, aby sa rýchlo uzdravil.

Viem, že nie je jednoduché dosiahnuť výsledok, ktorý bude ďalej podporovať cezhraničnú zdravotnú starostlivosť, ak zohľadníte, po prvé, rozdiely v systémoch sociálneho zabezpečenia členských štátov; po druhé, rozdielnu hospodársku úroveň členských štátov; a po tretie, rozdielnu úroveň zdravotníckych služieb poskytovaných v jednotlivých členských štátoch. Keďže sa to podarilo, pán spravodajca odviedol vynikajúcu prácu.

Správa, o ktorej dnes diskutujeme, nastoľuje otázky mobility pacientov, hlavne na účely prehliadok a liečenia pacientov v špecializovaných zdravotníckych strediskách. Isté je, že to neposilní lekárskeho cestovný ruch, ale poskytne európskym občanom možnosť získať najlepšiu možnú zdravotnú starostlivosť, pričom budú poznať svoje práva a nebudú mať nepríjemnosti pri získavaní náhrady svojich nákladov, keďže členské štáty nastavia jasný systém predchádzajúceho schválenia takýchto nákladov.

Nezabúdajme, že táto záležitosť bola predmetom mnohých rozhodnutí Európskeho súdneho dvora. Táto správa sa zaoberá dôležitými otázkami: definícia zdravotnej starostlivosti zostáva na členských štátoch; náklady sa platia na rovnakých úrovniach, akoby sa starostlivosť poskytla v členskom štáte; zaoberá sa otázkou zdravotnej starostlivosti pre pacientov so zriedkavými chorobami; bez ohľadu na to, či to zaplatí členský štát, z ktorého pacient pochádza, sú návrhy o zavedení pozície Európskeho ombudsmana s cieľom preverovať sťažnosti pacientov krokom správnym smerom; a na záver zdôrazňuje potrebu informačnej kampane s cieľom informovať pacientov o ich právach.

Zostáva niekoľko otázok, ktorými sa musíme zaoberať, ako napríklad, po prvé, ďalšie mapovanie mechanizmu kalkulácie nákladov; po druhé, zoznam ochorení, ktoré pokryje systém; po tretie, uznávanie lekárskeho predpisov, keďže vo všetkých členských štátoch nie sú dostupné rovnaké lieky; a po štvrté, podpora elektronickej zdravotnej starostlivosti.

Nech už je to akokoľvek, celkové snahy sú krokom správnym smerom a škoda, že socialisti sa ich dnes vzdali. Verím, že diskusie rýchlo pokročia, a mám pocit, že príspevok Európskeho parlamentu je odpoveďou na dôležitú požiadavku doby a európskych občanov.

PRESEDÁ: PÁN COCILOVO

podpredseda

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, väčšina mojich voličov v Londýne má malý záujem alebo vedomosti o tom, čo v skutočnosti robí poslanec Európskeho parlamentu alebo čo je účelom EÚ. Tento týždeň sú však na plenárnom zasadnutí dve správy, na ktorých obsah môže verejnosť úprimne reagovať. Prvá je o obmedzení roamingových poplatkov v telekomunikačnom balíku a druhá je o právach pacientov na volenú lekársku starostlivosť v iných krajinách EÚ.

Aj ja by som chcel podporiť správu môjho kolegu z Londýna Johna Bowisa. Žiaľ, pre chorobu nemôže byť dnes s nami, ale želim mu rýchle uzdravenie. Samozrejme, bude veľmi chýbať v ďalšom volebnom období Parlamentu.

V Spojenom kráľovstve je liečba v rámci vnútroštátneho zdravotného systému často pomalá a veľmi drahá v porovnaní s inými krajinami EÚ. Pružnejší trh EÚ s rozumnými zárukami povolení v zdravotnej starostlivosti je obojstranne výhodná situácia pre širokú verejnosť, ako aj pre rozpočty jednotlivých členských štátov určené na zdravotníctvo.

Catiuscia Marini (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dnes sa zaoberáme dôležitou smernicou, aby sme významne zabezpečili právo na mobilitu európskych pacientov, právo na zdravotnú starostlivosť v krajinách Európskej únie.

Zdravotná starostlivosť sa však nemôže považovať za rovnocennú akejkoľvek inej službe poskytovanej na vnútornom trhu a občania ako pacienti sa nemôžu prirovnávať k riadnym zákazníkom. Právo na zdravie sa uskutočňuje v práve na liečenie a starostlivosť a začína v krajine pôvodu pacienta. Právo pacientov na mobilitu

nemôže byť zámkou pre určité členské štáty, aby sa vyhlí investovaniu do vnútroštátnych zdravotných služieb a aby v podstate dohnali občanov k zdravotnému cestovnému ruchu a nie k voľbe.

Smernica by bola lepšia, keby riešila nerovnosti v prístupe k službám a kvalite služieb v krajinách, kde pacienti žijú. Zdravotná starostlivosť nie je komodita, je to sociálne právo. Právna otázka a otázka predchádzajúceho povolenia sú v podstate spôsobom, ako odmietnuť právo na zdravie.

Marios Matsakis (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, táto správa označuje prelom v poskytovaní zdravotnej starostlivosti občanom EÚ. Jasne a rozhodne kladie zdravie pacientov na prvé miesto a vytvára podmienky na to, aby zdravotnícke systémy v rôznych členských štátoch súťažili o zlepšenie na zdravom základe. Tieto právne predpisy bezpochyby spôsobia výrazné zlepšenie zdravotnej starostlivosti v Európe. Prinesú tiež rovnosť do starostlivosti o pacientov, pričom budú mať všetci občania, bohatí i chudobní, známi i neznámi, prístup k lepšej starostlivosti v zahraničí podľa potreby.

Moje prvotné obavy týkajúce sa možných škodlivých následkov na vnútroštátne systémy menších a chudobnejších členských štátov sa odstránili tým, že sa zahrnulo poskytnutie predchádzajúceho povolenia ako ochrany. S istotou môžem teraz povedať, že tieto právne predpisy sú dobré pre pacientov, ako aj systémy zdravotnej starostlivosti vo všetkých členských štátoch a zaslúžia si našu plnú a jednomyselnú podporu. Prekvapuje ma v tejto súvislosti negatívny postoj mojich kolegov zo Skupiny socialistov.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rozhodne nesúhlasím s pánom Matsakisom, keďže návrh Komisie v skutočnosti neposkytuje právnu istotu pacientom, ktorí dostanú liečbu mimo svojich domovských krajín. Okrem toho tento návrh nerieši sivé oblasti v systémoch sociálneho zabezpečenia v nariadení (ES) č. 883/2004. Úhradu nákladov pacientom v prípadoch nákladnej liečby by zabezpečil len jasný systém predchádzajúceho povoľovania.

Smernica je tiež nejasná, čo sa týka jej právneho základu – ako už vysvetlili iní poslanci – vrátane rozdelenia právomocí medzi členskými štátmi a Európou. Systémy zdravotnej starostlivosti členských štátov sú systémami solidarity, ktoré zaručujú rovnaký prístup všetkým bez ohľadu na to, aké majú hlboké vrecká alebo kde žijú. Právne predpisy EÚ nesmú ohroziť tieto systémy solidarity. Aj v tejto súvislosti je návrh Komisie nedostatočný, a preto ak máme hlasovať za tento návrh, potrebujeme, aby sa naše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prijali.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Vážený pán predsedajúci, je neprijateľné, že pod zámkou uplatňovania práv pacientov v zdravotnej starostlivosti chce Európska komisia a väčšina Parlamentu v skutočnosti spochybníť vnútroštátne a verejné zdravotníctvo, ako sa to deje v Portugalsku.

Neprijateľné je, že požadovaním schválenia tohto návrhu na základe článku 95 Zmluvy o ES, ktorý zabezpečuje harmonizáciu na vnútornom trhu, sa v skutočnosti snažia liberalizovať odvetvie. Toto je odvetvie, v ktorom nesmie prevládať logika trhu a zisku v záujmoch hospodárskych a finančných skupín. Zdravníctvo nemôže byť obchod. Preto máme v úmysle návrh Komisie zamietnuť.

Nariadenia a zmluvy na poskytovanie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti už existujú a môžu sa zlepšiť bez spochybňovania zodpovedností a práv členských štátov o vlastníctve a riadení svojich vnútroštátnych zdravotných služieb, pri ktorých máme pocit, že musia byť verejné, všeobecné a dostupné všetkým.

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Vážený pán predsedajúci, strávili sme celé dopoludnie rozprávaním o tom, ako mimoriadne dôležité je prostredníctvom tohto návrhu vytvoriť kvalitnú zdravotnú starostlivosť a občanom poskytnúť primerané záruky. V návrhu je nepochybne veľa dobrých vecí, napríklad veľa požiadaviek, ktoré upravujú prístup pacientov k informáciám a podobne. Ale budme teraz úplne úprimní. Pacientom budeme môcť zaručiť bezpečnosť, len ak zaistíme, aby sa uplatňovalo predchádzajúce povolenie skôr, ako vycestujú do zahraničia. Poskytnite to pacientom 100 % záruku, že majú nárok na toľko liečby, na koľko majú poisťné krytie, ale aj že prídu na správne miesto a dostanú primeranú liečbu. Pre mňa je takáto záruka absolútne kľúčová. Predchádzajúce povolenie bude tiež slúžiť ako nástroj na umožnenie orgánom v oblasti zdravotníctva zaistiť bezpečnosť tých pacientov, ktorí zostanú vo svojich domovských krajinách.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, vážená pani komisárka, konečne! Pani komisárka a pán Bowis odvedli vynikajúcu prácu. Búrľivá diskusia, ktorá predchádza tejto smernici, je udivujúca. Európska únia a my poslanci v tomto Parlamente máme v tejto súvislosti výbornú príležitosť „znovu sa spojiť s ľuďmi“, po čom tak lyricky túžime a čo opakovane zdôrazňujeme. Ale čo sa deje? Váhame a mnohí v tomto Parlamente vrátane švédskych sociálnych demokratov to chcú pacientom skomplikovať a zabrániť im v možnosti dostať zdravotnú starostlivosť v zahraničí. Prečo? Viem si len predstaviť, že ide skôr o túžbu

zachrániť systémy a nie pacientov, ktorí potrebujú starostlivosť. Pani komisárka, som veľmi rád, že sme sa dostali až sem. Prijali ste svoju zodpovednosť. My máme teraz v tomto Parlamente príležitosť prijať svoju zodpovednosť. Nech aj Rada prijme svoju zodpovednosť.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážený pán predsedajúci, poskytovanie a financovanie cenovo dostupnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti je zodpovednosťou každého členského štátu. Úloha Európy je koordinačná. Existuje silný argument za lepšiu koordináciu našich zdravotných služieb v celej Európskej únii, a najmä v pohraničných oblastiach, ale táto smernica to nevie zabezpečiť. Jej účelom by malo byť zabezpečiť, aby bolo právo občanov na zdravotnú starostlivosť v inom členskom štáte dôkladne sformulované tak, aby zdravotný cestovný ruch nenarušil schopnosť každého členského štátu financovať a organizovať svoje domáce služby.

Musím povedať, že pani Sinnottová svojím kritizovaním dnes v tomto Parlamente ako zvyčajne nemá pravdu. Nikto v Írsku nezomrel v dôsledku odmietnutia práva cestovať do iného členského štátu za starostlivosťou. V skutočnosti existuje fond pre tých, ktorí potrebujú takúto starostlivosť.

V konečnom dôsledku dôležité sú lekárske potreby pacientov a nie voľba zákazníka. Predchádzajúce povolenie a primeraný právny základ sú nevyhnutné, a kým nebudú ustanovené, nemôžem túto smernicu podporiť.

Daniela Filipiová, úradujúca predsedníčka Rady. – (CS) Dámy a páni, ďakujem všetkým poslancom za ich komentáre, návrhy a pripomienky. Môžem povedať, že v mnohých veciach sa názory Rady a Európskeho parlamentu zhodujú, aj keď stále existujú otázky, o ktorých musíme naďalej spoločne diskutovať. Pán poslanec Bushill-Mathews, spravodajca za pána poslanca Bowisa, v úvode spomenul, že to bola ťažká a citlivá téma. Ako povedal pán poslanec Maaten, je tu potrebné dosiahnuť kompromis nielen v Európskom parlamente, ale, samozrejme, aj v Rade. Som rada, že výbor JURI privítal navrhované zvýšenie právnej istoty. Takisto musím súhlasiť s pánom poslancom Braghettom, že návrh predstavuje príležitosť pre vnútroštátne zdravotné systémy. Návrh zároveň zlepší práva pacientov, ako povedala pani poslankyňa Rothová-Behrendtová. Musím však zhrnúť, že smernica musí byť aj prakticky uskutočniteľná, a preto musí reflektovať finančné, legislatívne a organizačné možnosti jednotlivých členských štátov. Ďalej je jasné, že vzhľadom na množstvo pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov bude Rada potrebovať nejaký čas na ich preskúmanie. Diskusia medzi Radou a Európskym parlamentom bude pokračovať. Potrebné je nájsť tú správnu rovnováhu medzi jednotlivými názormi a návrhmi, ale domnievam sa, že vzájomnou spoluprácou to nakoniec dokážeme.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, ako sme dnes znovu videli, rozpravy Parlamentu na túto tému sú bohaté a vášnivé. Tieto diskusie sú významným prínosom k iniciatíve Komisie a pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, o ktorých bude hlasovať, predstavujú najcennejší prínos v mnohých kľúčových aspektoch.

Čo sa týka práv pacientov na kvalitnú a bezpečnú zdravotnú starostlivosť, mnohí z vás potvrdili, že je veľmi dôležité zabezpečiť jasnosť a istotu. Plne súhlasím a veľmi dúfam, že táto snaha sa potvrdí.

Čo sa týka otázky predpokladu nákladov na liečbu v zahraničí, vyjadrujú sa obavy, že veľký počet pacientov si cezhraničnú zdravotnú starostlivosť nebude môcť dovoliť. V skutočnosti je to dôležitý a najcennejší názor. Nerovnosti príjmov určite existujú v celej Európe a má to vážne následky, pokiaľ ide o prístup k mnohým základným službám vrátane zdravotnej starostlivosti. Táto otázka sa musí riešiť. Zníženie týchto nerovností je však ťažká úloha a ešte ťažšia na pozadí súčasnej hospodárskej krízy. Bude potrebná významná a koordinovaná snaha zo strany EÚ a členských štátov na všetkých úrovniach.

Žiaľ, naše možnosti v súvislosti s návrhom smernice sú obmedzené. Návrh Komisie umožňuje členským štátom, aby ponúkli priamy predpoklad nákladov cezhraničnej liečby, napríklad systémom písomného potvrdenia sumy, ktorá sa má zaplatiť. Ak Parlament chce, aby to bolo jasné v texte, môžem to len uvítať. Navrhovaná smernica sa tomu nesnažila zabrániť, ale je opatrná v rešpektovaní zodpovedností členských štátov, čo sa týka organizovania zdravotnej starostlivosti. Preto sme boli opatrní pri obmedzovaní finančného vplyvu cezhraničnej zdravotnej starostlivosti na vnútroštátne zdravotnícke systémy a fondy nemocenského poistenia. Tieto dva ciele však nie sú nezlučiteľné. Bolo by na členských štátoch, aby ich čo najviac zosúlادili v prospech pacientov, najmä tých, ktorí majú skromné príjmy.

Čo sa týka vzťahu tejto smernice k nariadeniu o sociálnom zabezpečení, verím, že súhlasíme s potrebou jasného vyjadrenia, čo by znamenalo, že keď pacient požiada o predchádzajúce povolenie a ak sú splnené podmienky nariadenia – inými slovami ak nastal zbytočný odklad – nariadenie by sa malo uplatniť. Musí

byť úplne jasné, že to znamená, že sa uplatnia tarify nariadenia tak, aby pacienti mohli mať úžitok z najvýhodnejšieho systému.

Čo sa týka predchádzajúceho povolenia nemocničnej starostlivosti, navrhované ustanovenia sú založené na dvoch typoch úvah. Po prvé, precedenčné právo: súd rozhodol, že takýto systém by mohol byť oprávnený za určitých okolností. Uzákonomili sme to v článku 8 ods. 3. Po druhé, nebolo by vhodné ísť nad rámec týchto ustanovení s voľnejším alebo skutočne bezpodmienečným systémom predchádzajúceho povolenia zákonne alebo *de facto* zovšeobecneného vo všetkých členských štátoch. Všetci vieme, že mobilita pacientov bude naďalej veľmi obmedzeným javom. Znamená to, že aj jej vplyv na rozpočet bude obmedzený. Nie je preto potrebné vytvárať zbytočné prekážky pre pacientov. Predchádzajúce povolenie na nemocničnú starostlivosť musí byť naďalej bezpečnostným mechanizmom použiteľným, keď je to oprávnené.

V tomto prípade by mohli systémy predchádzajúcich oznámení tak, ako ich navrhol pán spravodajca, znamenať nepriamu – a skutočne zbytočnú – kontrolu pacientov, pričom by proces obmedzovali a nie uľahčovali. Chápem, že cieľom tohto návrhu nie je dosiahnuť takýto výsledok, ale verte, že by to v skutočnosti obmedzilo práva pacientov definované súdom. Rizikom je, že takéto administratívne mechanizmy budú ťažkopádne a svojvoľné.

Znepokojuje ma návrh týkajúci sa definície nemocničnej starostlivosti. Táto definícia je skutočne kľúčovým bodom práv pacientov, keďže stanovuje hranice pre systém predchádzajúceho povolenia. Navrhli sme, aby sme pojem nemocničnej starostlivosti definovali prostredníctvom zoznamu Spoločenstva založenom na spoločnom chápaní odborníkov, ktorí by zohľadnili rozvoj technológií. Toto by umožnilo rozumný a moderný prístup k pojmu nemocničnej starostlivosti.

Niektorí z vás žiadajú, aby sa vnútroštátne zoznamy zostavili nezávisle a žiada to aj väčšina členských štátov. Definícia podľa vnútroštátnych zoznamov by v skutočnosti viedla k nezhodám v tom, čo predstavuje nemocničnú starostlivosť v každom členskom štáte, pričom by mohla značne narušovať práva pacientov. Ak by sme išli touto cestou, potrebovali by sme mať takéto zoznamy, ktoré sú založené na jasne definovaných kritériách a vystavené procesu kontroly. V opačnom prípade by definícia európskych sudcov podkopala práva pacientov.

Niektorí z vás povedali, že ak prijmeme túto navrhovanú smernicu, bude z nej mať osoh len niekoľko pacientov a že to bude tých pár informovaných pacientov. Naopak, verím, že touto smernicou poskytujeme príležitosť a právo každému jednému pacientovi byť plne informovaný predtým, ako odíde z domu, aby sa mohol informovane rozhodnúť.

Chápem obavy vyjadrené v súvislosti s ťažkosťami získať jasné informácie o odborníkoch v oblasti zdravotníctva pri hľadaní zdravotnej starostlivosti v zahraničí. Je to jednoducho otázka bezpečnosti pacientov. Tu sa musíme dohodnúť na praktických riešeniach, ktoré tiež rešpektujú množstvo kľúčových zásad, ako napríklad právo na ochranu osobných údajov a prezumpciu neviny. Som si istá, že môžeme nájsť spoločnú reč na základe vašich predbežných návrhov.

Spomenul sa aj pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh č. 67 o zmiernení pravidla pre príslušnosť k systémom sociálneho zabezpečenia. Žiaľ, toto nemôžeme prijať.

Čo sa týka právneho základu pre navrhovanú smernicu, mnohí z vás by radi pridali článok 152 k článku 95. Chápem, že je to pre niektoré politické skupiny dôležitá otázka, ale v tejto fáze preskúmania smernice je ťažké mať jednoznačné názory. Dôležité je posudzovať túto záležitosť na základe vývoja textu, aby sme rozhodli, čo je vhodný právny základ. Samozrejme, ak to obsah konečného textu odôvodní, môže sa určite zvážiť prídanie článku 152 k článku 95. Som naďalej otvorená zváženiu tejto možnosti v ktorejkoľvek budúcej fáze spolurozhodovacieho postupu.

(potlesk)

Niektorí z vás znovu otvorili otázku možného nadmerného prílevu pacientov z iných členských štátov a spôsobu ochrany prijímajúceho zdravotného systému. Moja odpoveď je taká istá, akú by som poskytla tým, ktorí sa obávajú nadmerného odlivu, ak by neexistovalo predchádzajúce povolenie na nemocničnú starostlivosť, čo znamená, že zámerom tohto návrhu nie je podporovať mobilitu pacientov. Ako som povedala, mobilita pacientov je obmedzený jav a neočakávame, že sa to zmení. Bolo by preto jednoducho neprimerané dať členským štátom neobmedzenú plnú moc, aby prijali opatrenia na odmietnutie pacientov s cieľom kontrolovať ich prílev. Členské štáty musia zaistiť, aby pacienti z iných členských štátov neboli diskriminovaní. Akákoľvek forma kontroly prichádzajúcich pacientov by sa musela hodnotiť podľa toho,

či by dosahovala prijateľnú výnimku zo zásady nediskriminácie na základe národnosti stanovenej v Zmluve o EÚ.

Čo sa týka pacientov so zriedkavými chorobami, chápem, že hľadáte najlepší prístup, aby mohli využiť výhody takej zdravotnej starostlivosti, ktorú potrebujú, ale niekedy je to najlepšie nepriateľom dobrého. Dnes budete hlasovať o správe pána Trakatellisa, ktorá sa týka nedávnej stratégie o zriedkavých chorobách, ktorú už Komisia vytýčila a ktorá zahŕňa navrhované odporúčania Rady. Ako viete, pri týchto ochoreniach sú rýchla diagnóza a prístup k liečbe doma zložité a nie vždy možné alebo dostupné. Preto ak chceme priniesť výhody európskej spolupráce pacientom so zriedkavými chorobami, musíme ich skutočne zahrnúť do tejto smernice o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Myslím si, že existuje všeobecná dohoda o potrebe európskej spolupráce, napríklad o referenčných centrách pre zriedkavé choroby. Preto na vás nalieham, aby ste ponechali zriedkavé choroby v smernici.

Pokiaľ ide o navrhované vylúčenie transplantácie orgánov, jednoducho nemôžem súhlasiť. Transplantácia je lekársky úkon a je ťažké odôvodniť, prečo by pacienti nemali mať právo využívať ju v rámci cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ako rozhodol súd. Otázka pridelovania orgánov je však iná záležitosť. Požiadala som preto odborníkov v Komisii, aby preskúmali túto otázku, nech vieme, ako by sme sa mohli zaoberať pridelovaním orgánov v inom kontexte.

Dnes môžeme urobiť dôležitý krok vpred smerom k prijatiu tejto smernice. Dovoľte mi teraz len pár týždňov pred ďalšími európskymi voľbami vzdať hold tomuto Parlamentu a tejto administratíve za všetku snahu, ktorú vynaložili na to, aby umožnili dnešné hlasovanie. Všetkým vám za to ďakujem. Dovoľte mi tiež ešte raz poďakovať pánovi Bowisovi a tieňovým spravodajcom za ich snahu a usilovnú prácu a zaželať pánovi Bowisovi rýchle uzdravenie. Dúfame, že sa čoskoro vráti ku svojim povinnostiam a k normálnemu životu.

(potlesk)

Philip Bushill-Matthews, zastupujúci spravodajcu. – Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval všetkým kolegom za – ak mi prepáčia slovnú hračku – veľmi zdravú rozpravu. Hlavne by som sa chcel osobne poďakovať – a ospravedlňujem sa, že som to nespomenul skôr – spravodajcom zo šiestich výborov, ktorí dnes dopoludnia predložili také cenné názory, za ich pripomienky a pochopenie. Musím tiež poďakovať všetkým kolegom poslancom za ich srdečné pocty Johnovi Bowisovi, profesionálne za jeho prácu a osobne prostredníctvom ich srdečných prianí rýchleho uzdravenia, ktoré mu veľmi rád odovzdám.

Ako všetky správy, aj táto sa zakladá na kompromisoch a nie vždy je možné, aby všetci súhlasili so všetkým. Uznávam a rešpektujem skutočnosť, že niektoré politické skupiny a vskutku niektoré delegácie ešte stále vidia nejaké problémy, a preto v priebehu dnešného dopoludnia musíme v pléne rozhodnúť ešte o mnohých pozmeňujúcich a doplnujúcich návrhoch.

Rád by som preto poďakoval pani komisárke najmä za jej záverečné pripomienky, ktoré, dúfam, niektorým kolegom v iných skupinách uľahčia rozhodnutie o tom, ako hlasovať. Úprimne dúfam, že následkom týchto pripomienok získa správa ako celok širokú pozitívnu podporu vo všetkých politických skupinách, pretože uprednostnenie potrieb pacientov by určite malo prevyšovať stranícku politiku.

Uznávam, že akákoľvek dohoda, ktorá sa dnes dosiahne, príde príliš neskoro z hľadiska formálnej dohody v prvom čítaní počas českého predsedníctva, ale chápem, že vďaka doterajšej práci predsedníctva sa v podstate už dosiahla vážna politická dohoda v rámci Rady. Predsedníctvu chcem za to poďakovať.

Viem, že John by chcel, aby sa táto dohoda čo najskôr zmenila na činy a takisto by to skutočne chceli mnohí pacienti v celej EÚ, ktorí čakali už dosť dlho. V mene spravodajcu vyzývam Komisiu, nové predsedníctvo Rady a, samozrejme, novozvolených poslancov v ďalšom volebnom období, aby bolo skoré druhé čítanie skutočnou prioritou v druhej polovici tohto roku, aby sa mohli rýchlo vyriešiť akékoľvek zostávajúce problémy. Nechceme teraz spomaľovať. Táto správa nielenže prinesie skutočné výhody skutočným ľuďom v celej EÚ, ale zároveň ukáže, že spolupracou na úrovni EÚ môžu ľudia profitovať jednotlivo bez ohľadu na to, kde bývajú, a bez ohľadu na ich prostriedky. Dnešné hlasovanie osvetlí cestu pred nami. Vydajme sa spolu touto cestou tak rýchlo, ako dokážeme, pretože, koniec koncov, tak ako spravodajca, ani kolegovia nemôžu nikdy vedieť, kedy by mohli sami náhle potrebovať takúto cezhraničnú zdravotnú starostlivosť.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční dnes o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), *písomne*. – (RO) Chcel by som poďakovať spravodajcom z rôznych výborov za pozoruhodnú prácu, ktorú vykonali. Táto správa znamená významný krok vpred z hľadiska zlepšenia mobility pacientov v rámci EÚ.

V Európe, kde je sloboda pohybu základnou hodnotou, je zabezpečenie mobility pacientov normálne a absolútne nevyhnutné, aby sa mohla ponúknuť lekárska pomoc na najvyššej možnej úrovni tým, ktorí tieto služby potrebujú. Z dlhodobého hľadiska to môže tiež viesť k zlepšeniu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti, a to vďaka určitej úrovni konkurencie medzi nimi.

Napriek výrazným zlepšeniam však stále existujú problémy, ktoré táto smernica nerieši. Myslím si, že potrebujeme väčšiu zrozumiteľnosť podmienok úhrady nákladov a nariadení, ktoré tvoria základ pre systém predchádzajúceho povolenia v prípade potreby. Lutujem tiež, že tento návrh nezahŕňa mobilitu zdravotného personálu, keďže mobilita pacientov a mobilita zdravotného personálu sú úzko prepojené. V záujme toho, aby sme mohli účinne reagovať na potreby pacientov, požadujeme tiež nejaké pravidlá, ktoré umožnia mobilitu zdravotného personálu, pričom sa zároveň zachová rovnováha na úrovni vnútroštátneho systému zdravotnej starostlivosti, a to tak, aby žiadny štát nemal nakoniec nedostatok zdravotníckeho personálu.

David Martin (PSE), *písomne*. – Návrh cezhraničného zdravotného systému musí byť v prvom rade systémom, ktorý rešpektuje práva pacientov, ktorý sa zakladá na verejnom zdraví, ako aj na zásadách vnútorného trhu, a ktorý nediskriminuje pacientov z dôvodu schopnosti platiť za lekársku starostlivosť. Z môjho pohľadu si myslím, že vnútroštátna zdravotná služba v Spojenom kráľovstve musí mať právo trvať na tom, aby pacienti, ktorí chcú profitovať z lekárskej starostlivosti v zahraničí, mali predchádzajúce povolenie. Pacienti zo Spojeného kráľovstva, ktorí si nemôžu dovoliť cestovať do zahraničia za lekárskou starostlivosťou, nesmú byť diskriminovaní tými, ktorí si môžu dovoliť platiť náklady na lekársku starostlivosť vopred, ale plánujú žiadať vrátenie nákladov z vnútroštátneho zdravotného systému po návrate do Spojeného kráľovstva. Tento postup sa mi zdá nečestný, keďže umožňuje pacientom dostať prednostnú liečbu v zahraničí, čím predbiehajú v rámci vnútroštátneho systému zdravotnej starostlivosti.

Iosif Matula (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Nové príležitosti, ktoré môžu európski pacienti využívať, sú dôležitým krokom v harmonizácii systémov zdravotnej starostlivosti v Európe a v zabezpečení kvalitnej lekárskej starostlivosti pre všetkých európskych občanov. Návrh smernice stanovuje zásady, ktoré sú spoločné pre všetky systémy zdravotnej starostlivosti: vytvorenie modelových európskych sietí, poskytovanie informačných miest pre pacientov vo všetkých členských štátoch a elektronická zdravotná starostlivosť.

Táto správa poskytuje významné výhody všetkým členským štátom a dôsledkom toho aj Rumunsku. Smernica viac uspokojuje potreby pacientov, keďže môžu dostať lekársku pomoc v inom členskom štáte v situácii, keď nemocnica v ich krajine pôvodu nemôže poskytnúť pomoc alebo sa táto pomoc odkladá. Náklady bude platiť krajina pôvodu.

Ďalší dôležitý aspekt sa týka výmeny osvedčených postupov a mobility špecializovaného zdravotného personálu, ako aj poskytovania slobodného prístupu k informáciám o cezhraničnej pomoci občanom. Členské štáty musia zabezpečiť, aby občania poznali nevyhnutné postupy a kritériá spôsobilosti, ako aj cestovné náklady a lekárske normy v stredisku zdravotnej starostlivosti v zahraničí. Práve z tohto dôvodu podporujem založenie informačných centier, aby si občania mohli vybrať metódu a miesto, kde budú liečení.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), *písomne*. – Členské štáty majú zodpovednosť voči svojim ľuďom plánovať a poskytovať zdravotnú starostlivosť.

Zdravie nie je komodita, ktorú môžete kúpiť alebo predať na vnútornom trhu.

Tento návrh je hanba. Ukazuje, že Komisia slepo presadzuje svoj zdiskreditovaný a zastaraný program liberalizácie. Chce len privatizovať všetko, čo môže, a naďalej centralizovať moc vo svojich rukách. Diskriminuje menej bohatých ľudí v bohatých krajinách a všetkých okrem superbohatých v chudobnejších krajinách. Je to licencia na ničenie verejných zdravotníckych služieb v členských štátoch.

Európska komisia by sa mala hanbiť a okamžite stiahnuť tento návrh.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Návrh smernice o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa snaží vytvoriť dôsledný rámec Spoločenstva na poskytovanie istoty pacientom v tejto oblasti, v ktorej doteraz stanovoval usmernenia Európsky súdny dvor. Napriek tomu, že zásady Súdného dvora sa uplatňujú v plnom rozsahu, uvedená správa objasnila určité sivé miesta.

V priebehu transponovania rozhodnutí Európskeho súdneho dvora o právach pacientov dostať lekársku pomoc v inom členskom štáte do právnych predpisov Spoločenstva návrh smernice zachováva potrebnú rovnováhu, čo sa týka zodpovedností členských štátov v tejto oblasti.

Cieľom ustanovení smernice je tiež uľahčiť prístup k službám lekárskej pomoci, a to tým, že žiada o potrebu vytvoriť priamy systém úhrady nákladov medzi inštitúciou v krajine pôvodu, ktorá to financuje, a hosťiteľskou nemocnicou.

Ďalší zaujímavý bod správy sa týka vzájomného uznávania lekárskeho predpisov. Text ponúka len odporúčania, čo sa týka možnosti lekární v krajine pôvodu uznávať lekárske predpisy vydané lekárom v inej krajine, pričom je na rozhodnutí členského štátu, ktoré lieky budú dostupné na predpis.

Richard Seeber (PPE-DE), písomne. – (DE) Vo všeobecnosti je dosiahnutá dohoda o zlepšení mobility pacientov dobrá vec. Zjednodušenie cezhraničného poskytovania služieb zdravotnej starostlivosti predstavuje dôležitý krok smerom k skutočnému voľnému pohybu osôb. Lepšie využitie kapacity špecializovaných kliník bude výhodné aj z hospodárskeho hľadiska. Ak však položíme všetky tieto pozitíva na jednu stranu, nesmieme prehliadnúť obrovské úlohy, ktoré vyplývajú z lepšieho prepojenia vnútroštátnych systémov. Predovšetkým sú to potreby väčšej istoty, čo sa týka otázok nákladov. Nesmie sa znevýhodňovať členský štát, ktorý vykonáva liečbu, z dôvodu nejasnosti, či to zaplatí pacient alebo vysielajúci štát.

Musí sa presne stanoviť systém pravidiel zúčtovania a musia sa zohľadniť rozdielne vnútroštátne okolnosti.

Okrem toho sa musí chrániť poskytovanie zdravotnej starostlivosti v domovskej krajine a nie je úmyslom, aby sa táto starostlivosť v dôsledku väčšej mobility pacientov zanedbávala. Som rád, že sa to v texte potvrdzuje. Do budúcnosti je poskytovanie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti ďalším míľnikom na ceste k európskej integrácii. Keď však pôjde o uplatňovanie, musí sa venovať dôkladná pozornosť zabezpečeniu toho, aby lepšia mobilita pacientov nevedla k zdravotnému cestovnému ruchu.

Esko Seppänen (GUE/NGL), písomne. – (FI) V členskom štáte ako Fínsko, kde geografická poloha a jazyk predstavujú pre chudobných ľudí prekážky v prístupe k službám zdravotnej starostlivosti za hranicami krajiny, môže takáto smernica zvýšiť nerovnosť z hľadiska prístupu k službám. Pre alternatívne služby v iných krajinách sa môžu rozhodnúť len bohatí, pričom tým narušujú systém verejnej zdravotnej starostlivosti, ktorý predstavuje bezpečnostnú sieť pre chudobných. Verejné peniaze unikajú na služby pre bohatých v zahraničí. Z tohto dôvodu nemôžem podporiť prijatie smernice. Navyše je absurdné, že právnym základom smernice má byť životaschopnosť vnútorného trhu a nie práva pacientov.

4. Bezpečnosť pacientov (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0239/2009) pani Sartoriovej v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o návrhu odporúčania Rady o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou (KOM(2008)0837 – C6-0032/2009 – 2009/0003(CNS)).

Pani spravodajkyňa tu nemôže byť, preto ju v úvodnom slove nahradí pani Grossetéteová.

Françoise Grossetête, zastupujúca spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predseda júci, som tu namiesto pani Sartoriovej, ktorá sa zdržala v Taliansku a od ktorej vám chcem odovzdať úprimné ospravedlnenie, pretože na dnešnú rozpravu sa veľmi tešila.

Budeme hovoriť predovšetkým o lekárskeho úkonoch, pretože niekedy môžu mať škodlivé následky na zdravie pacientov, či už v dôsledku nežiaducich účinkov liekov, lekárskeho omylu, alebo infekcií, ktorými sa pacienti nakazili v mieste liečby.

Spomedzi týchto rizík môžeme konkrétne spomenúť nozokomiálne infekcie, ktoré postihujú každého dvadsiateho hospitalizovaného pacienta, teda 4 100 000 ľudí ročne. Číslo Európskej komisie týkajúce sa tohto problému sú navyše veľmi znepokojujúce.

Nežiaduce udalosti sa vyskytujú u približne 8 až 12 % hospitalizovaných pacientov v členských štátoch Európskej únie. To predstavuje celkovo 7 až 15 miliónov hospitalizovaných pacientov ročne, k čomu môžeme pridať približne 37 miliónov pacientov, ktorí boli ošetrení v rámci základnej zdravotnej starostlivosti.

Len nozokomiálne infekcie postihujú priemerne každého dvadsiateho hospitalizovaného pacienta, celkovo vyše 4 milióny pacientov ročne. Celkovo spôsobia nozokomiálne infekcie v Európe každoročne úmrtie približne 37 000 ľudí.

Aby sa splnil cieľ znížiť výskyt týchto infekcií o 900 000 prípadov ročne do roku 2015 – čiže o 20 % –, dokument vyzýva členské štáty a európske inštitúcie na zavedenie nevyhnutných opatrení.

Táto správa odporúča predovšetkým podporiť vzdelávanie a odbornú prípravu zdravotníckych pracovníkov a pomocného zdravotného personálu s osobitnou pozornosťou venovanou nozokomiálnym infekciám a odolnosti vírusov, ktoré ich spôsobujú, proti antibiotikám, zlepšiť informovanosť o tomto probléme medzi pacientmi a v tejto súvislosti vyzvať Komisiu, aby na základe praktickej príručky o prevencii nozokomiálnych infekcií vypracovanej Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) v roku 2003 vypracovala dokument určený pacientom, podporiť výskum v tejto oblasti s osobitnou pozornosťou venovanou novým technológiám, nanotechnológiám a nanomateriálom a zvýšiť počet zdravotných sestier a zdravotných sestier špecializovaných na kontrolu infekcií.

A nakoniec, je dôležité, ako sa zdôrazňuje aj v texte – a pani Sartoriová na tomto bode dôrazne trvala – zlepšiť vedomosti pacientov o tomto probléme.

Je nevyhnutné, aby bola Komisia požiadaná o vypracovanie dokumentu zameraného na pacientov o prevencii nozokomiálnych infekcií a aby ho predložila Parlamentu a Rade. Komisia by tiež mala umožniť monitorovanie dosiahnutého pokroku v tejto oblasti členskými štátmi a Európskou úniou, ktoré by sa vykonávalo každé tri roky.

Štúdia uskutočnená vo Francúzsku napríklad ukázala, že 83 % opýtaných ľudí počulo o nozokomiálnych infekciách a že tieto riziká sú hlavným zdrojom obáv Francúzov pri hospitalizácii. Na druhej strane, široká verejnosť má pocit, že nie je dostatočne informovaná o príčinách a následkoch nozokomiálnych infekcií.

V priebehu niekoľkých nasledujúcich rokov sa v rámci úsilia o predchádzanie nozokomiálnym infekciám musí väčšia pozornosť venovať informovaniu zdravotníckych pracovníkov aj obyvateľov ako takých.

Daniela Filipiová, úradujúca predsedníčka Rady. – (CS) Dámy a páni, oblasť bezpečnosti pacientov a kvality zdravotnej starostlivosti je jednou z hlavných priorít českého predsedníctva v oblasti verejného zdravia. Uvedomujeme si význam neustáleho zlepšovania bezpečnosti pacientov a s tým súvisiaceho zlepšovania kvality zdravotnej starostlivosti, a to aj pokiaľ ide o cezhraničnú zdravotnú starostlivosť.

Hlavným cieľom predbežného návrhu Rady o bezpečnosti pacientov a kvalite zdravotnej starostlivosti vrátane prevencie a kontroly infekcií získaných v nemocnici je vymedziť integrovaný prístup, v rámci ktorého sa bezpečnosť pacientov dostane do centra záujmu vysokokvalitných zdravotníckych systémov, pričom sa bude prihliadať na všetky faktory, ktoré na to majú vplyv.

Táto iniciatíva vznikla na základe zistenia alarmujúceho nárastu výskytu nežiaducich udalostí v celej Európe, pričom medzi najčastejšie nežiaduce udalosti patria infekcie získané v nemocnici. Je to dôležitá úloha, s ktorou súvisí aj rastúce očakávanie verejnosti v tejto oblasti, starnúce obyvateľstvo v Európe a neustály pokrok v liečbe a v lekárskej vede vo všeobecnosti. Infekciám získaným v nemocnici venujú stále väčšiu pozornosť aj médiá a politici.

Toto boli dôvody, prečo sa české predsedníctvo rozhodlo usporiadať konferenciu ministrov, ktorá sa uskutočnila v dňoch 15. – 16. apríla v Prahe pod názvom Bakteriálne ohrozenie bezpečnosti pacientov v Európe. Bola zameraná predovšetkým na nemocničné antibiotické programy, vplyv systémových parametrov zdravotnej starostlivosti na výskyt odolnosti voči antibiotikám a infekcií získaných v nemocnici a na riadenie a zodpovednosť v tejto oblasti.

Vráťme sa však k predbežnému návrhu. České predsedníctvo si uvedomuje, že organizácia zdravotných systémov patrí do plnej kompetencie členských štátov. Táto iniciatíva však podľa môjho názoru vhodne stimuluje ďalší rozvoj vnútroštátnych politík smerom k väčšej ochrane zdravia a životov občanov.

Rada vo všeobecnosti súhlasí s potrebou lepšej spolupráce a koordinácie v tejto oblasti na všetkých úrovniach, teda na miestnej, regionálnej, štátnej aj európskej, ako aj s nutnosťou výmeny dôležitých informácií. Významným opatrením je preto vytvorenie systému hlásenia nežiaducich udalostí, ktorý, samozrejme, zaručí imunitu, aby podporil podávanie hlásení.

Dôraz sa tiež kladie na intenzívnejšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v oblasti bezpečnosti pacientov, vytvorenie spoločných definícií a terminológie, ako aj porovnateľných ukazovateľov, ktoré umožnia ľahšiu

identifikáciu problémov. To následne umožní hodnotiť účinnosť opatrení a zásahov zameraných na zvýšenie bezpečnosti pacientov a jednoduchšiu výmenu skúseností a informácií medzi členskými štátmi.

České predsedníctvo v súčasnosti dokončuje rokovania o predbežnom návrhu v pracovných orgánoch Rady a bude sa snažiť o jeho prijatie Radou EPSCO v júni tohto roka. Práve vzhľadom na význam tejto problematiky sa však Rada rozhodla konzultovať túto otázku aj s Európskym parlamentom, pretože jeho stanovisko významne prispieva k prebiehajúcej diskusii.

Som pevne presvedčená, že Rada a Parlament majú spoločný cieľ zvýšiť bezpečnosť pacientov v EÚ. V tomto duchu tiež Rada dôkladne zváži pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsiahnuté vo vašej správe o predbežnom návrhu.

Na záver by som ešte chcela poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave správy EP, a spravodajkyni pani Amalii Sartoriovej, ktorá túto správu vypracovala.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, v prvom rade chcem poďakovať Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín za prácu na tomto dokumente a predovšetkým spravodajkyni pani Amalii Sartoriovej za úsilie v súvislosti s touto problematikou, ktorá je v oblasti zdravotnej starostlivosti najvyššou prioritou.

Bezpečnosť pacientov spočíva v znižovaní výskytu nežiaducich udalostí, ku ktorým dochádza vo všetkých prostrediach zdravotnej starostlivosti – v nemocniciach, v rámci základnej starostlivosti, pri dlhodobej starostlivosti alebo v rámci komunity.

Odhaduje sa, že v členských štátoch EÚ trpí nežiaducimi účinkami spojenými so zdravotnou starostlivosťou 8 až 12 % hospitalizovaných pacientov. Tieto čísla sú neprijateľne vysoké. Vytvárajú znepokojujúci obraz, ktorý pôsobí nielen na pacientov, ale aj na ich rodiny a priateľov. Okrem toho sú nežiaduce udalosti obrovskou záťažou pre rozpočty na zdravotnú starostlivosť a pre hospodárstvo ako také.

Infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou sú špecifickým prípadom veľmi častej nežiaducej udalosti. Celkový počet hospitalizovaných pacientov, ktorí sa nakazili aspoň jednou infekciou spojenou so zdravotnou starostlivosťou, sa v EÚ odhaduje na 4,1 milióna ročne – teda jeden z dvadsiatich pacientov.

Odhaduje sa, že v dôsledku týchto infekcií zomiera každý rok približne 37 000 pacientov. Jednoznačne musíme vynaložiť veľké úsilie, aby sme túto situáciu výrazne zlepšili.

Všetky členské štáty si uvedomujú význam problematiky bezpečnosti pacientov a prijali opatrenia na riešenie tohto problému. Vieme však, že v rámci 27 členských štátov existujú rôzne úrovne informovanosti, zdrojov a odbornosti, pomocou ktorých možno bojovať proti tomuto problému.

Je pravdepodobné, že nie všetci pacienti v členských štátoch profitujú z aktuálnych vedeckých poznatkov a zo systematickej výmeny osvedčených postupov a odborných vedomostí. Preto si myslím, že bezpečnosť pacientov je ďalšou oblasťou, v ktorej môže EÚ poskytnúť skutočnú pridanú hodnotu s cieľom zvýšenia bezpečnosti všetkých európskych pacientov, pričom musí, samozrejme, rešpektovať zodpovednosť členských štátov za poskytovanie zdravotnej starostlivosti na ich územiach.

Z tohto dôvodu Európska komisia predložila oznámenie a návrh odporúčania Rady o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou. Teším sa na vaše názory.

Antonios Trakatellis, v mene skupiny PPE-DE. – (EL) Vážení pán predsedajúci, čísla, ktoré uviedli pani Grossetêteová a pani komisárka, sú skutočne omračujúce a ukazujú, že mnoho pacientov je vystavených znepokojujúcim incidentom v nemocniciach, z ktorých najčastejšími sú infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou.

Počet prípadov infekcií by sa, samozrejme, dal výrazne znížiť. V prvom rade je potrebná väčšia disciplína v nemocniciach. Na jednej strane sú problémom ľudia, ktorí navštevujú pacientov v nemocnici, pretože vždy je tu riziko prenosu baktérií. Na druhej strane, pacienti aj zamestnanci musia prísne dodržiavať hygienické pravidlá a zamestnanci musia pravidelne dostávať informácie a zúčastňovať sa na školeniach v súvislosti s infekciami spojenými so zdravotnou starostlivosťou.

Myslím si však, že kľúčovým bodom je dnes zhromažďovanie presných údajov, pretože nemocnice aj kliniky sa v tomto ohľade navzájom líšia, a to aj v tej istej krajine. Musíme napríklad vedieť, či sú infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou častejšie u pacientov podstupujúcich chirurgický zákrok, alebo na interných

klinikách, musíme poznať kmeň a odolnosť baktérie. Všetky tieto údaje sú veľmi dôležité, ak chceme nájsť príčiny a následne dosiahnuť účinné zníženie výskytu infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou.

Preto musíme zhromažďovať podrobné údaje s cieľom riešenia problému infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou.

Linda McAvan, *v mene skupiny PSE*. – Vážení pán predsedajúci, myslím si, že toto odporúčanie je veľmi dobrým príkladom pridanej hodnoty, ktorú môže Európska únia priniesť do oblasti zdravotnej starostlivosti, v ktorej môže spolupráca odborníkov z členských štátov napriek našim obmedzeným kompetenciám viesť ku skutočnému zlepšeniu životov ľudí. Ako povedal pán Trakatellis, čísla, ktoré spomenula pani komisárka v súvislosti s nežiaducimi udalosťami a infekciami spojenými s lekárskou starostlivosťou, sú značne šokujúce. V prvom rade, nikto by nemal ísť do nemocnice a vrátiť sa chorejší ako predtým. Mnohí z nás však poznajú ľudí, ktorí sa s takýmto problémom stretli. Je to problém celej Európskej únie, preto je mimoriadne dôležité, aby vaša iniciatíva zameraná na infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou pokračovala.

Myslím si, že ak budeme pri riešení tohto problému spolupracovať a spojíme najlepšie hlavy Európy, môžeme sa jeden od druhého veľa naučiť a určite môžeme predísť mnohým problémom našich občanov.

Druhá vec, o ktorej chcem hovoriť, už bola veľmi stručne spomenutá v našej parlamentnej správe. Ide o problém rán spôsobených injekčnými striekačkami. Viem, že Komisia sa touto otázkou už dlho zaoberá a že v tejto súvislosti existuje spolupráca medzi zamestnávateľmi a odborovými zväzmi, stále však čelíme situácii, že približne jeden milión pracovníkov v odvetvi zdravotníckych služieb v celej Európe je postihnutých ranami spôsobenými injekčnými striekačkami. Dalo by sa tomu zabrániť, ak by sa používané injekčné striekačky nahradili bezpečnejším typom.

Pani komisárka, dúfam, že sa vrátite do Komisie a v priebehu zasadnutí nového Parlamentu predložíte návrh o ranách spôsobených injekčnými striekačkami, pretože je to veľmi dôležité pre mnohých pracovníkov v oblasti zdravotnej starostlivosti a je to problém, ktorému sa dá v rámci nášho systému zdravotnej starostlivosti ľahko predísť.

Marios Matsakis, *v mene skupiny ALDE*. – Vážení pán predsedajúci, približne 10 % hospitalizovaných pacientov a približne 15 % pacientov využívajúcich základnú starostlivosť trpí v EÚ určitým typom nežiaducej udalosti, a to od miernych, úplne liečiteľných ochorení až po život ohrozujúce alebo smrteľné prípady. Inými slovami, približne jeden zo štyroch našich pacientov utrpel škodu následkom liečby a nie následkom choroby. Táto štatistika je ešte dramatickejšia, keď si uvedomíme, že počet úmrtí spojených so zdravotnou starostlivosťou je v Európe takmer dvojnásobný ako počet úmrtí v dôsledku dopravných nehôd.

Správa pani Sartoriovej môže situáciu výrazne zlepšiť, ale ako vždy, úspech akejkoľvek politiky veľmi závisí od jej realizácie. Z tohto pohľadu musia práve vlády jednotlivých štátov svojimi skutkami dokázať, že im naozaj záleží na svojich občanoch. Systémy zdravotnej starostlivosti najmä v 12 nových členských štátoch potrebujú v mnohých prípadoch úplnú reorganizáciu s potrebným dôrazom na štrukturálne zlepšenie nemocníc, modernizáciu zariadenia a najmodernejšie školenia zdravotníckych pracovníkov. K takýmto zmenám môže dôjsť jedine s pomocou EÚ, a to pokiaľ ide o finančné prostriedky aj odbornosť, a takáto pomoc musí byť ľahko dostupná na účely zlepšenia bezpečnosti pacientov.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Otvorená zdravotná starostlivosť je základným výdobytkom a právom. 37 000 úmrtí ročne v dôsledku infekcií spojených so službami zdravotnej starostlivosti je príliš veľa a ako občania Európskej únie to nemôžeme dovoliť ani prijať. Na základe zásady subsidiarity musia inštitúcie Európskej únie a predovšetkým Komisia prevziať podstatnú úlohu pri podpore šírenia informácií a osvedčených postupov.

Musím zdôrazniť význam ponúknutia konkrétnych a rýchlych opatrení s cieľom rozhodujúceho a trvalého zníženia výskytu nozokomiálnych infekcií v Európe. V tejto oblasti podporujem odporúčania pani spravodajkyne uvedené v tejto správe.

Daniela Filipiová, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (CS) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, chcem poďakovať všetkým poslancom za ich pripomienky, návrhy a postrehy. Musím povedať, že som si radosťou vypočula, že stanoviská Európskeho parlamentu a Rady sa v tejto otázke v zásade zhodujú. Rada, samozrejme, dôkladne zváži všetky pozmeňujúce a doplnujúce návrhy Európskeho parlamentu a na základe toho posúdi ich zaradenie do konečnej verzie predbežného návrhu.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, dnešná rozprava potvrdzuje veľký záujem a obavy Parlamentu v súvislosti s bezpečnosťou pacientov. Vysiela tiež signál, že toto je oblasť s veľkým potenciálom pridanej hodnoty EÚ.

Väčšinu predložených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov Komisia víta. Víťame napríklad návrh, aby členské štáty určili orgány zodpovedné za bezpečnosť pacientov na rôznych úrovniach štátnej a miestnej správy. Odráža to skutočnosť, že niektoré členské štáty majú decentralizované systémy zdravotnej starostlivosti. Súhlasíme tiež, že rozsah a náklady na zhromažďovanie údajov nesmú byť neúmerné očakávaným prínosom.

V súvislosti s predloženými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi týkajúcimi sa infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou víťame zavedenie primeranej ochrany zdravotníckych pracovníkov. Podporujeme tiež zdôraznenie záťaže, ktorú prináša chorobnosť a úmrtnosť spojená s týmito infekciami, a potreby najímania väčšieho počtu zdravotných sestier špecializovaných na kontrolu infekcií.

Musím však vzniknúť niekoľko výhrad a námietok, pokiaľ ide o znižovanie cieľových počtov. Niektorí navrhli, že členské štáty by mali zaviesť opatrenia na zníženie počtu osôb postihnutých nežiaducimi udalosťami o 20 % vrátane celkového zníženia počtu prípadov v EÚ o 900 000 každý rok. Komisia si nemyslí, že je vhodné stanovovať takéto ciele na úrovni EÚ, pretože členské štáty sú na rôznych úrovniach a bolo by veľmi náročné stanoviť vhodné, realistické a dosiahnuteľné ciele, ktoré by boli primerané pre všetky z nich.

Veľmi pozorne som počúvala, čo povedala pani McAvanová o ranách spôsobených injekčnými striekačkami, a budem rozmýšľať o návrhu na osobitnú iniciatívu. Pani ministerka Filipiová hovorila v tejto súvislosti o zodpovednosti členských štátov. Naša iniciatíva zameraná na bezpečnosť pacientov a infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou plne rešpektuje kompetencie členských štátov v oblasti financovania štruktúry a poskytovania zdravotníckych služieb tak, ako to uznávajú za vhodné. Zámerom nášho návrhu je pomôcť členským štátom pri zavádzaní správnych a primeraných stratégií znižovania alebo predchádzania nežiaducim udalostiam spojeným so zdravotnou starostlivosťou vrátane infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou, a to prostredníctvom zhromažďovania najlepších dostupných poznatkov a odborných vedomostí v EÚ a poskytovania podpory Komisie pri dosahovaní úspor z rozsahu v tejto oblasti.

Keď toto odporúčanie o bezpečnosti pacientov schváli Rada, bude to znamenať bezprecedentný politický záväzok vlád členských štátov venovať bezpečnosti pacientov prioritnú pozornosť v rámci politik zdravotnej starostlivosti. Naším spoločným cieľom je činnosť zameraná na zníženie výskytu nežiaducich udalostí všetkých typov vrátane infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou vo všetkých prostrediach zdravotnej starostlivosti a vo všetkých členských štátoch EÚ. Tento návrh môže hrať pri dosahovaní tohto cieľa významnú úlohu.

Françoise Grossetête, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predsedajúci, najskôr by som chcela poďakovať všetkým poslancom, ktorí vystúpili k správe pani Sartoriovej. Chcela by som im poďakovať za návrhy, ktoré predložili.

Chcem tiež povedať pani Vassiliouovej, ktorá, zdá sa, nesúhlasí s kvantifikovanými cieľmi stanovenými v správe pani Sartoriovej, že, samozrejme, zoberieme jej poznámku do úvahy, je však v každom prípade dôležité, aby sme urobili maximum na zaistenie vysokej úrovne ochrany pacientov i zdravotníckych pracovníkov. Aj keby vzhľadom na rôznorodosť starostlivosti poskytovanej v Európskej únii nebolo žiaduce mať kvantifikovaný návrh, som presvedčená, že predseda len je dôležité urobiť maximum na zaistenie najvyššej možnej úrovne bezpečnosti.

To je pridanou hodnotou Európskej únie.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční dnes o 12.00 hod.

5. Zriedkavé choroby (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0231/2009) pána Trakatellisa v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o návrhu odporúčania Rady o európskych činnostiach v oblasti zriedkavých chorôb (KOM(2008)0726 – C6-0455/2008 – 2008/0218(CNS)).

Antonios Trakatellis, spravodajca. – (EL) Vážený pán predsedajúci, odporúčanie Rady je veľmi vhodne načasované, pretože spomínané činnosti v oblasti zriedkavých chorôb sú absolútnou nevyhnutnosťou, a to na úrovni Európskej únie aj na vnútroštátnej úrovni.

Hoci je výskyt jednotlivých zriedkavých chorôb veľmi nízky, v Európskej únii sú postihnuté milióny ľudí, pretože týchto chorôb sú tisíce. Návrh, ktorý dostal Parlament, je však vo svojej súčasnej podobe nedostatočný a na jeho základe nebolo možné vypracovať prijateľný program. Dôvodom tejto skutočnosti je, že v návrhu sa neuvádza ani všeobecne výška potrebných finančných prostriedkov z Európskej únie, a to ani v rámci spolufinancovania členskými štátmi alebo inými organizáciami.

Preto tento návrh nemôže prispieť k presadzovaniu niektorých základných aspektov súvisiacich so zriedkavými chorobami, ako je vytvorenie sietí odborných stredísk, zoznam zriedkavých chorôb, zhromažďovanie údajov, potrebná osobitná výskumná činnosť atď. V texte sa nastoľuje požiadavka, aby Komisia vypracovala návrh týkajúci sa uplatňovania až päť rokov po prijatí odporúčania, čo je dlhé obdobie, počas ktorého sa prakticky nič nemôže uskutočniť z dôvodu chýbajúcich financií.

Preto ako spravodajca navrhujem vyzvať Komisiu, aby predložila návrh týkajúci sa uplatňovania najneskôr do konca roka 2012, keďže v tom období už budú k dispozícii požadované údaje členských štátov o odborných strediskách a výskume v oblasti zriedkavých chorôb.

V tomto návrhu týkajúcom sa uplatňovania by sa malo hovoriť o financovaní a spolufinancovaní v týchto oblastiach:

Po prvé, zhromažďovanie epidemiologických údajov a zostavovanie zoznamu zriedkavých chorôb, keďže tieto činnosti sú potrebné na vytvorenie jasnej predstavy o pozadí týchto chorôb v rámci Európskej únie.

Po druhé, vytvorenie príslušných sietí.

Po tretie, vytvorenie odborných stredísk v členských štátoch, v ktorých sa nenachádzajú takéto strediská, ktoré doplnia už existujúce odborné strediská, organizovanie špeciálnych školení v existujúcich strediskách určených pre odborníkov a zameraných na získavanie potrebných skúseností, mobilizácia znalcov a odborníkov s cieľom vytvoriť potrebné podmienky na rozšírenie jestvujúcich poznatkov a na výskum zameraný na diagnostické nástroje a testy v oblasti zriedkavých chorôb, najmä pokiaľ ide o genetické choroby.

Toto odporúčanie Rady by sme mali považovať za plán na vytvorenie priaznivých podmienok v oblasti zriedkavých chorôb. Mali by sme tiež pochopiť, že jeho charakter je všeobecný, ale chcel by som ešte raz zdôrazniť, že návrh musí byť presnejší a musí stanoviť konkrétny časový rozvrh a spôsob financovania, pokiaľ sa má dosiahnuť jeho účinné a úspešné uplatňovanie.

Dôležitým aspektom boja proti zriedkavým chorobám je mobilita pacientov. Tým sa už zaoberala správa pána Bowisa a verím, že mobilita pacientov je tu úplne oprávnená, pretože nie vo všetkých členských štátoch existujú špecializované strediská a odborníci schopní liečiť takýchto pacientov. Preto je absolútne nevyhnutné zabezpečiť mobilitu pacientov a odborníkov, aby si svoje odborné vedomosti mohli vymieňať.

Nakoniec chcem povedať, že v prípade zriedkavých genetických chorôb sú absolútne nevyhnutné inovácie a výskum s cieľom zvýšenia počtu diagnostických testov.

Väčšina správy sa zaoberá liečbou, diagnostikou, získavaním odborných vedomostí a vytváraním stredísk a sietí. Jeden bod sa týka aj prevencie. Prevencia genetických chorôb je dnes možná vďaka kombinácii oplodnenia in vitro a predimplantačných testov. Keďže ide o odporúčanie, nie je pre členské štáty záväzná. Správa uvádza, že takýto postup sa bude vykonávať jedine v členských štátoch, ktorých právne predpisy to umožňujú, a na základe slobodnej vôle a voľby osôb, ktoré si želajú riadiť sa týmto odporúčaním. Nemyslím si preto, že by tu bol rozpor so zásadou subsidiarity, pokiaľ ide o existujúce údaje.

Daniela Filipiová, úradujúca predsedníčka Rady. – (CS) Vážená pani komisárka, dámy a páni, zriedkavé choroby sú nebezpečné a veľmi zložité choroby, ktoré ohrozujú život alebo spôsobujú chronickú invaliditu. Napriek ich nízkemu výskytu je počet pacientov v EÚ s týmito chorobami pomerne vysoký, preto je potrebný spoločný postup na úrovni EÚ. Aj toto sú dôvody, prečo je oblasť zriedkavých chorôb prioritou zdravotnej stratégie EÚ.

České predsedníctvo sa domnieva, že po prijatí predbežného návrhu o európskej činnosti v oblasti zriedkavých chorôb Radou dôjde k významnému pokroku a zlepšeniu v diagnostike zriedkavých chorôb, ktorá je v súčasnosti vzhľadom na charakter týchto chorôb problematická. Zlepšia sa aj podmienky pre veľmi potrebnú výmenu vedomostí a skúseností v tejto oblasti.

Aj z týchto dôvodov zaujalo české predsedníctvo pri rokovaní o návrhu aktívny postoj, pričom nadviazalo na prácu francúzskeho predsedníctva a diskusiu v Rade EPSCO v decembri 2008.

Domnievam sa, že názory Európskeho parlamentu a Rady sú v tejto oblasti podobné. Táto iniciatíva je potrebná, pretože by mala zlepšiť súčasnú situáciu miliónov pacientov trpiacich týmito chorobami a viesť k zvýšeniu ich šancí na získanie primeranej starostlivosti a podrobných informácií.

To by sa malo dosiahnuť napríklad prostredníctvom vytvorenia spoločnej definície zriedkavej choroby, ďalšieho rozvoja aktivít EÚ založených na sieti Orphanet, koordinácie európskeho výskumu vrátane spolupráce s tretími krajinami, vytvorenia a podpory odborných stredísk a rozvoja európskych referenčných sietí pre zriedkavé choroby. Rada tiež uznáva kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú nezávislé organizácie pacientov pri rozvoji a realizácii vnútroštátnych politík v oblasti zriedkavých chorôb.

České predsedníctvo v súčasnosti dokončuje rokovania o predbežnom návrhu v pracovných orgánoch Rady a bude sa snažiť o jeho prijatie Radou EPSCO v júni tohto roka. Vzhľadom na význam tejto problematiky sa však Rada aj v tomto prípade rozhodla konzultovať túto otázku aj s Európskym parlamentom, ktorého stanovisko dôkladne zváži.

Na záver by som chcela ešte raz poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave správy Európskeho parlamentu, a najmä spravodajcovi pánovi Antoniosovi Trakatellisovi za jej vypracovanie.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – (EL) Vážený pán predsedajúci, chcem poďakovať všetkým kolegom poslancom, ktorí sa podieľali na práci Parlamentu na návrhu odporúčania Rady v oblasti zriedkavých chorôb.

Obzvlášť chcem poďakovať spravodajcovi pánovi rektorovi Antoniosovi Trakatellisovi za koordináciu diskusií a, samozrejme, za jeho správu.

Zriedkavé choroby, ktoré jednotlivo postihujú veľmi malý počet ľudí a ktorých väčšina sú genetické choroby, môžu viesť k úmrtiu alebo chronickej invalidite. Hoci je výskyt jednotlivých zriedkavých chorôb veľmi malý, celkovo tieto choroby postihujú v niektorom období života približne 6 % celkovej populácie Európskej únie.

To znamená, že v Európskej únii je 29 až 36 miliónov ľudí postihnutých zriedkavou chorobou alebo je pravdepodobnosť, že sa u nich takáto choroba vyskytne. Keďže sú však jednotlivé choroby zriedkavé, nie je možné, aby mal každý členský štát k dispozícii potrebné odborné znalosti na ich diagnostiku a liečbu pacientov. Toto je preto skvelý príklad z odvetvia zdravotníctva, kedy môže Európa pridať konkrétnu hodnotu, a preto Komisia schválila strategickú činnosť.

Európsku stratégiu dopĺňa návrh odporúčania Rady o činnosti v rámci členských štátov. Cieľom tohto predbežného odporúčania je pomôcť členským štátom účinnejšie, efektívnejšie a globálnejšie bojovať proti zriedkavým chorobám. Jednou z dôležitých oblastí činnosti je zhromažďovanie odborných poznatkov prostredníctvom európskych referenčných sietí. Tieto siete môžu zvýšiť hodnotu činnosti členských štátov v oblasti zriedkavých chorôb a v ďalších prípadoch. Môžu tiež uľahčiť výmenu osvedčených postupov a odborných poznatkov a v prípade potreby poskytnúť pacientom informácie, kam sa majú obrátiť, ak nemajú k týmto odborným poznatkom prístup.

Návrh smernice Komisie o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti zahŕňa zvláštne ustanovenia na podporu mobility pacientov a poskytuje právny rámec pre európske referenčné siete.

Je ešte mnoho spôsobov, ako môže európska činnosť pomôcť členským štátom v boji proti zriedkavým chorobám, napríklad zlepšením identifikácie a rozpoznávania chorôb, podporou výskumu zriedkavých chorôb a prostredníctvom mechanizmov ako regulácia liekov na zriedkavé choroby.

Preto veľmi pekne ďakujem Parlamentu za podporu v širokom spektre problémov, ktorých sa týka táto správa. S veľkým záujmom očakávam vašu rozpravu.

Françoise Grossetête, spravodajkyňa Výboru pre priemysel, výskum a energetiku požiadaného o stanovisko. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pacienti postihnutí zriedkavými chorobami trpia nesprávnymi diagnózami a často nie sú vôbec liečení.

Zriedkavosť týchto chorôb predstavuje problém či už z pohľadu vedeckého, alebo hospodárskeho. Keďže som bola pred desiatimi rokmi spravodajkyňou nariadenia o liekoch na zriedkavé choroby, viem, že týchto pacientov je príliš málo na to, aby sa ich situácia stala miestnym alebo regionálnym problémom, a zároveň je chorôb príliš veľa na to, aby sa o nich učili zdravotnícki pracovníci. Odborné znalosti sú teda zriedkavé.

Reakcia musí byť nevyhnutne na európskej úrovni a náš Výbor pre priemysel, výskum a energetiku podporuje pána Trakatellisa v jeho snahe posilniť výskum a prevenciu. Ako môžeme napríklad páru, ktorého dve deti sú postihnuté cystickou fibrózou a ktorý chce mať tretie dieťa, odoprieť pokrok vo výskume, vďaka ktorému by toto dieťa nemuselo byť postihnuté touto chorobou? Preto potrebujú pacienti väčšiu koordináciu, väčšiu bezpečnosť a väčšiu zrozumiteľnosť. Toto sú kľúčové otázky, ktoré zodpovedajú očakávaniam európskych občanov v súvislosti so zdravou Európou.

Peter Liese, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pomoc pacientom trpiacim zriedkavými chorobami je už dlho zásadnou otázkou v Európskom parlamente. Pacienti so zriedkavými chorobami – ako už bolo povedané – potrebujú európsku podporu. Snahy jednotlivých krajín v tejto oblasti nestačia. Keďže tieto choroby sú také zriedkavé, nie v každom členskom štáte sú strediská a odborníci, ktorí sa im venujú. Na výskum – a to je veľmi dôležitý bod – je potrebný určitý počet pacientov, aby sa daná choroba vôbec mohla skúmať a aby sa dali vyvíjať nové spôsoby liečby. To isté platí aj o vývoji nových liekov. Pani Grossetêteová hovorila o nariadení o liekoch na zriedkavé choroby, ktoré je veľmi dôležité.

Pani komisárka, iniciatíva Komisie je tiež veľmi dôležitá. My v Skupine Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov vás z celého srdca v tejto otázke podporujeme a podporujeme tiež mnohé zlepšenia, ktoré priniesol pán Trakatellis v tejto správe. Musím však v mene svojej skupiny povedať, že v správe pána Trakatellisa je jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý ide proti samotnému základnému cieľu pomoci pacientom.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 hovorí o tom, ako by sa malo predchádzať genetickým chorobám a odstraňovať ich prostredníctvom opatrení ako genetické poradenstvo a výber embryí. Táto formulácia šokovala množstvo ľudí, a to nielen odborníkov na etiku a predstaviteľov skupín postihnutých osôb, ale aj vedcov. Európska spoločnosť humánnej genetiky nás vyzýva, aby sme odmietli pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15. Porovnávajú ho s eugenikou prvej polovice minulého storočia.

Politici by nemali vyvíjať tlak. Podobne ani genetickému poradenstvu by nemal dominovať politický cieľ. Preto by sme pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 mali odmietnuť. Mali by sme hlasovať za túto správu – za predpokladu, že sa pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 zamietne – pretože je to dobrá správa. V opačnom prípade bude veľmi problematická. Mali by sme ľuďom so zriedkavými chorobami pomáhať, nie im dávať pocit, že sú vlastne nadbytoční oproti požiadavkám.

Dorette Corbey, v mene skupiny PSE. – (NL) Som vďačná pánovi Trakatellisovi za jeho výbornú správu. Ak existuje oblasť, v ktorej je spolupráca v rámci Európy užitočná a poskytuje pridanú hodnotu, je to určite oblasť zriedkavých chorôb. V prípade zriedkavých metabolických ochorení, chorôb svalov a zriedkavých foriem rakoviny je praktické a užitočné spolupracovať s cieľom výmeny informácií o liečebných postupoch a spojiť svoje sily. Toto všetko je veľmi dôležité. Musí tiež byť poskytnutý prístup k informáciám a správa pána Trakatellisa toto všetko umožňuje.

Rada by som upriamila vašu pozornosť na tri veci. Po prvé, pacienti musia mať v Európe svoj hlas. V posledných rokoch vidíme čoraz lepšie organizované skupiny pacientov, ktoré vedia, ako pôsobiť v Európe, v Bruseli. Toto všetko je veľmi dôležité a poučné pre politikov, pretože mnohé z týchto chorôb sú, logicky, prakticky neznáme. Preto je dobré stanoviť, ako budú tieto organizácie pacientov financované, a je mimoriadne dôležité zaistiť, aby boli financované nezávisle a neboli závislé výlučne od farmaceutického priemyslu. Preto podporujem financovanie týchto organizácií pacientov.

Po druhé, vývoj liekov na zriedkavé choroby má kľúčový význam. Preto máme smernice, bolo by však dobré venovať pozornosť aj preskúmaniu, či naozaj fungujú správne.

Po tretie, je tu kontroverzná téma, ktorej sa venoval už aj pán Liese. Mnohé zriedkavé choroby sú dedičné. Výskum a výber embryí môže zabrániť množstvu utrpenia, je však dôležité, aby si členské štáty udržali právomoc rozhodovať v otázkach prípadných liečebných postupov ako predimplantácia a výber embryí. Podporujeme pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15, chceli by sme však vypustiť odkaz na odstraňovanie chorôb. Tento výraz vyvoláva veľmi nepríjemné asociácie, ako už povedal pán Liese. Tiež si myslíme, že je dôležité, aby liečba bola dobrovoľná a aby prebiehala v rámci hraníc stanovených vládami jednotlivých krajín. Ak budú splnené tieto podmienky, podporíme tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh a vyzveme každého, aby ho podporil tiež, avšak odkaz na odstraňovanie chorôb sa musí vypustiť. Za takýchto podmienok môžeme plne súhlasiť so správou a sme nadšení prácou pána Trakatellisa. Ďakujem za pozornosť.

Frédérique Ries, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcem poďakovať nášmu spravodajcovi pánovi Trakatellisovi a ospravedlniť sa za svoj neskorý príchod na túto rozpravu. Víťala som skupinu návštevníkov, ktorí sú dôvodom môjho mierne oneskoreného príchodu.

Počas vypočutia na tému zriedkavých chorôb, ktoré som v Parlamente usporiadala minulý rok spolu s európskou patientskou organizáciou Eurordis, som upozornila na to, že je na nás, na Európe, aby sme pre dobro pacientov, ktorí upierajú svoje nádeje na výskum, nastavili latku veľmi vysoko. To presne urobil aj náš spravodajca, keď výrazne rozšíril text Komisie.

Nízky počet pacientov, ktorých sa v jednotlivých krajinách tento problém týka, a rozdrobenie vedomostí v rámci Únie robí zo zriedkavých chorôb príklad *par excellence*, kedy je zosúladený postup na európskej úrovni absolútnou nevyhnutnosťou. Naším jednomyselným želaním je získať viac poznatkov o týchto chorobách, zlepšiť ich diagnostiku a liečbu a poskytnúť pacientom a ich rodinám lepšiu starostlivosť.

Samozrejme, zostáva tu otázka časového rozvrhu a financovania. K dispozícii je viacero možností a my ich skúmame. Okrem finančných prostriedkov vyčlenených Európskou úniou alebo štátmi je užitočné hľadať aj ďalšie zdroje financovania. Jednou z možností, ktorá v mnohých členských štátoch dobre funguje, je verejno-súkromné partnerstvo.

Bola by som nespokojná sama so sebou, keby som tu nespomenula aj značnú finančnú podporu, ktorú svojimi aktivitami poskytujú občania, napríklad *Téléthon* vo Francúzsku či *Télévie* vo frankofónnej časti Belgicka. Tá druhá umožnila nie viac ani menej ako zdvojnásobenie rozpočtu na vedecký výskum, veľmi biedneho rozpočtu, musím poznamenať. Len 13 EUR na rok na občana s porovnaním s 50 EUR vo Francúzsku a 57 EUR v Nemecku, ak mám uviesť len dva príklady.

Pán predsedajúci, na záver chcem povedať, že sa na nás pozerajú milióny európskych pacientov. Vôľa tu je. Je na nás, aby sme zaistili, že toto bude viac ako len zoznam dobrých úmyslov. Ešte jedna vec – Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu podporuje pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15.

Hiltrud Breyer, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, je úplnou samozrejmosťou, že podporujeme ľudí so zriedkavými chorobami. Preto je pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 z etického hľadiska absolútne neprijateľný.

Už nikdy nesmie v Európe prebiehať diskusia o tom, koho život má hodnotu a koho nie. V Európe nesmie existovať žiaden politický ani spoločenský tlak na rodičov, aby sa vedome rozhodli nemať postihnuté dieťa. Výber embryí by predstavoval otvorenie etických zadných dvierok. Z tohto dôvodu musíme tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh zamietnuť. Nestačí len vypustiť slovo „odstrániť“, ktoré v podstate, a to je smutné, zodpovedá fašistickému jazyku. To by totiž znamenalo, že aj tak by sme stále hovorili o výbere embryí. Bolo by neznesiteľné, ak by sa tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh a myšlienka výberu embryí stali odrazovým mostíkom smerom k novej etike v Európe.

Musíme sa dôrazne postaviť proti genetickej diskriminácii. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 musí byť preto zamietnutý ako celok. V opačnom prípade bude naša skupina, bohužiaľ, nútená postaviť sa proti tejto správe, hoci jej zvyšok je veľmi pozitívny.

Philip Claeys (NI). – (NL) Správa pána Trakatellisa hovorí o množstve nedostatkov v odporúčaniach Rady a tieto postrehy sú podľa môjho názoru správne. Mimochodom, aj ja som presvedčený, že koordinovaný postup Európskej únie v oblasti zriedkavých chorôb je nevyhnutnosťou. Avšak v odporúčaniach ani v správe sa nespomína aspekt zriedkavých chorôb, ktoré k nám prichádzajú z rozvojového sveta.

Napríklad, sme svedkami návratu tuberkulózy, choroby, ktorá sa až donedávna v Európe vôbec alebo takmer vôbec nevyskytovala a ktorá sa k nám teraz opäť dostáva prostredníctvom masového prisťahovalectva. Aj tu je preto potrebné okamžite konať, a to prostredníctvom určenia rizikových oblastí, výmeny informácií, vykonávania kontrol na miestach, kde dochádza k prekračovaniu vonkajších hraníc Spoločenstva atď. Je, prirodzene, mimoriadne dôležité, aby politika verejného zdravia dostala prioritu pred politickou korektnosťou.

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, našim zámerom je spolupráca s cieľom dosiahnutia čo najlepších podmienok poskytovania zdravotnej starostlivosti v Európe. Najmä vo vidieckych oblastiach Európskej únie, ktoré sa nachádzajú blízko štátnych hraníc – príkladom je aj moje rodné mesto vo väčšom cezhraničnom regióne medzi Nemeckom, Belgickom, Luxemburskom a Francúzskom – je rozvoj mobility pacientov, o ktorej sme práve diskutovali, mimoriadne dôležitým stavebným kameňom zlepšovania poskytovania zdravotnej starostlivosti a jej zefektívnenia. Pri všetkom, čo robíme, však musíme dodržiavať a zachovávať etické normy členských štátov. Platí to pre analýzu DNA

rovnako ako pre umelé oplodňovanie a platí to aj pre zriedkavé choroby, ktorých sa týka správa pána Trakatellisa. Zriedkavé choroby si vyžadujú silnejší politický rámec, aby bolo možné zlepšiť výskum a liečbu, pretože spoločnosti uprednostňujú investície na veľkých trhoch.

Pri boji za zdravie ľudí sa nesmieme snažiť odstraňovať zriedkavé choroby, napríklad prostredníctvom výberu embryí. Veď sa tu rozprávame o liečení ľudí. Tento jeden prvok je úplne chybnou odbočkou inak veľmi kvalitnej správy a je to odbočka, ktorá je z morálneho hľadiska nebezpečná. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 sa nesústreďuje na liečenie, ale na výber. Kto má právo rozhodovať, ktorý život má hodnotu? Myslíme si hádam, že prevencia znamená prevencia života? Nemyslím si to. V našej krajine, a tiež v mnohých ďalších členských štátoch, je predimplantačná diagnostika zakázaná, a to z dobrého dôvodu. To, že v oficiálnych európskych dokumentoch sa môžu bez hanby používať výrazy ako odstraňovanie a výber zdravých embryí, považujem za šokujúce a v rozpore s našim deklarovaným cieľom prijať a integrovať osoby s postihnutím a chorobami do našej spoločnosti.

Všetkých vás mimoriadne naliehavo prosím, aby ste hlasovali proti pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu č. 15, aby inak kvalitná správa pána Trakatellisa mohla získať veľkú väčšinu hlasov.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Myslím si, že koordinovaná činnosť na úrovni Európskej únie a členských štátov v oblasti zriedkavých chorôb je absolútne kľúčová. Podporujem stanovisko pána spravodajcu, že toto odporúčanie Rady a plán činnosti sú vo svojej súčasnej podobe nedostatočné a že na tomto základe nie je možné vytvoriť fungujúci program v Európskej únii. Nie sú tam žiadne konkrétne odporúčania ani pevné termíny na realizáciu.

Bez úsilia a finančných prostriedkov Európskej únie a členských štátov rozhodne nebude možné dosiahnuť pokrok v tejto oblasti. Som presvedčená, že zriedkavým chorobám musí byť bezpochyby venovaná zvláštna pozornosť a musíme zobrať do úvahy špecifické potreby týchto niekoľkých miliónov občanov, aby sme im mohli zabezpečiť dôstojný život v budúcnosti. Nesúhlasím s tvrdením predchádzajúceho rečníka pána Claeysa, že tuberkulóza prichádza do členských štátov z tretích krajín. S tým nesúhlasím. Tuberkulózu spôsobuje chudoba a bezdomovecstvo a v členských štátoch s nižším životným štandardom je dnes táto choroba bežná.

Daniela Filipiová, úradujúca predsedníčka Rady. – (CS) Dámy a páni, chcem poďakovať všetkým poslancom za ich pripomienky, návrhy a postrehy. S radosťou som si vypočula, že stanoviská Európskeho parlamentu a Rady sa v tejto otázke v zásade zhodujú. Samozrejme, nemôžem nesúhlasiť s tvrdením spravodajcu pána Trakatellisa, že návrh sa týka chorôb, ktoré sú síce zriedkavé, ale trpia nimi tisíce ľudí. Myslím si, že je dôležité povedať, že v tejto oblasti môže byť lepšia koordinácia a spolupráca medzi členskými štátmi prínosom pre pacientov vďaka špecializovaným strediskám, v ktorých sa môžu prejavíť finančné výhody prostredníctvom úspor z rozsahu, o ktorých práve hovorila pani komisárka Vassiliouová. Rada, samozrejme, dôkladne zváži všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu a na základe toho posúdi ich zaradenie do konečnej verzie predbežného návrhu.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – (EL) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dnešná rozprava potvrdila veľký záujem o túto dôležitú oblasť verejného zdravia.

Európska činnosť v oblasti zriedkavých chorôb je problematika, v ktorej sa všeobecne zhodli všetky inštitúcie, a som vďačná Parlamentu za podporu tejto iniciatívy.

Zriedkavé choroby sa jednoznačne považujú za oblasť verejného zdravia, v ktorej by bolo 27 rôznych prístupov jednotlivých krajín nevhodných a neúčinných. Toto odporúčanie nám umožní riešiť konkrétne problémy spojené so zriedkavými chorobami a pokúsiť sa zlepšiť životy ľudí postihnutých týmito chorobami. Okrem samotných pacientov to ovplyvní aj ich príbuzných a priateľov.

Do veľkej miery to dosiahneme prostredníctvom odporúčania členským štátom, aby pripravili plány a stratégie v oblasti zriedkavých chorôb, a prostredníctvom vytvorenia európskych referenčných sietí.

Pokiaľ ide o návrh pána rektora Trakatellisa, aby sme pripravili a predložili správu o výsledkoch tohto odporúčania do konca roka 2012, nemáme k tomu žiadne výhrady a budeme na to myslieť.

Teraz by som sa chcela vyjadriť k dvom či trom poznámkam kolegov poslancov. V prvom rade chcem v súvislosti s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom č. 15 zdôrazniť, že etické otázky sú mimo kompetencií EÚ. Práve toto je ten prípad, a to v dôsledku právnych rozdielov medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o skrining a etickú voľbu, ktorá sa na základe takejto informácie musí uskutočniť.

Hovorilo sa o potrebe financovania. Financovanie liečby zriedkavých chorôb musia zvážiť členské štáty. Komisia dúfa, že tieto návrhy pomôžu pri podpore významu takejto investície, ako aj pri čo najlepšom využívaní finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii prostredníctvom európskej spolupráce.

Čo sa týka ďalšieho financovania z prostriedkov Spoločenstva, hranice súčasného zdravotného programu sú stanovené celkovou finančnou perspektívou, ktorú prijali Parlament i Rada. Ak má Parlament pocit, že je potrebných viac finančných prostriedkov Spoločenstva pre oblasť zriedkavých chorôb, musí to riešiť prostredníctvom rozpočtového postupu.

Pani Corbeyová tiež povedala, že musíme pomôcť skupinám pacientov. Komisia súhlasí s významom skupín pacientov. Úzko s nimi spolupracujeme, najmä s organizáciou Eurordis. Nedávno som uvádzala krst knihy, ktorá obsahuje výpovede 12 000 pacientov. Takáto účasť občanov je dôležitou súčasťou práce v tejto oblasti.

(EL) Vážený pán predsedajúci, na záver by som chcela povedať, že dúfame, že vďaka zlepšenému prístupu pacientov k špecializovanej zdravotnej starostlivosti, podpore výskumu a vývoja účinnej liečby a cezhraničnej spolupráci nájdú pacienti potrebných odborníkov omnoho ľahšie.

Antonios Trakatellis, spravodajca. – (EL) Vážený pán predsedajúci, som veľmi vďačný kolegom poslancom za ich poznámky, Rade za jej poznámky a pani komisárke Vassiliouovej za jej vystúpenie. Dokázala, že je veľmi otvorená a pripravená prijať minimálne pozmeňujúci a doplnujúci návrh, v ktorom vyzývame Komisiu, aby predložila návrh do konca roka 2012, aby sme mohli v oblasti zriedkavých chorôb v Európe postupovať rýchlo.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční o niekoľko minút.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Carlo Casini (PPE-DE), písomne. – (IT) Prevencia a liečba akejkoľvek choroby, a teda aj zriedkavých chorôb, si vyžaduje maximálnu oddanosť verejných inštitúcií, avšak nemôže to byť za extrémne vysokú cenu obetovania života akejkoľvek ľudskej bytosti, a to ani v prospech ostatných. Bolo by to v zásadnom rozpore s duchom Európskej únie, ktorá bola založená na uznaní rovnakej dôstojnosti všetkých členov ľudskej rodiny. Genetická diagnostika embryí s cieľom výberu tých najlepších a najzdravších a zabitia tých ostatných je neprijateľnou diskrimináciou ľudí. Niektoré členské štáty to povoľujú, Európska únia však v žiadnom prípade nemôže podporovať zákony ani postupy, ktoré to umožňujú.

Z tohto dôvodu a bez ohľadu na svoju neochvejnú túžbu bojovať proti každej chorobe som proti textu, ktorého cenné časti kontrastujú s mimoriadne negatívnym obsahom článku 4, ktorý má byť zmenený a doplnený pozmeňujúcim a doplnujúcim návrhom č. 15.

PRESEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS

podpredseda

6. Hlasovanie

Predsedajúci. – Teraz pristúpime k hlasovaniu.

(Informácie o výsledkoch a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu)

– Pred začiatkom hlasovania:

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pred hlasovaním o správe pána Casacu vyzývam v súlade s prílohou 1, článkom 1 rokovacieho poriadku Parlamentu na nasledujúce, pričom prečítam časť prílohy 1, článku 1: „Každý poslanec, ktorý má priamy finančný záujem na veci, ktorá je predmetom rozpravy, musí tento záujem priznať ústne na schôdzi.“

V správe pána Casacu o absolutoriíu budeme hlasovať o dôchodkových fondoch. V tomto Parlamente je vyše 400 poslancov, ktorí sú v dôchodkovom fonde. Prosím pána predsedajúceho, aby požiadal všetkých poslancov, ktorí sú v dôchodkovom fonde, aby to hneď teraz v pléne ústne priznali, pretože majú priamy záujem na veci, o ktorej budeme diskutovať.

(potlesk)

Gary Titley (PSE). – Vážený pán predsedajúci, chcem upozorniť na článok 28 ods. 2 nášho rokovacieho poriadku, ktorý hovorí, že ktorýkoľvek poslanec môže predsedovi Parlamentu položiť otázku a do tridsiatich dní musí dostať odpoveď. Dňa 19. marca som položil predsedovi Parlamentu otázku. Dnes je 23. apríla. Nielenže som nedostal žiadnu odpoveď, ale jeho kancelária odmietla odpovedať na moje e-maily.

Chcel by som vás požiadať, aby ste sa spýtali predsedu Parlamentu, prečo takýmto spôsobom poháda pravidlami tohto Parlamentu a právami poslancov a prosím vás, aby ste ho požiadali, aby mi v priebehu nasledujúcich 24 hodín poskytol odpoveď. V opačnom prípade sa zajtra opäť postavím a položím tú istú otázku.

(potlesk)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, je evidentné, že v prvej fáze musia poslanci, ktorí sú v dôchodkovom fonde, túto skutočnosť oznámiť, zároveň to však znamená, že by sa mali zdržať hlasovania o správe pána Casacu, a to vzhľadom na to, že v tejto správe sa pojednáva o veciach, ktoré dávajú vznik konfliktu s ich osobnými záujmami.

Preto vás vyzývam, aby ste uplatnili rokovací poriadok Európskeho parlamentu.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, predložený dokument je písomné vyhlásenie 0001/2009, ktoré získalo požadovanú väčšinu. V mene všetkých autorov písomného vyhlásenia chcem poďakovať všetkým kolegom poslancom. Nemá to nič spoločné s hlasovaním.

Luigi Cocilovo (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcem len povedať, že interpretáciu rokovacieho poriadku, ako ju tu prezentoval pán Cohn-Bendit, považujem za úplne neopodstatnenú. Hovorí o súkromných a osobných záujmoch, čo evidentne nemá nič spoločné s uplatňovaním pravidiel tohto Parlamentu.

Podľa takejto interpretácie by sa na hlasovaní o novom štatúte poslancov Európskeho parlamentu, v ktorom sa hovorilo aj o parlamentných príspevkoch pre každého poslanca, nemohol zúčastniť žiaden poslanec. Preto žiadam, aby bola táto žiadosť odmietnutá ako úplne neopodstatnená.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán Cocilovo má úplnú pravdu, že v súvislosti s dôchodkovým fondom naozaj ide o súkromné záujmy. Je to súkromný systém. Chcem preto jednoznačne podporiť to, čo povedal pán Cohn-Bendit. Keďže je zjavné, že 478 poslancov je príliš zbabelých na to, aby sa priznali k svojim záujmom, chcem upozorniť, že všetky mená nájdete na webovej stránke <http://www.openeurope.org>.

Tento zoznam siaha od pána Mölzera, pravicového radikála, cez pána Rübiga, konzervatívca, až po pána Böscha, predsedu Výboru pre kontrolu rozpočtu.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, samozrejme, že môžeme pokračovať v rozprave. Návrh pána Cohna-Bendita bol koniec koncov posunutý ďalej a mnohí sa k nemu vyjadrili.

Žiadam, aby sme sa sústredili na to, o čom máme hlasovať, a to je správa pána Casacu. Bez ohľadu na to, či to považujeme za súkromný alebo verejný fond, táto správa sa týka veľmi špecifickej záležitosti, a to, aby Parlament ustanovil, že, po prvé, nemá žiaden zákonný nárok na dotovanie svojho deficitu a po druhé, že ani k žiadnej takejto dotácii deficitu nedôjde. Pre fond nie sú peniaze. To je kľúčový bod a ja žiadam, aby sme o ňom hlasovali.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, môžem zareagovať na vystúpenia pána Cohna-Bendita a pána Hansa-Petra Martina? Myslím si, že existuje jednoduché riešenie. Môžem celkom spokojne vyhlásiť, že som spolu s 399 ďalšími poslancami účastníkom dobrovoľného dôchodkového systému a mám v úmysle hlasovať proti vlastným záujmom a v prospech záujmov daňových poplatníkov. Jednoduchým riešením je to, aby ostatných 399 poslancov urobilo to isté.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ako účastníčka dôchodkového systému chcem povedať, že bez ohľadu na to, že to teraz vyhlasujem, neviem si predstaviť, že vyše 400 poslancov sa teraz postaví a bude nás informovať o tejto skutočnosti, pretože ak sa tak stane, úplne sa dnes znemožní akékoľvek hlasovanie. Navrhujem, aby sme na riešenie tejto situácie použili zdravý rozum. Existuje zoznam účastníkov tohto systému – mohli by sme ho priložiť a myslím si, že to bude stačiť.

Predsedajúci. – Ďakujem vám veľmi pekne. Dámy a páni, stačilo. Budeme pokračovať v zasadnutí.

Pán Titley, vaša sťažnosť bude okamžite odovzdaná kancelárii predsedu spolu s vašou požiadavkou na bezodkladnú odpoveď.

Pokiaľ ide o otázku pána Cohna-Bendita, v súlade s rokovacím poriadkom má, samozrejme, každý poslanec Parlamentu právo kedykoľvek oznámiť svoj osobný záujem v súvislosti s akoukoľvek vecou, o ktorej sa tu rokuje. Viac k tomu už teda nie je čo dodať. Kto chce niečo povedať, môže to urobiť, a kto nechce, môže zostať ticho.

Tým považujem túto záležitosť za vyriešenú.

6.1. Absolutórium za rok 2007: Európsky parlament (A6-0184/2009, Paulo Casaca)

6.2. Absolutórium za rok 2007: Súdny dvor (A6-0151/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.3. Absolutórium za rok 2007: Dvor audítorov (A6-0152/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.4. Absolutórium za rok 2007: Európsky ombudsman (A6-0156/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.5. Absolutórium za rok 2007: Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (A6-0154/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.6. Absolutórium za rok 2007: EUROJUST (A6-0161/2009, Christofer Fjellner)

6.7. Absolutórium za rok 2007: Európska agentúra pre lieky (A6-0162/2009, Christofer Fjellner)

6.8. Absolutórium za rok 2007: Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (A6-0163/2009, Christofer Fjellner)

6.9. Absolutórium za rok 2007: FRONTEX (A6-0166/2009, Christofer Fjellner)

6.10. Absolutórium za rok 2007: Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (A6-0170/2009, Christofer Fjellner)

6.11. Absolutórium za rok 2007: Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (A6-0175/2009, Christofer Fjellner)

6.12. Absolutórium za rok 2007: Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) (A6-0177/2009, Christofer Fjellner)

6.13. Absolutórium za rok 2007: Prekladateľské stredisko pre inštitúcie Európskej únie (A6-0178/2009, Christofer Fjellner)

6.14. Absolutórium za rok 2007: Všeobecný rozpočet EÚ – Rada (A6-0150/2009, Søren Bo Søndergaard)

6.15. Finančné hospodárenie a kontrola agentúr EÚ (A6-0148/2009, Christofer Fjellner)

7. Oficiálne privítanie

Predsedaajúci. – Teraz by som chcel pri príležitosti návštevy nášho Parlamentu privítať delegáciu z Iraku. Chcem ich tu srdečne privítať v rámci našich medziparlamentných stretnutí.

(potlesk)

Tejto delegácii predsedá pán Chálid al-Atíja, prvý podpredseda snemovne reprezentantov Irackej republiky.

Je mi veľkým potešením, že môžem vyzdvihnúť povzbudzujúci pokrok dosiahnutý v Iraku v oblasti bezpečnosti a právneho štátu, čoho dôkazom sú aj provinčné voľby uskutočnené v januári. Veríme, že množstvo problémov a ťažkých rokov, ktoré zažila táto krajina, bude čoskoro prekonaných.

Irak si môže byť istý, že Európska únia a tento Parlament budú vždy na jeho strane, aby mu pomohli upevňovať mier, demokraciu a stabilitu, na ktoré má, tak ako každá iná krajina, právo.

Verím, že stretnutia, ktoré sa uskutočnia v našom Parlamente, budú plodné a že váš pobyt medzi nami ešte posilní putá, ktoré spájajú naše dva parlamentey.

(potlesk)

8. Hlasovanie (pokračovanie)

8.1. Prístup na medzinárodný trh služieb autokarovej a autobusovej dopravy (prepracované znenie) (A6-0215/2009, Mathieu Grosch)

8.2. Podmienky, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy (A6-0210/2009, Silvia-Adriana Țicău)

8.3. Prístup na trh medzinárodnej cestnej nákladnej dopravy (prepracované znenie) (A6-0211/2009, Mathieu Grosch)

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedaajúci, vzhľadom na stovky hlasovaní, ktoré teraz máme, by ste možno namiesto čítania jednotlivých počtov mohli jednoducho vyhlásiť „prijaté“ alebo „zamietnuté“.

Predsedaajúci. – Áno, pán Gahler, veľmi rád by som to urobil tak, ako si želáte, a vlastne som to už v minulosti urobil. Dnes to neurobím, pretože Asociácia európskych novinárov ma poprosila, aby sme uvádzali podrobnosti o hlasovaniach. Ak to neurobíme, výsledok nebude môcť byť riadne zaznamenaný, pričom správne tvrdia, že ak nevedia výsledok hlasovania, nemôžu urobiť politické hodnotenie, pokiaľ ide o pozíciu Parlamentu.

8.4. Energetická hospodárnosť budov (A6-0254/2009, Silvia-Adriana Țicău)

– Pred začiatkom hlasovania:

Silvia-Adriana Țicău, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedaajúci, v súvislosti s hlasovacím zoznamom pre článok 7, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 57, chcem len povedať, že pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 106 a 117 prepadnú, len ak sa prijme prvá časť.

Pokiaľ ide o článok 9, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 102, ak sa všetky z nich prijmú, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 60 prepadne. V opačnom prípade musíme hlasovať o príslušnej časti pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 60.

Predsedaajúci. – Ďakujem, pani Țicăová, vašu poznámku si riadne zaznamenáme.

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch 109 a 124:

Silvia-Adriana Țicău, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedaajúci, musíme hlasovať aj o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch 109 a 124 – o príslušnej časti.

8.5. Ratingové agentúry (A6-0191/2009, Jean-Paul Gauzès)

– Pred začiatkom hlasovania:

Jean-Paul Gauzès, spravodajca. – (FR) Vážený pán predsedajúci, len vám chcem v rýchlosti povedať, že toto je dôležitá správa, pretože zavádza európske nariadenie o ratingových agentúrach, a je preto súčasťou reakcie na krízu.

Chcem vám povedať, že dnes ráno výbor COREPER prijal kompromisný text, ktorý vám bol predložený na hlasovanie. Z dôvodu, aby tomuto textu zodpovedalo hlasovanie Parlamentu, by bolo lepšie, keby ste zamietli pozmeňujúce a doplňujúce návrhy s výnimkou hlasovania o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 172, príslušných častiach. Chcem tiež poďakovať tieňovým spravodajcom páňovi Pittellovi a páňovi Klinzovi a všetkým, ktorí na tejto dôležitej problematike pracovali.

8.6. Práva cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave (A6-0209/2009, Michel Teychenné)

8.7. Práva cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave (A6-0250/2009, Gabriele Albertini)

– k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 81 a 12:

Georg Jarzembowski (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, zdá sa, že máme veľkú väčšinu pre pozmeňujúci a doplňujúci návrh 81, z čoho vyplýva, že pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12 prepadá. Môžete to, prosím vás, potvrdiť?

Predsedajúci. – Áno, pán Jarzembowski, máte pravdu. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12 prepadá.

Eva Lichtenberger (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, tento druhý pozmeňujúci a doplňujúci návrh možno jednoznačne považovať za doplnkový. Nie je tu žiaden rozpor. Tieto dva pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa navzájom nevyklučujú.

(Rozruch v Parlamente)

Predsedajúci. – Mohol by sa k tomu vyjadriť spravodajca pán Albertini?

Gabriele Albertini, spravodajca. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, súhlasím s tým, čo povedal náš koordinátor pán Jarzembowski. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12 prepadá.

8.8. Lehota ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (A6-0070/2009, Brian Crowley)

– Pred začiatkom hlasovania:

Sharon Bowles (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, nerada obťažujem kolegov počas tohto dlhého hlasovania, na hlasovacom zozname sa však objavila nová poznámka, že ak sa prijme pozmeňujúci a doplňujúci návrh 37 k odôvodneniu, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 80 prepadne. Prvá polovica pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu je úplne totožná, avšak nová časť, druhá, je konzistentná. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 81, ktorý je príslušným pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom k článku, nie je označený ako prepadajúci, ak sa prijme príslušný pozmeňujúci a doplňujúci návrh 55 k tomuto článku. Preto žiadam, aby sme hlasovali o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 80 ako o doplnku k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 37, ak s tým poslanci súhlasia – čo je iná záležitosť – pretože sa zdá, že rovnako budeme postupovať aj v prípade pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 81.

Predsedajúci. – Ďakujem vám, pani Bowlesová. Je vhodné, aby sme si vypočuli stanovisko spravodajcu pána Crowleyho.

Brian Crowley, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, nemyslím si, že toto môžeme pridať ako doplnok. Musíme sa tým zaoberať osobitne.

8.9. Inteligentné dopravné systémy v oblasti cestnej dopravy a rozhrania s inými druhmi dopravy (A6-0226/2009, Anne E. Jensen)

– Pred začiatkom hlasovania:

Alexander Alvaro (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, so všetkým rešpektom, myslím si, že by ste získali veľkú popularitu a bolo by to prijaté s veľkým obdivom, keby ste mohli urýchliť postup hlasovania.

(potlesk)

Predsedajúci. – Srdečne vám ďakujem za radu, pán Alvaro. Je úplne zrejmé, že s týmto nemáte žiadne skúsenosti.

8.10. Program Marco Polo II (A6-0217/2009, Ulrich Stockmann)

8.11. Európska železničná sieť pre konkurencieschopnú nákladnú dopravu (A6-0220/2009, Petr Duchoň)

8.12. Práva pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti (A6-0233/2009, John Bowis)

– Pred začiatkom hlasovania:

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL). – (NL) Chcem vzniesť procedurálnu námietku podľa článku 168 ods. 2. Naša skupina predložila pozmeňujúci a doplňujúci návrh o zmene právneho základu a podobne postupovali aj niektoré ďalšie skupiny. Zmena znamená, že teraz je ako právny základ uvedený len článok 95 o vnútornom trhu, a teda iba hospodárske záujmy, a nie článok 152 o verejnom zdraví, v ktorom sa za východiskový bod považuje pacient.

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín síce požiadal o stanovisko Výbor pre právne veci, avšak toto stanovisko bolo vyžiadané výlučne na základe pôvodného návrhu Komisie. Podľa správy pána Bowisa je teraz zrejmé, že sa urobila zmena, podľa ktorej sa v tejto správe spomínajú aj práva pacientov, a teda sa tiež zmenil právny základ. Tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy však boli vyhlásené za neprijateľné, preto nastáva problém so základnou zmenou, ktorú chce Parlament urobiť, inými slovami, so zmenou z orientácie výlučne na trh na orientáciu, ktorá zahŕňa aj práva pacientov. Chcem požiadať, aby sa správa vrátila späť do Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín.

Predsedajúci. – Pani Liotardová, teraz budeme hlasovať o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 158, ktorý je návrhom na zamietnutie, a keď budeme mať výsledok, odpoviem na vašu poznámku.

Chcel by som predniesť návrh v súvislosti s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi týkajúcimi sa právneho základu. Predsedníctvo musí rozhodnúť o prijateľnosti týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, konkrétne o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 159, 119, 116 a 125, toto rozhodnutie však, samozrejme, musí závisieť od konečnej podoby smernice, ktorá sa bude meniť v priebehu hlasovania.

Preto navrhujem, aby sa hlasovanie o prijateľnosti týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch uskutočnilo až na konci, pretože vtedy už bude mať predsedníctvo potrebné fakty na rozhodnutie, či sú prijateľné, alebo nie. V opačnom prípade by sme teraz museli rozhodnúť bez dostatočných informácií.

Ak vážení kolegovia hovorcovia súhlasia, hlasovanie o týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch sa teda uskutoční na konci.

Philip Bushill-Matthews, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, súhlasím s týmto návrhom, ale len na objasnenie – mohli by ste uviesť tie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré sa týkajú právneho základu – 159, 119 atď.? To „atď.“ by malo zahŕňať aj odôvodnenie, ktorým je pozmeňujúci a doplňujúci návrh 126.

Predsedajúci. – Budeme teda hlasovať o 80 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch od príslušného výboru a berieme na vedomie, že pán Bushill-Matthews chce predložiť ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 100.

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 100:

Philip Bushill-Matthews, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, ospravedlňujem sa kolegom za jeho predloženie takto neskoro, dôvodom je však jedno jednoduché objasnenie.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 100 sa týka zodpovednosti členských štátov za výmenu informácií o disciplinárnych a trestných konaniach voči odborníkom v oblasti zdravotníctva. To je úplne v poriadku, na poslednú chvíľu som však bol upozornený, že by sa to dalo vyložiť tak, že ak takýto odborník v oblasti zdravotníctva vykoná napríklad nejaký dopravný priestupok, členský štát o tom bude musieť poskytnúť informácie. Toto rozhodne nie je cieľom tohto pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu, preto, len na ujasnenie, bude navrhovaná formulácia nasledujúca: „Členské štáty si ihneď a aktívne vymieňajú informácie o disciplinárnych a trestných konaniach voči odborníkom v oblasti zdravotníctva v prípadoch, keď tieto konania majú vplyv na ich registráciu alebo právo poskytovať zdravotné služby.“ Takže ide naozaj iba o objasnenie.

Predsedajúci. – Doteraz sme v rámci hlasovania o tejto správe hlasovali o sérii pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov ovplyvňujúcich články 15, 16 a 17. Prijaté pozmeňujúce a doplňujúce návrhy ovplyvňujúce tieto články sú nasledujúce: 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110 a 135.

V priebehu rozpravy povedala pani komisárka Vassiliouová, že je pripravená vykonať revíziu právneho základu, ak by mala pocit, že sú na to dôvody, čo bude závisieť od pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k smernici. Na to, aby sme zaistili, že konečný text prijatý Parlamentom zodpovedá právnenému základu, musíme rozhodnúť o prijateľnosti pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 159, 119, 116, 125 a 126.1.

Vzhľadom na to, čo povedala pani komisárka, a na skutočnosť, že príslušný výbor hlasoval o týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, a teda príslušný výbor a tým i predseda príslušného výboru ich považovali za prijateľné, pretože predseda dovolil o nich hlasovať, a tiež vzhľadom na všetko, o čom sme dnes hlasovali v súvislosti s článkami 15, 16 a 17, chcem povedať, že smernica zmenila svoje zameranie.

Vzhľadom na toto všetko predsedníctvo považuje tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy za prijateľné a budeme o nich teraz hlasovať.

Philip Bushill-Matthews, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, prijímam vaše rozhodnutie – máte naň právo – avšak predtým pani Liotardová povedala, že budeme potrebovať dvojité základy, pretože v opačnom prípade, ak by to bol iba vnútorný trh, znamenalo by to, že budeme hlasovať iba o hospodárskych otázkach bez toho, aby sme sa pokúsili znovu otvoriť rozpravu. Len by som ju poopravil a povedal, že jeden právny základ, ktorý momentálne máme, nie je len hospodársky. Týka sa slobody voľby, pokiaľ ide o práva pacientov. Preto bude naša skupina hlasovať proti dvojitému právnenému základu, a to pokiaľ ide o tieto pôvodné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy i odôvodnenie. Nabádam aj ostatných kolegov, aby v prvom rade mysleli na pacientov.

Edward McMillan-Scott (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, len v krátkosti – snažím sa pomôcť, ale začínam byť hladný. Toto sú dôležité hlasovania, program je veľmi bohatý a plne vás podporujem.

Práve som bol dole v tlačovom stredisku a všimol som si, že hlasovanie počúva len osem novinárov – ostatní možno pozerajú na obrazovky, na ktorých sa vysielajú každé jedno hlasovanie. Preto si myslím, že čítať nahlas výsledky každého hlasovania nie je potrebné.

(potlesk)

Predsedajúci. – Pán McMillan-Scott, až doteraz sme sa snažili vyhovieť rečníkom. Odteraz budeme pokračovať rýchlejšie a uspokojíme tak každého.

– Po ukončení hlasovania:

Philip Bushill-Matthews, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, z dôvodu posledného vystúpenia – ktoré bolo veľmi dobre mienené – ste zabudli na váš bežný postup, a to poďakovať spravodajcovi. Som si istý, že to chcete urobiť, zvlášť v jeho neprítomnosti.

Predsedajúci. – Je naozaj vhodný čas poďakovať spravodajcovi pánovi Bowisovi za jeho prácu a zaželať mu rýchle a šťastné uzdravenie.

8.13. Bezpečnosť pacientov (A6-0239/2009, Amalia Sartori)

- 8.14. Zriedkavé choroby (A6-0231/2009, Antonios Trakatellis)**
- 8.15. Absolutórium za rok 2007: Komisia (A6-0168/2009, Jean-Pierre Audy)**
- 8.16. Absolutórium za rok 2007: Siedmy, ôsmy a deviaty Európsky rozvojový fond (ERF) (A6-0159/2009, Bogusław Liberadzki)**
- 8.17. Absolutórium za rok 2007: Hospodársky a sociálny výbor (A6-0155/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 8.18. Absolutórium za rok 2007: Výbor regiónov (A6-0153/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 8.19. Absolutórium za rok 2007: Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (A6-0157/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.20. Absolutórium za rok 2007: Európska agentúra pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA) (A6-0158/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.21. Absolutórium za rok 2007: Európska policajná akadémia (A6-0160/2009, Christofer Fjellner)**
- Christofer Fjellner, spravodajca. – (SV)** Vážený pán predsedajúci, keďže Parlament sa rozhodol udeliť Európskej policajnej akadémii absolutórium napriek môjmu odporúčaní a odporúčaní výboru, chcem len naliehavo požiadať svojich kolegov v Skupine Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, aby prijali pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené Socialistickou skupinou v Európskom parlamente. Nemá už význam vysvetľovať, prečo sme sa rozhodli neudeliť absolutórium alebo ho odložiť, keď sme ho už udelili. Z dôvodu zachovania konzistentnosti preto navrhujem, aby naša skupina podporila návrhy Skupiny socialistov a hlasovala za ďalšie štyri pozmeňujúce a doplňujúce návrhy.
- 8.22. Absolutórium za rok 2007: Európsky úrad pre dohľad nad GNSS (A6-0164/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.23. Absolutórium za rok 2007: Európska železničná agentúra (A6-0165/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.24. Absolutórium za rok 2007: Európska námorná bezpečnostná agentúra (A6-0167/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.25. Absolutórium za rok 2007: Európska agentúra pre obnovu (A6-0169/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.26. Absolutórium za rok 2007: Európska environmentálna agentúra (A6-0171/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.27. Absolutórium za rok 2007: Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (A6-0172/2009, Christofer Fjellner)**
- 8.28. Absolutórium za rok 2007: Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (A6-0173/2009, Christofer Fjellner)**

8.29. Absolutórium za rok 2007: Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (A6-0174/2009, Christofer Fjellner)

8.30. Absolutórium za rok 2007: Agentúra pre základné práva (A6-0176/2009, Christofer Fjellner)

8.31. Absolutórium za rok 2007: Agentúra pre kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva (A6-0179/2009, Christofer Fjellner)

8.32. Riešenie výziev súvisiacich s odlesňovaním a zhoršovaním kvality lesa pri zvládaní zmeny klímy a straty biodiverzity (B6-0191/2009)

8.33. Akčný plán pre mestskú mobilitu (A6-0199/2009)

8.34. Akčný plán pre inteligentné dopravné systémy (A6-0227/2009, Anne E. Jensen)

9. Vysvetlenia hlasovania

Predsedajúci. – Vážené dámy, vážení páni, chcel by som vysloviť jeden návrh: keďže mnohí z vás požiadali o niekoľko vysvetlení hlasovania, po udelení slova uveďte, prosím, všetky vaše vysvetlenia postupne v jednom prejave.

Ústne vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Paulo Casaca (A6-0184/2009).**

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, každý deň je stále viac mojich voličov v situácii, keď im už sotva vystačia peniaze na živobytie. Potom otvorím túto správu a zistím, že na túto budovu, ktorou je Európsky parlament, sa minie 1,6 miliardy EUR z peňazí európskych daňových poplatníkov, ďalej zistím, že 9,3 milióna EUR utratia politické strany v Európskom parlamente a nakoniec v nej nájdem opätovné potvrdenie záväzku 30 % zníženia uhlíkových emisií do roku 2020, ale nie je tu ani jediná zmienka o najhorších emisiách zo všetkých, o emisiách, ktoré vznikajú zbytočným cestovaním do tohto Parlamentu, ktoré musíme absolvovať až 12-krát za rok. Táto správa vyvoláva hrôzu, lebo odhaľuje správanie tohto Parlamentu.

Richard Corbett (PSE). – Vážený pán predsedajúci, dovoľte, aby som pripomenky pána Allistera uviedol do kontextu: Európsky parlament stojí ročne každého občana 1,74 GBP – kvôli pánovi Allisterovi schválne uvádzam tieto údaje v librách. Na porovnanie, každého občana Spojeného kráľovstva stojí Dolná snemovňa 5,75 GBP a Horná snemovňa 1,77 GBP ročne. Inak povedané, fungovanie tohto Parlamentu je v prepočte na jedného občana oveľa lacnejšie.

To však neznamená, že musíme zaspáť na vavrínoch. Samozrejme by sme mali byť prezieraví a mali by sme znižovať náklady. Poznámka pána Allistera, že 12 schôdzí v Štrasburgu ročne stojí veľa peňazí je, samozrejme, správny postreh. Toto rozhodnutie však nie je v rukách Európskeho parlamentu. Je v rukách členských štátov, ktoré sa, žiaľ, v Edinburhu za predsedníctva Johna Majora právne zaviazali navštíviť Európsky parlament 12-krát za rok. Chcel by som vyzvať členské štáty, aby zvážili toto rozhodnutie.

– **Správa: Søren Bo Søndergaard (A6-0150/2009).**

Richard Corbett (PSE). – Vážený pán predsedajúci, táto správa sa týka otázky udelenia absolutória Rade. Opäť dáva do popredia túto džentlmenskú dohodu, ktorá pochádza z obdobia pred priamymi voľbami, aby si Parlament a Rada ako dve vetvy zákonodarného orgánu uchovali v plnej miere zodpovednosť za svoj vlastný vnútorný rozpočet bez toho, aby si navzájom nahliadali do rozpočtov alebo ich kritizovali.

Myslím si, že nadišiel čas, aby sme prehodnotili túto džentlmenskú dohodu, keďže rozpočet Rady ako inštitúcie, ako nášho spoluzákonodarcu, v súčasnosti nezahŕňa len administratívny rozpočet, ale skladá sa aj z rozpočtu, ktorý sa v budúcnosti možno zvýši vzhľadom na výkonné funkcie v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Džentlmenská dohoda sa nikdy nemala týkať výkonných funkcií. Jej cieľom nikdy nebola ochrana rozpočtu pred parlamentnou kontrolou a myslím si, že je najvyšší čas, aby sme začali s Radou diskutovať o opätovnom posúdení tejto dohody.

– **Správa: Paulo Casaca (A6-0184/2009).**

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, zdržujem sa hlasovania o absolútoriu rozpočtu Európskeho parlamentu za rok 2007, keďže niektoré odseky v tejto správe, ktoré sú ovplyvnené dezinformáciami a nepravdami uverejnenými v médiách, sa týkajú aj dobrovoľného dôchodkového fondu poslancov EP.

Pán Cohn-Bendit môže pokojne spávať, keďže ho ako daňového poplatníka nikto nevyzve, aby zabezpečil dodržiavanie práv členov fondu, ktorí sú už na dôchodku, ani práv ich vdov alebo závislých osôb, ani práv poslancov, ktorí tu ukončia činnosť 14. júla.

Ak si myslí, že poslanci, ktorí sú členmi dobrovoľného dôchodkového fondu, by sa nemali zúčastniť hlasovania o absolútoriu, mal by si upratať pred vlastným prahom. Navyše sa ochotne zúčastňuje hlasovania o úveroch z nášho rozpočtu, ktoré sa používajú na financovanie jeho príjmov, hoci na základe vyžadovanej transparentnosti vieme, že sa napríklad len raz za päť rokov zúčastnil zasadnutia výboru, ktorého je členom. Jeho povestná horlivosť za legislatívnu činnosť tohto Parlamentu – nestačí však tárať hlúposti a organizovať tlačové konferencie – by ho mala priviesť k väčšej diskretnosti, ale keďže je už 68-ročný dedko, v žiadnom prípade nemôžeme čakať, že sa zmení k lepšiemu.

Navyše, vážený pán predsedajúci, žiadne vyhlásenia, hoci pochádzajú od predsedov skupín, nezmenia žiadnu časť právnych zodpovedností tohto Parlamentu, ktoré sú trvalé a nemenné.

– **Správa: Christofer Fjellner (A6-0148/2009)**

Daniel Hannan (NI). – Vážený pán predsedajúci, práve sme odhlasovali financovanie rozsiahleho radu európskych agentúr a pseudo-mimovládnych inštitúcií, napr. Agentúry pre lieky, Agentúry pre vonkajšie hranice, Agentúry pre bezpečnosť letectva atď., proti ktorým mám výhrady z troch dôvodov. Je to dôvod euroskeptický, právny a demokratický.

Euroskeptický dôvod nebude mať podľa mňa v tomto Parlamente veľkú podporu. Je celkom jasné, že tieto záležitosti sa nemusia riešiť na úrovni Bruselu. Neočakávam ani podporu právneho dôvodu. Množstvo týchto agentúr, hoci by im bola daná právna moc na základe Lisabonskej zmluvy alebo Európskej ústavy, nemá v súčasnosti riadny právny základ. Demokratický dôvod by však podľa mňa mohol mať určitú hodnovernú odozvu aj od kolegov federalistov a je to teda tento dôvod. Ak parlament podobný nášmu uzavrie zmluvu o stálej administratíve svojich politických stratégií s organizáciami, ktoré sotva navštívime, ktoré takmer nepoznáme, možno raz za rok uskutočníme príležitostnú návštevu výboru, a očakávame od nich, že po našom každoročnom ochotnom podpísaní šeku budú realizovať naše politické stratégie, oslabujeme tým našu demokraciu.

Hayek povedal, že prevod právomoci na externé, hoci aj profesionálne agentúry znamená prvý krok, ktorým demokracia o túto právomoc príde. Vážení kolegovia, federalisti či euroskeptici, by si mali byť vedomí tejto hrozby.

– **Správa: Mathieu Grosch (A6-0215/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Musím priznať, že mám množstvo pripomienok. Nikdy som ich nepovažovala za také dôležité ako dnes. V prvom rade by som chcela hovoriť o správe pána Groscha, za ktorú som hlasovala, a o podpore odporúčaní komisie pre dopravu, keďže si myslím, že by sa malo prijať jedno preformulované a aktualizované nariadenie namiesto dvoch súčasných nariadení, ktoré sa týkajú autobusovej dopravy. Tento krok napomôže prehľadnosti a menšej byrokracii.

– **Správa: Silvia-Adriana Țicău (A6-0210/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Ďalšou správou je správa pani Silvie-Adriany Țicăovej, ktorú som taktiež podporila, keďže umožňuje zabezpečenie jednotnejšieho plnenia nového nariadenia o cestnej doprave. Vzhľadom na medzinárodný charakter tejto oblasti si myslím, že by sme mali sprístupniť údaje z registrov, aby boli klienti lepšie chránení pred nespravodlivou hospodárskou súťažou.

– Správa: Mathieu Grosch (A6-0211/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Podporila som aj správu pána Groscha, lebo sa venuje doprave a pomáha zlepšiť účinnosť a právnu ochranu, znížiť administratívne náklady a umožniť spravodlivejšiu hospodársku súťaž. Myslím si, že v rámci integrácie spoločného európskeho trhu by sme v budúcnosti mali zrušiť obmedzenia prístupu na vnútorné trhy členských štátov.

– Správa: Silvia-Adriana Țicău (A6-0254/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Druhá správa pani Țicăovej o energetickej účinnosti budov získala moju podporu, lebo pomáha riešiť problémy, ktorým čelí Európa v oblasti dodávok energie a dopytu po energii. To znamená, že pomôže usporiť 20 % spotreby energie prostredníctvom zvýšenej energetickej účinnosti. Investície do energetickej účinnosti dnes pomôžu oživiť európske hospodárstvo, lebo vytvoria takmer toľko pracovných miest, a možno ešte viac, než investície do tradičných infraštruktúr. Zvýšenie energetickej účinnosti je najefektívnejším prostriedkom pre Európsku úniu na dosiahnutie cieľa zníženia emisií CO₂, vytvorenie pracovných miest a zníženie narastajúcej závislosti Európskej únie od vonkajších dodávateľov energie.

– Správa: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Správa pána Gauzèsa – neviem, či som správne vyslovila jeho meno – sa týka ratingových agentúr a ja som túto správu podporila, lebo nedostatky a chyby v ratingoch a ich kontrole prispeli k rastu súčasnej finančnej krízy. Skutočnosť, že existuje len pár ratingových agentúr, ktorých oblasť činnosti je globálna a ktorých ústredia sa často nachádzajú mimo EÚ, vyvoláva vo mne pochybnosti o účinnosti právnych predpisov v tejto oblasti. Súhlasím s tým, že je nevyhnutné zintenzívniť spoluprácu medzi EÚ a tretími krajinami s cieľom vyriešiť tento problém a že je to jediný prostriedok na dosiahnutie harmonizovaného regulačného základu.

– Správa: Michel Teychenné (A6-0209/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Pokiaľ ide o správu o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, nariadenie v tejto oblasti je naozaj vítané, lebo tento krok by taktiež pomohol zvýšiť práva Európanov cestujúcich týmito dopravnými prostriedkami a zaručil by našim spotrebiteľom rovnaké práva pri používaní odlišných spôsobov dopravy.

– Správa: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Správa pána Albertiniho o právach cestujúcich v autobusovej doprave získala moju podporu, lebo opatrenia, ktoré chránia cestujúcich v autobusovej doprave nakoniec pomôžu odstrániť nepomer, ktorý prevláda v Európskej únii, a zabezpečia rovnaké zaobchádzanie so všetkými cestujúcimi ako v prípade cestujúcich leteckej a železničnej dopravy. Keďže sa tento právny predpis týka prevádzkovateľov aj cestujúcich a stanovuje množstvo nových povinností pre prevádzkovateľov dopravy, je rozumné, aby sa poskytovateľom služieb poskytlo dlhšie obdobie na jeho implementáciu s cieľom dosiahnuť lepší výsledok.

– Správa: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Pokiaľ ide o správu pani Jensenovej o inteligentných dopravných systémoch, implementácia týchto systémov preukázala ich účinnosť, doprava je efektívnejšia, spoľahlivejšia a bezpečnejšia a pomocou týchto systémov možno dosiahnuť politický cieľ čistejšej dopravy. Z týchto dôvodov som hlasovala za túto správu.

– Správa: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Správu pána Ulricha Stockmanna o programe Marco Polo II sa oplatí podporiť, lebo umožňuje znížiť preťaženie vozoviek, zlepšiť metódy dopravných systémov na ochranu životného prostredia a podporiť kombináciu druhov dopravy. Znepokojuje ma však skutočnosť, že každý rok je stále menej žiadostí o finančnú pomoc a tým aj navrhovaných projektov, ktoré by mohli byť financované v rámci tohto programu.

– Správa: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Podporila som správu pána Duchoňa, lebo aj v súčasnosti hrá železničná doprava veľmi dôležitú úlohu v rámci európskej dopravy napriek neustálemu znižovaniu využitia nákladnej dopravy.

Správu som podporila aj preto, že súhlasím s pánom spravodajcom, aby sa tento právny predpis navrhol tak, aby bola v budúcnosti železničná sieť efektívnejšia pre všetkých používateľov.

– **Správa: John Bowis (A6-0233/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Dnes ráno sme taktiež diskutovali a hlasovali o niektorých správach týkajúcich sa balíka zdravotnej starostlivosti. Podporila som ochranu práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, lebo si myslím, že zvoleným zástupcom v Európskom parlamente až príliš dlho vyhovujú právnici, ktorí tvoria právne predpisy v tejto oblasti – právne predpisy by mali vytvárať politici, teda poslanci Parlamentu zvolení európskymi voličmi. Toto je posledná príležitosť zaoberať sa touto smernicou a schváliť ju.

– **Správa: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Správa pána Trakatellisa o zriedkavých chorobách je ako dodatok k správe o právach pacientov, ktorú som podporila, hoci som nepodporila odporúčanie 15 v tejto správe, keďže toto odporúčanie patrí do minulého storočia a politici by nemali ovplyvňovať genetický výskum.

– **Správa: Gilles Savary (A6-0199/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Správa týkajúca sa mestskej dopravy a akčného plánu v tejto oblasti si získala môj hlas, lebo mestská doprava hrá veľmi dôležitú úlohu v nákladnej a osobnej doprave v EÚ. Z tohto dôvodu je príprava osobitnej stratégie mestskej dopravy úplne oprávnená.

– **Správa: Anne Jensen (A6-0227/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Nakoniec by som chcela spomenúť správu pani Anny Jensenovej o akčnom pláne pre inteligentné dopravné systémy, keďže sa tento akčný plán zameriava na zemepisnú konzistenciu.

– **Správa: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)**

Daniel Hannan (NI). – Dnes si pripomíname výročie najväčšieho zo všetkých Angličanov a zrejme najväčšieho dramatika a spisovateľa, ktorého splodilo ľudstvo. Charakteristické pre Shakespearove diela je to, že akékoľvek skúsenosti s nimi stotožníme, tieto diela skôr odhalia naše skúsenosti, než naše skúsenosti jeho hry. Najlepšie urobím, ak teraz odcitujem reč umierajúceho Johna z Gauntu z *Richarda II*, ktorá nielen nádherne opisuje naše problémy s rozpočtom v Británii, ale aj našu situáciu tu v Európe.

Najprv o rozpočte:

„ten domov vzácných duší, vzácna vlasť [...]

sa dáva do prenájmu – božemôj! – tak ako dáka chalupa či lán.“

Teraz si vypočujte opis Lisabonskej zmluvy alebo Európskej ústavy:

„Anglicko, slávnym morom spútané,

a skalným brehom odrážajúce nájazd vln,

spútala ťa potupa!

[...]

To Anglicko, čo chcelo dobyť svet,

hanebne samo seba dobylo.“

Ak existuje lepší opis než tento, ešte som ho nepočula.

Predsedaajúci. – Nevedel som, že máte také nadanie na prednes. Recitovali ste veľmi pekne.

– **Správa: Silvia-Adriana Țicău (A6-0254/2009)**

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážení páni predsedajúci, keď hlasujeme o záležitostiach v Európskom parlamente, mali by sme si byť vždy istí, že stojíme na čele, pokiaľ ide o morálku.

Je celkom správne, že hovoríme o energetickej účinnosti. Aby som povedal pravdu, nevidím problém na európskej, národnej ani miestnej úrovni. Myslím si, že viac možno urobiť na úrovni miestnych orgánov, ale je dobré podeliť sa o najlepšie praktiky a myšlienky aj na európskej a národnej úrovni.

Pri prevzatí vedúceho postavenia však musíme ukázať aj svoju morálku. Ako môžeme hovoriť o energetickej účinnosti budov, ak stále pracujeme v dvoch rokovacích sálach Parlamentu, v jednej tu v Štrasburgu a v druhej v Bruseli? A čo emisie CO₂ z Parlamentu v Štrasburgu, keď hovoríme o každoročne vyprodukovaných desiatkach tisícov ton emisií CO₂? Nadišiel čas skončiť s týmto pokrytectvom, ukázať naše vedúce postavenie a zatvoriť Parlament v Štrasburgu.

– **Správa: John Bowis (A6-0233/2009)**

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci dovoľte, aby som na začiatku vzdal hold môjmu kolegovi Johnovi Bowisovi, a som presvedčený, že mu všetci želáme rýchle uzdravenie. Vďaka Bohu, že mohol využiť systém zdravotnej starostlivosti inej krajiny. Ako britský občan mohol využiť vynikajúce služby zdravotnej starostlivosti v Belgicku.

Pre občanov EÚ je to niekoľko krokov správnym smerom, aby mohli rozhodnúť o tom, kam ísť za službami zdravotnej starostlivosti. Ak pacienti dostanú informácie o poplatkoch za liečbu rozličných chorôb v množstve rozličných krajín a majú na výber, potom si môžu zvoliť krajinu, v ktorej by im bola poskytnutá najlepšia zdravotná starostlivosť. Využitie takýchto služieb zdravotnej starostlivosti je pozitívnym krokom správnym smerom.

Často kritizujem niektoré iniciatívy, o ktorých tu diskutujeme, ale myslím si, že táto je pozitívnym krokom. Sme radi, že k právam pacientov v celej Európskej únii môžeme pridať možnosť voľby a poskytovanie kvalitnejších služieb.

– **Správa: Brian Crowley (A6-0070/2009)**

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Chcela by som predniesť vysvetlenie hlasovania o správe pána Crowleyho – Lehota ochrany autorského práva. Hlasovala som proti správe, ktorá nie je riadne domyslená, ale má ďalších 45 rokov ovplyvňovať ceny hudby pre koncových spotrebiteľov. Chcela by som pomôcť bežným umelcom, na čo sú nevyhnutné právne predpisy v oblasti regulácie zmluvných podmienok a kolektívneho riadenia a zavedenie systému sociálnej starostlivosti, dôchodkových systémov alebo zmeny sadzieb za licencie. Štúdie vplyvu ukazujú, že len 2 % príjmov sa rozdelia medzi bežných umelcov a zvyšok získajú nahrávacie spoločnosti a najväčší umelci. Následná redistribúcia poškodí mladých nádejných umelcov a spotrebiteľov a daňoví poplatníci zaplatia navyše stovky miliónov eur. Tento návrh komplikuje život knižniciam, archívom, umeleckým školám a nezávislým filmárom. Nie je jasný vplyv na audiovizuálnych umelcov. Všetky právne orgány varujú pred týmto návrhom a z tohto dôvodu som hlasovala proti.

– **Správa: Anne E. Jensen (A6-0226/2009)**

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pokiaľ ide o správu pani Jensenovej, teda správu o návrhu smernice o zavedení inteligentných dopravných systémov, hlasovala som za túto správu. Cieľom tejto smernice je zabezpečiť interoperabilitu informačných a komunikačných technológií používaných v dopravných systémoch.

Treba podporiť inováciu v oblasti dopravy, najmä ak sa tým môže zlepšiť bezpečnosť vozidiel. Pravdou je, že inovácia prestane byť užitočná, ak nezabezpečíme jej uplatnenie v celej Európe.

Táto smernica by nám mala dať možnosť prispieť k zníženiu počtu mŕtvych na európskych cestách znížením rizika zrážky aj závažnosti nehôd. Chcela by som vám pripomenúť, že sama Európska únia si stanovila cieľ znížiť počet mŕtvych na cestách na polovicu do roku 2010 v porovnaní s údajmi z roku 2000.

V tejto súvislosti ľutujem, že smernicu o cezhraničnej spolupráci v oblasti bezpečnosti na cestách, ktorú sme prijali pred niekoľkými mesiacmi, ešte stále neprijali ministri dopravy Európskej únie, keďže zjednodušenie vymáhania pokút od motoristov, ktorí porušili právny predpis v členskom štáte inom, než v ktorom majú evidované svoje vozidlo, by taktiež pomohlo zachrániť ľudské životy.

– **Správa: Petr Duchoň (A6-0220/2009)**

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Pokiaľ ide o správu pána Duchoňa o koridoroch železničnej nákladnej dopravy, chcela by som povedať, že Európsky parlament práve prijal túto správu o európskej železničnej

sieti pre konkurencieschopnú nákladnú dopravu. Hlasovala som za túto správu, ktorá by umožnila intenzívnejšiu a kvalitnejšiu dopravu tovaru železnicou.

Európska iniciatíva v tejto oblasti bola nevyhnutná. Spôsob, akým železničná nákladná doprava funguje, je nevyhovujúci; spoločnostiam, ktoré chcú využiť železnicu na dopravu tovaru, ponúka príliš málo záruk, pokiaľ ide o spoľahlivý jazdný plán.

Našou úlohou je teraz ponúknuť spoločnostiam výhodnejšiu železničnú nákladnú dopravu, lebo ak sa tovar prestane prepravovať po ceste a začne sa prepravovať železnicou, bude to znamenať menej skleníkových plynov a na cestách a diaľniciach uviazne menej nákladných áut v dopravnej zápche.

Z tohto dôvodu dúfam, že ministri dopravy členských štátov budú kráčať po ceste, ktorú im ukázal Európsky parlament a ktorá vedie k lepšiemu fungovaniu európskej železničnej siete pre nákladnú dopravu.

– Správa: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, hlasoval som proti správe pána Trakatellisa vzhľadom na pohoršujúci pozmeňujúci a doplňujúci návrh 15, ktorý zamieňa liečbu chorôb za vraždu nenarodených ľudských bytostí a zaváňa eugenikou. V tejto oblasti musíme mať jasno: ľudské bytosti majú právo na život od chvíle spojenia vajíčka a spermie až po prirodzenú smrť a tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh podstatne spochybňuje toto právo na život. Nenarodená ľudská bytosť by už nemala právo na život len z toho dôvodu, že on alebo ona trpí chorobou. Je to presný opak lekárskej vedy – je to vražda.

Z tohto dôvodu je správa pána Trakatellisa neprijateľná a tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh je hanbou, ktorá diskredituje tento Parlament, ktorý mal inak vždy slúžiť bioetike a ochrane nenarodeného ľudského života.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, po prvý raz, odkedy som poslankyňou tohto Parlamentu, som v hlasovaní o absolutóriu hlasovala proti absolutóriu Komisii a teraz by som chcela vysvetliť svoje dôvody. Znepokojuje ma najmä spôsob, akým sa Európska komisia postavila k prístupiu dvoch nových krajín Rumunska a Bulharska.

Máme mnoho problémov, s ktorými musíme v Rumunsku a Bulharsku zápasit' – s rozsiahlou korupciou, s množstvom peňazí, množstvom európskych peňazí, ktoré zmizli. Európska komisia začala zmrazovať tieto peniaze až v roku 2008. V roku 2007 sme stratili veľké množstvo peňazí a teraz musíme zápasit' s kontrolnými systémami, ktoré tam takmer neexistujú alebo fungujú len občas. V Rumunsku musíme zápasit' s rozsiahlou korupciou a problémami s justíciou. Vinu za to musí niesť predstupový proces.

Chcem naznačiť, povedať Európskej komisii, že v budúcnosti musí riešiť otázku prístupu odlišne a chcem ešte dodať, že keby chcela, mohla po minulých skúsenostiach z iných krajín postupovať úspešnejšie.

Chcela by som vyzvať Komisiu, aby pomohla obidvom krajinám pri zavedení systémov finančnej kontroly, ktoré si zaslúžia tento názov, a pomohla odstrániť slabé stránky systému v týchto krajinách. V opačnom prípade tu budeme mať trvalý problém, trvalé boľavé miesto týkajúce sa celej Európy.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Paulo Casaca (A6-0184/2009).

Alexander Alvaro (ALDE), písomne. – (DE) Európsky parlament dnes hlasoval o správe pána Casacu o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho parlamentu za rozpočtový rok 2007. Správa sa taktiež zaoberala otázkou dôchodkového fondu Európskeho parlamentu.

Dôchodkový fond Európskeho parlamentu je dobrovoľný dôchodkový fond. Tento fond sa teraz dostal do finančných ťažkostí a vznikol deficit.

Slobodná demokratická strana v Európskom parlamente je proti použitiu daňových prostriedkov na vyrovnanie deficitu. Je nezodpovedné očakávať od európskych daňových poplatníkov, aby zaplatili tieto straty. Takýmto zámerom by sa malo zabrániť. Slobodná demokratická strana v Európskom parlamente hlasovala proti absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho parlamentu za rozpočtový rok 2007. Možnosť použitia daňových prostriedkov na vyrovnanie deficitu však nemožno úplne vylúčiť.

Richard James Ashworth (PPE-DE), písomne. – Britskí konzervatívci nemôžu schváliť absolutórium za európsky rozpočet za rok 2007, oddiel I, Európsky parlament. Trváme na tom, aby parlamentný rozpočet

dokázal európskemu daňovému poplatníkovi, že je hoden jeho peňazí, a z tohto dôvodu podporujeme väčšiu časť správy pána spravodajcu. Predovšetkým schvaľujeme pokrok, ktorý nastal pri plnení rozpočtu Parlamentu, ako zaznamenala správa Dvora audítorov z roku 2007. Podporujeme taktiež pripomienky pána spravodajcu týkajúce sa dobrovoľného dôchodkového fondu poslancov EP. Avšak v súlade s našim tradičným prístupom budeme naďalej hlasovať proti udeleniu absolutória, pokiaľ neuvidíme skutočný pokrok smerom k dosiahnutiu jednoznačného vyhlásenia vierohodnosti Európskym dvorom audítorov.

Monica Frassoni (Verts/ALE), písomne. – Dnes hlasovala Skupina zelených za správu pána Casacu o absolutóriu Európskemu parlamentu za rok 2007.

Chceme zdôrazniť, že prijatím tejto správy v pléne by malo predsedníctvo tohto Parlamentu prevziať zodpovednosť a ihneď konať v súlade s prijatým textom, pokiaľ ide o dobrovoľný dôchodkový fond, aby sa prijali jednoznačné rozhodnutia, ktoré by mali zabrániť tomu, aby za žiadnych okolností nedostal dobrovoľný dôchodkový fond pomoc v podobe ďalších peňazí z rozpočtu Parlamentu, ani priamo ani nepriamo, a aby bol bez ďalšieho odkladu zverejnený zoznam účastníkov fondu.

Mali by sme si ujasniť, že pokiaľ má Parlament zaručiť dôchodkové práva svojich poslancov, mal by mať taktiež úplnú kontrolu nad fondom a jeho investičnou politikou. Očakávame, že tieto rozhodnutia budú prijaté do konca apríla 2009.

Marian Harkin (ALDE), písomne. – Zdržala som sa hlasovania, keďže som členkou dôchodkového fondu.

Jens Holm a Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), písomne. – Hlasovali sme proti správe Európskeho parlamentu o absolutóriu za rok 2007, ktorú predložil pán Casaca, z troch dôvodov. Po prvé, sme proti situácii, keď je dobrovoľný dôchodkový fond poslancov Európskeho parlamentu financovaný z peňazí daňových poplatníkov. Po druhé, sme proti situácii, keď peniaze daňových poplatníkov možno dať do súkromných dôchodkových fondov, v ktorých sa tají zoznam účastníkov a príjemcov a nezverejní sa.

Po tretie, úplne odmietame, aby sa ešte ďalšie peniaze daňových poplatníkov použili na krytie súčasného deficitu dôchodkového fondu, ktorý je následkom špekulatívnych investícií. Podporujeme odseky 105 a 109 v správe pána Casacu, ktoré riešia niektoré námietky voči dôchodkovému fondu poslancov EP, ktoré nás znepokojili. Keďže však správa pána Casacu nemení existujúci stav, hlasovali sme proti tomu, aby bolo udelené absolutorium za plnenie rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2007.

Kartika Tamara Liotard a Erik Meijer (GUE/NGL), písomne. – Hlasovali sme proti správe Európskeho parlamentu o absolutóriu za rok 2007, ktorú predložil pán Casaca, z troch dôvodov. Po prvé, sme proti situácii, keď je dobrovoľný dôchodkový fond poslancov Európskeho parlamentu financovaný z peňazí daňových poplatníkov. Po druhé, sme proti situácii, keď peniaze daňových poplatníkov možno dať do súkromných dôchodkových fondov, v ktorých sa tají zoznam účastníkov a príjemcov a nezverejní sa.

Po tretie, úplne odmietame, aby sa ešte ďalšie peniaze daňových poplatníkov použili na krytie súčasného deficitu dôchodkových fondov, ktorý je následkom špekulatívnych investícií. Podporujeme odseky 105 a 109 v správe pána Casacu, ktoré riešia niektoré námietky voči dôchodkovému fondu poslancov EP, ktoré nás znepokojili. Keďže však správa pána Casacu nemení existujúci stav, hlasovali sme proti tomu, aby bolo udelené absolutorium za plnenie rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2007.

Toine Manders (ALDE), písomne. – (NL) Bohužiaľ som zmeškal začiatok hlasovania, ale v plnej miere súhlasím s obsahom správ o absolutóriu a najmä so správou pána Casacu. Bolo by nezodpovedné, aby sme hlavne v tejto dobe vyrovnali deficit v dôchodkovom fonde peniazmi daňových poplatníkov. Prípadný deficit vo fonde je záležitosťou fondu a jeho členov a nie európskych daňových poplatníkov.

Poslanci Parlamentu sú príkladom a musia byť opatrní pri používaní prostriedkov Spoločenstva. Týka sa to ich príjmov, dôchodkov a výdavkov. Z tohto dôvodu som rád, že Parlament súhlasil s touto správou.

Carl Schlyter (Verts/ALE), písomne. – (SV) Odmietam poskytnúť absolutorium inštitúcii, ktorá utráca viac než 1 miliardu EUR na dodatočné dôchodkové poistenie, z ktorého dve tretiny sú financované z verejných peňazí. Poslanci Európskeho parlamentu, ktorých sa týka tento dodatočný dôchodkový fond, musia akceptovať zníženie týchto luxusných dôchodkov rovnako ako ľudia s nízkymi zárobkami musia akceptovať zníženie svojich dôchodkov. Absolutorium sa týka roku 2007, my však nemôžeme čakať jeden rok, aby sme vyjadrili kritiku rozhodnutia z roku 2008 o dodatočných platbách do dôchodkového fondu.

Olle Schmidt (ALDE), písomne. – (SV) Zdržal som sa hlasovania, pretože som dobrovoľný dôchodkový fond opustil 21. apríla 2009, a teda som nechcel ovplyvniť výsledok hlasovania.

Kathy Sinnott (IND/DEM), písomne. – My ako poslanci Európskeho parlamentu máme zastupovať občanov Európy a slúžiť im. Všetci naši voliči trpia následkami hospodárskej krízy, najmä pokiaľ ide o stratu či zníženie ich dôchodkov. V mojom volebnom obvode v Munstri v Írsku mnoho pracovníkov čelí veľmi neistej starobe, pretože dôchodkové fondy, do ktorých platili, stratili veľkú časť svojej hodnoty. V niektorých prípadoch v dôsledku zatvorenia spoločností, v ktorých pracovali, stratili celé svoje dôchodky.

Pri hlasovaní o tejto správe s radosťou vyhlasujem, že mám záujem, ako to vyžaduje rokovací poriadok Parlamentu. Ako poslankyňa platím do dôchodkového fondu. Nevnímam to však ako konflikt záujmov.

Zdá sa mi neprímerané, aby poslanci Európskeho parlamentu očakávali imunitu. Bremeno hospodárskej krízy by sme mali niesť rovnakým dielom. Ako poslankyňa Európskeho parlamentu uprednostňujem záujmy občanov pred vlastnými záujmami.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), písomne. – Hlasoval som proti správe Európskeho parlamentu o absolutóriu za rok 2007, ktorú predložil pán Casaca, z troch dôvodov. Po prvé, som proti situácii, keď sa dobrovoľný dôchodkový fond poslancov Európskeho parlamentu financuje z peňazí daňových poplatníkov. Po druhé, som proti situácii, keď peniaze daňových poplatníkov možno dať do súkromných dôchodkových fondov, v ktorých sa tají zoznam účastníkov a potenciálnych príjemcov a nezverejní sa.

Po tretie, úplne odmietam, aby sa ešte ďalšie peniaze daňových poplatníkov použili na krytie súčasného deficitu dôchodkových fondov, ktorý je výsledkom špekulatívnych investícií. V plnej miere podporujem odseky 105 a 109 v správe kolegu Casacu, ktorá rieši niektoré námietky voči dôchodkovému fondu poslancov EP, ktoré ma znepokojili. Keďže však správa kolegu Casacu nementí existujúci stav, hlasoval som proti tomu, aby bolo udelené absolutórium s ohľadom na plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2007.

- Odporúčanie do druhého čítania: Silvia-Adriana Țicău (A6-0210/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Tento návrh vysvetľuje pravidlá, ako sa stať prevádzkovateľom cestnej dopravy.

Navrhli sa nové pravidlá s cieľom zvýšenia bezpečnosti a zdokonalenia tejto činnosti a tiež zabezpečiť kritéria pre spoločný finančný manažment týchto podnikov.

Povinnosti mať zaškoleného vedúceho pracovníka, ktorý je zodpovedný za riadenie dopravnej činnosti podniku, a preukázať finančnú spôsobilosť podniku sú známky tohto nového prístupu k tejto činnosti.

Ďalšie dôležité prvky tohto textu sú body týkajúce sa ochrany osobných údajov, vytvorenia registra s verejne dostupnou časťou a časťou s dôvernými údajmi, ako aj body týkajúce sa skončovania so spoločnosťami fungujúcimi len prostredníctvom poštovej schránky.

Požiadavky na vstup do tohto povolania, a to povesť, finančná spôsobilosť a odborná spôsobilosť, prispievajú k vyjasneniu tejto činnosti, čo, ako dúfame, jej umožní prosperovať transparentnejším spôsobom a čo zákazníkom zabezpečí lepšiu ochranu a bezpečnosť.

- Odporúčanie do druhého čítania: Mathieu Grosch (A6-0211/2009),

Dirk Sterckx (ALDE), písomne. – Som proti kompromisu medzi spravodajcom a Radou o pravidlách prístupu na trh medzinárodnej cestnej nákladnej dopravy. Myslíme si, že vytvorením nových hraníc a nových obmedzení pre kabotáž v odvetví dopravy nie je riešením problémov, ktorým čelí odvetvie cestnej dopravy v dôsledku hospodárskej krízy. Z environmentálneho hľadiska navyše nemôžeme prijať obmedzenia, napríklad požiadavku, aby tovar prepravovaný pri dovoze v medzinárodnej doprave musel byť úplne doručený predtým, než sa takáto kabotážna preprava začne vykonávať. To je úplne v rozpore s realitou v cestnej doprave a prekáža účinnej organizácii nákladnej dopravy. Prispeje to k zvýšeniu počtu prázdnych nákladných vozidiel.

Dôrazne však podporujem veľmi prísny postoj v otázke prístupu k výkonu povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy. Ak budeme mať prísne pravidlá pre prístup k povolaniu, nemusíme sa obávať otvoreného európskeho dopravného trhu.

– Správa: Silvia-Adriana Țicău (A6-0254/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – Akceptujem potrebu zlepšenia energetickej účinnosti budov a som presvedčený, že EÚ môže v tomto smere zohrať pozitívnu úlohu. Myslím, že táto správa v skutočnosti neprisuduje energetickej účinnosti budov dostatočný význam v širšom kontexte riešenia otázok životného prostredia, ako je napríklad zmena klímy.

Zlepšovanie energetickej účinnosti budov je pomerne jednoduché, s pomerne nízkymi nákladmi a pomerne užitočné. Zlepšovanie energetickej účinnosti budov by malo aj rozsiahly pozitívny vplyv na emisie uhlíka v EÚ. Európska komisia však sústavne odsúva energetickú účinnosť ako prvoradú stratégiu do úzadia a radšej udiera do automobilového priemyslu. Som presvedčený, že robiť z výrobcov automobilov jediných zodpovedných za zmenu klímy je mimoriadne zlá a kontraproduktívna stratégia.

V mojom volebnom obvode v severovýchodnom Anglicku spoločnosť Nissan, žiaľ, nedávno oznámila prepúšťanie a znižovanie výroby. Bolo by naivné ignorovať úlohu regulácie zo strany EÚ v súčasnej kríze, ktorá ohrozuje automobilový priemysel. Tejto kríze sa vo veľkej miere dalo predísť vyváženejšou environmentálnou politikou EÚ, ktorá by prikladala primeraný význam energetickej účinnosti budov.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pani Țicăovej, pretože si myslím, že zlepšenie energetickej hospodárnosti budov je dôležité pre ochranu životného prostredia, rovnako ako pre znižovanie energetických strát, ktoré znášajú spotrebiteľia.

Zároveň európski občania nesmú znášať všetky náklady na zlepšovanie energetickej hospodárnosti budov sami. EÚ a členské štáty musia na tento účel vyčleniť potrebné finančné zdroje. Do roku 2014 musia vytvoriť Fond pre energetickú účinnosť financovaný rozpočtom Spoločenstva, Európskou investičnou bankou (EIB) a členskými štátmi s výhľadom na podporu verejných a súkromných investícií v projektoch zameraných na zlepšenie energetickej účinnosti budov, na uplatňovanie zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty (DPH) na tovary a služby v oblasti energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie, ako aj na rozšírenie kvalifikačných kritérií na financovanie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a zlepšenia v oblasti energetickej hospodárnosti budov, a to nielen obytných. Ďalšie nástroje zahŕňajú projekty priameho financovania verejných výdavkov, záruky za úvery a pôžičky, ako aj dotácie do sociálnej oblasti.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Cena a spoľahlivosť dodávok energie sú rozhodujúce faktory pre konkurencieschopnosť EÚ. Zvýšenie energetickej účinnosti je pre Európsku úniu jeden z nákladovo najefektívnejších spôsobov realizácie jej cieľov v oblastiach emisií CO₂, vytvárania pracovných miest, znižovania nákladov na podnikanie, riešenia sociálnych dosahov rastu cien energií a znižovania rastúcej závislosti EÚ od externých dodávateľov energií.

Energetická hospodárnosť budov v súčasnosti predstavuje okolo 40 % celkovej spotreby energie a po prepracovaní znenia tejto smernice bude možné zlepšiť súčasnú situáciu. Všetci dôležití účastníci si musia uvedomiť výhody zlepšenia energetickej hospodárnosti a musia mať prístup k dôležitým informáciám, ako v tejto oblasti postupovať. Je preto nevyhnutné, aby finančné nástroje na podporu zlepšenia energetickej účinnosti budov boli dostupné miestnym a regionálnym orgánom.

Peter Skinner (PSE), písomne. – Víтам iniciatívu na zabezpečenie účinnosti energetickej hospodárnosti budov. Určite je potrebné nájsť rovnováhu medzi potrebou konať v oblasti zákazu emisií CO₂, kde to je možné, a hospodárskymi nákladmi. Myšlienka energetickej certifikácie týchto budov je jednou z kľúčových otázok, ktoré môžu napomôcť rozhábať spotrebu informovanosťou.

– Správa: Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)

Jens Holm, Kartika Tamara Liotard, Erik Meijer a Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), písomne. – Plne podporujeme prísnejšie pravidlá, pokiaľ ide o finančné činnosti a úverové ratingové agentúry. Dnes sme sa však rozhodli hlasovať proti správe pána Gauzèsa. Správa je totiž nepostačujúca a nekladie dostatočný dôraz na správne otázky. Existuje silná potreba verejných úverových ratingových agentúr, ktoré netvorí zisk, keďže to je jediný spôsob, ako sa vyhnúť konfliktu záujmov v procese úverového ratingu. Správa nepoukázala na túto otázku v dostatočnej miere.

Astrid Lulling (PPE-DE), písomne. – (FR) Bez váhania podporujem správu pána Gauzèsa. Opäť potvrdil svoje kvality ako vyjednávač. Našťastie sa kompromis o tomto texte dosiahol rýchlo.

Vďaka tomu, že správa v sebe obsahuje regulačný rámec pre ratingové agentúry, je Európa v čele a ukazuje cestu, zatiaľ čo Spojené štáty v tejto oblasti ešte neurobili prakticky žiadne kroky. Časť dôveryhodnosti a dôvery v kapitálové trhy leží na ratingoch, ktoré tieto agentúry pripravujú a uverejňujú.

Regulačný rámec, ktorý tu dnes stanovujeme, by mal byť schopný zlepšiť podmienky, za ktorých sa tieto ratingy vytvárajú, za predpokladu, že sa používajú v dozornom rámci na regulované činnosti.

Pre prijatie kompromisného návrhu však bolo dôležité neprebrať také podoby riešení, ktoré smerujú iba k zákazu akejkoľvek zmienky o ratingoch v akejkoľvek súvislosti, pričom toto nebolo zahrnuté do rámca tohto nariadenia. Okrem toho, že takýto prístup do určitej miery škodí hlavným slobodám, napríklad slobode prejavu a slobode podnikania, pravdepodobne by uprednostňoval mimoeurópske trhy v neprospech tých, ktoré sídlia v Európe, a pravdepodobne by tiež uprednostňoval súkromné a dôverné finančné operácie v neprospech verejných operácií, ktoré sa musia podrobovať pravidlám transparentnosti. So zvoleným riešením preto plne súhlasím.

Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) Situácia vo svetovom hospodárstve je stále búrlivá a len včera Medzinárodný menový fond oznámil, že je možné, že finančná kríza sa ešte prehĺbi. Len ťažko kohosi presvedčíme, že je tu čas oslavovať pre tých, čo sa usilujú o reguláciu a kontrolu.

Začať však s návrhmi rozsiahlych kontrolných systémov pre operácie na finančnom trhu ešte pred uskutočnením vyšetrovania a ukončením analýz je strašnou chybou. Niekoľko dôležitých hráčov vrátane banky Bank of Sweden verí, že Komisia neuspela celkom vierohodným spôsobom v tom, že poukázala na zlyhanie trhu, ktoré je dôvodom na ďalšiu reguláciu úverových ratingových agentúr.

EÚ to jednoznačne netrápi. Zákonodarcovia v Bruseli sú pripravení ponúknuť EÚ namiesto turbulencií na svetových trhoch dôvod na zlepšenie svojich vlastných pozícií. Ak v dnešnom svete existuje systém, ktorý je v pravom zmysle slova globálny, potom sú to finančné trhy. Napríklad dodatočná kontrola úverových ratingových agentúr by sa preto mala, ak a keď je to nevyhnutné, iniciovať a plánovať na globálnej úrovni. Keďže tento Parlament sa usiluje o riešenia v rámci spolupráce EÚ, rozhodol som sa hlasovať v neprospech tejto správy.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), písomne. – Plne podporujem prísnejšie pravidlá týkajúce sa finančných činností a úverových ratingových agentúr.

Dnes som sa však rozhodla hlasovať proti správe pána Gauzèsa. Správa je totiž nepostačujúca a nekladie dostatočný dôraz na správne otázky. Existuje silná potreba verejných úverových ratingových agentúr, ktoré netvorí zisk, keďže to je jediný spôsob, ako sa vyhnúť konfliktu záujmov v procese úverového ratingu. Správa nepoukázala na túto otázku v dostatočnej miere. To je len jeden príklad zlyhania tejto správy.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Teraz odstraňujeme sivé oblasti na finančných trhoch a ukladáme prísnejšie požiadavky, na čo je najvyšší čas. Rieši to však len dôsledky, nie príčiny. Deregulácia v posledných rokoch umožnila, že sa nové a vďaka ich komplexnosti nejasné produkty peňažného trhu značne rozšírili. V tomto zmysle som hlasoval za prísnejší finančný dozor, hoci ten sám nebude ani v najmenšom postačovať.

Ak chceme zabezpečiť, aby sa takéto domčeky z karát v budúcnosti už nestavali, jediné, čo treba urobiť, je zakázať riskantné finančné produkty. Náš vlastný orgán dohľadu by však určite vytváral viac byrokracie a nemal by hlbší hospodársky zmysel, ani by nedal bodku za hazardným zmýšľaním.

John Purvis (PPE-DE), písomne. – Hoci úverové ratingové agentúry musia vziať na seba istý stupeň viny za zlyhanie sekuritizácie rizikových hypoték, ktoré viedlo k finančnej kríze, je do istej miery poľutovaniahodné, že konzervatívna delegácia Spojeného kráľovstva hlasovala za prijatie plánov na reguláciu úverových ratingových agentúr navrhovaných v správe pána Gauzèsa. Úverové ratingové agentúry nesmieme považovať za jediných vinníkov, keďže rovnakú zodpovednosť mali aj banková a regulačná kultúra, ktoré presúvali rizikové stratégie do úzadia.

Dúfame, že EÚ, Spojené štáty a úverové ratingové agentúry dokážu spolupracovať na vytvorení systému, ktorý bude riadne fungovať. Ak sa to má uskutočniť, ťažkopádny prístup k regulácii musí ustúpiť prístupu, ktorý akceptuje prvok rizika vo všetkých investíciách a ktorý pripustí istý stupeň prijatia ratingov s garanciou mimo pôsobnosti toho, za čo sme tu dnes hlasovali. Tento prístup musí byť predovšetkým dostatočne flexibilný, aby sa mohol prispôbovať novým okolnostiam a nechal trh voľne dýchať.

Olle Schmidt (ALDE), písomne. – (SV) Nezúčastnil som sa tohto hlasovania z dôvodu môjho osobného preporenia s odvetvím úverových ratingov.

Peter Skinner (PSE), *písomne*. – Odporúčania stretnutia G20 pre pracovnú skupinu pre finančné služby jasne požadujú väčšiu transparentnosť a reguláciu úverových ratingových agentúr. Táto správa, ktorá bola reakciou Európskeho parlamentu na samit G20, je správne vyvážená. Ostáva však ešte otázka týkajúca sa stupňa právomoci, ktorý úverové ratingové agentúry budú musieť preukázať, ak majú zohrávať v tomto nariadení ústrednú úlohu.

– **Správa: Gabriele Albertini (A6-0250/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), *písomne*. – (IT) Ďakujem, pán predsedajúci. Hlasoval som za túto správu.

Nariadenia Rady (ES) č. 11/98 a č. 12/98 viedli k vytvoreniu jednotného trhu pre medzinárodnú dopravu osôb autobusmi a autokarmi. Táto liberalizácia prispievala k neustálemu nárastu objemu dopravy v tomto odvetví, ktoré od polovice deväťdesiatych rokov až dodnes neustále narastá.

K tomuto pozitívnemu trendu sa však nepripojila ochrana a presadzovanie práv cestujúcich. Cestujúci poukazujú na mnohé problémy vrátane rušenia spojov, prekročenia kapacity rezervácií, straty batožiny a meškaní.

Na rozdiel od cestujúcich, ktorí si zvolili iný druh dopravy, užívatelia autobusovej a autokarovej dopravy ostali nechránení v dôsledku medzery v právnych predpisoch Spoločenstva.

Vítam preto návrh Výboru pre dopravu a cestovný ruch, ktorého cieľom je stanoviť ich práva prostredníctvom dokumentu, o ktorom máme hlasovať. Návrh je zaujímavý zvlášť tým, že považuje prepravcov za zodpovedných v prípade smrti alebo zranenia, navrhuje náhradu a pomoc v prípade zrušenia spoja a meškania, uznáva práva ľudí so zníženou pohyblivosťou alebo s iným zdravotným postihnutím a stanovuje orgány, ktoré sú zodpovedné za dohľad nad týmto nariadením a za vybavovanie sťažností.

To je dôležitý krok smerom k rovnakým právam pre všetkých cestujúcich.

Brian Crowley (UEN), *písomne*. – Európska únia vytvorila úspešný vnútorný trh s bezprecedentným pohybom kapitálu, služieb a ľudí. Ustanovenie tejto slobody pohybu však samo osebe nestačí. Musíme chrániť občanov krajín EÚ na ich cestách po celej Únii a musíme zabezpečiť rovnaký prístup k našim dopravným službám.

Doteraz sme boli svedkami úspechu politiky EÚ v otázke prístupnosti a práva cestujúcich na kompenzáciu v odvetví leteckej dopravy a s potešením vítam skutočnosť, že EÚ prišla s rovnakými návrhmi aj pre ostatné odvetvia dopravy. Je však dôležité, aby sme zakaždým rešpektovali osobitosť každého jedného odvetvia dopravy. Hoci pre všetky formy dopravy by sa mali uplatňovať rovnaké zásady práva a spravodlivého prístupu a rovnaké právne predpisy, musíme brať do úvahy špecifiká každej jednej formy. Inak neuspejeme ani u cestujúceho, ani u prevádzkovateľa.

Som rád, že v tomto balíku práv cestujúcich, ktorý zahŕňa námornú a vnútrozemskú vodnú dopravu a autokarovú a autobusovú dopravu, Európsky parlament ustanovil právny predpis, ktorý je spravodlivý a vyvážený a ktorý bude nesmierne účinný pri ochrane a zvyšovaní práv cestujúcich v EÚ.

Timothy Kirkhope (PPE-DE), *písomne*. – Konzervatívci vítajú celkový cieľ zlepšenia práva cestujúcich, prístupu pre zdravotne postihnutých spoluobčanov a vytvorenia rovnakých podmienok pre užívateľov medzinárodnej autobusovej dopravy, a preto hlasovali za túto správu. Boli by sme však uvítali výnimky pre regionálne služby, keďže Spojené kráľovstvo liberalizovalo trhy, ktoré prešli od verejných zákaziek na služby k otvorenej hospodárskej súťaži. Okrem toho sa zdá, že návrh neberie ohľad na miestnu povahu služieb autobusovej dopravy, ktoré pôsobia v pohraničných oblastiach. Konzervatívci majú obavy aj o proporcionalitu určitých aspektov navrhovaného nariadenia, konkrétne ustanovení o zodpovednosti. Na rozdiel od odvetvia železničnej a leteckej dopravy pozostáva odvetvie autobusovej a autokarovej dopravy z veľkého počtu malých a stredných podnikov s obmedzenými zdrojmi.

Fernand Le Rachinel (NI), *písomne*. – (FR) Cestujúci v autobusovej a autokarovej doprave by mali mať rovnaké práva ako cestujúci v železničnej a leteckej doprave. Toto je filozofia, ktorá je zakotvená v tejto správe.

V skutočnosti všetci cestujúci, a to zo zásady, musia byť rovnocenní pred zákonom. Existujú však mnohé výhrady.

Vyplyvajú z vlastnej podstaty tohto odvetvia, v ktorom dominujú mikropodniky a malé a stredné podniky. Nemôžeme byť spokojní s opatreniami, napríklad s tými, ktoré boli navrhnuté v pléne a ktoré pod zámenkou zvýšenej ochrany práv cestujúcich zaviedli na jednej strane nezvládnuteľné obmedzenia pre vodičov autobusov a autokarov a na druhej strane len nevyhnutný nárast cestovného pre samotných cestujúcich.

Prečo by sme mali očakávať, že vodič, ktorého prácou je jazdiť bezpečne, bude navštevovať špeciálny kurz, ktorý mu umožní poskytovať pomoc osobám so zníženou pohyblivosťou alebo s iným zdravotným postihnutím?

Prečo neurčiť jasnú výnimku z rozsahu nového európskeho nariadenia pre pravidelné služby v oblasti mestskej, prímestskej a regionálnej dopravy, ktoré už upravujú verejné zákazky na služby?

Prečo sa snažiť vytvárať práva na náhradu škody vo výške 200 % ceny cestovného lístka v prípadoch, keď sa nepovolí nástup z dôvodu prekročenia kapacity rezervácií?

Vo Francúzsku navrhla *Fédération nationale des transporteurs de voyageurs* (Národná federácia prevádzkovateľov osobnej dopravy) pragmatické riešenia všetkých týchto problémov. Niektoré tu odzneli. Nie všetky. To je škoda.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Správa pána Albertiniho má za cieľ vytvoriť podmienky pre jasnejší rámec používania a prevádzkovania služieb autobusovej a autokarovej dopravy. Táto správa pomáha zvýšiť bezpečnosť nielen cestujúcich, ale aj podnikov tým, že rieši otázky týkajúce sa práv osôb so zníženou pohyblivosťou a stanovuje jasné pravidlá pre prípad smrti alebo zranenia cestujúcich, ako aj pre prípad straty alebo poškodenia batožiny. Ukazuje aj riešenia prípadov náhrady škôd a poskytnutia pomoci v prípade zrušenia spoja, meškania alebo prerušenia cesty.

Vytvorí sa tak podmienky pre lepšie informácie cestujúcim pred, počas a po ukončení cesty. Sú tu vysvetlené ich práva, ako aj povinnosti prevádzkovateľov, aby boli konkurencieschopnejší a bezpečnejší.

– Správa: Brian Crowley (A6-0070/2009)

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za správu pána Briana Crowleyho o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv, pretože podporuje európskych výkonných umelcov a európsku hudbu.

Návrh Európskeho parlamentu zavádza rozšírenie výhod pre výkonných umelcov, ktorí budú chránení počas celého života na rovnakej úrovni ako v Spojených štátoch a v súlade s európskymi princípmi oceňovania tvorivosti a kultúry.

Myslím, že predĺžením lehoty ochrany z 50 na 70 rokov podporíme investície do hudobných inovácií a výsledkom bude väčší výber pre spotrebiteľov, čo umožní, aby Európa ostala konkurencieschopná s najväčšími svetovými hudobnými trhmi.

Vasco Graça Moura (PPE-DE), písomne. – (PT) Portugalskí manažéri v tomto odvetví to považujú za nesmierne dôležitú otázku pre európsky a portugalský hudobný priemysel. Môžu potvrdiť, že návrh Komisie predĺžiť lehotu ochrany pre výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov pre nahrané diela splní potrebu, aby Európa ostala konkurencieschopná s najväčšími svetovými hudobnými trhmi.

Výkonní umelci a producenti tento návrh, samozrejme, podporujú, keďže 40 000 výkonných umelcov a hudobníkov podpísalo petíciu, v ktorej žiadajú Európsku úniu, aby znižovala rozdiely v porovnaní s ostatnými krajinami, ktoré už majú dlhšiu lehotu ochrany.

Očakávame, že predĺženie lehoty ochrany povzbudí opätovné investície do veľmi širokej škály novej hudby a výsledkom bude väčší výber pre spotrebiteľov. Je tiež potrebné poznamenať, že hudobný priemysel je obrovským prínosom v oblasti zamestnanosti a výnosov z daní a je hlavným exportérom duševného vlastníctva.

Z týchto dôvodov, ako ich nastolili vyššie spomenutí manažéri, som hlasoval za kompromisný text, o ktorom sme dnes hlasovali. Toto schválenie umožní, aby sa medzi Radou a Parlamentom vytvoril konsenzus, a napomôže, aby Rada túto smernicu prijala.

Tunne Kelam (PPE-DE), písomne. – Hlasoval som za pozmeňujúci a doplňujúci návrh 79, aby sa návrh o predĺžení lehoty ochrany autorského práva hudobných diel nad 50 rokov vrátil späť do výboru.

Podľa môjho názoru musí byť návrh Komisie lepšie pripravený, preto by Parlament mal mať viac času, aby o ňom rozhodol. Zdá sa, že návrh Komisie vo svojej súčasnej podobe poskytuje reálnu pôdu na vytváranie umelých monopolov s umeleckými dielami.

Plne súhlasím, že mnohí umelci získavajú príliš málo zo svojej práce. Riešením však nie je rozmaznávať výrobné spoločnosti, ale skutočne presunúť výhody z týchto spoločností na autorov umeleckých diel a na výkonných umelcov.

Arlene McCarthy (PSE), písomne. – Nie je spravodlivé, že skladatelia skladieb alebo dizajnér, ktorý robí umeleckú prácu pre CD, má chránené svoje práva počas života vyše 70 rokov, no výkonný umelec v súčasnosti má túto ochranu len 50 rokov od vydania diela. Lehota sa nepridŕža ani dĺžky života, čo znamená, že hudobníci strácajú výhody zo svojich diel, len čo idú do dôchodku, a väčšina z nich potrebuje mať ďalší príjem. Súčasný systém talentovaných hudobníkov okráda. Až 38 000 výkonných umelcov nás požiadalo o podporu pri náprave tejto diskriminácie. Ide tu o zrovnoprávnenie bežných pracujúcich hudobníkov.

Mrzí ma, že sa tu objavili mnohé nepravdivé tvrdenia o tomto právnom predpise. V čase hospodárskeho úpadku potrebujeme podporiť náš tvorivý priemysel a umelcov, ktorí prispievajú do nášho HDP, k zvýšeniu počtu pracovných miest, k rastu a celosvetovému vývozu. Tento zákon veľmi pomôže chudobným hudobníkom, ktorí si zaslúžia rovnocenný prístup. Dúfam, že Rada a Komisia môžu prijať hlasovanie Parlamentu, aby sa tento zákon zaviedol pred koncom tohto volebného obdobia Parlamentu.

Ieke van den Burg (PSE), písomne. – (NL) Holandská labouristická strana (Socialistická skupina v Európskom parlamente) podporuje pozmeňujúci a doplňujúci návrh, pretože obsahuje významný počet pozitívnych prvkov pre umelcov, napríklad ochranu integrity umelca a fond pre štúdiových hudobníkov. Hlasovali sme za pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, podľa ktorých majú umelci dostať 100 % svojho príjmu, čo vyplýva z predĺženia lehoty. Dosiahnutý kompromis predstavuje krok správnym smerom, avšak určite ešte nie je optimálny.

Holandská labouristická strana má však vážne obavy o postavenie menšinových umelcov, ktorí sa na výmenu za nahrávku skladby musia vzdať akéhokoľvek príjmu z nahrávania, ktorý prekročí ich zálohu. Dúfame preto, že Komisia už čoskoro príde s návrhmi na zlepšenie postavenia umelcov voči nahrávacím spoločnostiam najmä pokiaľ ide o zmluvy týkajúce sa prvých 50 rokov prislúchajúcich práv.

Thomas Wise (NI), písomne. – Napriek tomu, že veľmi podporujem myšlienku predĺženia lehoty autorských práv, tento návrh nie je vhodný na daný účel. EÚ ukázala svoju neschopnosť pri riešení problému logickým a účinným spôsobom, preto som hlasoval za jeho zamietnutie.

– Správa: Ulrich Stockmann (A6-0217/2009)

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Zavedenie druhého programu Marco Polo je dôležitý krok, pretože zabezpečuje potrebnú finančnú pomoc v záujme opatrení na zlepšenie environmentálnych vlastností systému nákladnej dopravy.

Tento návrh nasleduje po hodnotení účinnosti prvého programu Marco Polo, z ktorého vyplynulo, že sa doteraz dosiahlo len 64 % z plánovaného presunu na iné druhy dopravy, čo má ďaleko od očakávaných cieľov.

Očakávame, že nový program Marco Polo využije zlepšené finančné podmienky, aby dosiahol stanovené ciele, ktoré budú teraz zahŕňať aj projekty pre námorné diaľnice a projekty pre opatrenia na zníženie dopravného preťaženia.

Myslím si, že tento program, ktorý sa snaží povzbudiť a podporiť projekty, ktoré presúvajú cestnú nákladnú dopravu na more, železnice a vnútrozemskú vodnú dopravu, určite dokáže pomôcť znížiť preťaženie a znečistené ovzdušie a zabezpečiť účinnú a trvalo udržateľnejšiu ekologickú dopravu.

– Správa: Petr Duchoň (A6-0220/2009)

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), písomne. – (DE) Správa Výboru pre dopravu a cestovný ruch neberie dostatočne na vedomie skutočné záujmy železničnej dopravy ako celku, aby sa lepšie využívali jej dostupné kapacity.

Prevádzkovatelia infraštruktúry majú byť zodpovední za zachovanie kapacitných rezerv pre nepravidelnú dopravu vo svojich ročných časových harmonogramoch pre svoje siete. Táto predbežná požiadavka neposkytuje prevádzkovateľom infraštruktúry žiadnu flexibilitu na to, aby rozhodli o týchto opatreniach

v reálnom čase. Pôvodný návrh Komisie bol ešte prísnejší, pretože kapacitné rezervy museli zaručovať aj primeranú kvalitu pre medzinárodné zrýchlené trasy nákladnej dopravy.

Rozsah, v akom sa v skutočnosti požiadavky železničných spoločností na trasy používajú, nemožno na účely plánovania približne odhadnúť. Tieto kapacity sa vopred odoberú z časových harmonogramov s tým výsledkom, že ďalšie, neskoršie požiadavky na trasy nemožno uspokojiť. Ak dopravné spoločnosti už vytvorené okrajové kapacity sietí nevyužívajú, úplne sa eliminujú, pričom sa znevýhodnia všetci užívatelia. Toto nariadenie by dosiahlo presný opak skutočného cieľa, ktorým je lepšie využívanie dostupných kapacít.

Na obmedzenie negatívneho vplyvu na osobnú a nákladnú dopravu požadovanú v krátkodobom horizonte je potrebné nariadenie, ktoré umožní prevádzkovateľom infraštruktúry rozhodnúť sa, či takéto opatrenie je vhodné, keď sa vezmú do úvahy požiadavky na železničnú osobnú dopravu, alebo ako možno lepšie zvážiť potreby železničnej nákladnej dopravy.

Erik Meijer (GUE/NGL), písomne. – (NL) Stále viac cezhraničnej diaľkovej nákladnej dopravy sa presúva zo železníc na cesty. Dôležitými dôvodmi tohto stavu sú skutočnosti, že sa stavia viac diaľnic, priame železničné spojenia do výrobných spoločností sa rušia a cestná doprava je v pomere k železničnej stále lacnejšia. Na tieto príčiny sa všeobecne zabúda. Všetka naša pozornosť sa sústreďuje na dva ďalšie dôvody. Jedným dôvodom je, že koordinácia medzi železničnými spoločnosťami v rôznych členských štátoch nie je dostatočná, následkom čoho nákladné vozne musia čakať zbytočne dlho, kým ich zapoja za lokomotívu, s ktorou pokračujú ďalej. Tento problém má teraz riešenie vo forme kyvadlových vlakov s pravidelným časovým harmonogramom.

Ďalším kritickým bodom je, že táto doprava je pomalá, pretože musí čakať na osobné vlaky, ktoré majú prednosť. Správa pána Duchoña mala za cieľ zrušiť prednosť osobnej dopravy. Ak to prežiením, môže to znamenať, že EÚ bude mať stanovenú povinnosť obísť pravidelné časové harmonogramy zrušením množstva vlakov. Voliči si skoro uvedomia, že za zhoršenie služieb vďaka Európe. Namiesto obmedzenia osobnej dopravy sa musí riešenie zaoberať problémami a nedostatkami v kapacite železníc. Je dobré, že sa text v tomto zmysle zmiernil.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) V súčasnosti sa nákladná doprava sústreďuje najmä na cestách a pomer železničnej, vodnej či vzdušnej nákladnej dopravy klesá. V časoch neustále sa znižujúcich marží a extrémnej konkurencie predstavujú manévre predchádzania, ktoré vodiči nákladných vozidiel pri jazde robia, v kombinácii s nadmernou únavou vodičov a preťažením fatálnu zmes rizikových faktorov. Odhliadnuc od nebezpečenstva dopravných nehôd je nákladná doprava so sklonom k zlyhávaniu nezávládnuteľná aj z hľadiska preťaženia, hluku a znečisťovania životného prostredia.

Je najvyšší čas začať používať na nákladnú dopravu železnice, na to však budeme potrebovať lepšie technické riešenia a logistické modely na koordináciu a vytváranie organizačných sietí. Táto správa predstavuje krok správnym smerom, a preto som za ňu hlasoval.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Vytvorenie skutočného vnútorného železničného trhu má obrovský význam pre ciele európskej politiky v oblasti trvalo udržateľnej dopravy, inými slovami, pre budúcnosť Európy a dopravu v nej. Takisto má veľký význam z hľadiska pomoci tomuto sektoru, aby sa stal neoddeliteľnou súčasťou opatrení, ktoré pomôžu zabezpečiť úspech lisabonskej stratégie.

Železničná nákladná doprava je takisto veľmi dôležitým faktorom v rôznych oblastiach prevádzkovania dopravy.

Vytvorenie európskej železničnej siete pre nákladnú dopravu, v ktorej bude prejazd vlakov a ich prechod z jednej vnútroštátnej siete do druhej bezproblémový a jednoduchý, by mohlo umožniť lepšie využívanie infraštruktúr a podporiť konkurencieschopnosť nákladnej dopravy.

Som presvedčený, že podpora opatrení zameraných na zlepšenie situácie v sektore železničnej nákladnej dopravy je mimoriadne dôležitá, pričom existuje nádej, že sa tento sektor stane plne integrovaným a neoddeliteľne patriacim do celej budúcej európskej dopravnej siete.

Brian Simpson (PSE), písomne. – Blahoželám pánovi spravodajcovi a Európskej komisii k ich odvážnemu pokusu o zaradenie železničnej nákladnej dopravy medzi priority v celej EÚ.

Osobne by som bol uvítal o niečo radikálnejší návrh, ktorý by zavádzal stratégiu zahŕňajúcu prednostné trasy na určitých cestách, a súčasne uznanie zo strany ostatných predstaviteľov železničného priemyslu, že železničná nákladná doprava je dôležitá a potrebuje rozvoj a podporu.

Železničnú nákladnú dopravu v Európe brzdia dve oblasti. Prvou je skutočne nedostatočná interoperabilita, najmä z hľadiska návestných systémov; a druhou je samotný železničný priemysel – najmä prevádzkovatelia osobnej dopravy a poskytovatelia infraštruktúry, ktorí navzájom uzatvárajú tajné dohody, aby zaistili, že sa železničná nákladná doprava pri určovaní trás a časových harmonogramov dostane na posledné miesto.

Táto správa znamená minimálne začiatok konca tohto pohodlného vzájomného spojenectva a poskytuje prevádzkovateľom železničnej nákladnej dopravy aspoň príležitosť na rozvoj obchodnej činnosti.

Ak dopustíme, aby aktuálny stav pretrval, o dvadsať rokov bude železničná nákladná doprava už len minulosťou. Musíme začať konať a zabezpečiť, aby sa železničná nákladná doprava stala životaschopnou, príťažlivou a konkurencieschopnou, inak sa nám nákladnú dopravu nikdy nepodarí odstrániť z ciest.

– Správa: John Bowis (A6-0233/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – Oceňujem prácu pána kolegu Johna Bowisa na tomto spise, ktorý predstavuje prelom v uplatňovaní práv pacientov. Konzervatívci podporujú myšlienku mobility pacientov v rámci EÚ a považujú ju za spôsob, ako posilniť poskytovanie verejnej zdravotníckej starostlivosti.

Hovorí zrejme samo za seba, že sa táto otázka dostala po prvýkrát do popredia na základe prípadu vo vnútroštátnom zdravotníckom systéme Spojeného kráľovstva. Istej žene, ktorá sa rozhodla podstúpiť výmenu bedrového kĺbu vo Francúzsku, keďže ju miestny zdravotnícky orgán nechal čakať príliš dlho, bola po návrate úhrada nákladov za tento zákrok zamietnutá. Predložila však svoj prípad Európskemu súdnemu dvoru a ten zaviedol dôležitú zásadu, podľa ktorej majú pacienti právo vycestovať za ošetrením do iného členského štátu EÚ, pričom vnútroštátny poskytovateľ zdravotnej starostlivosti následne uhradí náklady za príslušné ošetrenie.

Nie som zástancom Európskeho súdneho dvora, ktorý je hlavným faktorom neustáleho hromadenia nových právomocí v EÚ, tento rozsudok však mal mimoriadny význam. Dúfam, že mnohým mojim voličom, ktorých vnútroštátny zdravotnícky systém pre zlé riadenie zo strany labouristickej vlády už neraz sklamal, prinesie táto správa zlepšenie situácie.

Anne Ferreira (PSE), písomne. – (FR) Hlasovala som proti správe o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, pretože nespĺňa ani cieľ EÚ o vysokej úrovni verejného zdravia v zmysle článku 152 Zmluvy, ani požiadavku európskych občanov na bezpečnú a kvalitnú zdravotnú starostlivosť blízko domova.

Správa nezavádza systém predchádzajúceho povolenia ako pravidlo, ak sa chce pacient dať ošetriť v inom členskom štáte EÚ. Systém predchádzajúceho povolenia umožňuje riadiť finančnú rovnováhu sociálnych systémov, pričom pacientom poskytuje zaručené podmienky úhrady nákladov, ako aj informácie, ktoré pred vyhládaním nemocničnej starostlivosti v zahraničí požadujú.

Takisto nie je prijateľné, aby sa zlepšenie kvality zdravotnej starostlivosti dosahovalo podporou vzájomnej konkurencie jej poskytovateľov, ani obhajovaním zásady voľného pohybu pacientov: ten závisí najmä od ich zdravotného stavu.

Prijaté pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú príliš nejednoznačné a otvárajú cestu riešeniu problémov prostredníctvom Európskeho súdneho dvora.

Táto smernica nerovnosti v oblasti zdravia medzi európskymi občanmi ešte posilňuje, pretože len pacienti, ktorí si budú môcť dovoliť uhradiť náklady za starostlivosť vopred, budú mať možnosť zvoliť si kvalitné služby.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hlavným problémom je, že táto správa bola prijatá bez úpravy základnej časti článku 95, alebo inak povedané, že sa zdravotná starostlivosť v rámci voľného trhu považuje za tovar, a to je neprijateľné. Preto by bolo lepšie, keby sa návrh Komisie zamietol, ako sme presadzovali. Väčšina poslancov však s našim stanoviskom, žiaľ, nesúhlasila.

Dôsledkom je, že práva pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti nezaručujú výlučné právomoci členských štátov z hľadiska rozhodovania o organizácii a financovaní systémov zdravotnej starostlivosti. Týka sa to aj ich právomoci z hľadiska zavádzania systému predchádzajúceho povolenia na účely využívania nemocničnej starostlivosti poskytovanej v zahraničí.

Právo občanov na zdravie, ani práva občanov pracujúcich v tomto sektore nie sú zabezpečené. Bolo potrebné zvýšiť solidaritu a koordináciu medzi systémami sociálneho zabezpečenia v jednotlivých členských štátoch

EÚ, a to najmä uplatňovaním a posilňovaním práv užívateľov zdravotnej starostlivosti a primeranejšími reakciami na ich potreby.

Hlasovali sme preto proti tejto správe.

Christa Klaß (PPE-DE), písomne. – (DE) Hlasovala som za smernicu o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, pretože pacientom poskytuje väčšiu právnu istotu. Najmä v tých oblastiach Európskej únie, ktoré sa nachádzajú blízko hraníc, príkladom je aj moje rodné mesto, na veľkom území Nemecka, Belgicka, Luxemburska a Francúzska, či vo vidieckych regiónoch, kde je nedostatok zdravotníckych služieb, predstavuje podpora mobility pacientov dôležitý prvok na zlepšenie a zvýšenie efektivity zdravotníckych služieb.

Cezhraničná mobilita pacientov bude znamenať pre sektor zdravotnej starostlivosti v Nemecku prínos, ak budú pacienti z iných členských štátov viac využívať vysoký štandard našej zdravotnej starostlivosti, napríklad v oblasti rehabilitácie. Zvrchovanosť členských štátov však musí ostať zachovaná. Členské štáty samy zodpovedajú za poskytovanie zdravotnej starostlivosti a za organizáciu svojich zdravotníckych systémov. V súlade so zásadou subsidiarity by mala smernica upravovať len oblasti, ktoré sa týkajú cezhraničnej mobility pacientov. Vysoká úroveň kvality týchto služieb ani bezpečnostné normy, ktoré v Nemecku máme, sa nesmú oslabiť. Etické normy, na ktorých dodržiavanie majú členské štáty pádny dôvod, týkajúce sa napríklad otázky umelého oplodňovania, analýzy DNA alebo asistovanej samovraždy, sa nesmú spochybňovať.

Astrid Lulling (PPE-DE), písomne. – (FR) Víтам ciele tejto správy, ktorá sa snaží o zjednodušenie poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientom v inom členskom štáte ako štát, z ktorého pochádzajú, a súčasne sa snaží ujasniť postupy pri uhrádzaní nákladov za ošetrovanie po jej absolvovaní, ktoré aktuálne v európskych právnych predpisoch chýbajú. Bezpečná, efektívna a kvalitná starostlivosť by preto mala byť prostredníctvom kooperčných mechanizmov medzi členskými štátmi sprístupnená všetkým európskym občanom.

Trvám však na tom, že členské štáty musia mať výlučné právomoci v oblasti organizácie a financovania zdravotníckych systémov. Systém predchádzajúceho povolenia pri nemocničnej starostlivosti predstavuje nástroj, ktorý je kľúčom k výkonu týchto právomocí. Nie je potrebné zdôrazňovať, že pri uplatňovaní tohto práv je potrebné dodržiavať zásady proporcionality, potreby a nediskriminácie.

Pokiaľ ide o právny základ, zastávam myšlienku dvojitého právneho základu, ktorý by zabezpečil dodržiavanie vnútroštátnych právomocí. V skutočnosti návrh Komisie obsahoval mnoho pokusov o zásah do tejto oblasti cez zadné vrátka.

Konečná podoba textu musí v sektore zdravotníctva vytvárať správnu rovnováhu medzi právami pacientov a vnútroštátnymi právomocami členských štátov.

Linda McAvan (PSE), písomne. – V mene delegácie britských labouristov v Európskom parlamente víтам mnoho pozitívnych aspektov správy Parlamentu o návrhu smernice o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Podporujeme predovšetkým pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré jasne stanovujú, že národné vlády budú aj naďalej plne zodpovedné za organizáciu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a za stanovovanie pravidiel poskytovania starostlivosti.

Naďalej nás však znepokojuje, že navrhnuté pravidlá nie sú dostatočne jasné. Pacienti, ktorí cestujú za ošetrovaním do iného štátu EÚ, musia vedieť, či im náklady za toto ošetrovanie budú uhradené a musia disponovať všetkými potrebnými informáciami o type a kvalite zdravotnej starostlivosti v hostiteľskom štáte. Delegácia labouristov preto vyzýva, aby sa v smernici jasne stanovilo, že členské štáty môžu zaviesť systém predchádzajúceho povoľovania. Taktiež podporujeme dvojité právne základ článkov 152 a 95 s cieľom zabezpečiť prioritu pre otázky zdravotníctva a nie pre otázky vnútorného trhu. Delegácia labouristov sa v záverečnom hlasovaní zdržala hlasovania, aby vyjadrila, že týmto dvom otázkam je potrebné venovať sa v druhom čítaní.

Arlene McCarthy (PSE), písomne. – Zdržala som sa hlasovania o tejto správe, pretože nezaručuje dostatočnú ochranu integrity a financovania britského vnútroštátneho zdravotného systému a neposkytuje ani istotu či transparentnosť pre menšinový počet pacientov, ktorí si môžu dovoliť cestovať za zdravotnou starostlivosťou do iného členského štátu EÚ.

Konzervatívni poslanci Európskeho parlamentu svojím návrhom sledujú iba jeden cieľ a tým je opätovné zavedenie zdiskreditovaného systému zdravotných poukazov cez zadné dverka Európy. Podľa ich návrhov by pár bohatých pacientov mohlo získať poukazy a následne peniaze z vnútroštátneho zdravotníckeho systému (NHS) Spojeného kráľovstva použiť na ošetrovanie v súkromných zariadeniach inde v Európe. Daňoví

poplatníci očakávajú, že sa ich peniaze investujú do NHS v ich krajine, a nie do zdravotníckych systémov iných členských štátov EÚ. Nie je žiadnym prekvapením, že pán Dan Hannan, konzervatívny poslanec, iba nedávno obhajoval myšlienku privatizácie systému zdravotnej starostlivosti.

V nedávnej diskusii na tému cezhraničných úhrad zdravotnej starostlivosti medzi Britániou a Írskom, povedal konzervatívny tieňový minister Andrew Lansley, že prostriedky vnútroštátneho zdravotného systému sú vždy vzácne a napadol úhradu 180 miliónov GBP Írsku z prostriedkov NHS. Konzervatívni poslanci však nepodporili náš návrh na zavedenie jasného systému predchádzajúceho povoľovania, ktorý je pre ochranu prostriedkov NHS a služieb NHS mimoriadne dôležitý.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som proti správe pána Bowisa a proti návrhu Komisie, pretože ich právny základ dokazuje, že finančné záujmy a nekontrolovaný trh majú prednosť pred právami pacientov na lepšiu a úplnejšiu zdravotnú starostlivosť. Tento návrh popiera prognózy o sociálnej Európe a solidarite, pričom na jeho základe budú vznikať situácie, keď prístup k tomu silne propagovanému systému cezhraničnej zdravotnej starostlivosti budú mať len tí najbohatší.

Jeho výsledkom bude úplné narušenie vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti a odchod našich pacientov pri hľadaní zdravotnej starostlivosti za hranice. Za zdravotnú starostlivosť sú, a mali by aj naďalej ostať, zodpovedné členské štáty. Chápanie zdravotnej starostlivosti ako obchodovateľnej komodity, a nie ako verejnej služby, je neprijateľné. Návrh smernice navyše navrhuje systém kompenzácie výdavkov za cezhraničnú zdravotnú starostlivosť, ktorý je zbytočný vzhľadom na to, že kompenzácia výdavkov za zdravotnú starostlivosť bola zavedená v roku 1971 v zmysle nariadenia o spolupráci medzi systémami sociálneho zabezpečenia.

Kathy Sinnott (IND/DEM), písomne. – Zdržala som sa hlasovania o tejto správe, pretože si zúfalo želim, aby ľudia dostali starostlivosť, ktorú naliehavo potrebujú. Otázka predchádzajúceho povoľovania ma však znepokojuje. Systém predchádzajúceho povoľovania v tejto smernici popiera práva pacientov. Predstavuje dôvod, pre ktorý pacienti najčastejšie prichádzali pred súdy, a rozhodnutia týchto súdov sú dôvodom, pre ktorý tu my dnes hlasujeme o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Ak zahrnieme do tejto smernice systém predchádzajúceho povoľovania, dostaneme sa späť na úplný začiatok. Zemepisná smrť bude aj naďalej pravidlom a pacienti budú musieť čeliť rovnakým prekážkam, akým čelia v súčasnosti, keď sa snažia získať povolenie vycestovať za ošetrením.

Takisto vyjadrujem veľkú ľútosť nad skutočnosťou, že táto správa nezachováva právny základ, podľa ktorého je zdravie pacientov prvoradé. Namiesto toho je táto správa premárnenou príležitosťou, kde sa zdravie pacientov používa ako komodita na dosiahnutie zisku.

Catherine Stihler (PSE), písomne. – Kľúčové pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k predchádzajúcemu povoľovaniu neboli úspešné. Tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli veľmi dôležité v záujme zachovania NHS v Škótsku a v celom Spojenom kráľovstve. Prehrali sme hlasovanie o dvojtom právnom základe, ktorý by bol skôr umožnil zahrnúť oblasť verejného zdravia ako jediný právny základ vzhľadom na existenciu jednotného trhu. V dôsledku prehrateho hlasovania v týchto dvoch kľúčových oblastiach, ako aj skutočnosti, že ide o prvé čítanie, som bola nútená zdržať sa hlasovania.

Marianne Thyssen (PPE-DE), písomne. – (NL) Mobilita pacientov je skutočnosťou, ale potrebná právna istota pre pacientov a zdravotníckych pracovníkov tu ešte stále nie je. Z tohto dôvodu je návrh smernice Komisie pozitívnou vecou. Takisto oceňujem snahu pána Bowisa dosiahnuť v tejto nesmierne ťažkej otázke kompromis. Vďaka jeho snahe bol návrh Komisie upravený výrazným spôsobom k lepšiemu. Predsa som však nemohla podporiť záverečnú správu, pretože dva body súvisiace s právomocou členských štátov v oblasti organizácie a financovania systému zdravotnej starostlivosti v nej ešte stále neboli zahrnuté.

Žiadali sme o začlenenie právneho základu, ktorý by členským štátom umožňoval, aby zahraničným pacientom účtovali skutočné náklady a aby od nich mohli žiadať spolufinancovanie starostlivosti, ktorá im v našej krajine bude poskytnutá. Navyše stále podporujeme myšlienku, aby bolo členským štátom umožnené odmietnuť za určitých okolností pacientov, napríklad ak na dané ošetrenie čaká dlhý rad pacientov. Toto je mimoriadne dôležité najmä v Belgicku, keďže do tejto malej krajiny prichádza pomerne veľké množstvo zahraničných pacientov.

Text v podobe, v akej ho dnes prijímame na tomto plenárnom zasadnutí, neposkytuje v uvedenom zmysle dostatočnú ochranu. Z týchto dôvodov som sa v záverečnom hlasovaní zdržala hlasovania.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Protiľudová politika EÚ a buržoáznych vlád namierená proti jednoduchým občanom znižuje štandard verejných zdravotníckych služieb, čoho výsledkom je stres pre pacientov, zoznamy čakateľov, nedostatok niektorých služieb, obrovské daňové zaťaženie, nedostatočné krytie osôb bez zdravotného poistenia či prisťahovalcov a podobne.

Prudké zníženie sociálnych dávok, komercializácia a ďalšia privatizácia zdravotníckych systémov, ako aj útok na poisťné práva uľahčujú veľkým obchodným konglomerátom ryžovať z lukratívneho sektoru zdravotníctva obrovské zisky.

Smernica o „mobilitate pacientov“ podporuje jednotný trh so zdravotníckymi službami, uplatňovanie slobôd Maastrichtskej zmluvy, ako aj mobility pacientov a odborníkov v oblasti zdravotníctva s cieľom zabezpečiť komercializáciu zdravotníctva.

Úhrada časti nákladov za starostlivosť v cudzine je len pascom na získanie súhlasu jednoduchých občanov s komercializáciou a mnohostranným smerovaním zdravotnej starostlivosti a zároveň s triednou diskrimináciou v práve na život.

Práva pacientov zaistí jedine bezplatný systém verejného zdravotníctva pokrývajúci všetky požiadavky všetkých ľudí v oblasti zdravotníckych služieb (potreba špecialistu alebo iné) bez ohľadu na ich postavenie z finančného hľadiska alebo z hľadiska poistenia. Jedine takýto systém, ktorý sa môže rozvíjať v rámci ľudového hospodárstva a z moci ľudu, môže zaistiť primerané množstvo služieb a zlepšenie ich kvality, ako aj účinnú ochranu zdravia a života pracovníkov.

– Správa: Amalia Sartori (A6-0239/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Hlasoval som za túto správu.

Sektorové štúdie významným spôsobom preukázali, že ročne 10 – 12 % pacientov, ktorí sú v európskych nemocniciach hospitalizovaní v dôsledku choroby, trpí infekciou získanou v nemocnici. Číselné vyjadrenie týchto percentuálnych podielov je ešte hrozivejšie. Podľa výpočtov počet pacientov v Európskej únii, ktorí sa infekciami nakazili v nemocnici, dosahuje až 5 miliónov.

Vrátim sa k prejavu pani kolegyne Sartoriovej a opäť pripomeniem, že bezpečnosť a efektivitu zdravotnej starostlivosti je možné zvýšiť zavedením programu, ktorý zohľadňuje najmä tieto základné body: 1) zvyšovanie počtu zdravotných sestier a ošetrovateľov špecializovaných na kontrolu infekcií; 2) zavádzanie vzdelávania a odbornej prípravy zdravotníckych pracovníkov a pomocného zdravotného personálu s osobitnou pozornosťou venovanou nozokomiálnym infekciám a odolnosti vírusov, ktoré ich vyvolávajú, proti antibiotikám; 3) podpora nových objavov na základe výskumu v oblasti týchto chorôb.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za návrh o bezpečnosti pacientov. Hoci sa kvalita zdravotnej starostlivosti v Európe vďaka pokroku v lekárskej vede podstatne zvýšila, lekárske postupy niekedy môžu poškodiť zdravie pacientov. Určité nežiaduce účinky vznikajú na základe zbytočných lekárskeho omylov alebo v dôsledku infekcií objavujúcich sa v priebehu liečby.

Správa obsahuje tieto významné návrhy: lepšie zhromažďovanie informácií na regionálnej a vnútroštátnej úrovni; lepšie poskytovanie informácií pacientom; vyšší počet zdravotných sestier a ošetrovateľov špecializovaných na kontrolu infekcií; podpora vzdelávania a odbornej prípravy zdravotníckych pracovníkov a zameranie pozornosti na infekcie získané v nemocnici. Plne podporujem tieto opatrenia.

– Správa: Antonios Trakatellis (A6-0231/2009)

Liam Aylward (UEN), písomne. – Vítam navrhovanú iniciatívu na zlepšenie zdravotnej starostlivosti pre ľudí trpiacich zriedkavými chorobami. Vzhľadom na zvláštny charakter zriedkavých chorôb ako zriedkavé druhy rakoviny, autoimúnne ochorenia, toxické a infekčné choroby neexistuje v tejto oblasti dostatok odborných poznatkov a ani dostatok prostriedkov, a to napriek tomu, že postihujú 36 miliónov občanov EÚ.

Posilňovanie spolupráce medzi odborníkmi a výskumnými strediskami v celej Európe, ako aj výmena informácií a služieb je prirodzený spôsob, ako môže Európska únia pomôcť svojim občanom. Je to priamy spôsob, ako vám poskytnúť výhody. Tento návrh je naliehavou výzvou pre členské štáty, aby zriadili nové strediská a organizovali školenia s cieľom maximálne zvýšiť potenciál vedeckých zdrojov v oblasti zriedkavých chorôb a aby spojili jestvujúce výskumné strediská a informačné siete o jednotlivých chorobách. Podporujem

tieto opatrenia a nabádam členské štáty k väčšej spolupráci, čím sa umožní väčšia mobilita pacientov a odborníkov a poslúži vám, občanom.

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za túto správu o zriedkavých chorobách, pretože koordinované opatrenia v oblasti zriedkavých chorôb na úrovni Európskej únie a na vnútroštátnej úrovni považujem za absolútne nevyhnutné. Hoci je výskyt jednotlivých zriedkavých chorôb veľmi nízky, sú nimi postihnuté milióny Európanov, pretože zriedkavých chorôb existuje veľmi veľa.

Som presvedčená, že podpora nezávislých organizácií, zabezpečenie ľahšieho prístupu k informáciám o zriedkavých chorobách, vytváranie špecializovaných stredísk v jednotlivých členských štátoch, organizácia školení v jestvujúcich strediskách a mobilizácia odborníkov a špecialistov sú mimoriadne dôležitými faktormi. Musíme vyčleniť primerané množstvo prostriedkov na zavedenie okamžitých opatrení v oblasti zriedkavých chorôb.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Budem hlasovať za správu vypracovanú pánom Trakatellisom. Uznávam skutočnosť, že existuje množstvo zriedkavých chorôb, ktoré akoby boli pri výskume odsúvané nabok, pretože medicínske ústavy robia čosi ako selekciu, pričom ignorujú zložitú situáciu pacientov trpiacich neobvyklými chorobami vzhľadom na to, že ich výskum je z hľadiska ziskovosti menej zaujímavý ako výskum bežných chorôb.

Osobitne sa to týka zriedkavých genetických chorôb, ktoré sú dedičné. Zastávam názor, že by sme výskum v tejto oblasti mali podporiť, a to väčším záujmom o otázku nákladov na výskum. Týmto vyjadrujem záujem o jednu zo zriedkavých chorôb, ktorá sa vyskytla aj v mojej rodine.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), písomne. – (DE) Výslovná výzva uvedená v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu č. 15, aby sa zriedkavé genetické choroby eliminovali prostredníctvom genetického poradenstva pre rodičov, ktorí sú nositeľmi choroby, a výberu zdravých embryí pomocou diagnostiky pred implantáciou (PID) je výrazne v rozpore s platnými zákonmi v Nemecku. Najmä v súvislosti s históriou Nemecka by bolo zo zásady neprijateľné a neprípustné žiadať alebo odporúčať, aby sa odstraňovali a selektovali zdravotne postihnuté osoby, hoci aj pred ich narodením.

Tieto návrhy a formulácie svedčia o znepokojujúcom nedostatku úcty ku každému ľudskému životu bez ohľadu na to, či ide o zdravého alebo chorého jedinca. V predloženom dodatku sa namiesto požiadavky na liečbu zriedkavých chorôb uvádza myšlienka, ktorej cieľom je predchádzať narodeniu chorých ľudí.

Tieto názory sú v rozpore s podstatou a znením európskych a medzinárodných deklarácií ľudských práv. Skutočným cieľom presvedčivej európskej politiky by mala byť pomoc ľuďom trpiacim alebo ohrozeným príslušnou chorobou a nie selekcia na základe kvalitatívnych kritérií v ranom štádiu ich vývinu.

Správa a jednotlivé pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, najmä pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15, odporujú mojim kresťanským hodnotám. Z toho dôvodu som hlasovala proti tejto správe.

Mairead McGuinness (PPE-DE), písomne. – Toto uznesenie sa venuje mnohým bodom, ktoré podporujem. Nemohla som však podporiť túto správu ako celok, pretože sa venuje otázkam, ktoré považujem za záležitosti subsidiarity a ktoré nimi aj sú, čo znamená, že patria do právomoci členských štátov a nejde teda o otázky, ku ktorým by mal Európsky parlament zaujímať stanovisko. Otázka eugenických praktík je jednou z otázok tohto druhu a bola do uznesenia zahrnutá v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu č. 15. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 15 som nepodporila. Táto otázka je záležitosťou subsidiarity a nepatrí do pôsobnosti Európskej únie, ktorá neschvaľuje zákony o eugenických praktikách. Preto som túto správu ako celok podporiť nemohla.

– **Správa: Jean-Pierre Audy (A6-0168/2009)**

Richard James Ashworth (PPE-DE), písomne. – Britskí konzervatívci nemôžu schváliť absolutórium za plnenie európskeho rozpočtu za rok 2007, oddiel III, Európska komisia. Trváme na tom, aby parlamentný rozpočet musel daňovému poplatníkovi poskytnúť hodnotu za jeho peniaze a z tohto dôvodu podporujeme správu pána spravodajcu. Podporujeme najmä kritiku pána spravodajcu v súvislosti s neúspechom Komisie pri zabezpečovaní, aby Bulharsko a Rumunsko dosiahli primeranú úroveň finančnej kontroly. Chceli by sme však zdôrazniť skutočnosť, že v priebehu štrnástich za sebou nasledujúcich rokov Európsky dvor audítorov nemohol vydať bezvýhradné vyhlásenie o vierohodnosti vedenia všeobecného európskeho účtovníctva. Európska komisia nesie rozhodujúcu zodpovednosť za účtovníctvo, a preto aj tentoraz zaujmeme svoj tradičný postoj a budeme opäť hlasovať proti udeľovaniu absolutória. Náš postoj sa nezmení dovtedy,

kým nezaznamenáme skutočný pokrok na ceste k získaniu bezvýhradného vyhlásenia o vierohodnosti vedenia účtovníctva od Európskeho dvora audítorov.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som, tak ako aj zvyšok rumunského kontingentu skupiny PPE-DE, proti správe Jeana-Pierra Audyho o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2007, keďže pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh č. 13 nebol prijatý. Správa Európskeho dvora audítorov za finančný rok 2007 sa týka výlučne projektov za obdobie rokov 2000 – 2006, keďže rok 2007 bol v zásade prípravnou fázou implementácie programov na obdobie 2007 – 2013. Preto dôsledky nových nariadení stanovených na programové obdobie 2007 – 2013, ktoré sú jednoduchšie a prísnejšie ako nariadenia platné do roku 2006, ešte nemožno hodnotiť.

Rád by som zdôraznil potrebu zjednodušiť postupy uplatňovania štrukturálnych fondov, najmä riadiace a kontrolné systémy. Zložitost' tohto systému predstavuje jednu z príčin, prečo medzi členskými štátmi existujú nezrovnalosti. Taktiež by som chcel zdôrazniť potrebu zjednodušiť opatrenia navrhované Komisiou počas prehodnocovania nariadení, ktoré sa vzťahujú na štrukturálne fondy na obdobie 2007 – 2013 vzhľadom na aktuálnu finančnú krízu. Zjednodušenie týchto postupov má mimoriadny význam pre zníženie administratívneho zaťaženia na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Je dôležité zaistiť, aby takéto zjednodušenie postupov v budúcnosti pomohlo znížiť mieru chybovosti.

Jeanine Hennis-Plasschaert, Jules Maaten, Toine Manders a Jan Mulder (ALDE), písomne. – (NL) Holandská ľudová strana za slobodu a demokraciu (VVD) hlasovala proti udeleniu absolutória Európskej komisii. Strana VVD zastáva názor, že Komisia urobila príliš malý pokrok v zavádzaní povinnosti podávania národných vyhlásení zo strany členských štátov. V súčasnosti si túto povinnosť splnili len štyri štáty, medzi ktoré patrí aj Holandsko. Ďalej strana VVD zastáva názor, že členské štáty EÚ sa pri pridelení prostriedkov z Európskej únie stále dopúšťajú mnohých chýb, čo jasne vyplynulo aj z auditov, ktoré uskutočnil Európsky dvor audítorov. Okrem iných otázok súvisiacich s vidieckou politikou, súdržnosťou a štrukturálnou politikou bolo stanovisko audítora vydané Dvorom audítorov zamietavé. Strana VVD zastáva názor, že systémy kontroly v týchto oblastiach sa musia zlepšiť. Pokrok zaznamenaný za posledných päť rokov bol veľmi slabý.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), písomne. – (BG) Vážený pán predsedajúci, hlasovala som za udelenie absolutória Európskej komisii v súvislosti s plnením rozpočtu Európskeho parlamentu za rozpočtový rok 2007.

Súčasne však nemôžem nespomenúť skutočnosť, že som hlasovala proti tým textom v správe, ktorých cieľom bolo zaviesť povinnosť vypracovať štvrtročné správy o riadení prostriedkov zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu, najmä pre Bulharsko a Rumunsko. Hlasovala som proti nim, pretože podľa môjho názoru by sa v oblastiach, v ktorých potrebujeme viac kontroly, mali podobné povinnosti zavádzať súčasne a do rovnakej miery pre všetky členské štáty, a nie iba pre jeden alebo dva z nich. Stotožňujem sa so znepokojením Parlamentu a pána spravodajcu, ktorý uvádza, že Komisia pozastavila alebo odňala platby určené Bulharsku vo výške takmer 1 miliardy EUR.

Ako sa uvádza v správe, uvedené straty a pozastavenie prostriedkov boli v podstate nariadené na základe nezrovnalosti vo výberových konaniach a v oprávnenosti výdavkov, nesprávneho použitia investičných prostriedkov, nedostatočnej administratívnej kapacity a pod. Na záver by som sa s vami chcela podeliť o obavu, že bulharskí občania prídu o nástroje na podporu európskej solidarity a že budú nezaslúžene pykať za omyly svojej vlády.

Mairead McGuinness (PPE-DE), písomne. – Hlasovala som za absolutórium pre Európsku komisiu za rozpočtový rok 2007, urobila som to však s niekoľkými výhradami.

Pred piatimi rokmi pán predseda Barroso prisľúbil, že toto volebné obdobie ukončíme s čistým štítom z hľadiska kontroly rozpočtu a formálneho vyhlásenia vierohodnosti. Napriek určitému pokroku v tomto procese stále existujú medzery.

Doposiaľ predložilo ročný súhrn 22 krajín, čím splnili základnú požiadavku finančných nariadení, nie všetky sú však uspokojujúce. Iba 8 štátov zrýchlilo pri zabezpečovaní formálnejšej analýzy či vyhlásenia o vierohodnosti tempo a Írsko, žiaľ, medzi nimi nie je. Musíme zabezpečiť, aby sa zaznamenal podstatne väčší pokrok, pokiaľ ide o absolutórium za rozpočtový rok 2008.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Predstavitelia Liberálnodemokratickej strany Rumunska (PD-L) v skupine PPE-DE hlasovali proti správe o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2007, ktorá sa zaoberá otázkou riadenia európskych fondov v Rumunsku a Bulharsku.

Správa o absolutóriu, ktorá poukazuje na nezrovnalosti týkajúce sa prístupu k prostriedkom z fondu PHARE pred rokom 2007, naďalej obsahuje ustanovenie o vypracovaní osobitnej správy o riadení fondov Spoločenstva v Rumunsku a o prijatých opatreniach v boji proti korupcii. Preto teda skupina PD-L v Európskom parlamente hlasovala proti tejto správe.

Vypracovanie osobitnej správy nie je opodstatnené, pretože v súčasnosti už existuje mechanizmus spolupráce a overovania, ktorý v decembri 2006 schválila Európska rada. Vypracúvanie ďalších správ znižuje dôveryhodnosť mechanizmu spolupráce a overovania, ktorý sa už používa. V skutočnosti aj reakcia Európskej komisie prostredníctvom jej hovorca Marka Graya potvrdzuje nezmyselnosť tohto opatrenia vzhľadom na to, že už disponujeme overenými a odskúšanými mechanizmami zisťovania nezrovnalostí v riadení fondov Spoločenstva.

– **Správa: Søren Bo Søndergaard (A6-0153/2009)**

Philip Claeys (NI), písomne. – (NL) Hlasoval som proti udeleniu absolutória, pretože Výbor regiónov v jeho súčasnej podobe nemôže nikto brať vážne. Okrem iného aj pre nejasnú definíciu pojmu región predstavuje Výbor pre regióny mimoriadne rôznorodú organizáciu, v ktorej majú zastúpenie nielen európske národy, ale napríklad aj mestské aglomerácie. Taktiež je veľmi nezvyčajné, že sa regióny v poslednej dobe začali organizovať do politických skupín bez toho, aby na to získali demokratický mandát od voličov.

– **Správa: Christofer Fjellner (A6-0176/2009)**

Martin Callanan (PPE-DE), písomne. – Britskí konzervatívci nesúhlasia s Chartou základných práv Európskej únie. Namietam proti myšlienke, že by EÚ prináležalo udeľovať či upravovať základné práva. Taktiež osobitne nesúhlasím s existenciou Charty základných práv Európskej únie, pretože bola prijatá napriek skutočnosti, že ani jeden z nástrojov, ktoré mali slúžiť na uplatňovanie charty – Ústava EÚ ani Lisabonská zmluva – neboli ratifikované.

Zriadenie agentúry pre dohľad nad Chartou základných práv bolo poburujúcim plytvaním peniazmi daňových poplatníkov a prejavom márnivosti. V skutočnosti sa to isté dá povedať o mnohých agentúrach EÚ, ktoré na vnútroštátnej úrovni robia dvojitú prácu a nehanebne podporujú federalistickú agendu EÚ. Mnohí ľudia v mojom volebnom obvode sledujú, ako sa obrovské sumy peňazí mňajú na túto a na iné agentúry, a vnímajú to ako ponížujúci kopanec, najmä v čase hospodárskej krízy, keď musia čoraz vyššími sumami zo svojich daní financovať vrtochy EÚ.

Philip Claeys (NI), písomne. – (NL) Hlasoval som proti udeleniu absolutória vzhľadom na to, že Agentúra Európskej únie pre základné práva je zbytočnou inštitúciou, ktorá má navyše nepriaznivý vplyv na slobodu prejavu.

– **Návrh uznesenia (B6-0191/2009)**

Edite Estrela (PSE), písomne. – (PT) Hlasovala som za návrh uznesenia o riešení problémov súvisiacich s odlesňovaním a zhoršovaním kvality lesa, pretože podľa môjho názoru odlesňovanie vážne poškodzuje životné prostredie, pričom je toto poškodenie len ťažko reverzibilné. Ide napríklad o narušenie hydrologických podmienok, dezertifikáciu, ovplyvňovanie klímy a stratu biodiverzity.

Je potrebná väčšia súdržnosť medzi politikami ochrany lesov a trvalo udržateľného lesného hospodárstva a ostatnými vnútornými a vonkajšími politikami EÚ. Z tohto dôvodu potrebujeme vyhodnotenie vplyvu, ktorý majú na lesy politiky EÚ v oblasti energetiky (najmä čo sa týka biopalív), poľnohospodárstva a obchodu.

Takisto som presvedčená, že finančná podpora rozvojovým krajinám má pre zastavenie odlesňovania tropických oblastí mimoriadny význam. Obmedzenie odlesňovania bude mať dôležitú úlohu pri zmierňovaní zmeny klímy a pri prispôsobovaní sa tejto zmene.

– **Správa: Gilles Savary (A6-0199/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Hlasoval som za túto správu.

Riadenie dopravy na základe potrieb a požiadaviek občanov je jednou z kľúčových tém na diskusiu o politike Európskej únie. Prostredníctvom programu CIVITAS (vyhlásenom v roku 2002), ktorého cieľom bolo podporiť rozsiahle rozšírenie mestskej dopravy, a bielej knihy: „Európska dopravná politika do roku 2010: čas rozhodnúť“ (zverejnenej v roku 2001), ktorá navrhovala vytvorenie optimálneho systému mestskej dopravy, už Komisia navrhla jasný akčný plán s cieľom zlepšiť kvalitu európskej dopravy. Ten navrhuje

system na postupné oddeľovanie zvyšovania dopytu po mobilite od hospodárskeho rastu s cieľom viac alebo menej účinne kontrolovať znečisťovanie životného prostredia, nezabúdajúc na ochranu európskeho systému výroby. Komisia sa tým, že uznala túto situáciu, zaväzuje zabezpečiť pre všetkých občanov Spoločenstva dopravnú sieť, ktorá bude efektívna a mimoriadne bezpečná zároveň.

Pozornosť musíme upriamiť na týchto päť bodov: 1) ochranu práv a povinností cestujúcich; 2) zvýšenie bezpečnosti na cestách; 3) podporu bezpečnosti; 4) obmedzenie cestnej dopravy s cieľom zastaviť preťažovanie pozemnej dopravy.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Táto správa Európskeho parlamentu sa snaží o analýzu skutočností, ako je súčasný rýchly rast miest v kombinácii s koncentráciou európskej populácie v centrách miest, a prispieť tým k nesmiernemu objemu práce, ktorú je v tejto oblasti potrebné urobiť.

So zreteľom na dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality táto správa predstavuje návrhy, ktoré považujem za dôležité.

Najvýznamnejším bodom stanoviska, ktoré Parlament zaujal, je upozornenie na nepravidelné prijímanie opatrení, pričom im následne môže chýbať súdržnosť, a to nielen ako súboru právnych predpisov, ale najmä z hľadiska ich uplatňovania.

Súhlasím s názorom, že potrebujeme koherentný prístup vrátane podpory optimalizácie jednotlivých spôsobov dopravy zlepšením mestského plánovania. Ďalej podporujem neustály výskum a inovácie v tejto špecifickej oblasti, ako aj spoluprácu Komisie s členskými štátmi. Takáto spolupráca prispieva tam, kde je to potrebné, k výmene informácií o osvedčených postupoch, ktoré je možné uplatniť v jednotlivých krajinách. Napokon by som rád zdôraznil význam európskeho priemyslu v oblasti vývoja technológií, ktoré by mohli zlepšiť riadenie, bezpečnosť a energetickú účinnosť mestskej dopravy v európskych mestách.

– **Správa: Anne E. Jensen (A6-0227/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Ďakujem, pán predsedajúci. Hlasoval som za správu pani Jensenovej, ktorá poskytuje komplexný politický rámec, a vymedzuje opatrenia pre koordinované zavádzanie a využívanie inteligentných dopravných systémov (IDS) na úrovni EÚ.

Preťaženie cestnej dopravy, zvyšovanie emisií CO₂ a počet smrteľných úrazov na cestách predstavujú najvýznamnejšie problémy, ktoré musí doprava v Európe prekonať, a som presvedčený, že inteligentné dopravné systémy sú kľúčovým nástrojom na zvýšenie účinnosti a bezpečnosti dopravy, ako aj na dosiahnutie ekologickejšej dopravy, pričom zároveň prispievajú k rozvoju trvalo udržateľnej mobility občanov a k rozvoju hospodárstva.

Súhlasím s názorom, že IDS môžu prispieť k zlepšeniu životných podmienok európskych občanov, ako aj k zvýšeniu bezpečnosti na cestách a zároveň znížiť objem škodlivých emisií i znečisťovanie životného prostredia. Pevne verím, že inteligentné dopravné systémy pomôžu zvýšiť efektivitu dopravy, čím sa zníži objem dopravy.

Hoci sa pre rozličné druhy dopravy vyvíjali viaceré aplikácie (pre železničnú, námornú a leteckú dopravu), pre cestnú dopravu podobný koherentný európsky rámec neexistuje.

10. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 14.55 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PRESEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

11. Klimaticko-energetický balík a balík o námornej doprave (podpis aktov)

Predseda. – Vážení pán podpredseda vlády a zástupca predsedníctva Európskej únie Nečas, pán komisár Rehn, vážení spravodajcovia a predsedovia výborov, dámy a páni.

Dnes máme to potešenie spoločne podpísať dva významné balíky opatrení, klimaticko-energetický balík a balík o integrovanej námornej politike pre Európsku úniu. Táto chvíľa je vyvrcholením vytrvavej práce,

ktorú sme spoločne s Radou a Komisiou vykonávali. Prijatím týchto dvoch legislatívnych projektov Európska únia dokazuje, že je schopná rozhodne konať, aby sme spoločne prekonali problémy v základných oblastiach trvalo udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a bezpečnosti na mori. Tento verejný podpis pomôže zdôrazniť dôležitosť európskych právnych predpisov pre európskych občanov.

V klimaticko-energetickom balíku Parlament a Rada stanovili základ pre Európsku úniu, ktorého cieľom je dosiahnuť klimatické ciele do roku 2020 a aj naďalej zaujímať v boji proti klimatickým zmenám popredné miesto. Klimatický balík zahŕňa dôležité právne rámce, ktoré pomôžu napríklad zlepšiť systém obchodovania s emisnými kvótami alebo snahu členských štátov znížiť emisie skleníkových plynov a zároveň podporiť metódy získavania obnoviteľných zdrojov energie a skladovania uhlíka. Spravodajkyne pani Doylová a pani Hassiová sú tu dnes medzi nami, teda predpokladám; aspoň pani Hassiovú tu vidím.

Tento balík opatrení Európskej únii zabezpečí potrebnú dôveryhodnosť pred začiatkom medzinárodnej konferencie, ktorá sa má v decembri konať v Kodani, ako aj v priebehu rokovaní o komplexnej a záväznej dohode.

Pokiaľ ide o námornú dopravu, Parlament a Rada v priebehu zmierovacieho konania dospeli k dohode o ôsmich dokumentoch. Ide o výsledok intenzívnej práce trvajúcej viac ako tri roky.

Tento výsledok je dôkazom silného nátlaku, ktorý Európsky parlament vyvinul, aby zabezpečil, že sa v budúcnosti bude predchádzať pohromám na mori, akými boli napríklad *Erika* v roku 1999 či *Prestige* v roku 2002, a to zvyšovaním bezpečnosti na mori.

Dnes vidíme, že z mnohých návrhov Dočasného výboru pre zlepšenie bezpečnosti na mori, ktorý zriadil Európsky parlament, sa stali zákony. Vďaka týmto špecifikáciám sa podarilo zlepšiť inšpekcie a prehliadky lodí, dozor nad námornou plavbou a poistenie vlastníkov lodí, zaviedlo sa povinné poistenie a zároveň sa posilnili zisťovacie povinnosti, ako aj zodpovednosť za škody v prípade nehody.

Som veľmi rád, že sa k nám práve teraz pridala aj pani spravodajkyňa Doylová.

Na záver mi dovoľte, aby som poďakoval českému predsedníctvu, Komisii, členom Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a Výboru pre dopravu a cestovný ruch, ale najmä všetkým predsedom týchto výborov a spravodajcom, ktorí intenzívne pracovali na týchto dôležitých legislatívnych aktoch. Moja vďaka patrí najmä vám, vážení kolegovia, za vašu účasť na dnešnom podpise týchto dôležitých legislatívnych projektov. Osobitnú radosť mám z toho, že nás dnes svojou prítomnosťou poctili dvaja predsedovia politických skupín. Ďakujem vám, že ste prišli.

Teraz by som rád vyzval úradujúceho predsedu Rady, aby sa ujal slova.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, ďakujem vám za pozvanie na toto zasadnutie na pôde Európskeho parlamentu pri príležitosti slávnostného podpísania klimaticko-energetického balíka a námorného balíka, dvoch kľúčových opatrení, na ktorých sa za pomoci Európskej komisie dohodli členské štáty Európskej únie, tento Parlament a ďalší partneri. Dovoľte mi, aby som na začiatok v mene Európskej rady povedal zopár slov ku klimaticko-energetickému balíku.

Balík potvrdzuje vedúcu úlohu EÚ v celosvetovom boji proti zmene klímy a zároveň rešpektuje skutočné možnosti a hospodárske podmienky každého členského štátu. Klimaticko-energetický balík má dôležitú symbolickú hodnotu, pretože potvrdzuje skutočnosť, že zástupcovia pol miliardy občanov, 500 miliónov ľudí, sa dokážu zhodnúť na veľmi presných postupoch, stratégiách a cieľoch v tejto dôležitej a zároveň citlivej problematike napriek dnešnej hospodárskej nie príliš priaznivej dobe. Zároveň má hodnotu pozitívneho príkladu pre našich partnerov vo svete. Za prípravu, vyjednávanie a zrod tohto súboru presných opatrení by som chcel poďakovať najmä všetkým štyrom spravodajcom a celému Parlamentu za aktívny a pozitívny prínos, Európskej komisii za prípravu a podporu počas celého procesu schvaľovania a francúzskemu predsedníctvu za mimoriadnu angažovanosť. Balík nám Európanom pripravuje cestu na rokovanie o celosvetovej dohode o stratégii boja proti zmene klímy, ktorá by mala byť uzavretá v decembri tohto roku na konferencii zmluvných strán v Kodani. EÚ má vedúce postavenie v oblasti ochrany klímy a toto dlhodobé prvenstvo by nemala premárniť, ale premeniť na ďalšiu kvalitu.

Teraz mi, dámy a páni, dovoľte, aby som niekoľkými slovami spomenul význam tretieho námorného bezpečnostného balíka, ktorý je ďalším, rovnako dôležitým výsledkom spolupráce Rady a Európskeho parlamentu. Keď sa v roku 1999 pri pobreží francúzskeho Bretónska zlomil na polovicu tanker *Erika* s 20 000 tonami ropy na palube a spôsobil obrovské škody na životnom prostredí a keď o tri roky neskôr uniklo z tankeru *Prestige* pri pobreží španielskej Galície 120 ton ropy, európska verejnosť bola vážne

znepokojená. Všetci si pamätáme tragické snímky z médií, keď sa na pobreží postihnutých oblastí tisíce dobrovoľníkov nasadených na likvidáciu škôd bezmocne prizerali, ako vtáci a ostatné zvieratá a rastliny dodychávajú v čiernej záplave. Bolo jasné, že je potrebné urobiť maximum, aby sme zabránili opakovaniu podobných obrovských prírodných katastrof. Bolo jasné, že musíme postupovať spoločne. Bolo jasné, že EÚ musí vyslať signál, že lode v havarijnom stave, bez poistenia, nedodržiujúce základné bezpečnostné pravidlá nie sú vítané pri európskych brehoch. V novembri roku 2005 Európska komisia odpovedala predložením série ôsmich ambiciózných legislatívnych návrhov, tzv. tretieho námorného bezpečnostného balíka. Tento balík prinesie Európe hmatateľné výsledky v podobe lepšej prevencie výskytu námorných dopravných nehôd, častejších inšpekcii a jasného rozdelenia zodpovedností smerom k prevádzkovateľom lodí. Výsledky týchto európskych právnych predpisov okrem neprehliadnutelných účinkov na životné prostredie, ktoré je kapitálom nás všetkých, ocenia nielen občania a firmy v prímorských štátoch, ako by sa mohlo zdať, ale aj vnútrozemské štáty zamerané na vývoz, ako napríklad naša krajina, ktorých značná časť výroby putuje von z Európy po mori. Aj vo vnútrozemí existuje bytostný záujem, aby sa pri európskych brehoch už neplavili tankery ako *Erika* alebo *Prestige* a aby námorná doprava prebiehala efektívne, bezpečne a spôsobom zodpovedným k životnému prostrediu.

Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dovoľte mi na záver, aby som využil túto príležitosť a poďakoval za usilovnú prácu na námornom balíku spravodajcom Európskeho parlamentu, francúzskemu predsedníctvu a Komisii. Bez ich úsilia a angažovanosti by tento úspech s jasnými prínosmi pre európsku verejnosť, obchod a životné prostredie nebol možný.

Predseda. – Ďakujem vám, pán minister. Teraz by som chcel požiadať vás, pána komisára Rehna a spravodajcov, aby ste pristúpili k stolu, kde ja a pán minister Nečas podpíšeme akty vo vašej prítomnosti.

(podpísanie aktov)

12. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

13. Závery samitu G20 (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o záveroch samitu G20.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, 2. apríla 2009 sa v Londýne stretli hlavy štátov a vlád krajín skupiny G20, aby diskutovali o ďalších krokoch na ceste k ozdraveniu svetového hospodárstva a prevencii budúcich kríz súčasného rozsahu. Na tomto stretnutí sa hlavy štátov a vlád zaviazali urobiť všetko, čo bude nevyhnutne potrebné, aby došlo k obnoveniu dôvery, hospodárskeho rastu a zamestnanosti, k náprave finančného systému tak, aby sa obnovil tok úverov, k posilneniu finančnej regulácie a obnoveniu dôvery na trhu, k financovaniu a reforme našich medzinárodných finančných inštitúcií tak, aby účinne pomohli prekonať túto krízu a k predídeniu budúcim krízam. Zároveň sa hlavy štátov a vlád zaviazali, že v záujme posilnenia prosperity budú propagovať celosvetový obchod a investície a odmietnu protekcionizmus, a že pripraví hospodárstvo na všeobecne prístupné, ekologicky ohľaduplné a trvalo udržateľné oživenie a rast.

EÚ a jej návrhy a postoje zohrali veľmi podstatnú úlohu. V mnohých oblastiach, ak nie vo väčšine, totiž EÚ a európski členovia skupiny G20 boli ťahúňom, alebo jedným z ťahúňov, práce v prípravných skupinách a významným spôsobom ovplyvnili nielen šírku dosiahnutého konsenzu, ale aj konečnú podobu dohodnutých návrhov. Toto sa týkalo oblasti regulácie finančného trhu, dozoru nad ním a celej transparentnosti finančného systému, odmietnutia protekcionizmu, tlaku na dokončenie rozvojového programu z Dauhy, prístupu k hospodárskemu oživeniu vrátane dôrazu na nevyhnutnosť spriechodniť finančný sektor vyčistením od znehodnotených aktív a formovanie základov budúceho trvalo udržateľného svetového hospodárstva. V neposlednom rade to bol záväzok krajín EÚ poskytnúť finančnú injekciu Medzinárodnému menovému fondu (MMF), ktorý nielen ovplyvnil ohotu ďalších krajín prijať podobné záväzky, ale predovšetkým zohral dôležitú, ak nie kľúčovú úlohu, v rozhodnutí, že stabilizácia hospodárstiev, ktoré si nedokážu pomôcť samy, nebude vedená cestou hľadania *ad hoc* riešení a bilaterálnej pomoci, ale že na ňu systematicky využijeme multilaterálne inštitúcie, ktoré na tento účel máme, a že im týmto spôsobom okrem finančného posilnenia vrátime aj rešpekt a autoritu.

Dovoľte mi preto, aby som sa z odstupu pozrel na to, čo londýnsky samit skupiny G20 môže znamenať pre svetové hospodárstvo a konkrétne pre Európsku úniu.

Začnem spomienkou na rok 1933. V júni 1933 sa v Londýne zišli zástupcovia 66 krajín, aby sa pokúsili vytvoriť spoločný plán obnovy svetového hospodárstva uprostred veľkej hospodárskej krízy. Londýnsku menovú a ekonomickú konferenciu, ktorá si dala za cieľ oživiť celosvetový obchod, stabilizovať ceny a obnoviť zlatý štandard ako základ menového systému, zorganizovala Liga štátov a zišla sa v podobnej globálnej hospodárskej situácii, akú zažívame teraz. V priebehu mesiaca však táto konferencia skončila krachom a následnou stratou dôvery, ďalším prepadom hospodárstiev a reťazovou devalváciou mien s cieľom posilniť vlastné hospodárstvo na úkor ostatných. Európske krajiny sa obrátili do seba, americké hospodárstvo dospelo k izolacionizmu, ktorý trval mnoho rokov. Keď sa recesia menila na hlbokú depresiu, rástla nezamestnanosť a sociálne napätie a politické dôsledky napätia viedli až k 2. svetovej vojne. V týždňoch pred londýnskym samitom v roku 2009 bolo ťažké nepripomínať si analógie s londýnskym samitom z roku 1933. Našťastie sa zdá, že svet sa zo skúsenosti poučil, aspoň nateraz.

Po mnohých mesiacoch sklamaných očakávaní a nádejí, nízkej dôvery v trhy a prehlbujúcej sa recesie bolo takmer politickým imperatívom, aby samit skupiny G20 skončil úspechom. Bola to úloha horšia ako nočná mora vzhľadom na to, ako významne sa líšili očakávania rôznych skupín a rôznych krajín, aj vzhľadom na to, že niektoré tieto očakávania neboli celkom realistické. Je príliš skoro na to, dámy a páni, aby sme mohli posúdiť, či stretnutie skupiny G20 skončilo úspechom. Avšak týždne, ktoré uplynuli od samitu, nás oprávňujú k opatrnému optimizmu, že samit skutočne bol bodom zlomu v tejto celosvetovej recesii a že sa môže stať aj kľúčovou historickou udalosťou v celosvetovej hospodárskej spolupráci. Má aj šancu obstáť v skúške času a zapísať sa do histórie podobne významne ako Brettonwoodská konferencia z roku 1944, ktorej niektoré výsledky predučili podobu celosvetovej hospodárskej spolupráce na štvrtstoročie a iné ju spoluvytvárajú aj po 60 rokoch.

Historický význam základov položených na samite skupiny G20 sa ale ukáže až vtedy, keď všetky záväzky z tohto samitu budú splnené, ak vôbec budú splnené. Napriek tejto nevyhnutnej rezervovanosti existujú štyri dôvody, prečo londýnsky samit skupiny G20 môžeme hodnotiť ako úspešný štart hospodárskeho oživenia a novej, trvalo udržateľnejšej podoby svetového hospodárstva a celosvetového hospodárskeho rozhodovania.

Po prvé, samit G20 skutočne posilnil dôveru v hospodárstvo a v trhy. Doteraz nebolo toto posilnenie dôvery závažné a je prirodzené, že plný návrat dôvery bude trvať istý čas. Najpodstatnejší z hľadiska posilnenia dôvery bol spôsob, akým účastníci samitu G20 vystupovali. Tvárou v tvár hlbokému celosvetovému prepadu udržali jednotu a dospeli k širokému konsenzu.

Kľúčové pre dôveru v súčasnom období neistoty bolo aj to, že účastníci samitu G20 potvrdili niektoré základné hospodárske paradigmy: jadrom, srdcom nášho plánu na celosvetové oživenie musia byť pracovné miesta, potreby a záujmy ľudí, ktorí sa neboja práce, a to na celom svete, nielen v bohatých, ale aj v chudobných krajinách. V srdci nášho plánu na celosvetové ozdravenie musia byť potreby a záujmy nielen ľudí dnes aktívnych, ale aj budúcich generácií. Oživenie nemôže ísť na úkor záujmov našich detí a vnukov. Jediným spoľahlivým základom trvalo udržateľnej globalizácie a rastúcej prosperity je otvorené svetové hospodárstvo postavené na trhových princípoch, účinnej regulácii a silných globálnych inštitúciách.

Po druhé, samit skupiny G20 vyslal veľmi silný signál, zrejme najsilnejší za posledných 60 rokov, že svet sa v hospodárskom rozhodovaní o záležitostiach celosvetového dosahu vracia k multilateralizmu. V záveroch samitu hlavy štátov a vlád deklarovali presvedčenie, že prosperita je nedeliteľná a že ak má byť hospodársky rast udržateľný, štáty sa na ňom musia spolupodieľať. Ak existuje ponaučenie, ktoré si zo súčasnej celosvetovej krízy môžeme vziať, potom je to poznanie, že náš hospodársky údel nás všetkých spája. Sme na jednej lodi, malé aj veľké krajiny, otvorené alebo izolované. Prepojenosť našich hospodárstiev nám najmä v posledných 10 – 15 rokoch priniesla nesmierne výhody v podobe dlhého obdobia bez rozsiahlych konfliktov, v podobe nebývanej hospodárskej prosperity, najrýchlejšieho celosvetového hospodárskeho rastu v ľudskej histórii, v podobe stoviek miliónov ľudí, ktorí dostali šancu dostať sa z extrémnej chudoby. Priniesla rozšírenie trhov pre našich výrobcov, nízku infláciu a nízku nezamestnanosť. Za žiadnu cenu by sme sa týchto výhod nemali vzdať. To nevyhnutne vyžaduje koordináciu našej politiky v dobrých aj v zlých časoch a samit krajín skupiny G20 toto poznanie potvrdil.

Po tretie, hlavy štátov a vlád dosiahli konsenzus aj v tých otázkach, kde ešte pred rokom alebo pred deviatimi mesiacmi bol konsenzus takmer nepredstaviteľný. Záväzky z Londýna zavrhli tri mesiace intenzívnych diskusií na pracovnej úrovni a sú skutočne prelomové. Ak budú naplnené a uvedené do praxe, určite budú dobrým základom prevencie, aby sme sa v budúcich desaťročiach vyhli podobne ničivým krízam, ako je tá súčasná.

Po štvrté, vrcholná schôdza zmenila podobu priestoru pre celosvetovú hospodársku spoluprácu a viedla k novému rozdeleniu síl. Najväčším novovznikajúcim hospodárstvám sa dostalo plného uznania ich úlohy vo svetovom hospodárstve. Rozvinuté krajiny a rýchlo sa rozvíjajúce hospodárstva tiež spoločne uznali, že stabilita a prosperita chudobných krajín a najzraniteľnejších sociálnych skupín všade vo svete je vo vlastnom záujme nás všetkých. Ide o strategicky významnú zmenu. Pre Európu to znamená, že bojovať o udržanie svojej pozície v celosvetovom hospodárskom rozhodovaní bude musieť s novou víziou a s dobre premyslenou politikou. Len samotná veľkosť hospodárstva EÚ a dedičstva minulosti na udržanie jej významnej strategickú úlohu v celosvetovom hospodárskom rozhodovacom systéme nebude do budúcnosti stačiť.

Napriek tomu boli z pohľadu EÚ výsledky londýnskeho samitu nesporným úspechom. Samit súhlasil so všetkými prioritami, na ktorých sa vrcholní predstavitelia členských štátov EÚ dohodli v záveroch Európskej rady z 19. – 20. marca 2009. Londýnsky samit skupiny G20 odmietol protekcionizmus, zaviazal sa k zodpovednej a trvalo udržateľnej hospodárskej politike, podporil multilateralizmus a súhlasil so všetkými prioritami regulácie finančného odvetvia, ktoré členské štáty EÚ kolektívne považovali za zásadné. Ako už bolo povedané, vo viacerých oblastiach boli členské krajiny EÚ kľúčovými táhľami rokovaní v rámci skupiny G20, alebo jedným z táhľov. Viacero otázok však po londýnskom samite G20 ostáva otvorených.

Po prvé, v oblasti finančnej regulácie a dozoru je aj napriek nesmiernemu pokroku v posledných mesiacoch viacero otázok v štádiu polotovarov a práce na nich pokračujú. Na úrovni EÚ, samozrejme, existuje jasná mapa a harmonogram na nasledujúce dva mesiace a rozdelenie úloh medzi Európsku komisiu, Európsku centrálnu banku, Európsku finančnú komisiu, Radu ECOFIN a júnovú Európsku radu. Tento program okrem iného zahŕňa aj okamžitú úlohu podniknúť rozhodné kroky v oblasti účtovných štandardov, ktoré európskym bankám umožnia podnikáť v porovnateľných konkurenčných podmienkach s americkými bankami.

Po druhé, v oblasti celosvetového obchodu potvrdili vrcholní predstavitelia krajín skupiny G20 v Londýne svoj predchádzajúci záväzok zo stretnutia vo Washingtone, že nebudú vytvárať nové bariéry obchodu. Samit skupiny G20 tiež potvrdil záväzok dokončiť rozvojový program z Dauhy „s ambicióznym a vyváženým výsledkom“. Tento záväzok už však bol tiež prijatý na samite skupiny G20 vlni v novembri, kde sa hlavy štátov a vlád dokonca zaviazali, že dohoda rozvojového programu z Dauhy bude dosiahnutá do konca roku 2008. Ostáva preto otázkou, do akej miery je závažný tento záväzok tentoraz. A predsa vrcholní predstavitelia skupiny G20 v Londýne znovu vyhlásili, že odtiaľ budú rozvojovému programu z Dauhy venovať svoju osobnú pozornosť a že zaručia, aby mu tiež bola venovaná politická pozornosť na všetkých budúcich medzinárodných stretnutiach, ktoré budú z tohto hľadiska relevantné. Pre EÚ musí tlak na dosiahnutie týchto dohôd byť jednou z kľúčových priorit.

Po tretie, účastníci samitu skupiny G20 prijali záväzok, že na podporu obnovenia úverových tokov, hospodárskeho rastu a pracovných miest vo svetovom hospodárstve poskytnú 1,1 miliardy USD, a to prostredníctvom Medzinárodného menového fondu (MMF) a multilaterálnych rozvojových bánk. Detaily tohto záväzku je ešte potrebné dohodnúť a vyjasniť. Uvedený záväzok má štádium krátkodobé, strednodobé a dlhodobé, pričom krátkodobé štádium zahŕňa aj 75 miliárd EUR, ktoré členské štáty EÚ prisľúbili MMF na obnovu stability platobných bilancii krajín v prípade, že sa takáto potreba akútne objaví. Ani detaily tohto záväzku ešte nie sú spracované a ministri financií našich krajín musia na podobe a mechanizme tohto záväzku pracovať.

Pokiaľ ide o strednodobé a dlhodobé záväzky posilniť multilaterálne inštitúcie, patrí k nim záväzok poskytnúť MMF bezprecedentne veľký, mnohostranný úver vo výške 500 miliárd USD. Okrem toho londýnsky samit viedol k záväzku, že krajiny skupiny G20 podporia novú emisiu SDR (zvláštnych práv čerpania), teda vlastnú menu MMF, ktorú môžu členské krajiny MMF používať na vzájomné platby. Záväzok hovorí o 250 miliárdach SDR. Mnohostranný úver aj emisie SDR si budú vyžadovať nielen pomerne komplikované technické návrhy, ale aj súhlas oprávnených orgánov MMF, rokovanie so zúčastnenými krajinami a ratifikáciu dohôd národnými parlamentmi členských krajín. To všetko môže trvať aj niekoľko rokov, je preto potrebné, aby sme v očakávaniach boli pevní, ale realistickí.

Uvedené záväzky boli spojené aj s dohodou, že krajiny skupiny G20 urobia všetko, čo je v ich silách, pre rýchle uskutočnenie reformy rozhodovacej štruktúry MMF z apríla 2008, ktorú zatiaľ brzdí pomalá ratifikácia v národných parlamentoch. Krajiny skupiny G20 taktiež požiadali MMF, aby urýchlil nasledujúce kolo reformy členských podielov a hlasovacích práv tak, aby bola pripravená v januári 2011. Tejto nadchádzajúcej reforme musia členské štáty EÚ venovať dostatočnú pozornosť, pretože pri nej mnoho členských krajín EÚ, možno aj väčšina, môže stratiť možnosť priamej aj nepriamej účasti svojich národných vyslancov pri rozhodovaní v MMF a priamy prístup k informáciám. K reforme navyše dôjde v kontexte posilňujúcej sa

úlohy MMF v celosvetovom hospodárskom rozhodovaní. Doteraz bola táto problematika na okraji pozornosti mnohých členských štátov EÚ, ale v nasledujúcich mesiacoch by jej nemala uniknúť.

Po štvrté, ostáva jedna oblasť, ktorú bude potrebné seriózne a dôkladne prediskutovať a riešiť. Tou je celosvetová nerovnováha a otázka celkového globálneho menového systému budúcnosti. Tieto otázky neboli na programe londýnskeho samitu vedome a zámerne a tak ostávajú na zozname oblastí, kde je práca ešte pred nami. V tomto kontexte stojí za zmienku, že to bola práve neschopnosť dosiahnuť dohodu o globálnom menovom systéme, na ktorej strokotal londýnsky samit v roku 1933. V dnešnej dobe nie je táto otázka o nič jednoduchšia ako vtedy. EÚ musí tejto problematike venovať primeranú pozornosť, pretože jej riešenie ostáva jednou z dôležitých ingrediencií trvalo udržateľného hospodárskeho oživenia a prevencie devastujúcich celosvetových kríz.

Na záver mi, dámy a páni, dovoľte, aby som sa poďakoval Veľkej Británii, krajine predsedajúcej skupine G20, za zorganizovanie vrcholnej schôdze a predovšetkým za zorganizovanie celého procesu diskusií a rokovaní na pracovnej úrovni v týždňoch a mesiacoch, ktoré samitu predchádzali. Organizátori odvedli skvelú prácu a zaslúžia si naše veľké uznanie, pretože k dosiahnutému pokroku a k rozsahu dohodnutého konsenzu prispeli významným dielom.

Je nádej, že rokovania vrcholných predstaviteľov krajín skupiny G20 v Londýne začnú novú a úspešnú éru celosvetovej hospodárskej spolupráce. Som presvedčený, že má nezanedbateľnú šancu. Závery samitu skupiny G20 v Londýne sú veľmi dobrým východiskom pre čo najrýchlejšie ukončenie celosvetovej hospodárskej krízy. Otvorila sa aj možnosť zmeniť podobu budúceho prepojeného svetového hospodárstva tak, aby bolo lepšie pripravené na dlhodobu udržateľnú výrobu a koordináciu hospodárskych rozhodnutí. Ostáva rozsiahla nedokončená agenda a záväzky, ktoré bude potrebné naplniť. Nasledujúce mesiace a roky ukážu, do akej miery sa londýnsky samit zapíše do histórie. V každom prípade samit skupiny G20 dal požehnanie zmene strategických pozícií vo svetovom hospodárstve. Pre EÚ je dôležité, aby do tohto obdobia vstúpila s jasnou a realistickou víziou a s politikou, ktorá európskemu hospodárstvu aj v budúcnosti zabezpečí tú strategickú úlohu, ktorej sa tešilo doteraz a ktorú si 500 miliónov obyvateľov EÚ zaslúži.

PRESEDA: PÁN ONESTA

podpredseda

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, som si plne vedomá toho, že sa s Radou nedá nič robiť, ale napriek tomu sa naša práca veľmi oneskorila.

Máme na programe plno dôležitých diskusií. Pre Radu je vyhradených päť minút a jej vystúpenie trvá už 20 minút. Domnievam sa, že to dokazuje chýbajúcu úctu voči poslancom EP.

Predsedajúci. – Poznáte náš rokovací poriadok rovnako dobre ako ja, pani Berèsová. Môžem použiť kladivko pre všetkých poslancov a poslankyne EP, ale Radu a Komisiu môžem iba požiadať o stručnosť, ako to bolo vo vašom prípade.

Vážený pán komisár, nemáte žiadny časový limit, ale vezmite, prosím, na vedomie, že mám pred sebou list papiera, na ktorom stojí, že päť minút by bolo prijateľných.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, výsledky londýnskeho samitu G20 sú dôležité. Poskytujú jasné posolstvo o celosvetovej jednote pri spoločnej snahe dostať svetové hospodárstvo zo súčasnej krízy späť na cestu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest.

Skupina G20 sa zamerala na tri všeobecné akčné smery a ja tu dnes zastupujem svojho kolegu pána komisára Joaquína Almunia, ktorý ďalej vedie tieto akčné smery na dnešnom hlavnom rokovaní MMF vo Washingtone, a preto sa nemohol zúčastniť na tomto zasadnutí.

Dovoľte mi poskytnúť vám stručné zhodnotenie výsledku Komisiou a následné kroky v súvislosti s týmito tromi všeobecnými akčnými smermi.

Po prvé, je jasné, že vedúci predstavitelia sa zhodli na tom, že urobia všetko, čo je potrebné, pre obnovenie rastu a momentálne je prvoradou a najdôležitejšou prioritou obnovenie kanálov pre úverové toky. Vzhľadom na to je potrebné zaoberať sa znehodnotenými, toxickými aktívami, čo je v súlade s princípmi, ktoré ministri financií krajín skupiny G20 prijali v marci a tie sú v absolútnom súlade s prístupom Európskej únie.

Dohodlo sa aj okamžité uskutočnenie ohlásených hospodárskych stimulov a koordinovaný finančný stimul EÚ viac ako 3 % – možno bližšie k 4 % – HDP je významný a poskytuje kľúčový prínos ku krátkodobej makroekonomickej reakcii G20 na krízu.

Výsledok samitu G20 by mal zaručiť primeranú rovnováhu medzi krátkodobou finančnou expanziou, ktorá je, samozrejme, potrebná, a dlhodobou finančnou udržateľnosťou, ktorá si vyžaduje postupné rušenie stimulov, keď príde správny čas. Aj v tomto Európsky konsenzus o potrebe ochrany strednodobej finančnej udržateľnosti prispel k vyváženému prístupu, ktorý bol prijatý v Londýne.

Protekcionalizmus obchodu je potenciálnou hrozbou pri akejkolvek celosvetovej recesii. Preto bolo dôležité, že krajiny G20 potvrdili odhodlanie zachovať obchod a investície otvorené a zabrániť protekcionalizmu akéhokoľvek druhu.

Druhým akčným smerom je ambiciózný plán pretvorenia celosvetových finančných právnych predpisov a dohodlo sa, že v budúcnosti sa právne predpisy musia týkať každej banky, vždy a všade. Skupina G20 urobila veľký krok smerom k celosvetovej konvergencii právnych predpisov, ktorej sa Európa už dlho dovoľavala.

Podarilo sa nám dosiahnuť tieto ciele: lepšie požiadavky pre ochranné rezervy bankového kapitálu a likvidity ako aj opatrenia na obmedzenie posilňovania pákového efektu; reguláciu zabezpečovacích fondov a rezerv súkromného kapitálu, dohodu o lepšej regulácii a dozore nad trhom úverových odvodených nástrojov; ambicióznejšiu reguláciu úverových ratingových agentúr, vytvorenie celosvetových kolégií orgánov dozoru pre všetky cezhraničné banky a schválenie nových princípov Rady pre finančnú stabilitu o platoch a prémiech riadiacich pracovníkov vo finančných inštitúciách. Rozhodné kroky sa dohodli aj pre nespolupracujúce zahraničné daňové raje. V budúcnosti by teda nemalo byť žiadne miesto na celom svete, kde by sa mohli ukryť tzv. finanční „čierni pasažieri“. Zvlášť vítame zmienku o konci bankového tajomstva.

Taktiež vítame nedávne vyhlásenie viacerých krajín o posune k normám OECD o výmene informácií pre daňové účely. Celkovo, čo sa týka finančnej regulácie, dosiahol sa teraz väčší pokrok ako za posledných desať rokov.

Po tretie, dohodla sa reforma medzinárodných finančných inštitúcií s cieľom zabezpečiť silné inštitúcie pre svetové hospodárstvo a poskytnúť primerané zastúpenie pre vznikajúce a rozvojové krajiny. Dohodlo sa výrazné zvýšenie prostriedkov MMF a EÚ a jej členské štáty riadili tento proces a ukazovali cestu v tomto ohľade. Niektoré krajiny nasledovali príklad EÚ a Japonska a zaviazali sa poskytnúť prostriedky pre MMF, ale je potrebných viac záväzkov, najmä od USA a Číny.

Ďalej je nevyhnutné, aby sa rozhodnutia prijaté skupinou G20 urýchlene naplnili. Mali by sme pamätať aj na to, že treba vytvárať vyvázenejšie svetové hospodárstvo a vyhnúť sa chybám z minulosti. Zásadná zmena modelu celosvetového rastu – narážam na obrovský rozpočtový deficit USA a veľký prebytok obchodnej bilancie Číny – bude možno potrebná, aby sa svetové hospodárstvo vrátilo na cestu trvalo udržateľného rastu.

Vedúci predstavitelia sa dohodli na ďalšom stretnutí koncom tohto roku, pravdepodobne v septembri. Bude potrebná efektívna koordinácia, aby Európa mohla pokračovať v smerovaní procesu skupiny G20, čo by malo byť naším trvalým cieľom.

Na záver, riešenie súčasnej krízy si vyžaduje nielen účinné, ale aj koordinované finančné stimuly a reformu finančnej regulácie a medzinárodných inštitúcií.

Spomeňme si na to, že kríza má pôvod v prebytkoch a pažravosti na finančných trhoch, najmä na Wall Street. Pre Európu je to vec návratu k základným hodnotám európskeho modelu, ktorý vyžaduje kombináciu podnikateľských iniciatív, úcty k produktívnej práci a úsilia o solidaritu. Inými slovami, našou spoločnou úlohou je teraz ochrániť európske sociálne trhové hospodárstvo pred systémovými chybami finančného kapitalizmu.

Joseph Daul, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Nečas, pán Rehn, dámy a páni, zažívame historicky prvú celosvetovú recesiu. Táto recesia si vyžaduje koordinovanú reakciu na medzinárodnej úrovni. Toto je jediný spôsob, akým sa z nej môžeme dostať.

Dohoda dosiahnutá na samite G20 summit nám pomôže nájsť tú správnu cestu k rastu a pracovným miestam. V Londýne vedúci svetoví predstavitelia strojnásobili prostriedky pridelené MMF, poskytl dodatočné úvery rozvojovým bankám a opätovne potvrdili svoju podporu voľnému medzinárodnému obchodu. Tento

program, ktorého cieľom je obnoviť dôveryhodnosť, rast a zamestnanosť, by nám mal poskytnúť čas potrebný na stabilizáciu trhov a predovšetkým na obnovenie dôvery v svetové hospodárstvo.

Musíme však byť opatrní a nesmieme sa nechať zlákať jednoduchými riešeniami. Bezpodmienečne musíme zahnať ducha protekcionizmu do podsvetia. Ak zatvoríme naše hranice pred obchodom a výmenou, iba zopakujeme chyby našich predkov, ktoré urobili pri kríze v roku 1929.

Nikdy nebolo jasnejšie, že potrebujeme viac obchodu, nie menej. Keby sa nám potom podarilo vytvoriť skutočné transatlantické hospodárstvo bez bariér s USA, naším hlavným komerčným partnerom, už to by samo osebe znamenalo dodatočný rast 3,5 %. To je to, na čom by sme mali pracovať.

Musíme podnecovať rast, nielen chrániť existujúce pracovné miesta, ale predovšetkým vytvárať nové. Moji kolegovia, poslanci ľavice, žiadajú vyššie sociálne výdavky a väčšie sociálne zabezpečenie. Údajne chcú chrániť pracovné miesta uzatváraním našich hospodárstiev. Transparentné hospodárstvo, ktoré umožňuje každému ukázať svoj talent, je inovatívnym a trvalo udržateľným hospodárstvom. To, čo potrebujeme, je sociálne trhové hospodárstvo.

Musíme sa poučiť z chýb predošlých mesiacov. Jedným z hlavných problémov vo finančnom odvetví bol nedostatok finančnej regulácie a dozoru. V skutočnosti nebudeme schopní obnoviť dôveru našich občanov v hospodárstvo, kým neobnovíme dôveru v náš finančný systém.

Aby sa nám to podarilo, musíme rozšíriť reguláciu a dozor nad všetkými finančnými inštitúciami a nad všetkými nástrojmi, vrátane zabezpečovacích fondov. Musíme bojovať proti daňovým rajom, zbaviť sa bankového tajomstva a zvýšiť dozor nad úverovými ratingovými agentúrami.

Vo svetovom hospodárstve, kde trhy nikdy nespia, je transparentnosť našou jedinou obranou. Investori si musia byť vedomí toho, že rovnaké štandardy platia na celom svete.

Na záver, máme aj zodpovednosť voči rozvojovým krajinám. Táto kríza nesmie v skutočnosti zničiť všetko úsilie, ktoré sme vynaložili počas mnohých rokov. Preto musíme pokračovať vo vyvíjaní tlaku, aby sa WTO rýchlo prispôbila 21. storočiu a novým pravidlám.

Najchudobnejšie národy sveta potrebujú pomoc, aby sa stali skutočnými aktérmi svetového hospodárstva. Týmto spôsobom bude svetové hospodárstvo schopné narásť o 150 miliónov USD ročne. Sú to rozvojové krajiny, ktoré dostanú väčšinu týchto peňazí.

Preto podporujeme záväzok skupiny G20 vyčleniť dodatočných 850 miliárd na podporu rastu vznikajúcich trhov a rozvojových krajín.

Dámy a páni, z hospodárskej a finančnej krízy sa dostaneme jedine zmenou, zmenou medzinárodného riadenia a zmenou tolerantného prístupu k tým, ktorí nedodržiavajú pravidlá.

Poul Nyrup Rasmussen, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, samozrejme, zásadná otázka znie: čo treba robiť teraz. Čo musí Európa urobiť do septembra tohto roku, keď sa opäť uskutoční samit G20?

Mám tu najnovšiu prognózu MMF. S poľutovaním oznamujem pánovi komisárovi Rehnovi, že napriek všetkému čo sme urobili konštatuje, že hospodársky rozvoj v eurozóne sa zníži v tomto roku o 4,2 % a iba v samotnom Nemecku o 5,6 %. Dosadili sme to do našich makroekonomických výpočtov a môžem vám povedať, kolegovia, že toto znamená, že na jar v roku 2010 budeme mať v Európskej únii 27 miliónov nezamestnaných. V podstate to znamená, že o dva roky sa nezamestnanosť zvýši o 10 miliónov pracovných miest stratených v Európskej únii.

Teraz musíme konať rýchlo, koordinovane a účinne, presne ako povedal pán komisár Rehn. Záver z londýnskeho samitu skupiny G20 bol, že ak bude potrebné urobiť viac, potom súhlasíme, že urobíme viac. Nemôžem povedať nič iné, iba zopakovať číselný údaj 27 miliónov nezamestnaných. Sú potrebné ďalšie argumenty, že treba urobiť viac?

Navrhujem urobiť štyri veci ako prípravu na septembrový samit skupiny G20. Po prvé, pripraviť nový, koordinovaný prístup na zníženie tejto hrozby masovej nezamestnanosti. Po druhé, riadiť sa dvoma návrhmi de Larosièreovej skupiny – zaviesť dozornú radu a dať viac kompetencií tzv. organizáciám podnikovej sociálnej zodpovednosti (PSZ). Po tretie, zaviesť účinnú finančnú reguláciu zahŕňajúcu zabezpečovacie fondy a súkromné kapitálové fondy. A po štvrté, pripraviť Európu na prevzatie úlohy podpory novej globálnej dohody vrátane tých rozvojových krajín, ktoré boli najťažšie zasiahnuté touto hospodárskou krízou.

Prosím vás, pán komisár, nehovorte mi opäť, že ste poskytli finančný stimul vo výške 4 % vrátane automatických stabilizátorov. Nabudúce to bude 5 %, keď sa nezamestnanosť zvýši na 27 miliónov nezamestnaných. Buďme féroví a vytvoríme pracovné miesta. Spolu to môžeme dokázať.

Margarita Starkevičiūtė, v mene skupiny ALDE. – (LT) Aj ja vítam dohodu dosiahnutú v Londýne, ale zároveň zdôrazňujem, že svetové hospodárstvo potrebuje globálne riadenie. Európska únia môže prevziať úlohu vedúceho predstaviteľa, pretože po vojne aj po zrútení sovietskeho bloku bola schopná reštrukturalizovať svoje hospodárstvo za krátku dobu. Máme významné skúsenosti s riešením takýchto komplikovaných procesov.

Musia byť založené na štrukturálnych reformách. Musíme zabezpečiť priestor pre nové iniciatívy. Ak sa teraz sústredíme na technické detaily, na zlepšenie regulácie, čo je jednoznačne potrebné, potom stratíme iniciatívu a priestor na pohyb. Pohyb a nové pracovné miesta sa prejavujú len vtedy, keď sa uskutočnia štrukturálne zmeny. Aké štrukturálne zmeny môže Európska únia ponúknuť svetu?

Predovšetkým musíme zmodernizovať riadenie, zmodernizovať finančné trhy Európskej únie, spoliehať sa na silu nášho spoločného európskeho trhu a neuzatvárať sa v našich malých národných úkrytoch. Ak budeme schopní spolupracovať na spoločnom trhu, toto bude vynikajúci príklad pre celý svet, že nepodporujeme protekcionizmus a že je to práve otvorenosť, spolupráca, pohyb kapitálu a makroekonomická rovnováha na základe spoločných dohôd, čo nám pomôže zachovať stabilitu a oživiť hospodárstvo. Skúsenosti Európy v tejto oblasti sú neoceniteľné.

Vždy je pre mňa ťažké pochopiť, prečo to nerobíme. Možno venujeme príliš veľa pozornosti zabezpečovacím fondom a príliš málo ľudským životom.

Roberts Zile, v mene skupiny UEN. – (LV) Ďakujem, pán predsedajúci. Náš návrh uznesenia o samite skupiny G20 hovorí, že po prvé, krajiny dostali pomoc z Medzinárodného menového fondu, aby vyriešili problémy s platobnou bilanciou a po druhé, jednotlivé krajiny v eurozóne sa práve vďaka euru vyhli tlaku výmenných kurzov v tejto situácii. Nové členské štáty Európskej únie však, bohužiaľ, nemôžu znížiť tlak tohto menového rizika, pretože nemôžu vstúpiť do eurozóny. Zároveň došlo k prehriatiu hospodárstva vo viacerých štátoch EÚ ako priamy dôsledok obrovských finančných injekcií mnohých európskych bánk v snahe zabezpečiť trhy v týchto štátoch. Teraz sú to dlžníci, ktorí musia niesť všetko menové riziko. Preto vyzývam, aby sme zvažili, najmä v prípade nových členských štátov, ktoré zaviedli mechanizmus výmenných kurzov a majú pevný výmenný kurz, ktorý umožňuje, aby veľká časť týchto úverov bola splatená európskym bankám, či by to nemalo znamenať, že týmto krajinám by sa malo pomôcť aj rýchlejším zavedením eura. Toto je mimoriadne kľúčové, pretože solidarita je zvlášť dôležitá v ťažkých časoch. V skutočnosti sme všetci na jednej lodi, a to najmä teraz, úprimne povedané, keď dokonca aj tie krajiny, ktoré už zaviedli euro, nemôžu splniť maastrichtské kritériá s rozpočtovým deficitom viac ako 10 %. Keďže sme na jednej lodi, myslíme rovnako! Ďakujem.

Caroline Lucas, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, samit G20 bol obrovskou premeškanou príležitosťou na vyriešenie ekologickej krízy a zároveň hospodárskej krízy, inými slovami, na zavedenie toho, čo nazývame „Nový zelený údel“. Tento samit bol príležitosťou napríklad na masívne investície do obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti; nie iba preto, lebo musíme naliehavo riešiť otázku zmeny klímy, ale aj preto, lebo investovanie do zelených technológií je jedným z najlepších spôsobov ako ľuďom vrátiť prácu.

Zelená energia napríklad poskytuje oveľa viac pracovných miest ako obvyklé investície do obchodu, avšak balík schválený skupinou G20 v skutočnosti uzamkne svet do vysokouhlíkového hospodárstva presne v čase, kedy by sme sa mali meniť na úplne iné, nízkouhlíkové trvalo udržateľné hospodárstvo. Miliardy eur sa našli pre MMF a Svetovú banku, ale na túto nevyhnutnú zmenu sa peniaze nenašli, iba neurčité snahy – nič viac než reči.

Znenie komuniké o zmene klímy a nízkouhlíkovej spoločnosti sa obmedzilo iba na dva odseky na konci komuniké bez akýchkoľvek konkrétnych záväzkov. Je tragédiou, že práve vo chvíli, keď hospodársky systém a životné prostredie na celom svete smerujú ku kolízii, sa premrhala táto kľúčová príležitosť zmeniť smer, zabezpečiť vyriešenie oboch kríz a vrátiť ľuďom prácu, ktorú stratili.

Francis Wurtz, v mene skupiny GUE/NGL. – (FR) Vážený pán predsedajúci, z hodnotenia výsledkov samitu G20, ktoré sme práve počuli – príbeh o úspechu, bod zlomu v kríze, obrovský úspech pre Európsku úniu a tak ďalej – podľa môjho názoru vyplývajú dve otázky.

Prvá sa týka analýzy súčasnej situácie svetového finančného systému, s ktorým Európa, ako sme videli, úzko súvisí. Nech v tom máme jasno, želanie skupiny G20 vyslať za akúkoľvek cenu upokojujúci signál trhu a v skutočnosti aj verejnosti ich viedlo k výraznému zľahčovaniu významu súčasnej situácie.

V skutočnosti prognózy odhadovaných, ale stále do veľkej miery utajovaných strát bánk prudko stúpajú z mesiaca na mesiac. To najhoršie nemáme za sebou, je to pred nami. Pred tromi mesiacmi sa hovorilo o strate 2 000 miliárd USD a už tá bola astronomická. Teraz MMF uvádza sumu 4 000 miliárd USD.

Pokiaľ ide o Komisiu, uviedla sumu 3 000 miliárd EUR vo fondoch odložených bokom pod rôznymi zámkami členských štátov na záchranu bánk, inými slovami, ide o štvrtinu ich HDP. Toto je cena za šialenú honbu za hotovosťou zo zisku a ziskom z hotovosti.

Táto pochmúrna realita zdôrazňuje dôležitosť mojej druhej otázky. Aká je skutočná podstata pokroku, ktorý sa dosiahol v regulácii na samite skupiny G20 v Londýne?

Keď sa Josepha Stiglitz, ktorý bol, ako viete, Organizáciou Spojených národov poverený vedením nezávislej rady expertov na finančnú krízu, pýtali, či súhlasí s ekonómom Simonom Johnsonom, ktorý hovorí, že regulačný aspekt G20 sa blíži k nule, povedal: „Áno, súhlasím.“

Atrament na londýnskom stanovisku ešte nestihol zaschnúť, keď USA, hlavný člen skupiny G20, vyzvali špekulatívne fondy, ktoré sú pohodlne uložené v daňových rajoch, aby odkúpili za smiešne nízke ceny toxické aktíva, ktoré blokujú platobné bilancie amerických bánk. Skutočne upozorňujeme na morálne štandardy kapitalizmu.

Úprimne povedané, skupina G20 neurobila nič pre to, aby zastavila liberálnu globalizáciu. Ignorovala kľúčovú otázku reorganizácie medzinárodného menového systému. Podporovala MMF bez úvahy o jeho premene. Obrovský sociálny problém vytvorený touto krízou zastrela rúškom zabudnutia. Predpísala homeopatickú liečbu pre pacienta, ktorý očividne potrebuje chirurgický zákrok.

Domnievam sa, že Európa musí prekročiť pôsobnosť skupiny G20. Dom je v plameňoch. Počujete zlostné výkriky, ktoré sa začínajú ozývať z našich spoločností? Nežiadajú chlácholivé slová, ale rázne a účelné činy tu a teraz!

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a páni, rozhodnutie samitu G20 naliať pre boj s krízou miliardu dolárov do Medzinárodného menového fondu považujem za kontraproduktívne a škodlivé. Existujú na to hneď tri dôvody. Po prvé, tento záväzok donúti veriteľské krajiny, aby siahli do devízových rezerv alebo aby sa zadlžili.

Po druhé, tento záväzok, paradoxne, núti prispieť do fondu aj tie štáty, ktoré MMF svojimi nekompetentnými analýzami trvalo poškodzuje. Ako príklad uvádzam Českú republiku, ktorej občanov tu zastupujem. Hoci sú prognózy MMF pre našu krajinu absolútne odlišné od reality, českí občania do neho prispievajú jednou miliardou a štyristo miliónmi dolárov.

A po tretie, MMF bude požičovať peniaze štátom za oveľa miernejších podmienok ako doteraz a nebude tlačiť na to, aby podmienkou pôžičky bol realistický návrh opatrení na riešenie hospodárskych problémov dlžníka.

Dámy a páni, som presvedčená, že tak dochádza k deformácii medzinárodného úverového trhu na úkor daňových poplatníkov.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda, dámy a páni, samit bol politickým úspechom a vyslal dôležité posolstvo o tom, že svet sa spája a existuje politická vôľa spoločne nájsť a uplatniť globálne odpovede na krízy a problémy. Napriek tomu by som rád zdôraznil, že by sme nemali preceňovať dôležitosť scenárov samitu. Samity len vydávajú deklarácie úmyslu, samity nerobia rozhodnutia, samity nie sú zákonodarcovia, samity nemajú žiadny právny základ.

Na Európsku úniu sú smerované viaceré výzvy. My musíme mať ambíciu podujat sa na priekopnícku úlohu pri vytváraní svetového finančného a hospodárskeho poriadku. Túto priekopnícku úlohu však môžeme prevziať len vtedy, keď budeme mať európske právne predpisy a keď budeme môcť ponúknuť modely. Sme na správnej ceste s našim modelom sociálneho trhového hospodárstva, s úrovňou krytia a s reguláciou úverových ratingových agentúr, ktorá bola dnes prijatá. Mne však v záveroch samitu chýba jasná dohoda o vylúčení cyklických účinkov existujúcich právnych predpisov na európskej a celosvetovej úrovni pod heslom Bazilej II.

Máme pred sebou ešte mnoho úloh: hedžové fondy, platy manažérov, bankovú smernicu a európsky dozor, to sú len niektoré z nich. Prostredníctvom Komisie sme hovorcami tohto kontinentu. Napriek tomu sú zastúpené aj národné štáty. Zájmy Spoločenstva sú bok po boku s národnými záujmami v celosvetovom meradle. Toto môže byť príležitosť, ale môže to byť aj slabina. Z tohto dôvodu je koordinácia mimoriadne dôležitá. Ak naši zástupcovia nebudú všetci ťahať za jeden povraz, z celosvetového hľadiska budeme slabší.

Moja záverečná poznámka: právne vykonanie politických deklarácií úmyslu, ich uplatnenie a koordinácia ich uplatňovania na celom svete z hľadiska času a obsahu rozhodne o našom úspechu. Samit iba ukazuje cestu. Výsledok ešte treba dosiahnuť.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, samit G20 bol dôležitý najmä preto, lebo vytvoril priestor pre multilaterálny dialóg a donútil ľudí uvedomiť si, že bez multilateralizmu nie je možné vyriešiť krízu. Avšak bol to začiatok, nie koniec. Túto úlohu Európskej únie je potrebné posilniť a objasniť a EÚ musí byť hnacou silou. Doteraz nič nesvedčí o tom, že sa tak stane.

Máme mimoriadne dôležitý návod, a to správu de Larosièrovej skupiny, ale Komisia bola pomalá pri jej vykonávaní a pomalá vo svojej reakcii. Pozrite sa napríklad na reakciu na hedžové fondy. Medzitým reálne hospodárstvo v Európe stále nevykazuje žiadne známky obnovy a zvolený prístup „počkáme a uvidíme“ znamená čakanie na horšie čísla a na čoraz závažnejšiu situáciu. Pozrite sa na najnovšie odhady Medzinárodného menového fondu a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), ktoré hovoria o 27 miliónoch nezamestnaných, čo je obrovský problém.

Komisia je tiež dlžná vysvetlenia tomuto Parlamentu o tom, čo zamýšľa robiť, aké sú jej iniciatívy v súčasnosti a aký je stav, čo sa týka stratégie koordinovať iniciatívy členských štátov. Už by sme nemali byť nútení ďalej čakať. Politická vôľa konať by už mala existovať.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, G20 je vskutku tou správnou cestou, zanedlho skupinu G8 nahradí G20. Potom budeme mať o jeden samit menej. Európania zlyhali. Európska únia s 27 členskými štátmi je skutočne tým pravým javiskom, na ktorom treba zorganizovať nové usporiadanie finančného trhu.

Doteraz sme o tom veľa hovorili, ale nepadli jednoznačné rozhodnutia. Veľa sme počuli o zrušení daňových rajov, o kontrole hedžových fondov a o konci podvodných produktov na finančnom trhu. Keby Európania išli do Londýna so strategickou pozíciou, kto by im v skutočnosti protirečil? Považujem, ako povedala vážna pani Lucasová, za neznesiteľné, že londýnsky samit iba jednoducho odsunul klimatickú krízu a krízu zabezpečenia dodávok energie. Nespôsobilo to iba obrovské škody pre klímu a pre zabezpečenie dodávok energie, ale zmarilo to aj príležitosť pre tisíce nových pracovných miest.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v tomto môžem plynule pokračovať. Je tragédiou, že tento kontinent nie je schopný dosiahnuť väčšinu v tom, o čom rozprávala moja kolegyňa pani poslankyňa Lucasová. Keby toho bol schopný, boli by sme v oveľa lepšej pozícii a mohli by sme sa budúcim generáciám pozrieť do očí. To v súčasnej situácii nemôžeme.

Kritika, ktorú musím predniesť, spočíva v tom, že veľká časť rozpravy o finančnej katastrofe a o spôsobe, ktorým sa vznikajúca alebo už reálna klimatická katastrofa odsúva bokom, mi pripomína nemecký *Bundestag* po druhej svetovej vojne. Veľa členov parlamentu a veľa politikov v *Bundestagu* nemalo záujem o to, čo sa stalo do roku 1945. Museli sa s tým konfrontovať veľmi pomaly. Toto je východiskový bod: kým neporazíte minulosť, nepoučíte sa zo svojich vlastných chýb a nepozriete sa do budúcnosti, nebude žiadna cesta vpred. EÚ, a čo je dôležitejšie, aj politickí aktéri počas finančnej krízy na celej čiare zlyhali. Musia z toho vyvodit' závery a najprv zistiť, čo urobili zle.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v rozhodnutí, ktoré sa prijme zajtra, Parlament uvíta pozície k úverovým ratingovým agentúram, ktoré majú za cieľ zvýšiť transparentnosť a posilniť spoluprácu medzi národnými dozornými orgánmi.

V tomto ohľade Európa práve dnes ukázala cestu vpred. Dnes ráno COREPER prijal kompromis dosiahnutý medzi členskými štátmi, Komisiou a Parlamentom. Dnes napoludnie Parlament následne prijal kompromis drvivou väčšinou 569 hlasov k 47. Preto nariadenie navrhované Komisiou a pozmenené a doplnené Parlamentom rýchlo vstúpi do platnosti.

Chcel by som zdôrazniť, že toto nariadenie položí základy európskeho dozoru v zmysle návrhov správy skupiny pána de Larosièra. Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov (CESR) bude jediným miestom pre registráciu agentúr a spočiatku bude mať koordinačnú úlohu.

Komisia sa podujala v priebehu niekoľkých ďalších mesiacov navrhnuť legislatívnu iniciatívu, ktorá umožní vykonať konečné úpravy skutočne európskeho dozorného systému.

Predtým ako skončím, by som chcel zdôrazniť, že návrat dôvery, čo je skutočným cieľom všetkých prijatých opatrení, očividne závisí od lepšej regulácie, najmä finančného systému.

Musíme však vziať do úvahy aj obavy našich spoluobčanov a odpovedať im pozitívne. Mali by sme im dať realistické posolstvo nádeje. Kým nezlepšime morálku našich spoluobčanov, neobnovíme dôveru spotrebiteľov, bez ktorej hospodárska obnova nebude možná. Informácie poskytnuté našim spoluobčanom musia byť vyvážené a pravdivé a nesmú podporovať porazenectvo ukrývaním pokroku, úspechov a praktických dôsledkov plánov na obnovu, pričom musia zohľadniť obdobie potrebné na to, aby sa ich účinky prejavili.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcela som povedať pánovi poslancovi Daulovi, ale už odišiel, že dnes je prekvapujúce vidieť ako konzervatívci obviňujú nás socialistov z toho, že chceme zvýšiť sociálne výdavky, keď ich hlavným argumentom pre odmietnutie plánov na obnovu je, že Európa má povestné automatické stabilizátory. Čo to je, ak nie príspevky v nezamestnanosti, ktoré sme dôrazne obraňovali?

Na adresu G20 mám jednu hlavnú výčitku: prijala Barrosovu metódu, ktorá spočíva v tom, že sa dajú dokopy existujúce plány a predpokladá sa, že vznikne plán obnovy. Toto nie je plán obnovy. Okrem toho, ak sa pozrieme na včerajšie údaje z OECD, dnešné údaje z MMF a zajtrajšie z Komisie, ako si niekto môže myslieť, že Európa s tým môže byť spokojná?

Potrebujeme skutočnú európsku obnovu a jediný spôsob, ktorý na to máme, pán komisár, je financovanie prostredníctvom európskej pôžičky. Je čas, aby ste sa pustili do práce, hoci Európsky parlament vás už pri tejto úlohe nepodporí.

Na záver chcem poznamenať, že skupina G20 mala vykonať úlohu po správe, ktorú dostala od generálneho riaditeľa MMF Dominiqua Straussa-Kahna v predvečer svojej práce: „Obnova systému nebude možná, pokiaľ sa nevyrieši otázka toxických aktív.“ Je očividné, že z tohto hľadiska bola skupina G20 nekompetentná. Stále máme všetko pred sebou.

Dve poznámky: závery G20 odhadujú prínos rozvojového programu z Dauhy na 1 50 miliárd USD. Odkiaľ je tento údaj? Ako sa dá zdôvodniť? Žiadame vás o vysvetlenie, pán komisár.

Na záver, čo sa týka dozoru, ak chce Európa vykročiť správnym smerom, musí bezodkladne uskutočniť návrhy de Larosièrovej skupiny.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, skupina G20 vyslala cenné posolstvo: prosperita je nedeliteľná a jediná trvalo udržateľná obnova je spoločná a všeobecne prístupná obnova.

Teraz ju musíme zrealizovať. Musíme pokračovať týmto smerom. Skupina G20 opäť potvrdila spoločné priority, súhlasila s poskytnutím prostriedkov Medzinárodnému menovému fondu, rozvojovým bankám a na podporu obchodu. Uskutočnila reformy globálneho finančného riadenia, zaviedla ambiciózne plány v súvislosti s reguláciou a dozorom a urobila pokrok v boji proti daňovým rajom.

Bez G20 by situácia bola zúfalá a choroba svetového hospodárstva by sa zmenila na chronickú.

Avšak najdôležitejšia vec, ktorú si treba uvedomiť, je, že iniciatíva G20 nie je udalosť, ale skôr proces. Európska únia je najdôležitejšou, najintegrovanejšou a najvyvázenejšou hospodárskou oblasťou na svete, a preto musí mať vedúce postavenie, keďže má obrovský potenciál a môže obohatiť celosvetový program, ak si uvedomíme, že nie sme len uprostred cyklickej krízy, ale v skutočnosti čelíme kríze s hlbšími koreňmi, ktorá si vyžaduje politickú iniciatívu Európskej únie.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Jedným z opatrení uvedených v stanovisku, ktoré vydal Medzinárodný menový fond, o možnostiach pre krajiny EÚ v Strednej a Východnej Európe ako sa rýchlejšie dostať z krízy, je zavedenie eura. Toto je návrh pre krajiny, ktoré majú menové rady. V Litve sa zaviedol pevný kurz národnej meny litas voči euru na štyri roky, čo je dvakrát dlhšie ako požaduje režim menovej rady. Mali by sme aj skrátiť obdobie režimu výmenného kurzu na jeden rok pre ostatné krajiny, ktoré nie sú členmi eurozóny. Hospodársky pokles v EÚ a na celom svete si vyžaduje neobvyklé, rýchle a tvorivé rozhodnutia a kompromisy o to viac, že počas desaťročnej existencie eura ani jedna z krajín eurozóny nespĺnila všetky kritéria a požiadavky eurozóny, maastrihtské kritériá.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Rád by som využil túto príležitosť a odsúdil istú pokrytekosť v súvislosti so samitom G20. Tento samit bol ohlásený ako historická dohoda, ako niečo neuveriteľné, ako krok vpred, napríklad v boji proti daňovým podvodom a daňovým rajom. Bol vytvorený aj čierny, sivý a biely zoznam.

Ale pokrytectvo Európskej únie spočíva v skutočnosti, že, napríklad, sotva týždeň a pol pred samitom G20 sme uzavreli dohodu o hospodárskom partnerstve s krajinami Karibiku. Osem zo štrnástich krajín je daňovými rajmi a napriek tomu sme podpísali dohodu o voľnom obchode s týmito krajinami, dôsledkom čoho bude voľný obchod a liberalizácia finančných služieb, dôsledkom čoho bude, že toxické úvery a čierne peniaze budú môcť voľne prúdiť z týchto daňových rajov do Európskej únie.

Preto by som chcel využiť túto príležitosť a poukázať na pokrytekosť samitu G20, ktorý bol dobrou šou pre médiá a ktorý tvrdí, že zruší daňové raje a v praxi uskutočňuje politiku, ktorá je diametrálne odlišná od týchto tvrdení. To je všetko, čo som chcel povedať.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážené poslankyne, vážení poslanci, veľmi ďakujem za túto diskusiu. Chcel by som jednoznačne povedať, že súhlasím s pánom poslancom Daulom, ktorý označil za kľúčový prvok obranu proti protekcionizmu. Protekcionizmus by bol akousi pomyselnou rakovinou, ktorá by definitívne zničila naše hospodárstvo, obrátila by sa proti občanom Európskej únie a viedla by iba k prehĺbeniu hospodárskej krízy a k ďalšiemu prepadu životnej úrovne. Veľmi súhlasím aj s tým, že pán poslanec Daul žiadal transparentné hospodárstvo, ktoré dopĺňa účinná a, musím povedať, rozumná miera regulácie a, samozrejme, posilnenie globálnych finančných inštitúcií.

Pán poslanec Rasmussen a pani poslankyňa Starkevičiūtėová hovorili o nalievaní peňazí do hospodárstva. Musím zdôrazniť, že my nenalievame peniaze do hospodárstva preto, aby sme pomohli finančným inštitúciám. Ak to robíme, robíme to preto, aby sme pomohli zamestnanosti, aby sme pomohli konkrétnym ľuďom, aby sme im pomohli udržať pracovné miesta, pretože sa asi všetci zhodneme v tom, že najdôstojnejší spôsob, akým si občania Európskej únie môžu zabezpečiť obživu, je práca. Súčasne ale pri týchto krokoch, t. j. pri finančných stimuloch do ekonomiky, nesmieme myslieť iba sami na seba, ale aj na svoje deti a vnukov, inými slovami, tento krok nesmie viesť k nejakému dramatickému, dlhodobému ohrozeniu stability verejných financií. Naše úsilie sa musí koncentrovať na ochranu zamestnanosti, preto v spolupráci s Európskou komisiou predsedníctvo usporiada samit o zamestnanosti, ktorý bude mať ako prioritu predovšetkým opatrenia v oblasti zamestnanosti.

Dovolím si nesúhlasiť s pani poslankyňou Lucasovou. Absolútne nesúhlasím s tým, že samit G20 bol stratená príležitosť, ale musím tiež vyzvať nás všetkých k politickému realizmu. Súčasné hospodárstvo je choré, potrebuje liečiť, potrebuje prvú pomoc, potrebuje dlhodobú starostlivosť, potrebuje určitú mieru rekonvalescencie. Nemôžeme počítať s tým, že v priebehu troch alebo štyroch mesiacov sa okamžite dostavia kladné výsledky. Aj problémy, do ktorých sa v súčasnej dobe dostalo svetové, teda aj európske hospodárstvo, majú predsa hlbšie korene, mali dlhobehší charakter, a aj liečenie bude mať dlhobehší charakter a je pri ňom potrebná trpezlivosť. Som presvedčený, že z tohto pohľadu samit G20 predstavoval pozitívny krok.

Pán poslanec Wurtz kritizoval povrchnosť dohôd o finančnom trhu. Súhlasím, že Európska únia v mnohých ohľadoch musí ísť hlbšie, a som presvedčený, že sa to aj deje. Nesmieme spomínať iba kroky, ktoré urobili hlavy štátov a vlád, ale aj kroky, ktoré robia ministri financií a ktoré sú veľmi často zhrnuté v prílohách jednotlivých dokumentov. Chcel by som aj zdôrazniť, že už tento týždeň rokovala Európska finančná komisia o ďalších konkrétnych opatreniach. Ale opäť by som chcel vyzvať k realizmu. Za tri alebo štyri mesiace nemožno očakávať objavenie zázračného lieku. Svetové hospodárstvo má problémy a jeho liečenie bude veľmi dlhodobé. Je nevyhnutné zdôrazniť, že aj v rámci Európskej únie musíme postupovať koordinovane. Nikto z nás nie je izolovaný ostrov, iba koordinovaný postup umožní úspešne zvládnuť dôsledky celosvetovej hospodárskej krízy.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, rád by som sa vám poďakoval za veľmi serióznou a konštruktívnu rozpravu. Samozrejme o tom budem informovať Komisiu, pána predsedu Barrosa a svojho kolegu pána komisára Joaquína Almunia.

Mám dve alebo tri pripomienky, najprv k Plánu hospodárskej obnovy Európy. Podobne ako pán Poul Nyrup Rasmussen, aj ja som si, samozrejme, pozorne preštudoval najnovší hospodársky výhľad MMF, ktorý je skutočne veľmi pochmúrny. Zároveň je potrebné všimnúť si, že sme už urobili veľmi podstatné a významné rozhodnutia s cieľom stimulovať európske a svetové hospodárstvo. Toto už, skrátka a dobre, pomohlo zastaviť finančný kolaps. Ale, samozrejme, je férové povedať, že určitý čas budú stále prichádzať zlé správy o reálnom hospodárstve, najmä pokiaľ ide o zvyšujúcu sa nezamestnanosť. Preto musíme byť veľmi pozorní a ostražití. Musíme sústavne hodnotiť, ako funguje balík na obnovu hospodárstva, finančné stimuly a finančné

reformy a aké výsledky prinášajú. Ak to bude potrebné, budeme musieť v nasledujúcich mesiacoch robiť viac a lepšie.

Pripravujeme sa na reformu finančného trhu, aby som odpovedal viacerým kolegom. Komisia má budúci týždeň na programe napríklad hlavný balík právnych predpisov v súvislosti s finančnými trhmi, najmä s odmeňovaním riadiacich pracovníkov a s odporúčaním pre princípy odmeňovania v odvetví finančných služieb. Toto je veľmi dôležitá súčasť reforiem finančných trhov.

Na záver, hoci reforma finančnej regulácie v Európe a na celom svete je naozaj potrebná, aby sa napravili systémové chyby finančného kapitalizmu, v istom bode bude dôležité, aby sme s vaničkou nevyliali aj dieťa, čo sa týka samotného trhového hospodárstva. Inými slovami, musíme zachovať jednotný trh, ktorý bol hlavnou hnacou silou blahobytu v Európe, a musíme vypracovať novú dohodu o svetovom obchode v súvislosti so Svetovou obchodnou organizáciou. Ako povedal pán poslanec Daul, potrebujeme viac, nie menej obchodu. Toto je mimoriadne dôležité pre rozvojové krajiny, ktoré veľmi tvrdo zasiahla súčasná recesia a spomalenie svetového obchodu.

Ako nástupca pána komisára Louisa Michela na budúci mesiac sa na tom budem tiež podieľať, pretože to patrí k mojim zodpovednostiam. Rozvojové krajiny sú skutočne medzi tými krajinami, ktoré najviac trpia v dôsledku tejto hospodárskej recesie. Preto by sme nemali zlyhať pri urýchlennom dosiahnutí ambiciózneho záveru rozvojového programu z Dauhy. V súčasnej hospodárskej situácii sa hodnota jeho dosiahnutia výrazne zvýšila. Rozvojový program z Dauhy oživí svetové hospodárstvo a zabráni posilňovaniu protekcionizmu. Preto by sa všetky krajiny skupiny G20 mali prestať hrať na svojom domácom politickom piesočku a dokázať skutočné odhodlanie dosiahnuť pokrok bezodkladne, čo sa týka rozvojového programu z Dauhy. Domnievam sa, že je dôležité všimnúť si z hľadiska rozvoja, že vrcholní predstavitelia skupiny G20 súhlasili aj s obchodným finančným balíkom v hodnote 250 miliárd USD na dva roky s cieľom podporiť globálne obchodné toky, ku ktorému Európa výrazne prispeje.

Predsedajúci. – Rád by som zdôraznil, že v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal šesť návrhov uznesení⁽¹⁾, ktoré predložilo šesť hlavných skupín Parlamentu na konci tejto rozpravy.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v piatok 24. apríla 2009.

14. Podpora organizácie Special Olympics v Európskej únii (písomné vyhlásenie): pozri zápisnicu

15. Situácia v Moldavsku (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Rady a Komisie k situácii v Moldavskej republike, domnievam sa však, že pán Watson chce najprv Parlament upozorniť na prítomnosť popredných moldavských verejných činiteľov v rokovacej sále.

Graham Watson (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, rád by som kolegov poslancov upozornil na to, že dnes sú na galérii prítomní vodcovia troch opozičných strán zastúpených v moldavskom parlamente, ktorí budú sledovať túto rozpravu: Dorin Chirtoacă, primátor mesta Kišiňov a podpredseda Liberálnej strany Moldavska, Vladimir Filat, predseda Liberálnodemokratickej strany, a Serafim Urechean, predseda Aliancie Naše Moldavsko.

(potlesk)

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, Rada a Parlament s veľkým znepokojením sledujú udalosti, ktoré sa v Moldavsku odvíjajú v spojení s parlamentnými voľbami, ktoré sa uskutočnili 5. apríla. V našom bezprostrednom susedstve vznikla významná politická kríza, ktorá predstavuje vážnu výzvu pre politiku EÚ týkajúcu sa Moldavska a všeobecne celého tohto regiónu. Táto skutočnosť je osobitne znepokojujúca, keďže EÚ sa v súčasnosti pripravuje na otvorenie Východného partnerstva. V záujme nás všetkých je potrebné zabezpečiť, aby situácia v Moldavsku realizáciu Východného

(1) Pozri zápisnicu.

partnerstva neohrozila. Musíme jasne rozlišovať medzi vyhláseniami prezidenta Voronina a činmi politických predstaviteľov na jednej strane a záujmami moldavských občanov na strane druhej.

Okamžite po vypuknutí násilných protestov, ku ktorým prišlo v Kišiňove 7. apríla, vyslala EÚ do Moldavska svojho osobitného predstaviteľa pána Kálmána Mizseiho. Pán Mizsei sa odvtedy usiluje o začatie politických rozhovorov medzi jednotlivými moldavskými stranami. Strany, ktoré získali kreslá v novom parlamente, sa musia dohodnúť na realistickom riešení, ktoré bude rešpektovať demokratické zásady. Osobitný predstaviteľ je počas krízy v úzkom kontakte s predsedníctvom a s vysokým predstaviteľom Javierom Solanom.

Možno viete, že Kišiňov včera navštívil aj predseda českej vlády pán Mirek Topolánek. Moldavské orgány a opozíciu dôrazne vyzval na začatie politického dialógu. Stretol sa s prezidentom Voroninom, predsedníčkou vlády pani Greceanovou a s predstaviteľmi opozície. Hlavný odkaz, ktorý predsedníctvo prednieslo, bol plne v súlade s dlhodobým pôsobením pána Kálmána Mizseiho. Je potrebné posilniť občianske práva v moldavskej spoločnosti, vláda musí umožniť riadne fungovanie občianskej spoločnosti a musí zaručiť slobodu slova a ďalšie základné ľudské práva. Ďalej je nevyhnutné umožniť moldavskej opozícii prístup k hlavným médiám, aby mohla vyjadrovať svoje názory a podieľať sa na politickej súťaži za rovnakých podmienok. Na druhej strane je potrebné, aby predstavitelia opozície konštruktívne spolupracovali s vládnuou stranou a rešpektovali výsledky volieb. Premiér Topolánek ako predseda Európskej rady všetkým predstaviteľom zdôraznil, že rozhodujúce je mať vždy na zreteli európsku perspektívu. Moldavsko sa nesmie odchyliť od cesty demokracie. Zapojenie sa do projektu Východného partnerstva by malo Moldavsko na tejto ceste posilniť.

Rád by som pripomenul, že oficiálnym výsledkom volieb, ktorý bol vyhlásený 8. apríla, bolo víťazstvo Moldavskej komunistckej strany, ktorá získala takmer 50 % hlasov. Zvyšné hlasy sa rozdelili medzi tri opozičné strany. Na základe toho by komunisti získali 60 zo 101 kresiel v novom parlamente. Medzinárodná misia pre pozorovanie volieb vyslovila v predbežnom hodnotení záver, že voľby sú platné, ale poukázala na viaceré problémy, ktoré sa vyskytli počas kampane.

Opozícia a viaceré mimovládne organizácie však vyhlásili, že voľby boli poznačené podvodmi. Ústredná volebná komisia minulý týždeň prepočítala hlasy a dospela k záveru, že vládnuca Komunistická strana naozaj získala 60 zo 101 kresiel v parlamente, čím potvrdila výsledky prvého sčítania. Podľa opozície hlavný problém nespočíva v sčítaní hlasov, ale v zoznamoch voličov, ktoré údajne obsahovali niekoľko stotisíc „mŕtvych duší“, čiže neexistujúcich osôb. Opozícia preveruje zoznamy voličov, aby tieto tvrdenia podložila dôkazmi. Podľa hovorca komisie neboli počas prepočítavania zistené žiadne známky podvodu. Opozícia poukázala aj na rozsiahle zneužívanie administratívnych zdrojov vládnuou stranou počas volebnej kampane. Moldavské orgány v tomto smere kritizovali aj medzinárodní pozorovatelia volieb. EÚ na tento problém moldavské orgány pred voľbami viackrát upozornila. Poukazovalo sa najmä na nedostatočnú slobodu tlače a na prenasledovanie opozície represívnymi orgánmi.

Po protestoch sa prudko zvýšil tlak na nezávislé médiá. Novinári boli zatýkaní a prenasledovaní. Niektorí zahraniční novinári boli vyhostení, alebo im bol odopretý vstup do krajiny. Existuje aj ďalší veľmi vážny dôvod na znepokojenie. Moldavské orgány sa počas krízy dopustili závažného porušovania ľudských práv. Podľa správ bolo po násilných protestoch, ku ktorým prišlo 7. apríla, zatknutých takmer 250 ľudí. Mnohých z nich, najmä mladých ľudí, polícia zbila, boli vystavení neľudskému zaobchádzaniu a mučeniu, bol im odopretý prístup k právnej pomoci a nebolo im dovolené informovať rodiny. Traja mladí demonštranti zomreli.

Moldavským orgánom sme dali veľmi jasne najavo, že takéto porušovanie ľudských práv a slobody médií je pre EÚ neprijateľné. Násilie, ku ktorému došlo v Kišiňove, nie je dôvodom na kruté opatrenia zo strany štátnych orgánov. Moldavsko prijalo európske normy a hodnoty v rámci takých opatrení, ako je akčný plán EÚ – Moldavsko. EÚ naliehavo vyzýva moldavské orgány, aby podporovali zásady ľudských práv a základných slobôd.

Moldavský prezident Vladimir Voronin vykonal 15. apríla krok správnym smerom, keď vyhlásil amnestiu pre všetky osoby, ktoré boli zatknuté počas protestov, okrem osôb s predchádzajúcim trestným záznamom. Vyzval tiež na transparentné a riadne vyšetrenie týchto udalostí. Toto vyšetrenie sa musí uskutočniť v spolupráci s príslušnými európskymi a medzinárodnými inštitúciami. EÚ, ako aj Rada Európy, OBSE a OSN pozorne sledujú situáciu ľudských práv priamo na mieste. Tieto úkony je dôležité koordinovať. Aby sa vyšetrenie v Moldavsku mohlo považovať za spoľahlivé a spravodlivé, musí zahŕňať medzinárodnú účasť. Ostrý konflikt a nedôvera, ktoré v moldavskej spoločnosti prevládajú v posledných týždňoch, možno prekonať len prostredníctvom transparentného procesu.

Pre túto krízu treba nájsť politické riešenie. Moldavsko čelí veľmi vážnym hospodárskym problémom, ktoré vyplývajú zo svetovej finančnej krízy. Pokračujúce politické rozbroje by krajine znemožnili riešenie týchto hospodárskych problémov. Naliehavou potrebou je funkčná vláda. Potrebná bude aj vonkajšia pomoc vrátane výraznej účasti Medzinárodného menového fondu. V tejto etape je veľmi dôležité hľadiť do budúcnosti za bezprostredné dôsledky súčasnej krízy a zväziť, aká má byť naša politika voči Moldavsku. Kríza jasne poukázala na potrebu súdržných a ambiciózných opatrení na posilnenie demokratických noriem a inštitúcií v Moldavsku. Od EÚ sa bude vyžadovať väčšia pomoc zameraná na budovanie inštitúcií prostredníctvom reformy polície a súdnictva a na zaručenie slobody a plurality médií. Dohoda moldavských politických strán o prekonaní súčasnej krízy by mala zahŕňať záväzok týkajúci sa dôkladnej reformy v uvedených oblastiach.

Dámy a páni, na záver by som chcel zdôrazniť, že Moldavsko bolo po dlhé roky jednou z najvyspelejších krajín východnej Európy vzhľadom na odhodlanie podporovať demokratické normy a ochotu priblížiť sa k EÚ. Je v našom záujme, aby sme Moldavsku pomohli prekonať súčasnú krízu a ďalej pokračovať na tejto ceste. Východné partnerstvo poskytne nový a ambiciózný rámec pre rozšírenie pomoci EÚ zameranej na politické a hospodárske reformy v Moldavsku a ďalších krajinách tohto regiónu. Je v záujme nás všetkých, aby sme zabezpečili posilnenie demokracie v Moldavsku a ďalšie približovanie sa Moldavska k Európskej únii.

PRESEDÁ: PANI ROTHE

podpredsedníčka

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi, aby som vzhľadom na oznam pána Watsona najprv vrelo privítal našich hostí z Moldavska.

Situácia v Moldavskej republike naozaj vyvoláva veľké obavy. Tamojší vývoj pozorne sledujeme a hľadáme cesty na podporu dialógu a zmierenia politických síl v krajine.

Pokiaľ ide o uskutočnenie nedávnych volieb, moja kolegyňa Benita Ferrerová-Waldnerová privítala predbežné hodnotenie medzinárodnej misie pre pozorovanie volieb pod vedením OBSE. Misia dospela k záveru, že voľby sa uskutočnili v pluralitnom prostredí, že voliči mali na výber z rôznorodnej politickej ponuky a že sa dodržalo množstvo medzinárodných noriem pre demokratické voľby.

Boli však zistené závažné nedostatky, ktoré vzbudzujú vážne obavy a na ktoré Komisia upozorňovala v dostatočnom predstihu pred voľbami. Sú to nenáležité zásahy verejnej správy, nedostatočné dodržiavanie slobody slova, nedostatočný prístup všetkých strán k médiám a všeobecný nedostatok dôvery verejnosti v demokratický a volebný proces. Tieto nedostatky treba naliehavo riešiť, a to ešte viac po udalostiach zo 7. apríla.

Omnoho znepokojujúcejšie sú správy o rozsiahlom porušovaní ľudských práv v dôsledku demonstrácií po dni konania volieb. Po rozbrojoch, ktoré nastali po demonstráciách zo 7. apríla, Komisia rozhodne odsúdila neprimerané použitie sily a vyzvala všetkých, ktorých sa to týka, aby prestali používať štvavý slovník a násilie.

Túto záležitosť naďalej pozorne sledujeme. Dodržiavanie ľudských práv zostáva rozhodujúcou podmienkou pre ďalší rozvoj našich vzťahov s Moldavskom. Obvinenia zo závažného porušovania ľudských práv bezpečnostnými silami sa musia dôkladne a rýchlo vyšetriť. Keď sa tieto obvinenia ukážu ako odôvodnené, orgány musia konať a zabezpečiť, aby boli osoby zodpovedné za tieto skutky naozaj odovzdané do rúk spravodlivosti.

Vítaný je súhlas prezidenta Voronina navštíviť komisára Rady Európy pre ľudské práva pána Thomasa Hammarberga, ako aj spolupráca s osobitným zástupcom EÚ v týchto otázkach. Pozitívny je tiež záujem Moldavska o možnosť vyslania vyšetrovacej misie EÚ.

Hoci tieto misie nemôžu nahradiť zodpovednosť štátu za vyšetrovanie a trestné stíhanie porušovania ľudských práv, mali by pomôcť osvetliť posledné voľby a ich následky. Mali by tiež do istej miery napomôcť politický dialóg s cieľom obnoviť dôveru verejnosti.

Situácia v Moldavsku je dnes veľmi krehká. Krajina neustále vyjadruje túžbu prehľbiť svoj vzťah s Európskou úniou. Súčasná kríza je skúškou odhodlania Moldavska v tomto smere.

Vítame skutočnosť, že Rumunsko sa zdržalo odvetných krokov po opätovnom zavedení vízových požiadaviek pre jeho občanov a po vyhlásení jeho veľvyslanca za nežiaducu osobu. Mali by sme všetkých partnerov

podporovať v tom, aby postupovali s najvyššou opatrnosťou a aby mali vždy na zreteli najdôležitejší cieľ, ktorým je stabilizácia krajiny.

Súčasná situácia vyvoláva vážne znepokojenie, nemali by sme však strácať zmysel pre širší obraz. Kľúčom k budúcej stabilite a prosperite Moldavska je prehĺbenie jeho vzťahu s Európskou úniou. Tesne pred otvorením Východného partnerstva musíme dokázať, že sme skutočne pripravení pomôcť Moldavsku pri prekonávaní súčasných ťažkostí, najmä prostredníctvom znižovania napätia, presadzovania dialógu a posilňovania našich vzájomných väzieb.

Moldavská republika je náš sused. Za posledných 15 rokov sme s občanmi Moldavska úzko spolupracovali v atmosfére dôvery. Plne si uvedomujeme európske snahy Moldavska. Je rozhodujúce, aby sme dnes zostali v spojení s moldavským ľudom a aby sme spoločne pracovali nielen na prekonávaní problémov, ktoré vznikli vo volebnom období, ale aj problémov, ktoré vznikajú ako dôsledok celosvetového finančného a hospodárskeho poklesu. Inými slovami, na Moldavsku a jeho občanoch nám záleží.

Marian-Jean Marinescu, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) Moldavská republika má medzinárodné povinnosti a záväzky, ktoré znamenajú, že prijala zodpovednosť za dodržiavanie demokracie, právneho štátu a ľudských práv. Nedávne udalosti sú však obrazom vážneho porušovania všetkých týchto záväzkov. Svojevoľné zatýkanie, únosy, zmiznutia osôb, zjavné porušovanie práv zatknutých, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, terorizovanie občanov a vyhrážanie sa so zbraňou v ruke sú poľutovaniahodné skutky, ktoré ohrozujú budúcnosť tejto krajiny v EÚ.

Kampaň proti predstaviteľom médií a opozičných strán spolu so zatýkaním a vyhodením novinárov sú závažné, odsúdeniahodné činy. Odsudzujem túto kampaň plnú obťažovania, vážne porušovanie ľudských práv a nezákonné konanie vlády Moldavskej republiky.

Pomoc EÚ naplánovaná na roky 2007 – 2010, ktorej cieľom je podporiť rozvoj demokracie a dobrej správy vecí verejných v Moldavsku, dosahuje viac ako 50 miliónov EUR. Dúfam, že tieto peniaze sa nepoužili na výškolenie polície v používaní násillia proti obyvateľstvu. Chcel by som Komisiu požiadať, aby Európskemu parlamentu predložila správu o využití všetkých finančných prostriedkov EÚ v Moldavskej republike.

Rumunsko uskutočňuje a bude naďalej uskutočňovať aktívnu politiku zameranú na podporu integrácie Moldavskej republiky do európskych štruktúr. Dôvodom nie sú len historické väzby, ktoré máme s občanmi tohto štátu, ale najmä pevné presvedčenie, že osud Moldavskej republiky spočíva v Európe a že je to osud moderného, demokratického štátu založeného na dodržiavaní ľudských práv a základných slobôd. Obvinenia, ktoré moldavské orgány vzniesli proti rumunskému štátu, sú nezmyselné. Zavedenie víz pre rumunských občanov je takisto neodôvodnené a neprijateľné. Hlava štátu sa mení, ale občania zostávajú.

Som presvedčený, že je v záujme Európskej únie, aby Moldavská republika nasledovala európsku cestu, ktorá je v súlade so snahou jej občanov žiť v stabilnom, bezpečnom demokratickom štáte. Východné partnerstvo je v tejto súvislosti účinným nástrojom a príležitosťou pre európske úsilie občanov Moldavskej republiky.

Marianne Mikko, v mene skupiny PSE. – (ET) Dámy a páni, Moldavsko som vždy výrazne podporovala, súčasná kríza ma však veľmi znepokojuje. Hoci je Moldavsko malou krajinou, ktorá závisí od zahraničnej pomoci, nemôžeme zatvárať oči pred porušovaním zásad právneho štátu.

Vzťahy medzi Európskou úniou a Moldavskom sú pre nás naďalej veľmi dôležité, nikto by však nemal očakávať, že Európska únia pozostáva z modrookých naiviek, ktoré uveria všetkému, čo nám moldavské orgány predložia ako pravdu. Nadchádzajúca *ad hoc* misia Európskeho parlamentu do Moldavska je veľmi dôležitá. Žiadna téma nebude tabu. Radi by sme vedeli, ako sa polícia správala k demonštrantom v povolebnom období. Pre Európsku úniu a tiež pre jej priamo volených zástupcov je nanajvýš dôležité dodržiavanie ľudských práv nielen slovom, ale aj činom. Moldavská republika, žiaľ, na včerajšej schôdzi Výboru pre zahraničné veci a moldavskej delegácie naznačila, že Európa musí byť v Kišiňove pripravená na monológy. To nemôžeme akceptovať, pretože európska integrácia znamená otvorený dialóg. Partneri diskutujú o všetkom. Verím vo Východné partnerstvo aj v možnosť demokracie v Moldavskej republike. Pomôžeme preto Moldavsku.

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, moldavský štát znovu vyvoláva smutné spomienky na nešťastnú minulosť Európy: komunistická vláda vyhlasujúca víťazstvo za vlastných podmienok, zbití a zabití demonštranti, obvinenie susedov z organizovania nepokojov. Ak existujú skutočné dôkazy, že rumunská tajná služba podnecovala násillie, malo by ich preveriť medzinárodné spoločenstvo.

Misia Parlamentu, ktorá sa uskutoční na budúci týždeň, musí hľadať dôkazy týkajúce sa správ o vytlačení 200 000 dodatočných hlasovacích lístkov, o obvineniach, že v deň volieb sa 400 000 voličov zaregistrovalo s nedostatočným dokladom totožnosti a o tvrdeniach, že voliči v Podnestersku boli hromadne pozbavení volebného práva. Kým sa tieto veci nevyšetria, kým OBSE neuverejní svoje správy, mnohí jednoducho nebudú veriť výsledkom bez ohľadu na to, k akému záveru dospajú moldavské súdy. Môže sa stať, že spontánny optimizmus pani komisárky Ferrerovej-Waldnerovej sa ukáže ako neopodstatnený.

Prezident Voronin by mal tiež odsúdiť väznenie, bitie a nezákonné zabitie mladých ľudí, ktorí boli náhodne zadržaní po protestoch. Žiadne ďalšie prekážky pre právnikov a mimovládne organizácie, žiadne ďalšie utajovanie mien a počtov zatknutých. Bol by som rád, keby Komisia potvrdila, či vyhostenie rumunského veľvyslancu z Moldavska a požadovanie víz od cestujúcich, ku ktorému Moldavsko pristúpilo, je porušením dohôd, ktoré má Únia s touto krajinou. Ak áno, aké opatrenia Komisia prijme?

K napätiu prispelo aj vyhlásenie prezidenta Băsesca o pasoch. Musíme preukázať vnímavosť voči dvojstranným vzťahom, zároveň však musíme trvať na dodržiavaní dohôd.

Naši dnešní návštevníci z Moldavska hovoria o krajine, kde sa mnohými spôsobmi popiera sloboda a demokracia, kde internet záhadne zlyháva, televízne kanály miznú z éteru a štátna televízia namiesto správ o násilí v uliciach vysiela brušné tance.

Únia, ktorá na jednej strane musí dbať na globálnu politiku, musí zároveň chápať politiku Moldavska, národa, ktorý túži uplatňovať demokraciu a slobodu voľby, krajiny, ktorá má čulé obchodné styky s krajinami na západ od svojich hraníc, a zeme, ktorá je s členskými štátmi Únie spojená geograficky, historicky a kultúrne. Na budúci mesiac, keď sa naši vedúci činitelia zídu na samite Východného partnerstva, mali by sa uistiť, že budujú partnerstvo založené na demokracii a ľudských právach. Prezident Voronin a jeho súdruhovia sa k tomu musia zaviazat'. Únia to musí žiadať.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Medzinárodné spravodajstvo o nepokojoch v Moldavsku, ku ktorým prišlo začiatkom apríla, a o ich dôsledkoch vyvoláva veľké množstvo otázok; otázok, ktoré európske inštitúcie musia položiť moldavským a rumunským orgánom.

Začnime Kišiňovom. Má odteraz moldavská vláda naozaj v pláne spustiť v prípade núdze strelbu na demonštrantov? Rád by som poslancov odkázal na vyhlásenie predsedu vlády v štátnej televízii. Ako moldavská vláda vysvetľuje radikálny obrat v prístupe orgánov národnej bezpečnosti voči demonštrantom a ďalším oponentom? Išlo o obrat od nepochopiteľnej pasivity voči vandalizmu, podpaľáčstvu a rabovaniu vládnych budov k brutálnemu fyzickému násiliu proti neozbrojeným občanom, ktoré viedlo k trom podozrivým úmrtiam.

A predovšetkým, ako sa Moldavská republika očistí zo zodpovednosti za toto porušovanie najzákladnejších práv? Vážená pani predsedajúca, pri odpovedi na túto poslednú a kľúčovú otázku sa určite musí zohľadniť otvorený list s deviatimi odporúčaniami, ktorý včera českému predsedníctvu predložilo štrnásť moldavských obhajcov občianskej spoločnosti. Dúfam, že európske inštitúcie, pán komisár Rehn a české predsedníctvo budú na tento list prihliadať. Popredné osobnosti moldavskej spoločnosti žiadajú o vysvetlenie. Moldavské orgány sa k tomu musia vyjadriť.

Brusel musí okrem toho prinajmenšom požiadať Bukurešť o vysvetlenie návrhu na hromadné poskytnutie možnosti rumunského občianstva pre moldavských občanov s rumunskými starými rodičmi. Európske konzultácie o ďalekosiahlych dôsledkoch takéhoto radikálneho rozhodnutia sú určite odôvodnené.

Adrian Severin (PSE). – Vážená pani predsedajúca, násilie v Moldavskej republike nebolo revolúciou, ale vzburou, ktorá sa uskutočnila v revolučnej atmosfére rozdelenej spoločnosti. Toto násilie by sa mohlo vnímať aj tak, že bolo vyprovokované a využité ako súčasť stratégie s cieľom prepísať hranice medzi Európskou úniou a Euráziou.

Problém, ktorý musíme riešiť, je preto európskym problémom. Nie je to len vnútorný problém či problém jedného členského štátu. Riešením tohto problému však nesmie byť odveta, ale znásobenie úsilia na privedenie Moldavska na európsku cestu. Riešením nie je ani povzbudzovanie moldavských elít, aby krajinu opustili ako držiteľia cudzích pasov.

V tejto súvislosti musíme posilniť misiu vyslanca Európskej únie pre Moldavsko, a to rozsahom pôsobnosti i zdrojmi, urýchliť rokovania s Moldavskom o zjednodušení vízového režimu a prehĺbiť spoluprácu v oblasti posilnenia verejného poriadku a tiež dodržiavania ľudských práv. Musíme spolupracovať s úradmi, opozíciou

a občianskou spoločnosťou, ale aj s Ruskom, ktorého prítomnosť v tomto regióne je významná. Mali by sme zabrániť tomu, aby sa tieto udalosti použili ako výhovorka pre jednostranné riešenie vo veci Podnesterska.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, niektorí si myslia, že by sme mali mať uznesenie o Moldavsku, iní si zasa myslia, že by sme ho nemali mať. Tí, ktorí toto uznesenie nechcú, sa často odvolávajú na skutočnosť, že OBSE vlastne samotné voľby schválila. Dovoľte mi však povedať, že správa OBSE nebola celkom bez kritiky. Naopak, obsahovala mnoho kritických vyjadrení. Toto uznesenie sa však netýka len volieb, ale aj toho, čo nasledovalo po nich a čo sa v Moldavsku už dobrú chvíľu deje.

Ľudské práva sa musia dodržiavať. Média musia byť slobodné. Zlé zaobchádzanie s pokojnými demonštrantmi nebude nikdy prijateľné. Schválením tohto uznesenia by sme ľuďom v Moldavsku vyslali dôrazný signál a ukázali by sme im, že nie sú sami, že vidíme, čo sa tam deje, a že je to pre nás neprijateľné. Preto vás všetkých naliehavo žiadam, aby ste toto uznesenie podporili.

Victor Boștinaru (PSE). – (RO) Udalosti, ku ktorým prišlo v Moldavskej republike, sa dali dlho očakávať. Keď to hovorím, mám na mysli skutočnosť, že v dialógu EÚ a Moldavskej republiky boli v roku 2008 nastolené najmenej tri významné otázky: a) slobodný prístup opozície k verejnoprávnym médiám, ktorý Voroninov režim systematicky odmieta a inštitucionalizuje; b) nesplnenie požiadavky Benátskej komisie, aby sa nemenil zákon o parlamentných voľbách, ktorú režim v Kišineve a jeho prisluhovači kategoricky odmietli; c) zapojenie opozície do dôležitých rozhodnutí o politike krajiny, najmä o politike európskej integrácie, ktoré bolo ďalším kategoricky odmietnutým opatrením.

To, že naši partneri v Kišineve tieto tri hlavné témy ignorujú alebo systematicky odmietajú, nám vlastne naznačuje, že keď prišlo na záležitosti, ktoré majú pre budúcnosť tejto krajiny zásadný význam, Moldavsko Európsku úniu kategoricky odmietlo. Udalosti, ktoré nastali v deň volieb, boli len predvídateľným koncom príbehu, za ktorý zrejme nesú určitý diel viny aj Európska únia a Európsky parlament.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v súvislosti s Moldavskou republikou máme tri druhy problémov, pričom všetky sú vážne, na základe ktorých môžeme vypracovať tri druhy opatrení. Prvý z nich sa týka ľudských práv. Sú tu stovky mladých ľudí, ktorí boli zadržaní, ba niekedy dokonca mučení. Ďalší druh problémov sa týka slobody tlače. Sú tu novinári, ktorí boli zavražďovaní a unesení priamo z ulice za denného svetla. Posledný druh problémov sa týka spôsobu uskutočnenia volieb. Je tu obrovský objem konkrétnych údajov, ktoré naznačujú, že voľby boli zmanipulované. Aj my budeme musieť byť rovnako konkrétni, keď sa budeme o tomto poslednom hľadisku rozhodovať. Opozičné strany tvrdia, že manipulácia volieb pozmenila výsledok o 10 až 15 %. Občania Moldavskej republiky stále hľadajú na naše rozhodnutia, naše reakcie, s veľkou nádejou. Je to pre nich jediná cesta z tejto tragickej situácie, ktorá v Európe takmer nemá obdobu a ktorú museli prežiť.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, v Kišineve dnes máte právo byť ticho, máte právo robiť, čo vám prikážu, a máte právo platiť dane elite, ktoré sa nezodpovedá nikomu, ako aj právo emigrovať, prispôbiť sa a v prípade potreby nenávidieť na povel. Nemáte právo na slobodu slova, združovania, verejnej diskusie a dokonca ani právo sám sa rozhodnúť o vlastnej identite. Pán komisár, toto sú teda podmienky stabilizácie Moldavskej republiky, neposkytujú však žiadne dôvody na optimizmus.

Keďže sa Moldavsko vydalo touto cestou, jediný osud, aký ho čaká, je v najlepšom prípade osud Bieloruska. Komunistickej strane sa dlho pred voľbami podarilo získať a upevniť si absolútnu kontrolu nad všetkými mediálnymi kanálmi. Tieto opatrenia pozbavili demokratický proces obsahu a prinútili štvrtinu obyvateľov krajiny k emigrácii. Na tomto pozadí sa voľby nemohli uskutočniť bez zrnka pochybnosti. Útlak, ktorého sa dopúšťa Kišinov, sa teraz stáva prostriedkom komunikácie úradov s obyvateľstvom.

EÚ si preto odteraz nemôže dovoliť zaujať voči režimu v Kišineve zhovievavý, nejednoznačný postoj. Naše mlčanie či nejednoznačné vyjadrenia budú odteraz znamenať náš súhlas a našu spoluúčasť na pohrdaní základnými slobodami a demokratickým právnym systémom, ako aj na aktoch násillia a útlatku. A napokon, kríza v Kišineve ukazuje, že musíme zlepšiť postupy, ktoré používame na pozorovanie a sledovanie volieb a premyslieť úlohu nášho tamojšieho stáleho zástupcu.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, Moldavsko je jednou z najchudobnejších krajín v Európe, s krehkou demokraciou na čele s prezidentom Voroninom, ktorý je zarytým homo sovieticus, stále sa hrdó nazýva komunistom a má, žiaľ, nejednoznačný vzťah k EÚ, a to dokonca aj pokiaľ ide o Východné partnerstvo.

Udržiava si však popularitu, najmä vo vidieckych oblastiach a medzi staršou generáciou, ktorá v týchto časoch hospodárskej neistoty trpí nostalgiou za zabezpečením v ZSSR.

Trojka OBSE, ktorá zahŕňala aj delegáciu Európskeho parlamentu, v zásade potvrdila jeho víťazstvo, túto skutočnosť preto jednoducho musíme akceptovať, musíme však dôrazne protestovať voči represívnym zásahom proti opozičným demonštrantom, ktorí obvinili vládu z monopolizácie médií počas kampane, z použitia zastaraných a nespolahlivých zoznamov voličov vrátane mnohých osôb, ktoré majú byť mŕtve, a z odopretia volebného práva rozsiahlej diaspóre v zahraničí, ktorá nemohla hlasovať.

Okamžite sa musíme zamerať na porušovanie ľudských práv, ktoré musí dôkladne vyšetriť misia Európskej únie, ak Moldavsko aj naďalej chce našu podporu vo svojom euroatlantickom úsilí.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, som veľmi vďačný za dnešnú rozpravu, ktorá dokazuje, že Európa s 27 členskými štátmi a 500 miliónmi občanov má rozhodne vplyv aj za svojimi hranicami. Mnohí občania v Moldavsku zistili, aké dôležité je mať delbu moci, rozvíjať základné demokratické porozumenie a bojovať zaň.

Nie je samozrejmé, že ľudia dnes bránia demokraciu a že môžu verejne vyjadriť svoje presvedčenie a nie sú za to zatknutí alebo vystavení represáliám. Domnievam sa preto, a rád by som v tejto súvislosti plne podporil pána komisára, že my v Európe by sme teraz mali využiť všetko, čo máme k dispozícii, na boj za slobodu jednotlivca, za slobodu tlače a za fungujúcu demokraciu.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, situácia v Moldavsku je stále krehká a EÚ musí pokračovať vo svojom intenzívnom úsilí priviesť príslušné strany k rokovaciemu stolu. Musí s nimi tiež spolupracovať na nájdení spoločného riešenia, ktoré bude komplexné, vyvážené a realistické a ktoré prispeje k posilneniu demokratického procesu a demokratických inštitúcií v Moldavsku. Úplne súhlasím s pánom Grahamom Watsonom, že pán Voronin sa musí prihlásiť k demokratickým zásadám a že musí odsúdiť mučenie a násilie spáchané na demonštrantoch. Myslím si, že každý by mal odsúdiť aj zatýkanie novinárov a rozsiahle porušovanie slobody slova. V tejto súvislosti je tiež dôležité, aby sme plne podporili činnosť osobitného predstaviteľa EÚ v Moldavsku.

Niet pochyb, že EÚ a Rada sú veľmi znepokojené porušením ľudských práv, ku ktorému došlo v Moldavsku počas krízy. Naliehavo žiadame moldavské orgány, aby sa zúčastnili na transparentnom procese a plne spolupracovali s príslušnými európskymi a medzinárodnými inštitúciami a aby vyšetrili a odsúdili porušovanie ľudských práv. Kríza ukázala, že je potrebné posilniť pomoc EÚ, ktorá sa zameria na ďalšie politické a hospodárske reformy v Moldavsku s cieľom posilniť záväzok Moldavska voči demokratickým normám a hodnotám a ktorá bude v súlade s podporou EÚ vo veci zvrchovanosti a územnej celistvosti Moldavska. EÚ je pripravená spolupracovať a priblížiť Moldavsko k EÚ. Aby sa tak stalo, základom musí byť demokratické Moldavsko, Moldavsko, v ktorom sa dodržiavajú ľudské práva a Moldavsko, v ktorom existuje sloboda slova a fungujú základné demokratické inštitúcie.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v čase určenom na moje vystúpenie by som rád odpovedal na niektoré otázky a pripomienky, ktoré zazneli v dnešnej, podľa mňa veľmi zodpovednej výmene názorov.

Začnem vyjadreniami pána Watsona vo vzťahu k vízám a ľudským právam, najprv však musím reagovať na jeho vyjadrenia týkajúce sa mojej kolegyne Benity Ferrerovej-Waldnerovej, ktorá zodpovedá za naše vzťahy s Moldavskom. Povedali ste, že Benita je spontánna optimistka. Zastanem sa jej a zároveň aj stanoviska Komisie, keď poviem, že stanovisko Komisie je v skutočnosti veľmi realistické a vyvážené. Po druhé, ak chcete byť európskym komisárom, musíte byť profesionálnym optimistom, aspoň keď zodpovedáte za rozširovanie EÚ a za vzťahy s juhovýchodnou Európou.

Pokiaľ ide o otázku víz, naozaj nás ohromilo rozhodnutie Moldavska zaviesť vízové požiadavky pre občanov Rumunska. To je neprijateľné. Skúmame zákonnosť tohto kroku. S moldavskými orgánmi sa touto otázkou sa budeme zaoberať 30. apríla, v predvečer Dňa práce 1. mája v rámci spoločného riadiaceho výboru Komisie a Moldavska, ktorý vznikol podľa dohody o zjednodušení vízového režimu.

Pokiaľ ide celkovo o voľby, ich následky a porušovanie ľudských práv, Komisia dôrazne odsúdila násilie, ktoré vypuklo v uliciach Kišiňova 7. apríla a následné rozsiahle a neprimerané použitie sily policajnými orgánmi a, údajne, súkromnými milíciami. Správy o rozsiahlom porušovaní ľudských práv vo vzťahu k zadržaným a tiež správy o únosoch vzbudzujú vážne znepokojenie.

Realisticky vnímame, že je nanajvýš dôležité, aby sa Moldavsko riadilo svojím európskym úsilím a aby sa dôsledne a nestranne, za účasti všetkých politických síl a v prípade potreby aj s medzinárodnou kontrolou,

vyšetřili obvinenia z porušovania ľudských práv. Osoby podozrivé zo spáchania trestných činov vrátane porušovania ľudských práv musia byť stíhané a ak budú z týchto skutkov obvinené, musí sa im zaručiť právo na spravodlivý proces.

A napokon, pokiaľ ide o pravdepodobný dosah následkov volieb na vzťahy EÚ a Moldavska, ukázala sa neukončenosť moldavských vnútorných reforiem, najmä vo vzťahu k právnemu štátu a dodržiavaniu základných slobôd. Očakávame, že všetky príslušné strany v Moldavsku, oficiálne orgány aj politická opozícia a občianska spoločnosť sa dohodnú na realizácii takého riešenia súčasnej krízy, ktoré občanom Moldavska prinesie viac a nie menej demokracie a slobody.

História Európskej únie je konkrétnym dôkazom, že dialóg a spolupráca a právny štát môžu priniesť súdržnú a udržateľnú zmes rešpektovania základných slobôd, politickej stability a hospodárskej prosperity.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie o akýchkoľvek návrhoch uznesení sa uskutoční v priebehu nasledujúceho zasadnutia.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Corina Crețu (PSE), písomne. – (RO) V čase, keď komunistické orgány v Kišiňove zostávajú pri moci vďaka podvodom a mučeniu, sa premiér krajiny predsedajúcej EÚ uspokojí s tým, že krízu pri hraniciach EÚ nazve „znpokojujúcou“. Ani dôkazy o terore a agresívny postoj voči členskému štátu Európskej únie nevyvolali takú reakciu ako prekrútenie legitímneho rozhodnutia Rumunska urýchliť proces opätovného získania rumunského občianstva tými, ktorí oň nedobrovoľne prišli za tragických historických okolností, za ktoré Západ do istej miery zodpovedá.

Nemôžem nespomenúť pokrytectvo tých politikov, ktorí teraz strašia miliónmi Moldavcov pripravených zaplaviť Západ presne tak, ako keď s týmto tvrdením žonglovali do roku 2007 v súvislosti s náporom Rumunov.

Pokiaľ ide o pošliapavanie demokracie a základných slobôd, budeme mať príležitosť vymeniť si názory s páni Lukášenkou a Voroninom po otvorení Východného partnerstva. Ak tento mechanizmus spolupráce nepodporí demokratické reformy v bývalých sovietskych štátoch, ktoré boli prizvané, bude to znamenať, že nefunguje.

Nemôžem sa ubrániť trpkému záveru, že pre niektorých Európanov je bližšie Tibet než Moldavsko. Zrejme je to vtedy, keď cesta do Kišiňova vedie cez Moskvu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Po voľbách, ktoré sa v Moldavskej republike uskutočnili 6. apríla 2009, nasledovali demonštrácie. Žiaľ, tlač sa pri informovaní o priebehu udalostí stretávala s problémami. Myslím si, že sloboda tlače, sloboda slova a rešpektovanie ľudských práv a právneho štátu sú zásady, ktoré všetci dodržiavame, presadzujeme a bránime.

Situáciu v Moldavskej republike považujem za mimoriadne vážnu. Domnievam sa, že Európska únia musí k tejto situácii pristupovať seriózne a diplomaticky. Mám pocit, že obvinenia vznesené proti Rumunsku sú namierené aj proti Európskej únii. Vyhlásenie rumunského veľvyslanca v Kišiňove za nežiaducu osobu a náhle, jednostranné zavedenie víz pre rumunských občanov Moldavskou republikou je však neprijateľné.

Moldavská republika je historicky i zemepisne európskou krajinou. Je jedným zo susedov EÚ a vzťahy medzi EÚ a Moldavskou republikou musia byť aj naďalej založené na dobrom susedstve. Región, z ktorého pochádzam, susedí s Moldavskom a Ukrajinou. Zúčastňujeme sa na množstve spoločných rozvojových programov a myslím si, že Rumunsko a Európska únia musia aj naďalej podporovať hospodársky a spoločenský rozvoj v Moldavskej republike prostredníctvom partnerstva založeného nielen na dobrej spolupráci, ale aj, a najmä, na vzájomnej úcte.

16. Upevňovanie stability a prosperity na západnom Balkáne – Situácia v Bosne a Hercegovine (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o západnom Balkáne a najmä o správe (A6-0212/2009) pani Ibrisagicovej v mene Výboru pre zahraničné veci o upevňovaní stability a prosperity na západnom Balkáne a o vyhláseniach Rady a Komisie o situácii v Bosne a Hercegovine [2008/2200(INI)].

Anna Ibrisagic, spravodajkyňa. – (SV) Vážená pani predsedajúca, od konca vojny v Bosne uplynulo takmer 15 rokov a od bombardovania NATO, ktoré donútilo srbské sily opustiť Kosovo, je to takmer presne desať rokov. V decembri uplynie aj 17 rokov, odkedy som ja sama prišla do Švédska ako utečenka pred vojnou, ktorá moju bývalú vlasť uvrhla do plameňov a z Bosniakov, Chorvátov a Srbov, ktorí dovtedy spolunažívali ako susedia, narobila neľútostných nepriateľov. To, že odvtedy sa Bosna, Kosovo ani žiadna iná krajina západného Balkánu nevrátila k vojne, treba pripísať výlučne Európskej únii a NATO. Zbrane síce stíchli, vojnové dedičstvo však ďalej žije v politike a spoločnosti tohto regiónu. Ľudia v týchto krajinách majú jedinou možnosť ako prekonať svoju minulosť, a to pokračovať v ceste k členstvu v EÚ. Len cukor a bič, ktoré tvoria základnú dynamiku prístupového procesu, môžu prinútiť vlády týchto krajín k tomu, aby sa sústredili na vykonanie činností a reforiem, ktoré môžu raz a navždy upevniť stabilitu a prosperitu na západnom Balkáne.

V správe, ktorú som na túto tému vypracovala a o ktorej bude zajtra Európsky parlament hlasovať, skúmam rôzne iniciatívy a projekty, v ktorých sú EÚ a jej členské štáty nejakým spôsobom zapojené v snahe rozvíjať spoločnosti, ktoré sú pripravené splniť prísne požiadavky členstva v EÚ. Nemám v úmysle zaoberať sa tu podrobnosťami správy, rada by som však zdôraznila najmä dve veci.

Prvou z nich je skutočnosť, že medzi krajinami, ktoré sú do procesu rozšírenia zapojené v súčasnosti a krajinami, ktoré pristúpili v rokoch 2004 a 2007, existuje zásadný rozdiel. V krajinách západného Balkánu len o niečo viac ako pred desaťročím zúrila totálna vojna a etnické čistky. Našťastie, o Maďarsku, Estónsku či Rumunsku nemožno povedať to isté. To však znamená, že EÚ nemôže jednoducho skopírovať príručku z predošlých rozšírení a použiť ju pre Balkán. Príklad, ktorý v tejto súvislosti vo svojej správe uvádzam, sa týka zákazu vydávania osôb podozrivých z trestnej činnosti obžalovaných v iných krajinách. Takéto zákazy teraz platia vo všetkých krajinách Balkánu, EÚ však v súčasnosti vôbec nežiada ich zrušenie. Odôvodňuje sa to tým, že podobné požiadavky neboli vznesené napríklad voči Slovensku či Poľsku. Malo by byť jasné, prečo táto analógia neplatí. Povedala by som, že na Slovensku sa pred spravodlivosťou ukrýva mimoriadne nízky počet osôb podozrivých z vojnových zločinov, ale hovorím vám, že v Srbsku a Bosne ich je omnoho viac. Spravodlivosť je základom, na ktorom sa dá postaviť zmierenie. Beztrestnosť pre vojnových zločincov je absolútne neprijateľná, a preto chcem naliehavo požiadať Komisiu a členské štáty, aby ešte raz nastolili otázku možnosti prinútiť krajiny v tomto regióne, aby prijali kroky na koordinované zrušenie týchto zákazov.

Druhá záležitosť, ktorú by som rada zdôraznila je, že prístupový proces je, ako som už povedala, veľmi prísny a náročný – a taký aj má byť. Ak nevytvoríme prísne požiadavky a nebudeme trvať na ich úplnom splnení, nedosiahneme v skutočnosti žiadne reálne výsledky. Keď už sú požiadavky také prísne a náročné na splnenie, posledné, čo by sme mali robiť, je hádzať ďalšie polená pod nohy krajinám, ktoré sa chcú stať členmi, polená, ktoré nemajú nič spoločné so schopnosťou týchto krajín splniť kritériá pre členstvo v EÚ.

Myslím tiež na tých, ktorí tvrdia, že EÚ je už plná a že v dohľadnej budúcnosti nemôže prijať ďalších členov. Napriek tomu, ako upozorňujem vo svojej správe, že by bolo technicky dokonale možné pokračovať v prijímaní nových členských štátov, dokonca aj keby nenadobudla účinnosť Lisabonská zmluva. Vyžaduje si to politickú vôľu a mojou úlohou a úlohou mojich kolegov poslancov tu v Parlamente je práve jej vytvorenie.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, som vďačný Európskemu parlamentu za to, že dnes popoludní usporiadal túto dôležitú diskusiu. S veľkým záujmom som si prečítal správu pani Anny Ibrisagicovej o budúcej stabilite a prosperite na Balkáne a návrh uznesenia o Bosne a Hercegovine, ktorý vypracovala pani Doris Packová. Rada v mnohom súhlasí s tým, čo sa uvádza v správe, a v mnohom máme rovnaké názory a obavy, aké boli vyjadrené v spojení so situáciou v Bosne a Hercegovine.

Svoje úvodné poznámky by som rád sústredil priamo na Bosnu a Hercegovinu, pretože tamojšia stabilita je nevyhnutná pre budúcnosť západného Balkánu ako celku a tiež preto, že súčasná situácia stále vyvoláva znepokojenie. Rada sa aktívne podieľala na vypracovaní a realizácii stratégie na podporu bezpečnosti a celistvosti Bosny a Hercegoviny, ako aj na podpore reforiem potrebných na zabezpečenie mierovej a prosperujúcej budúcnosti. Nemôžem preto súhlasiť s tvrdením, že Rada nevenuje Bosne a Hercegovine dostatočnú pozornosť.

Všetci vieme, že ešte stále žijeme s dôsledkami tragických udalostí z 90. rokov minulého storočia, o ktorých sa tu zmienila aj pani Ibrisagicová. Bosna a Hercegovina, ktorá bola celé desaťročia symbolom mierového spoluzitia národov, kultúr a náboženstiev, sa stala oblasťou ničivého konfliktu. Politika EÚ sa odvtedy snaží o stabilitu a zmierenie založené na prísľube európskej budúcnosti pre celý balkánsky región. Napriek tomu sa stále často stretávame so zúrivou nacionalistickou rétorikou, ktorej zámerom je prehľbiť národnostné rozdiely v Bosne a Hercegovine a zabrániť národnému zmiereniu. Čas zatiaľ tieto konflikty nevyriešil a nezahojil rany troch národov, ktoré Bosnu a Hercegovinu tvoria.

Je však prekvapujúce, že nacionalistická rétorika a názory sú sprevádzané spoločným záujmom všetkých balkánskych spoločností a ich politických zástupcov o európsku budúcnosť Bosny a Hercegoviny. Obyvateľstvo Bosny a Hercegoviny sa jednoducho usiluje o bezpečnejší život a prosperitu. Chce sa pohnúť dopredu a spolieha sa na to, že jeho krajina sa integruje do európskych a ďalších štruktúr, ktoré zaručia jej budúcu stabilitu. Hoci miestni politickí predstavitelia veľa hovoria o budúcnosti Bosny a Hercegoviny v EÚ, v ich konaní je ťažké zbadať skutočný záväzok voči tomuto programu. Konflikt medzi záujmom o európskejšiu orientáciu a nacionalizmom vytvára reálne riziko, že kým zvyšok regiónu západného Balkánu sa pohne dopredu, Bosna a Hercegovina zostane pozadu spútaná vnútornými konfliktmi.

Obava, že Bosna a Hercegovina sa bude vyvíjať týmto smerom, má za následok, že táto krajina zostáva na špici nášho akčného programu a v centre nášho sústavného záujmu. Bosna a Hercegovina bola a stále je predmetom intenzívnych rokovaní na všetkých úrovniach Rady. Komisia a sekretariát Rady rozvíjajú svoje kontakty s partnermi v krajine v snahe pokročiť v politickom procese a pomôcť Bosne a Hercegovine udržať krok so zvyškom regiónu. Členské štáty dopĺňajú európsky program vlastným úsilím na dvojstrannej úrovni. Veľmi oceňujeme aj pozornosť, ktorú Bosna a Hercegovine venuje Parlament. Rád by som vyjadril svoju vďaka mnohým prítomným poslancom EP, ktorí podporili všetky opatrenia na podporu stability a politickej vyspelosti Bosny a Hercegoviny.

EÚ naďalej presadzuje európsku budúcnosť pre celý región vrátane Bosny a Hercegoviny. Splnenie kritérií pre prístupenie k EÚ si však vyžaduje značné úsilie. Znamená rozvoj konsenzuálneho prístupu a pripravenosť na uskutočnenie ďalekosiahlych zmien. To sa nedá dosiahnuť zo dňa na deň. Nevyžaduje si to o nič menej ako úplnú politickú, hospodársku a sociálnu transformáciu.

Bosna a Hercegovina musí uskutočniť významné zmeny vo svojich vnútorných štruktúrach a rozhodovacích procesoch. Sme sklamaní neexistenciou pokroku v rámci bosnianskej Rady ministrov a parlamentného zhromaždenia. Veľmi zaostávajú za tým, čo je potrebné. Fungovanie vnútroštátnych orgánov sa musí naliehavo posilniť a zlepšiť takým spôsobom, ktorý začne prinášať ozajstné výsledky vrátane významného pokroku v programoch týkajúcich sa EÚ. Je to nevyhnutné, pretože EÚ sa môže zaoberať jedine Bosnou a Hercegovinou ako celkom a nie jej jednotlivými časťami. Jasné sú aj priority európskeho partnerstva. Únia je vždy pripravená pomôcť, ale nemôže a nebude preberať úlohy, ktoré prináležia politikom v Bosne a Hercegovine.

Napriek pokračujúcim nacionalistickým politickým programom si uvedomujeme, že kompromis a dohoda sú v Bosne a Hercegovine možné. V minulosti sme to videli napríklad pri prijatí dvoch zákonov o polícii, ktoré pripravili pôdu pre podpísanie dohody o stabilizácii a pridružení, alebo pri riešení otázky okresu Brčko, ktoré znamenalo splnenie jedného zo základných cieľov určených Radou pre nastolenie mieru. Dokonca aj v týchto prípadoch sa však pokrok a podpísanie dohôd vždy dosiahli až v poslednej minúte a pod značným tlakom medzinárodného spoločenstva.

Potrebný je omnoho vyspelejší prístup. Je nanajvýš dôležité, aby sa miestni politickí vodcovia správali zodpovedne, preukázali určitú iniciatívu a uvedomili si, komu Bosna a Hercegovina skutočne patrí a kto je naozaj zodpovedný za jej budúcnosť. Obyvateľstvo Bosny a Hercegoviny si zaslúži lepší výsledok za hlasy, ktoré vhodí do volebných urní. Vy ako politici môžete pomôcť podporiť toto hľadisko viac než ktokoľvek iný. Takýto vývoj by viedol k významnému pokroku, pokiaľ ide o prítomnosť medzinárodného spoločenstva v Bosne a Hercegovine. Zmena je nevyhnutná. Po toľkých rokoch od podpísania mierovej dohody sa teraz musí Bosna a Hercegovina postaviť na vlastné nohy, opustiť „protektorátny“ spôsob myslenia a stať sa dôveryhodným a plnohodnotným štátom. Na dosiahnutie tohto cieľa vypracovala Rada pre nastolenie mieru, ktorá pôsobí v mene medzinárodného spoločenstva, zoznam piatich cieľov a dvoch podmienok, ktoré musí Bosna a Hercegovina splniť, prv než budú môcť nastať nejaké zmeny. Je to skutočná skúška dospelosti, ktorú EÚ v plne podporuje.

Zoznam 5 + 2 nie je len ďalším súpisom dodatočných podmienok. Je to starostlivo zostavený zoznam požiadaviek, ktoré sú zásadné, ak sa má Bosna a Hercegovina zmeniť na moderný a plnohodnotný štát, a ktoré umožnia ukončiť prítomnosť Úradu vysokého predstaviteľa. Každý moderný štát potrebuje riadne fungujúci právny systém, efektívne daňové orgány, vyriešenie všetkých otázok spojených so štátnym majetkom a rovnaký prístup k ústavnému súdu pre všetkých občanov.

Už mnohokrát sme privítali vyhlásenie, v ktorom sa traja politickí vodcovia v novembri minulého roka v meste Prud zaviazali k vzájomnej spolupráci pri podpore rozvoja Bosny a Hercegoviny. Podporujeme dohody, ktoré sa dosiahli, a naliehavo žiadame politických predstaviteľov, aby pokračovali vo svojom úsilí vzhľadom na nasledujúce zasadnutie riadiaceho výboru Rady pre nastolenie mieru, ktoré sa uskutoční koncom júna. Pevne verím, že nevyriešené otázky týkajúce sa štátneho majetku sa dajú vyriešiť a nemali by

sa stať prekážkou riešenia. Iniciatívy na politickej úrovni si však vyžadujú širšiu podporu. Z tohto dôvodu by som rád vyzval spoločnosť v Bosne a Hercegovine ako celok, aby sa stala súčasťou reformného úsilia. Konštruktívnejšia by mala byť najmä úloha médií.

Poslanie EÚ je jasné. Je nanajvýš dôležité, aby politické vedenie Bosny a Hercegoviny ešte užšie spolupracovalo na prekonaní historických rozdielov a viedlo krajinu k väčšej integrácii s Európou. EÚ bude vždy ochotná pomôcť v tomto úsilí, ktoré je nevyhnutné nielen pre samotnú Bosnu a Hercegovinu, ale aj pre širšiu stabilitu a bezpečnosť regiónu. Viem, že v tomto procese sa môžeme spoliehať na podporu poslancov Parlamentu. Dámy a páni, som vám za túto podporu vďačný.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, som rád, že tento týždeň je znovu na programe Európskeho parlamentu západný Balkán. V posledných rokoch prišlo v tomto regióne k postupnej stabilizácii, do veľkej miery vďaka európskej perspektíve regiónu s konečným cieľom dosiahnutia členstva v EÚ, keď jednotlivé krajiny splnia podmienky. Rokovania s Chorvátskom už dosť pokročili. Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko je kandidátom, ktorý očakáva začatie rokovaní, a máme tiež súbor dohôd o stabilizácii a pridružení. Počas dôležitého vývoja v minulom roku sa zabezpečila stabilita v Kosove.

Tieto úspechy nesmieme ohroziť sebauspokojením ani odvedením pozornosti inými, niekedy možno naliehavšími vecami. Mnohí sa budú pýtať na rozširovanie EÚ uprostred hospodárskej krízy a s blížiacimi sa voľbami do Parlamentu sa diskutie zrejme zintenzívnia.

To sa dá pochopiť a pokiaľ ide o mňa, vnímam starosti našich občanov spojené s ich budúcnosťou, prácou a blahobytom. Neurobme však z rozširovania EÚ zároveň obetného baránka za niečo, za čo nemôže. Nemali by sme z neho robiť obetného baránka za naše domáce hospodárske a sociálne problémy. Na to, aby sme sa všetci naďalej podieľali na pokroku v tomto dôležitom regióne, je preto nevyhnutná verejná diskusia s dostatkom informácií.

Ozývajú sa výzvy na upevnenie Európskej únie. Za posledné roky, odkedy Európska rada prijala obnovený konsenzus o rozšírení, ktorý Európsky parlament schválil v decembri 2006, sme robili presne to. Základom obnoveného konsenzu je neprijímať nové záväzky, ale držať sa súčasných záväzkov a dodržiavať ich. Inými slovami, ak krajiny západného Balkánu splnia stanovené podmienky, môžu sa pohnúť smerom k členstvu v EÚ.

V tejto súvislosti veľmi vítam správu pani Ibrisagicovej. Správne sa v nej zdôrazňuje zásadný význam ponuky európskej budúcnosti pre západný Balkán. Je to hlavná hybná sila prepotrebných reforiem a väčšej stability na západnom Balkáne. Desať rokov po strašných udalostiach v Kosove by sme si mali pripomínať silu európskej perspektívy. Ešte aj dnes pomáha upevňovať stabilitu a mier v regióne, ktorý je vlastne našim predným dvorom – nie zadným, ale predným dvorom.

V našej práci pre mier a stabilitu na kontinente si nemôžeme vybrať voľno. Hoci Európska únia prechádza vlastnou inštitucionálnou reformou, súbežne musíme ďalej pracovať na starostlivo riadenom a postupnom prístupovom procese na západnom Balkáne, ktorý posilňuje tamojšie inštitúcie aj občiansku spoločnosť.

Prístupové rokovania s Chorvátskom až donedávna napredovali dobre. Komisia preto v novembri 2008 navrhla orientačný plán na dosiahnutie záverečnej fázy prístupových rokovaní do konca roku 2009 za predpokladu, že Chorvátsko splní podmienky. Ešte stále treba vykonať množstvo práce a Chorvátsko musí urýchliť mnohé reformy. V súčasnosti sú rokovania, žiaľ, zablokované z dôvodu sporu o hranice medzi Chorvátskom a Slovinskom. Ide o dvojstrannú záležitosť, ktorá sa *de facto* stala európskym problémom.

V úzkej spolupráci s českým predsedníctvom a trojicou, v ktorej sú zastúpené česká, francúzska a švédka vláda, vyvíjam od januára iniciatívu, ktorá má pomôcť sprostredkovať riešenie. Cieľom je nájsť riešenie otázky hraníc a umožniť pokračovanie rokovaní o pristúpení Chorvátska k EÚ. Tento proces ešte nie je ukončený a na udržanie tempa a pokroku potrebujeme veľkú dávku trpezlivosti a odhodlania. Včera sme celý deň rokovali s ministrami zahraničných vecí Slovinska a Chorvátska a trojice spomenutých krajín. Chcem veriť, že sme blízko k nájdeniu cesty vpred a k prekonaniu týchto prekážok, aby rokovania o pristúpení Chorvátska k EÚ mohli čoskoro pokračovať.

Pokiaľ ide o Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, vítam celkovo uspokojivé uskutočnenie prezidentských a komunálnych volieb. V posledných mesiacoch sme trvali na význame týchto volieb pre európsku budúcnosť krajiny. Krajina na náš odkaz zareagovala pozitívne a potvrdila tak ochotu pokročiť v prístupovom procese. Nemalo by sa však zabúdať na kľúčové priority reformy. Teraz skutočne nastal čas rozvinúť úsilie na splnenie kritérií, ktoré boli stanovené pre otvorenie prístupových rokovaní.

Rád by som poďakoval pani Doris Packovej za jej návrh a vítam príležitosť diskutovať dnes s vami na tému Bosny a Hercegoviny v tomto veľmi dôležitom momente. Bosna a Hercegovina minulý rok dosiahla pokrok na ceste európskej integrácie, najmä prostredníctvom podpísania Dohody o stabilizácii a pridružení a nadobudnutia účinnosti dočasnej dohody. K priaznivému vývoju prišlo aj v posledných mesiacoch vrátane prudskej dohody, pokroku v otázke Brčka a krokov k sčítaniu obyvateľstva v roku 2011. Prebieha aj rozsiahle vykonávanie dočasnej dohody k Dohode o stabilizácii a pridružení.

Pokiaľ ide o zatvorenie Úradu vysokého predstaviteľa, musíme pevne trvať na splnení podmienok 5 + 2 a teraz je tu možnosť, že by mohli byť splnené v nadchádzajúcich mesiacoch. V tejto súvislosti sú pozitívne aj nedávne kroky k zostaveniu súpisu štátneho majetku.

Tak ako vo zvyšku regiónu, ani tu však nie je miesto na spokojnosť. Celková reforma vrátane kľúčových priorít EÚ je pomalá a problémy zostávajú. Stále sa výrazne prejavuje nacionalistická rétorika, ktorá vytvára zbytočné politické napätie. To sa musí zmeniť, ak chce Bosna a Hercegovina pokračovať v pokroku smerom k Európskej únii a zabrániť zaostávaniu za svojimi susedmi.

Srbská vláda je naďalej oddaná pokroku vo svojom európskom programe a nedávno tu v mnohých smeroch prišlo k priaznivému vývoju. Bude však nevyhnutné, aby sa kľúčové reformné opatrenia nestrácali zo zreteľa ani v čase, keď krajina čoraz viac pociťuje nepriaznivé účinky svetovej finančnej krízy. Proces štrukturálnych úprav musí pokračovať a krajina musí splniť svoje záväzky, najmä v oblasti súdnictva a právneho štátu.

V súčasnosti v úzkej spolupráci s mojím kolegom pánom Joaquínom Almuníom skúmame spôsoby zmiernenia dosahov finančnej krízy. Skúmame napríklad náš program nástroja predvstupovej pomoci (IPA), pri ktorom uvažujeme o zmene časti vnútroštátneho finančného balíka pre rok 2009 na priamu rozpočtovú podporu spolu s podporou medzinárodných finančných inštitúcií.

Oceňujeme trvalú podporu Parlamentu pre úsilie EÚ v Kosove, ktoré zostáva európskou prioritou a nevyhnutnosťou pre stabilitu regiónu. Európska rada opakovane potvrdila, že Kosovo má spoločnú európsku perspektívu so zvyškom západného Balkánu. Rada požiadala Komisiu, aby využila nástroje Spoločenstva na podporu hospodárskeho a politického rozvoja a aby navrhla opatrenia na pokrok týmto smerom.

Komisia na jeseň predstaví štúdiu na túto tému. Preskúmame možné spôsoby pokroku Kosova ako súčasť širšieho regiónu smerom k integrácii s Európskou úniou v rámci procesu stabilizácie a pridruženía.

Pri celkovom pohľade na rok 2009 a na región západného Balkánu ako celok možno na záver povedať, že pomerne dobrý pokrok sa dosiahol v oblasti liberalizácie vízového režimu, čo je pre mňa dôkazom, že keď sú stimuly správne, krajiny reagujú účinnými reformami. Toto je veľmi pravdepodobne jediná oblasť politiky EÚ, na ktorej najviac záleží obyčajným ľuďom, obyčajným občanom západného Balkánu. Dúfame, že do konca českého predsedníctva predložíme návrh na bezvízový styk pre tie krajiny, ktoré v tejto oblasti dosiahli najväčší pokrok a splnili stanovené podmienky. To by Rade umožnilo prijať rozhodnutia na dosiahnutie bezvízového styku pre najpokročilejšie krajiny do konca roka 2009.

Vážení priatelia, v tejto základnej otázke víz, ako aj v širšej otázke európskej perspektívy pre západný Balkán sa spolieham na vašu podporu.

Bastiaan Belder, *spravodajca Výboru pre medzinárodný obchod požiadaného o stanovisko*. – (NL) Výbor pre medzinárodný obchod vo svojom stanovisku k chvályhodnej správe pani Ibrisagicovej zdôrazňuje význam hmatateľných vyhládok na členstvo v EÚ pre politický a hospodársky rozvoj štátov západného Balkánu.

Keďže v základných hospodárskych odvetviach regiónu možno pozorovať monopolnú trhovú silu, vzniká v tejto situácia dvojité prekážka, aspoň v prípadoch, keď sa to deje ruka v ruke so stranícko-politickými väzbami. Vnútorný rozvoj stagnuje a európske podniky zostávajú mimo. Najlepším príkladom tejto situácie je neobmedzený rast spoločnosti Delta Holding v Srbsku, na čele ktorého ako „chobotnica“ stojí vplyvný riaditeľ Miroslav Mišković. Pán komisár sa s ním stretol minulý rok v októbri.

Pýtam sa Komisie, aké protiopatrenia ste doteraz prijali voči Belehradu? V máji 2007 unikla z tamojšieho veľvyslanectva USA správa, ktorá obsahuje výzvu na naliehavé ukončenie monopolu spoločnosti Delta Holding v záujme samotného Srbska, ako aj v záujme európskej integrácie krajiny. Pán komisár hovoril o motore rozvoja. Musím povedať, že v tomto srbskom motore je priveľa piesku.

Doris Pack, *v mene skupiny PPE-DE*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, na jeseň minulého roka sme sa vzdali všetkej nádeje, že po tzv. prudskej dohode medzi predstaviteľmi troch hlavných strán v Bosne a Hercegovine o spoločných politických krokoch v mnohých politických oblastiach sa v politickom živote

naozaj niečo zmení. Kde sa nachádzame dnes? Z väčšej časti išlo o prázdne sľuby, ktoré sa pri bližšom pohľade rozplynuli vo vzduchu. Etnické rozdelenie v Bosne a Hercegovine sa prehĺbilo. Zvýšila sa nedôvera. Ľudí manipulujú nezodpovedné politiky založené na čisto etnických kritériách, pričom skutočné problémy sa neriešia. Každý v Bosne a Hercegovine potrebuje šancu na dobré vzdelanie, každý potrebuje dobrý systém súdництва, všetci potrebujú zamestnanie, skrátka, potrebujú nádej na lepšiu budúcnosť.

EÚ už celé roky tejto krajine pomáha veľkým množstvom peňazí a ľudských zdrojov, očividne tam však potrebujú aj štruktúry štátnej správy, ktoré dokážu tieto zdroje prijať a využiť. Rada by som sa zmienila o troch dôležitých bodoch. Vyriešiť sa musí otázka štátneho majetku. Ústavná reforma sa musí riešiť na základe širokej politickej a spoločenskej dohody. Do Európskej únie môže vstúpiť len celý štát Bosna a Hercegovina.

Musí sa dokončiť plán liberalizácie vízového režimu. Občania chcú slobodne cestovať tak ako ich politici. Politici by preto mali zabezpečiť, aby táto otázka dostala na konci tohto roka zelenú. Každý občan potrebuje funkčný systém súdництва a nie systém, ktorý v jednom prípade vykonáva spravodlivosť tak a v druhom inak. Všade sa šíri frustrácia. Občianska spoločnosť musí vo všetkých oblastiach okamžite získať silnejšie slovo, aby politikom pripomínala, čo je ich prácou.

Je však zložitý vyjsť z úkrytu, pretože stranícko-politická sieť sa rozprestiera po celej krajine. Tých zopár pracovných miest, ktoré môžu byť v ponuke, závisí od dobrej vôle politických strán. Želáme vysokému predstaviteľovi veľa šťastia pri rozvážovaní gordického uzla pasivity a nečinnosti politikov, aby sa konečne mohli vrátiť mier a stabilita a aby budúcnosť ľudí bola ružovejšia ako v súčasnosti.

PRESEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Hannes Swoboda, *v mene skupiny PSE.* – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v mene Socialistickej skupiny v Európskom parlamente by som najprv obom spravodajkyniam rád zablahoželal. Znova tu boli predložené dobré správy, ktoré získajú širokú podporu.

Rád by som nadviazal na to, čo povedal pán komisár Rehn, pretože to považujem za najdôležitejší odkaz dnešnej rozpravy: proces integrácie, obnovenie vzťahov krajín juhovýchodnej Európy by sa nemali prerušiť, a to nielen v záujme týchto krajín, ale aj v našom vlastnom záujme. Pán komisár povedal, že v Komisii musíte byť realisti. V Parlamente by sme možno mohli byť trochu väčšími idealistami, pri konečnej analýze však tiež musíme byť realisti. Je to dlhá a ťažká cesta a výsledok sa nedosiahne zo dňa na deň. Poznámky, ktoré od niektorých ľudí počúvam v duchu myšlienky „nech ešte vstúpi Chorvátsko a tým sa to na nejaký čas skončí“, sú preto zlým signálom. Nič z toho, čo oprávnene požadovala pani Packová, sa nestane, ak tam ľudia budú mať pocit, že nech sa deje, čo chce, nie sú v tejto Európskej únii vítaní a ich prístupenie sa bude tak či tak odďaľovať.

Po druhé, musíme nahlas a jasne povedať, že dvojstranné problémy, ktoré nám v súčasnosti robia starosti, aspoň pokiaľ ide o postupy, o proces, by sa mali riešiť rovnako ako dvojstranné otázky; v budúcnosti by sa mali riešiť pred začiatkom rokovaní, aby nebrzdili celý rokovací postup.

Po tretie, veľmi dôležité je aj to, čo povedal pán minister. Nemôžeme robiť prácu politikov a ľudí v krajine za nich. Ľudia si svoju prácu v krajine musia vykonať sami. Ako povedala Doris Packová, politické sily si svoje problémy musia vyriešiť samy. Otvorí sa tým cesta do Európskej únie a táto cesta musí závisieť od činnosti týchto krajín a nie od našej ochoty. Naša ochota tu musí byť.

Johannes Lebeck, *v mene skupiny ALDE.* – (DA) Vážený pán predsedajúci, hlavný podnet uznesenia pani Ibrisagicovej o západnom Balkáne je úplne jasný. Zdôrazňuje vzťah medzi reformami v regióne a pravdepodobnosťou prístupenia týchto krajín k EÚ. Túto dynamiku sme vynikajúco uplatnili počas posledného veľkého rozšírenia EÚ. Uznesenie určuje viacero praktických oblastí, v ktorých by tieto krajiny mohli zlepšiť svoju činnosť, ako aj množstvo známych problémov, ktoré sužujú tento región. Pre mňa je však dnes rovnako dôležité upozorniť tieto krajiny, ich politikov a národy, že musia dodržať svoju stranu dohody. Aj oni sa musia aktívne podieľať na tomto procese, pretože nielen od Európskej únie sa očakáva, že splní svoje sľuby. Podpora integračného procesu musí okrem toho vychádzať aj od týchto krajín. To znamená, že musia bojovať proti korupcii a zločinu a vytvárať silnú občiansku spoločnosť a hospodárstva a spoločnosti založené na vedomostiach. To je proces, ktorého uskutočnenie by sme radi videli, aby sme sa mohli tešiť na to, ako sa jedného dňa všetky krajiny západného Balkánu stanú plnohodnotnými členmi

Európskej únie, ktorá bude základom pre zabezpečenie mieru, bezpečnosti a spolupráce aj v tejto časti Európy.

Paul Marie Coûteaux, v mene skupiny IND/DEM. – (FR) Vážený pán predsedajúci, o tom, že schválime takúto správu, nemôže byť ani reči. Po prvé, jej sústavné odkazy na Lisabonskú zmluvu sú neprijateľné, keďže táto zmluva nebola ratifikovaná a bezpochyby ani nikdy nebude. S tým sa musíte vyrovnáť: podnik zameraný na zavedenie čistej a dokonalej nadnárodnosti, ktorý sa začal pred ôsmimi rokmi veľkým konventom pána Giscarda, sa nadobro a skutočne skončil.

Predovšetkým nemôžeme akceptovať ironický tón správy, ktorej samotný názov Upevňovanie stability a prosperity na západnom Balkáne je klamlivý a pokrytecký. V skutočnosti ide o klamlivú správu, ktorá s jasným zámerom pripraviť vstup nových krajín, najmä Bosny, takzvaného Macedónska, Albánska a – prečo nie? – aj Kosova, hovorí, že súčasná situácia na Balkáne bola stabilná, pričom celkom ignoruje strašnú hru dvoch hlavných mocností, Spojených štátov a Nemecka, ktoré sa usilovne podieľali na politickom rozklade celého regiónu.

Rád by som vám pripomenul, že na dosiahnutie tohto rozkladu sa sily NATO uchýlili až k bombardovaniu Belehradu, hlavného mesta európskeho štátu. Blížiac sa desiate výročie tejto temnej epizódy sa, samozrejme, prejde mlčaním, ja som však rozhodnutý ho tu pripomenúť.

Symbolom tohto podniku politického rozkladu je Kosovo. Je ľahké pochopiť, akú výhodu môžu tieto mocnosti získať z takejto oblasti bezprávia, ktorá je otvorená všetkým druhom nezákonného obchodovania a ktorá je, samozrejme, takým vhodným miestom na zriaďovanie vojenských základní, keďže sa nachádza v srdci nášho kontinentu.

Kosovo však odhaľuje pravú tvár politiky zameranej na balkanizáciu Európy. Je to Európa v nemeckom štýle, Európa regiónov či etnických skupín, táto Európa so stovkou zástav, ktorá odstránením štátov postupne odstráni vôľu ľudu s cieľom odzbrojiť národy a vydať ich napospas oligarchiám všetkého druhu.

Správa to všetko prechádza mlčaním. Práve v tichosti, pod zvyčajným pláštikom dobrých úmyslov, sa Európa balkanizuje a neutralizuje až do bodu, keď sa vytratí z histórie. Je to však história, ktorá to všetko posúdi. Dovtedy, dámy a páni, vás nechám pracovať.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, správa pani Ibrisagicovej, samozrejme, zdôrazňuje, že našou hlavnou prioritou je stabilita západného Balkánu. Členstvo v EÚ je podľa mňa v skutočnosti tmelom, ktorý tento región spája v mieri a stabilite. Stále očakávame, že ďalšou krajinou, ktorá vstúpi do EÚ, bude Chorvátsko, ak Slovinsko vyrieši svoj spor o hranice, samozrejme, pokiaľ ho v zrýchlenom procese nepredbehne drobný Island.

V skutočnosti sú však veci o niečo zložitejšie, keďže Bosna a Hercegovina má po Daytone ešte stále ďaleko k skutočnému štátu a Grécko blokuje pokrok Macedónska z dôvodu otázky názvu. Okrem toho tu máme úverovú krízu a všeobecné námietky Nemecka a Francúzska voči akémukoľvek ďalšiemu rozširovaniu, pokiaľ nebude ratifikovaná Lisabonská zmluva, hoci podľa môjho názoru je to len zámienka na zastavenie všetkého rozširovania.

V regióne, ktorý v minulosti tak bolestne trpel rozdelením, vytvorilo nové deliace čiary aj rozhodnutie mnohých krajín EÚ a USA uznať Kosovo ako nezávislý štát. Vieme už, že Kosovo nemôže vstúpiť do EÚ, pretože niektoré členské štáty ho neuznajú, a podobný príbeh sa týka jeho vstupu do OSN. Naopak, susedné Srbsko, Čierna Hora a Macedónsko pomaly postupujú ku konečnému členstvu v EÚ. Kosovo by tak mohlo skončiť ako izolovaná enkláva, ktorej bude odopreté členstvo v EÚ, ale v nadchádzajúcich desaťročiach bude financovaná daňovými poplatníkmi EÚ.

Pokus riešiť otázku jednostranným medzinárodným príkazom viac problémov vyvolal ako vyriešil, najmä v regióne samotnom. Vyváženejší a rozváženejší prístup mohol napokon obyvateľom Kosova dať možnosť využiť výhody členstva v EÚ. Trpezlivosť vo všetkých veciach je cnosť, o to viac v zahraničnej politike.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Dámy a páni, dokonca ani v čase hospodárskej krízy nesmie EÚ zabúdať na záväzok, ktorý dala krajinám západného Balkánu v súvislosti s budúcim rozšírením EÚ. Vítam preto túto rozpravu a jasné potvrdenie záväzku budúceho rozšírenia. Európska integrácia je v životnom záujme všetkých obyvateľov Bosny a Hercegoviny, krajiny, ktorej v dnešnej rozprave venujeme osobitnú pozornosť. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prísľub členstva v EÚ bol ponúknutý Bosne a Hercegovine ako jednej krajine a nie jej jednotlivým entitám. Z tohto dôvodu, a už sme to tu mnohokrát zopakovali, sa musia uskutočniť účinné reformy požadované pre vstup do EÚ. Ústavná reforma Bosny a Hercegoviny by mala vyústiť do

existencie funkčného centralizovaného štátu s primeranými zákonodarnými, rozpočtovými výkonnými a súdnymi právomocami, ktoré mu umožnia udržať funkčný jednotný trh, sledovať politickú, hospodársku a sociálnu súdržnosť a brániť záujmy krajiny v zahraničí, jedného dňa aj ako člena EÚ. Na záver by som chcel vyzvať krajiny západného Balkánu, Radu a Komisiu, aby zvýšili úsilie na zrušenie vízového režimu. Bezvízový styk a voľný pohyb osôb by bol pre krajiny západného Balkánu veľkou pomocou na ich ceste k členstvu v EÚ.

Jules Maaten (ALDE). – (NL) Vyjadriť sa len k téme Bosny a uzneseniu pani Packovej, ktoré zajtra veľmi radi podporíme.

Hovoriť o Bosne je vždy frustrujúce a som rád, že pán komisár sa v súvislosti s vývojom v Bosne mohol zmieniť aj o niekoľkých pozitívnych bodoch. Niekedy však napriek tomu rozmýšľame, či je pohár napoly plný alebo napoly prázdny. Ja dokonca chvíľami rozmýšľam, kde ten pohár je, keď ide o Bosnu.

Pán Swoboda pred chvíľou povedal, že problém s vývojom v Bosne je v tom, že človek má pocit, že bez ohľadu na to, aké zmeny sa tam vykonávajú, krajina aj tak nepristúpi k Únii. Keď sa však rozprávam s tamojšími ľuďmi, mám presne opačný dojem. Hovoria totiž, že aj keď nezmenia nič, aj tak tam vstúpia, pretože ich tam tak veľmi chcú. Nech už hovoríme o ktorejkoľvek z týchto dvoch mylných predstáv, musíme sa ich oboch zbaviť.

Ak sa tam uskutočnia reformy a ak ľudia začnú pracovať na rešpektovanom právnom systéme a na boji proti byrokracii, potom je európska budúcnosť reálna, ale ak sa to nestane, potom reálna nie je. Tento odkaz treba jasne vyjadriť a mne sa zdá, že uzneseniu pani Packovej sa vynikajúco podarilo práve to.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, stabilita a prosperita na Balkáne je cieľom, je práve tým cieľom, pretože za tým všetkým stojí otázka mieru v našej oblasti.

Áno, prístupový proces je nástrojom, nemal by sa však pomaly stať rubášom, ktorý tkala Penelopa, pri ktorom v noci rozpletieme to, čo upletieme cez deň.

Prirodzenou túžbou Balkánu je vstup do Európskej únie. Je to jasná politická vôľa, je to svetlo, ktoré je najmä pre ľudí signálom.

Nehovorím o rozšírení, potrebná je najmä podpora integrácie krajín a regiónov Balkánu. Áno, musíme ukázať, že žiadame, že požadujeme demokraciu a spravodlivosť, ale sústavné používanie týchto požiadaviek na odmietnutie integrácie je podľa môjho názoru základnou politickou chybou. Ako dôkaz uvádzam okrem iného otázku dvojstranných sporov. Musíme sa dohodnúť, a o tom hovorí aj správa, na procese riešenia dvojstranných problémov, ale bez toho, aby sa tým všetkým zablokoval prístupový proces. Je to spôsob ako budovať a prebudovať našu Európsku úniu rozšírenú o všetky balkánske krajiny.

Angelika Beer (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rada by som poďakovala pánovi komisárovi Rehnovi za to, že nám dnes znovu poskytol prehľad o západnom Balkáne.

Práve som sa vrátila z Macedónska a Kosova a rada by som sa vyjadrila k trom bodom. Prvým je nejednotnosť Európskej únie. Ak bude v spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike pretrvávajúť, nedosiahneme na Balkáne žiadnu stabilitu ani prekonanie etnických rozdielov.

Po druhé, stratégia nemeckých konzervatívcov v CDU dopadla na Balkán ako bomba, pretože oberá európsku perspektívu o dôveryhodnosť, a ak sa takto bude viesť európska volebná kampaň, na Balkáne znovu vypukne konflikt.

Po tretie, a pre toto by sme mali okamžite konať, nielen aby sme zachovali perspektívu, ale aby sme umožnili aj jej uskutočnenie. Grécko musí prestať blokovať členstvo Macedónska v NATO a my sa musíme zjednotiť v uznaní nezávislosti Kosova, inak bude naša misia EULEX trpieť.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Bosna a Hercegovina je vlastne vreckovým modelom Juhoslávie, federáciou, v ktorej si jednotlivé národy musia vybrať medzi mierovým spolunažívaním a bojmi vo vnútorných sporoch o územie.

Od rozpadu Juhoslávie v roku 1992 existovali pokusy vytvoriť z Bosny a Hercegoviny jednotný štát, avšak bez úspechu. Myslím si, že sa to nepodarí v blízkej ani vzdialenej budúcnosti. Dohoda troch národov a ich politických predstaviteľov o účinnom riadení bude možná, len ak sa už nikto nebude cítiť ohrozený ostatnými alebo vonkajším svetom. Kompromis bude možný, len keď z tejto krajiny odíde vysoký predstaviteľ EÚ a zahraniční vojaci. Dovtedy bude trvať stagnácia.

Preto nebudem hlasovať v prospech navrhovaného uznesenia o tejto krajine, ktoré môže viesť jedine k pokračovaniu protektorátu a teda k stagnácii. Musíme mať na zreteli, že Bosnu a Hercegovinu v zásade obývajú tri národy, z ktorých ani jeden nepredstavuje v tejto krajine väčšinu, pričom niektorí sa cítia byť spojení so Srbskom, časť s Chorvátskom, kým iní chcú zdôrazniť osobitnú bosniacku identitu. Na to musíme prihliadať.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Vážený pán predsedajúci, som rada, že sa môžem zúčastniť na diskusii o tomto dokumente, ktorý zdôrazňuje, že najlepším základom pre budúcnosť všetkých krajín v regióne je ich úplná integrácia ako členských štátov Európskej únie.

Balkán bol a vždy bude európskym regiónom. Presadzovanie spolupráce na regionálnej úrovni by malo byť aj jednou zo základných politík Európskej únie. Chceme tu upozorniť na potrebu podpory medziparlamentného dialógu na regionálnej úrovni ako dôležitého prvku v procese európskej integrácie.

Členské štáty EÚ v regióne môžu v tomto procese zohrávať dôležitú úlohu. Osobitne dôležitá je podpora činností Regionálneho strediska pre spoluprácu, ktoré úspešne pokračuje v podpore politik a zásad Paktu stability a ktorého cieľom je urobiť z regiónu západného Balkánu oblasť bezpečnosti a stability.

Podporujem zrušenie vízového režimu ako dôležitý krok k integrácii západného Balkánu.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcel by som vám poďakovať za veľmi užitočnú rozpravu. Som tiež veľmi rád, že členské štáty EÚ vyjadrili všeobecnú podporu myšlienke liberalizácie vízového režimu s krajinami západného Balkánu. Rád by som tu vyjadril svoj úprimný súhlas s vyhlásením pána Roučka, ktorý v tejto súvislosti predniesol veľmi naliehavú výzvu, pretože posilňovanie osobných stykov medzi občanmi krajín západného Balkánu a občanmi EÚ je určite pozitívnym krokom, ktorý pomôže prekonať pocit izolácie, ktorým niektoré z týchto štátov trpia, a ktorý pomôže vytvoriť Európu bez bariér. Som tiež pevne presvedčený, že hospodárska kríza, v ktorej sa dnes nachádzame, sa nesmie stať zámienkou na spomalenie procesu rozšírenia, ako tu povedali aj viacerí rečníci, napríklad pán Rouček. Naopak, pre stabilitu regiónu je osobitne dôležité, aby tento proces neustránil na hybnej sile.

Som tiež veľmi rád, že sa dosiahol pokrok v rokovaní o žiadosti Čiernej Hory o vstup do EÚ, ktorú Rada práve postúpila Komisii na vypracovanie stanoviska. Predsedníctvo považuje tento krok za veľmi dôležitý signál pre celý región. Za dôležité považujeme aj odblokovanie prístupových rozhovorov s Chorvátskom. Zatažovanie programu rozšírenia dvojstrannými otázkami považujeme za nešťastné. Výzvou naďalej zostáva pokrok v európskej integrácii Srbska, ktorý je podmienený plnou spoluprácou s príslušným medzinárodným tribunálom vrátane zatknutia a vydania zostávajúcich obvinených. Predsedníctvo usilovne pracuje na tom, aby sa aj zo strany EÚ uplatňovala dočasná dohoda o obchode a obchodných záležitostiach a na tom, aby sa začal proces ratifikácie Dohody o stabilizácii a pridružení, ktorá bola podpísaná minulý rok. Význam procesu stabilizácie a pridružení pre reformu v Srbsku a pre podporu prevažne proeurópskej vlády je nesporný. Prezidentské a komunálne voľby v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko splnili väčšinu medzinárodných noriem a všeobecne uznávaných podmienok pre slobodné a demokratické uskutočnenie volieb. Je však jasné, že bez riešenia dvojstranného sporu o názov krajiny zostane jej pokrok na ceste k štátu kandidáta minimálny.

Pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu, táto krajina sa musí pohnúť vpred. Závislosť na medzinárodnom spoločensťve nie je nápomocná, ale skôr narušuje zásadu zodpovednosti a sníma zodpovednosť z miestnych politikov, ako tu správne upozornil pán Swoboda. Rád by som využil túto príležitosť a vyzval politických predstaviteľov Bosny a Hercegoviny, aby aktívne spojili sily s cieľom viesť svoju krajinu k lepšej budúcnosti. Je kontraproduktívne vracáť sa k politike založenej na etnických zásadách, ako veľmi výstižne povedala pani Doris Packová. Plánovaný prechod od Úradu vysokého predstaviteľa k posilnenému Úradu osobitného predstaviteľa EÚ neznamená, že medzinárodné spoločenstvo či Európska únia z Bosny a Hercegoviny odchádzajú. Naopak, EÚ tam je, aby pomáhala a plne si uvedomuje skutočnosť, že Bosna a Hercegovina nie je len ďalším kandidátom, ale že ide o veľmi špecifický prípad s veľmi citlivými otázkami a problémami. EÚ v rámci svojej stratégie plánuje vytvoriť úrad a politiku pre mier a bude pripravená prevziať od medzinárodného spoločenstva všetky koordinačné činnosti v Bosne a Hercegovine. Urobíme to však len vtedy, keď aj samotná Bosna a Hercegovina preukáže, že je pripravená na takúto významnú kvalitatívnu zmenu. Prvým významným krokom k Európe bolo podpísanie Dohody o stabilizácii a pridružení, ale to bol len začiatok. Sme pripravení naďalej poskytovať pomoc v tomto nevyhnutne dlhom procese.

Rok 2009 je dôležitý a mohol by byť pre Bosnu a Hercegovinu rozhodujúci. Po prvé, na dosah je prechod od Úradu vysokého predstaviteľa k Úradu osobitného predstaviteľa EÚ. Ten predstavuje významný krok od závislosti Bosny a Hercegoviny. Po druhé, obdobie po nasledujúcich všeobecných voľbách v roku 2010 by

sa malo plne využiť na presadzovanie základného reformného programu vrátane ústavnej reformy, ako správne upozornila pani Packová. Po tretie, celý región napreduje. Bosna a Hercegovina jednoducho nemôže zostať pozadu. Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som skončil niečím, čo všetci chceme. Chceme, aby Bosna a Hercegovina dosiahla pokrok. Oceňujeme podporu, ktorej sa nám pri plnení tohto cieľa dostáva od vážených poslancov Európskeho parlamentu.

Olli Rehn, člen Komisie. – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcel by som všetkým poďakovať za túto významnú rozpravu a za podporu európskej perspektívy krajín západného Balkánu. Súhlasím s obavami, ktoré v rámci tejto diskusie vyslovili členovia Parlamentu, napríklad pani Packová, pán Swoboda a pán Maaten v súvislosti s politickým vývojom v Bosne a Hercegovine.

Niekedy to vyzerá tak, akoby Bosna a Hercegovina mala nezničiteľnú schopnosť vytvárať a dokonca obnovovať politické napätie, hoci podľa zdravého rozumu by sme mali očakávať, že zlepšený vývoj sa bude uberať iným smerom a že politický zmier si nájde miesto v politickej budúcnosti Bosny a Hercegoviny.

Súhlasím s pánom Maatenom v tom, že všetky krajiny západného Balkánu sú toho názoru, že jedného dňa sa budú môcť stať členmi Európskej únie, ak splnia podmienky členstva v Únii založené na kodanských kritériách. Vzťahuje sa to aj na Bosnu a Hercegovinu, a pokiaľ ide o podmienky, ktoré táto krajina musí splniť, nebudú povolené žiadne ústupky ani výnimky, a ak je niekto presvedčený o opaku, mylí sa. Je veľmi dôležité, aby tento správny spôsob myslenia v politickej diskusii Bosny a Hercegoviny získal pevné miesto a aby si občania mohli tvoriť vlastné závery o tom, aký druh politiky môžu očakávať od demokraticky zvolených politikov.

Rád by som vám predstavil svoju víziu budúcnosti Bosny a Hercegoviny, ktorá je založená na spolupráci s Javierom Solanom, s ktorým sme vypracovali viacero oznámení o budúcnosti tejto krajiny a úlohe Európskej únie na území tejto krajiny. Po prvé, naším cieľom je prejsť z daytonskej éry do bruselskej éry, t. j. z éry vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva do posilnenej prítomnosti Európskej únie v Bosne a Hercegovine. Znamená to tiež pravdepodobne systém „dvoch predstaviteľov“ v prípade špeciálneho predstaviteľa EÚ a vedúceho Zastúpenia Európskej komisie, aby sme mohli využívať politické a hospodárske zdroje Európskej únie čo najlepším možným spôsobom.

Na členstvo v EÚ sa, pochopiteľne, nemôže vzťahovať protektorát a z tohto dôvodu je táto zmena základnou zložkou, neodmysliteľnou súčasťou užších vzťahov Bosny a Hercegoviny s Európskou úniou, a preto je aj v záujme politikov a predovšetkým občanov tejto krajiny, aby sa podmienky tejto zmeny splnili.

Táto záležitosť má aj politický význam, pretože je príliš jednoduché obviňovať za problémy Bosny a Hercegoviny medzinárodné spoločenstvo, keď sa ľudia nechcú pozrieť do zrkadla. Je príliš jednoduché obviňovať vysokého predstaviteľa, keď by ste mali viesť rokovania a pokúšať sa o dosiahnutie dohody so spoluobčanmi. Dúfam, že politická kultúra Bosny a Hercegoviny sa v tejto súvislosti zlepší a dozreje a že aj médiá tejto krajiny prevezmú zodpovednosť za to, aby negatívny, nacionalistický jazyk v tejto krajine nedostal ešte väčší priestor, aký má v súčasnosti.

Po druhé, táto krajina by si mala upraviť ústavu, aby bola schopná vybudovať funkčný vládny systém. V súčasnosti je vládny systém Bosny a Hercegoviny príliš nákladný, príliš neúčinný a jednoducho nezlučiteľný s členstvom v Európskej únii. Z toho vyplýva, že ústavu je potrebné upraviť prostredníctvom evolúcie, a nie revolúcie, a teší ma, že európski politici podľa všetkého diskutujú o jednotlivých problémoch v tomto duchu.

Po tretie a na záver, zrušenie vízovej povinnosti je zásadnou súčasťou budúcnosti Bosny a Hercegoviny v Európe a som si istý, že takto vybavená bude táto krajina schopná vstúpiť do hlavného európskeho prúdu, čo bude nepochybne v záujme samotnej krajiny, jej občanov, ako aj Európskej únie.

Anna Ibrisagic, spravodajkyňa. – (SV) Vážený pán predsedajúci, chcela by som poďakovať pánovi Nečasovi za jeho účasť na dnešnej rozprave. Taktiež by som chcela poďakovať pánovi Rehnovi za to, že poukázal na dvojstranné spory, ktoré sa *de facto* stali európskymi problémami, a za to, že zdôraznil, aký má pre nás význam, aby sme finančnej kríze neobetovali rozširovanie EÚ.

Dvojstranné spory v súčasnosti bránia Chorvátsku a Macedónsku pokračovať na ceste k členstvu v EÚ počas procesu implementácie potrebných reforiem. Prostredníctvom mojej správy Európsky parlament obohatiť svojím hlasom súzvuk tých, ktorí trvajú na tom, aby dvojstranné spory zostali tým, čím sú, t. j. dvojstrannými spormi, a aby sa nezamieňali s procesom prístúpenia k EÚ.

Nakoniec by som chcela vyjadriť presvedčenie, že rozšírenie EÚ o krajiny západného Balkánu je pre nastolenie mieru, slobody a prosperity na našom vlastnom kontinente príliš dôležité na to, aby sme ho ohrozili.

Toto posolstvo by som prostredníctvom svojej správy chcela sprostredkovať 500 miliónom Európanov, ktorí si v blízkej budúcnosti budú voliť nový Parlament, vládám členských štátov, Komisii a ľuďom a politikom z krajín západného Balkánu. Toto posolstvo je obzvlášť nutné vyslať v čase, keď existuje riziko, že hospodárska kríza spôsobí, že stále viac ľudí a politikov v Európe bude chcieť za sebou zavrieť dvere a neumožní ďalším ľuďom žiť, pracovať a obchodovať v tej oblasti nášho kontinentu, v ktorej sa chcú sami presadiť. Preto taktiež dúfam, že je to posolstvo, s ktorým moji kolegovia z Parlamentu budú vystupovať v rámci kampane k nastávajúcim voľbám. Ak Európa ochladla a je viac zahľadená do seba, tak prioritou Parlamentu je pracovať na tom, aby bola opäť ústretová a otvorená.

Predsedajúci. – v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia⁽²⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v piatok 24. apríla 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Región západného Balkánu je osobitným prípadom v rámci krajín, ku ktorým má Európska únia blízky vzťah. Je to región, ktorý čelí mnohým problémom a kde ešte vždy treba prekonávať mnoho etáp, aby sa mohol dokončiť proces integrácie. Je to však oblasť, ktorá má jasné a nespochybniteľné vyhliadky na členstvo v EÚ.

Spoločne s mojimi kolegami poslancami sme chceli zabezpečiť, aby toto riešenie potvrdilo túto skutočnosť principiálne, ako aj prostredníctvom detailov súčinnosti EÚ s krajinami v tejto oblasti. Ako som zdôraznil vo svojich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, znepokojuje nás viacero otázok: vízový režim, proces informovania občanov o EÚ, hospodárska spolupráca so štátmi západného Balkánu, práva menších, študijné programy v EÚ pre mladých ľudí pochádzajúcich z tejto oblasti, ako aj posilnenie medziparlamentného dialógu ešte predtým, ako tieto štáty vstúpia do EÚ.

Domnievame sa, že proces zjednocovania Európy môže pokračovať na občianskej úrovni po tom, ako dôjde k jeho spomaleniu na inštitucionálnej úrovni. Domnievam sa taktiež, že ak sa na celú záležitosť pozrieme z tejto perspektívy, môžeme naše obavy o stabilitu tejto oblasti premietnuť do praktických krokov, nevenovať sa jej len rétoricky alebo z historického hľadiska.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), písomne. – (HU) Politika rozširovania Európskej únie je najlepším dostupným nástrojom na udržanie stability a prevládajúceho mieru v regióne západného Balkánu. Dúfame, že v roku 2011, počas maďarského predsedníctva, budeme môcť privítať Chorvátsko, ale to závisí od toho, či Chorvátsko so Slovinskom konečne uzavrie dohodu o začatí dvojstranných rozhovorov s medzinárodným sprostredkovaním v otázke rozdelenia Piranského zálivu. Cieľom rozhovorov o Piranskom zálive je vyriešiť pretrvávajúci spor o hranice medzi týmito dvoma krajinami, keďže bez toho Chorvátsko určite nebude schopné stať sa členom Spoločenstva. Ďalšou podmienkou je, aby Chorvátsko plne spolupracovalo aj s Medzinárodným trestným tribunálom v Haagu v oblasti hľadania a vydávania vojnových zločincov.

17. Nešírenie jadrových zbraní a budúcnosť Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0234/2009) pani Beerovej v mene Výboru pre zahraničné veci, ktorá obsahuje návrh odporúčania Európskeho parlamentu Rade k nešíreniu jadrových zbraní a budúcnosti Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) [2008/2324(INI)].

Angelika Beer, spravodajkyňa. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, existencia tisícok jadrových zbraní je najnebezpečnejším dedičstvom studenej vojny. Toto nie sú moje slová, prevzala som ich z nedávneho prejavu prezidenta Obamu v Prahe o najväčšej hrozbe, ktorej čelíme. Niet iného problému, ktorý by v 21. storočí predstavoval väčšiu hrozbu pre bezpečnosť.

V ostatných rokoch sme podobné slová počuli napríklad z úst amerických stratégov Kissingera a Sama Nunna, ktorí vytýčili osobitnú cestu smerujúcu k svetu bez jadrových zbraní. Vysokí politickí predstavitelia Európy sa pridali k tejto myšlienke a dokonca aj generálny tajomník OSN vytýčil plán odzbrojenia

(2) Pozri zápisnicu.

pozostávajúci z piatich bodov. Nikdy nebol lepší čas na to, aby sme konečne opäť začali diskutovať o jadrovom odzbrojení.

Nezabúdajme, že v ostatných rokoch sme zaznamenali len neúspechy. Rokovania na Kontrolnej konferencii zmluvných strán Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) v roku 2005 boli katastrofou. Na budúci rok sa to nesmie zopakovať. My Európania teraz musíme ukázať, že to s otázkou odzbrojenia myslíme vážne. Ak sa EÚ pohne vpred, môže stanoviť štandard, takže vôbec nerozumiem tomu, prečo väčšina poslancov tohto Parlamentu zjavne nechce podporiť tieto ambiciózne ciele zníženia počtu zbraní hromadného ničenia.

Nadbytok pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov predložených konzervatívnou skupinou Výboru pre zahraničné veci obrátil moju správu a jej cieľ, ktorým je diskusia o odzbrojení a predloženie odporúčania Rade, hore nohami a stal sa z nej bezcenný zdrap papiera. Ako Parlament sme teraz povinní zaujať stanovisko a nemôžeme túto povinnosť presunúť na iný dátum alebo na iné parlamenty.

Lobujeme za podporu dohovoru o jadrových zbraniach a Hirošimsko-nagasackého protokolu, pretože odzbrojenie je možné. Nie je to len nezmyselná, vzdialená predstava. Dokážeme to, ak túto otázku budeme presadzovať. Dokumenty, ktoré chceme, nie sú v rozpore so ZNJZ, ale zaceľujú trhlinu v tejto zmluve a tým ju posilňujú. Potrebujeme jasné politické stanovisko a týmto vyzývam všetky skupiny, aby si dnes v súvislosti so zajtrajším hlasovaním premysleli, aká je správna cesta vpred.

Viem, že ZNJZ zahŕňa aj civilné zložky, ale dnes nehovoríme o znovuzrodení civilného využitia jadrovej energie, ale o jadrovom odzbrojení. Ako predsedníčka Delegácie pre vzťahy s Iránom a hovorkyňa v oblasti zahraničnej politiky by som taktiež chcela povedať, že ten, kto za ostatné roky na príklade krízy v Iráne, na základe ktorej sme často čelili hrozbe stupňovania vojnového napätia, nepochopil, že civilné využitie jadrovej energie nemožno odlúčiť od vojenského zneužitia a šírenia jadrových zbraní, nepochopil celú zahraničnú politiku ostatných rokov, hrozby a našu výzvu na jadrové odzbrojenie.

Všetci vieme, že náš cieľ nemožno dosiahnuť zo dňa na deň, ale niekde musíme začať. Nemôžeme stráviť desaťročia jednomyselným požadovaním jadrového odzbrojenia od Američanov a teraz, keď prezident Obama vyhlasuje, že je na to pripravený, keď prezident Medvedev vyhlasuje, že je na to pripravený, konzervatívna väčšina v tomto Parlamente odmieta vydať sa touto cestou. Preto by som vás opätovne chcela so všetkou vážnosťou vyzvať, tak ako ma poveril Výbor pre zahraničné veci, aby ste si nezamieňali otázku civilného využitia jadrovej energie s obnovením možnosti jadrového odzbrojenia. Ten, kto zahatá cestu možnosti jadrového odzbrojenia, nebude schopný povedať, kedy sa takáto možnosť opäť naskytne. Každého, kto bude zajtra hlasovať proti pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom predloženým skupinou PSE a našou stranou, by som chcela požiadať, aby svojim voličom vo volebnej kampani vysvetlil, prečo považuje jadrové zbrane v Európe za dobrú vec.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, som veľmi rád, že sa dnes môžem zúčastniť na tejto rozprave. Predovšetkým by som chcel poďakovať Európskemu parlamentu za záujem o túto otázku a pani Angelike Beerovej za prácu, ktorú ako spravodajkyňa vykonala pri vypracovaní tejto zaujímavej správy. Odporúčania, ktoré sú v nej uvedené, Rada nepochybné starostlivo preskúma.

Ako správa jasne uvádza, je dôležité dosiahnuť ďalší pokrok v oblasti nešírenia jadrových zbraní. Jednou z hlavných priorít je zaistiť kladný a konkrétny výsledok budúcoročnej kontrolnej konferencie zmluvných strán Zmluvy o nešírení jadrových zbraní. Blížiac sa májové stretnutie prípravného výboru Zmluvy o nešírení jadrových zbraní je dôležitým krokom v rámci prípravy na túto konferenciu. EÚ bude aj naďalej pozitívne prispievať k procesu kontroly, a to v súlade so svojou stratégiou proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a v súlade s nedávnym vyhlásením o posilnení medzinárodnej bezpečnosti, ktoré prijala Rada v decembri 2008.

Máme záujem o vyváženú kontrolu zameranú na zachovanie celkovej rovnováhy, ktorá je základom režimu nešírenia jadrových zbraní a ktorá prikladá rovnakú dôležitosť všetkým trom pilierom Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, t. j. nešíreniu jadrových zbraní, jadrovému odzbrojeniu a mierovému využitiu jadrovej energie. Sme toho názoru, že len vyvážený prístup môže viesť k úspechu kontrolnej konferencie.

EÚ si je vedomá nových príležitostí pre Zmluvu o nešírení jadrových zbraní, predovšetkým v súvislosti s obnoveným dialógom medzi Ruskom a USA, obnoveným záväzkom uplatňovania Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok a nadviazania medzinárodných rozhovorov o overiteľnej zmluve zakazujúcej výrobu štiepných materiálov pre jadrové zbrane. EÚ taktiež so záujmom vníma obnovenú verejnú rozpravu o spôsoboch, ako dosiahnuť ciele vytýčené prostredníctvom Zmluvy o nešírení jadrových zbraní.

Jedným z dôvodov, prečo je proces kontroly taký dôležitý, je skutočnosť, že režim ZNJZ čelí vážnym problémom. Tieto problémy pochádzajú predovšetkým zo Severnej Kórey, Iránu a Sýrie. Musíme sa nimi

zaoberať a riešiť ich prostredníctvom posilnenia mechanizmu kontroly dodržiavania predpisov. Ako všetci vieme, EÚ je v tejto oblasti aktívna a spolu so svojimi partnermi aj naďalej zohráva vedúcu úlohu, predovšetkým pokiaľ ide o úsilie nájsť diplomatické riešenie iránskej jadrovej otázky.

Ako sa v správe uvádza, okrem problematiky nešírenia jadrových zbraní sa musíme venovať aj otázke jadrového odzbrojenia. Sme odhodlaní zohrávať v tejto dôležitej oblasti kľúčovú úlohu. EÚ je skutočne odhodlaná presadzovať jadrové odzbrojenie, a teda dosiahnuť ciele článku 6 ZNJZ. Táto tematika má pre EÚ, ktorej dva členské štáty vlastnia jadrové zbrane, zvláštny význam. Vyzývame medzinárodné spoločenstvo, aby sa pripojilo k presadzovaniu konkrétnych, realistických odzbrojovacích iniciatív, ktoré EÚ predložila Valnému zhromaždeniu OSN v roku 2008.

Zároveň sa musíme zaoberať otázkou jadrovej energie. Je dôležité, aby rozvoj jadrovej energetiky na mierové účely prebiehal za podmienok maximálnej bezpečnosti a zabezpečenia nešírenia jadrových zbraní. EÚ je pripravená posilniť medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti v rámci budúcej kontrolnej konferencie ZNJZ, ako aj na iných fórach. Predovšetkým viacstranné prístupy k dodávkam jadrového paliva môžu ponúknuť spoľahlivú alternatívu vývoja jednotlivých národných programov v oblasti citlivých jadrových technológií. Je potrebné zvýšiť atraktivnosť viacstranných mechanizmov dodávok jadrového paliva, predovšetkým pre rozvojové krajiny, keďže rastúci počet týchto krajín uvažuje o spustení programov na výrobu jadrovej energie.

V správe je právom zdôraznený význam ratifikácie Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok. EÚ prikladá pokroku v oblasti ratifikácie zvláštny význam a bude sa usilovať o dosiahnutie pokroku, aby splnila tento cieľ. Predsedníctvo vykonalo návštevy na vysokej úrovni v deviatich krajinách, v ktorých je ratifikácia ešte nevyhnutná na vstup zmluvy do platnosti. Vyvíjame úsilie pre úspech konferencie, ktorá sa podľa článku 14 zmluvy uskutoční v septembri 2009 v New Yorku na podporu vstupu zmluvy do platnosti. EÚ je dôležitým prispievateľom k vytvoreniu monitorovacieho systému zmluvy a posilňuje tak dôveryhodnosť budúceho systému overovania zmluvy. Domnievame sa taktiež, že by bolo veľmi prospešné vyvinúť úsilie o nadviazanie rozhovorov v súvislosti s overiteľnou Zmluvou o zákaze výroby štiepneho materiálu.

Pozitívny prístup, ktorý Spojené štáty americké nedávno zaujali k Zmluve o všeobecnom zákaze jadrových skúšok a Zmluve o zákaze výroby štiepneho materiálu, ako aj v oblasti jadrového odzbrojenia, je veľmi povzbudivý. Skutočne veríme, že tento prístup povedie v blízkej budúcnosti k určitým veľmi konkrétnym opatreniam. Zo všeobecného hľadiska môže táto nová príležitosť zohrávať významnú úlohu v správnom nasmerovaní procesu kontroly ZNJZ.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, šírenie zbraní hromadného ničenia sa za ostatné roky stalo vážnym problémom a medzinárodné spoločenstvo musí byť pripravené presvedčivo čeliť týmto problémom a rázne ich riešiť.

Z nášho pohľadu nová americká vláda dosiahla istý pokrok v súvislosti s rokovaniami o Zmluve o nešírení jadrových zbraní (ZNJZ) a pozitívna dynamika v oblasti kontroly zbrojenia medzi Ruskom a USA by mala uvoľniť cestu novému rozmachu v otázkach jadrovej energetiky.

Pre Európsku úniu je ZNJZ založená na troch vzájomne sa posilňujúcich pilieroch: na nešírení jadrových zbraní, jadrovom odzbrojení a mierovom využití jadrovej energie. Správa pani Beerovej o nešírení jadrových zbraní mi poskytuje vítanú príležitosť opísať záväzky a aktivity Spoločenstva vyplývajúce z týchto troch pilierov.

Zo Zmluvy o Euratome vyplýva, že Komisia je povinná overovať, či sa štiepne jadrové materiály ako plutónium, urán a tórium nepoužívajú na iný účel, než ktorý vymedzili používatelia v Spoločenstve, či už ide o jadrový priemysel alebo iné odvetvia ako výskumné strediská a zdravotnícke inštitúcie.

Komisia v súčasnosti vyvíja akčný plán, ktorého cieľom je určiť najlepší spôsob riešenia chemických, biologických, rádiologických a jadrových teroristických hrozieb. Táto stratégia bude predložená v polovici tohto roka spolu s odporúčaniami na ďalšie posilnenie kultúry bezpečnosti a zabezpečenia v rámci 27 členských štátov. Navyše systém kontrol dovozu Európskej únie je ďalšou kľúčovou zložkou našej politiky prevencie zbraní hromadného ničenia.

Činnosť Komisie zameraná na nešírenie jadrových zbraní a jadrové odzbrojenie na hraniciach Únie neutícha. Nový nástroj stability a nástroj jadrovej bezpečnosti, ktoré spoločne pohlcujú takmer 1 miliardu EUR z finančného výhľadu, poskytujú Komisii príležitosť zlepšiť svoj celosvetový prínos k nešíreniu jadrových zbraní prostredníctvom podporovania bezpečnosti a zabezpečenia v celom svete počas nasledujúcich rokov.

Cieľom nástrojov Spoločenstva je vyvinúť ucelené programy na zníženie hrozieb, ktoré tretím krajinám ponúknu celú škálu možnej spolupráce v oblasti kontroly vývozu, hraničnej kontroly, námorného dohľadu, preorientovania vedcov, biotechnológií a jadrovej bezpečnosti. Logika zrozumiteľných programov je v súlade s cieľmi globálneho partnerstva G8, ktoré boli vytyčené v roku 2002, keď Komisia vyčlenila 1 miliardu EUR na obdobie desiatich rokov (2002 – 2013).

Nakoniec, je potrebné podporiť aj iniciatívy zamerané na vytvorenie nového modelu civilnej jadrovej spolupráce, aby boli krajiny schopné získať prístup k jadrovej energii bez zvýšenia rizika šírenia jadrových zbraní. Medzinárodná banka pre jadrové palivo Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, ktorej Komisia plánuje prispieť 20 miliónmi EUR, predstavuje krok správnym smerom, ak budeme schopní predložiť odôvodnenie podporujúce takýto program.

Na záver by som chcel dodať, že Komisia usilovne podporuje všetky tri piliere Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a čas aj medzinárodná klíma sú nepochybne zrelé na zmenu spôsobu, akým reagujeme na jadrovú problematiku. Komisia je pripravená spolupracovať s ostatnými stranami a chopiť sa veľkých príležitostí, ktoré máme k dispozícii, a snažiť sa o vytvorenie bezpečnejšieho a lepšie zabezpečeného sveta aj z tohto hľadiska.

Josef Zieleniec, v mene skupiny PPE-DE. – (CS) Meno amerického prezidenta Obamu sa bude dnes často skloňovať predovšetkým v súvislosti s jeho pražským prejavom z 5. apríla. Našou úlohou však nie je hodnotiť prístup novej americkej vlády, ale dať odporúčania Rade, ktorá pripravuje stanovisko EÚ k budúcnosti režimu nešírenia jadrových zbraní. Naš Parlament si v tejto rozprave získa vážne postavenie len vtedy, ak bude presadzovať jednoznačné, ale vo všetkých smeroch realistické riešenie. Receptom našej politickej skupiny je preto využitie všetkých dostupných medzinárodných nástrojov namiesto tvorby nových. Zahŕňa to posilnenie všetkých troch úzko prepojených pilierov Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, teda jadrového odzbrojenia, nešírenia jadrových zbraní a mierovej spolupráce v oblasti jadrových technológií. Preto je dôležitá podpora realistických odzbrojovacích iniciatív, v rámci ktorých sú jasne stanovené postupy kontroly a overovania ničenia existujúcich zbraní, ako aj zariadení na ich výrobu. V súvislosti s posilnením piliera spolupráce v oblasti mierového využitia jadrových technológií taktiež jednoznačne podporujeme internacionalizáciu cyklu obohacovania uránu predovšetkým prostredníctvom zriadenia Medzinárodnej banky pre jadrové palivo.

Som veľmi rád, že výsledok hlasovania vo výbore jasne odzrkadľuje náš postoj. Som presvedčený, že po prejave prezidenta Obamu nebude treba na výsledku z výboru nič meniť. Americký prezident potvrdil, že cesta, ktorá je pred nami, bude dlhá, že si bude vyžadovať realizmus, a nie naivitu, a že nie je nič dôležitejšie ako konkrétne, uskutočniteľné kroky. V rámci rokovaní s novou americkou vládou nás však čaká dôležitá a zároveň zložitá úloha. Musíme trvať na tom, aby sa o týchto otázkach nerozhodovalo len medzi najväčšími jadrovými mocnosťami nad hlavami Európskej únie. Je to veľká úloha európskej diplomacie.

Ana Maria Gomes, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som zablahoželať pani Beerovej ku skvelej a aktuálnej správe. Tento rok je rokom rozpráv o jadrovej problematike. Spojené štáty americké pripravujú kontrolu svojho stanoviska k jadrovej problematike, NATO kontroluje svoju strategickú koncepciu a svet sa pripravuje na kontrolnú konferenciu Zmluvy o nešírení jadrových zbraní v roku 2010.

Toto všetko sa deje v osobitnej súvislosti. V osobe Baracka Obamu je USA opäť pod vedením prezidenta, ktorý hlása víziu sveta bez jadrových zbraní. Dnešná doba nie je vhodná na plachosť alebo váhanie. Naši voliči by nepochopili, keby tento Parlament vypracoval správu o ZNJZ, ktorá by v porovnaní so správou súčasnej americkej vlády bola menej ambiciózna.

Samozrejme by sme uvítali, keby USA v súvislosti s touto problematikou zaujali vedúcu pozíciu. Koniec koncov, USA a Rusko sú nepochybne vedúcimi svetovými mocnosťami v oblasti jadrovej energetiky. Európa sa však nemôže pasívne prizerať, ako Moskva a Washington diskutujú o jej strategickej budúcnosti. Musíme predložiť svoju vlastnú predstavu v súvislosti so ZNJZ, ktorá bude založená na presnej rovnováhe medzi programom nešírenia jadrových zbraní a programom jadrového odzbrojenia. Presne o tom táto správa je a toto je podstata pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré predložila Socialistická skupina na plenárnom zasadnutí.

Prečo nepodporiť modelový dohovor o jadrových zbraniach a Hirošimsko-nagasacký protokol, ktoré podporujú občianske organizácie a hlavní politickí predstavitelia na celom svete? Ako členovia Parlamentu, ktorí nie sú zaťažení váhou a obmedzeniami výkonnej moci, sme povinní ukázať svojim vládam a teda aj Rade cestu, ktorou je nutné uberať sa v tejto oblasti. Dúfam, že Parlament podporí pozmeňujúce a doplňujúce návrhy skupiny PSE.

Janusz Onyszkiewicz, v mene skupiny ALDE. – (PL) Vážený pán predsedajúci, je paradoxné, že jadrové zbrane vo veľkej miere prispeli k tomu, že studená vojna nevyústila do tretej svetovej vojny. Príčinou bolo, že obidve strany boli presvedčené, že použitie jadrových zbraní by malo za následok úplné zničenie obidvoch strán.

Dnes je situácia iná. O jadrových zbraniach by sa, samozrejme, nemalo uvažovať v tomto zmysle, ale mali by sme si uvedomiť, že mnohé krajiny pristupujú k jadrovým zbraniam ako k niečomu mimoriadne dôležitému. Pre mnohé krajiny sú jadrové zbrane symbolom moci, pre iné krajiny, napríklad pre Izrael, sú odstrašujúcim prostriedkom a pre ostatné krajiny, napríklad pre Rusko, predstavujú kompenzáciu slabých stránok konvenčných zbraní.

V súvislosti s tým nemôže byť jadrové odzbrojenie, o ktoré by sme sa, samozrejme, mali usilovať, rýchlym procesom a prezident Obama to veľmi dobre chápe. V súčasnosti je najdôležitejšie zabezpečiť nešírenie jadrových zbraní a musíme si byť vedomí rizika zapríčineného niektorými skupinami. Bin Ládín to jasne potvrdil, keď vyhlásil, že nadobudnutie zbrane hromadného ničenia je náboženskou povinnosťou. Nešírenie jadrových zbraní je úplne najdôležitejšie.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, program, ktorý umožnil Iraku, Iránu a Severnej Kórei nadobudnúť jadrové technológie, mal názov Atómy pre mier (*Atoms for Peace*). Na tomto programe sa zúčastnil Východ aj Západ. Videli sme, kam to viedlo v Iraku, kde po jadrovom zbrojení, pôvodne založenom na civilných technológiách, nasledovala strašná vojna. Ako sa to skončí v Iráne, to dnes neviem povedať. Kórea vystúpila zo spoločenstva pre nešírenie jadrových zbraní.

V tom istom týždni, v ktorom Severná Kórea agresívne oznámila svoje nové plány a napokon z krajiny vyhnala Medzinárodnú agentúru pre atómovú energiu (MAAE), táto agentúra oznámila, že nadviaže nové rokovania s 30 až 50 rozvojovými krajinami o civilnom zbrojení – nazvala to vybavenie, ale ja to nazývam zbrojenie. Je to smrtonosný kruh. Ak nezastavíme civilné zbrojenie, nebudeme schopní dostať šírenie jadrových technológií vrátane vojenských technológií pod kontrolu.

Tobias Pflüger, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, nadišiel čas, aby sme konečne dali jadrovým zbraniam na tejto planéte červenú a zaviedli povinnosť odzbrojenia, ktorá vyplýva zo Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, predovšetkým z článku 6. Nový americký prezident Barack Obama vyhlásil, že požaduje jadrové odzbrojenie. Teraz sa od vlád Európskej únie žiada, aby konali a aby sa zapojili do samotného jadrového odzbrojenia.

V skutočnosti to znamená odzbrojenie, a nie modernizáciu britských a francúzskych jadrových zbraní. Znamená to aj koniec účasti Nemecka v oblasti jadrových technológií, čo znamená stiahnutie amerických jadrových zbraní z Európy, napríklad z mesta Büchel v spolkovej krajine Porýnie-Falcko. Väčšina Európskeho parlamentu a doposiaľ aj Výboru pre zahraničné veci by nemala strácať čas hlasovaním za nič nehovoriace správy a mala by zachovať konkrétne výzvy na odzbrojenie, ktoré pôvodne tvorili súčasť tejto správy. Mám pocit, že Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov ešte stále žije v minulosti. Potrebujeme silnejšie prvky zamerané na odzbrojenie, ktoré sú súčasťou ZNJZ, a v tomto duchu by sme zajtra mali hlasovať.

Philip Claeys (NI). – (NL) Správa pani Beerovej je veľmi všeobecná, čo je sčasti pochopiteľné, pretože Zmluva o nešírení jadrových zbraní je bezvýznamná, ak ju nerešpektujú a neuplatňujú všetky štáty. Na druhej strane si však myslím, že v správe sa mohli jasnejšie spomenúť dva konkrétne prípady – Severná Kórea a Irán – keďže je úplne jasné, že hlavnú hrozbu predstavujú tieto dva štáty.

Európska únia spoločne s ostatnými medzinárodnými inštitúciami, ako je NATO a prípadne Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov, musí totalitným režimom, akými sú Severná Kórea a Irán, dať jasne najavo, že ďalší rozvoj jadrových zbraní nie je možné tolerovať. V tejto súvislosti je nesmierne dôležité aktívne podporovať krajiny ako Rusko a Čína podľa potreby aj prostredníctvom negatívnych opatrení, aby jednoznačne zastavili akúkoľvek spoluprácu s krajinami podieľajúcimi sa na rozvoji jadrových zbraní. Ak krajiny Severná Kórea a Irán nie sú schopné samy zmeniť svoju pozíciu, je rozhodne nutné izolovať ich od všetkých dostupných kanálov, ktoré by im mohli pomôcť pri rozvoji jadrových zbraní.

Karl von Wogau (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, keď zanikol Sovietsky zväz, mnohí očakávali, že tým dôjde aj k zániku jadrovej hrozby, ale vtedajšia globálna jadrová hrozba sa znovu objavila na regionálnej úrovni – spomeniem len Irán, Severnú Kóreu, Indiu a Pakistan. Nanešťastie tomu nebola schopná zabrániť ani ZNJZ. Skutočným nebezpečenstvom je, že teroristi alebo zločinci, či nezodpovedné režimy by mohli nadobudnúť jadrové zbrane.

Iniciatíva pána Kissingera a pána Shultza a pražský prejav prezidenta Obamu do tejto problematiky vniesli nový impulz. To je mimoriadne dôležité. Je čoraz jasnejšie, že aj jadrové veľmoci sú už pripravené znížiť svoj arzenál, a to bolo na vyhlásení prezidenta Obamu nové. Je dôležité, aby Európa teraz vystupovala jednothlasne, aby vystupovala jednothlasne Európa, jej jadrové veľmoci a ostatné strany.

Prvým krokom na tejto ceste je to, že pán Solana vedie rokovania s Iránom v mene všetkých európskych krajín, ako aj krajín za hranicami Európy. Myslím si, že by sme na to mali nadviazať. Na rozdiel od pani Beerovej nesmieme na tejto ceste očakávať žiadne rýchle zázraky, ale ak dnes existuje reálna možnosť, aby sme túto hrozbu krok za krokom znížili, mali by sme ju využiť.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcel by som vám poďakovať za vynikajúcu diskusiu. Ako som uviedol na začiatku tejto rozpravy, v rámci existencie Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a procesu kontroly zbraní nastal zlom. Všetkým, ktorí tu vystúpili, by som chcel poďakovať za pripomienky. Chcel by som jednoznačne vyjadriť súhlas s tým, že je nutné vyjadriť podporu dôveryhodným, konkrétnym a realistickým krokom v tejto oblasti tak, ako ju vyjadril pán Zieleniec, a chcel by som sa stotožniť aj s vyhlásením pána Onyszkiewicza, ktorý uviedol, že odzbrojenie je pomalý proces, a o to dôležitejšia je podpora práve týchto realistických krokov. Súčasne súhlasím s tým, že je nevyhnutné upozorniť na prípadné zneužitie mierového programu na výrobu štiepných materiálov, ako upozornila pani Harmsová. Súhlasím aj s pánom Claeysom v tom, že voči tým krajinám, ktoré zneužívajú mierový program na potenciálne zbrojenie, je nevyhnutné zaujať rázny postup. Chcel by som taktiež zdôrazniť, že Európska únia sa bude aj naďalej zúčastňovať na kontrolách Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a bude aktívne prispievať k úspechu celého procesu.

Na májovom prípravnom zasadnutí v New Yorku predloží EÚ konkrétne návrhy na budúci akčný plán kontrolnej konferencie v roku 2010 v rámci všetkých troch pilierov zmluvy. Svoje návrhy predložíme vo forme spoločných vyhlásení k jednotlivým pilierom a vo forme pracovných dokumentov. V rámci príprav kontrolnej konferencie v roku 2010 má Rada v úmysle vypracovať revidovanú a aktualizovanú spoločnú pozíciu. EÚ sa bude usilovať o úspešný výsledok a pred zasadnutím prípravného výboru bude spolupracovať s kľúčovými partnermi s cieľom zaistiť širokú podporu našich cieľov.

Je takisto potrebné využiť nové príležitosti v oblasti jadrového odzbrojenia a EÚ je odhodlaná nezostať pasívnym divákom. EÚ tvoria členské štáty, ktoré vlastnia jadrové zbrane, členské štáty, ktoré tieto zbrane nevlastnia, členské štáty, ktoré využívajú jadrovú energiu, a členské štáty, ktoré sú proti využívaniu tejto energie. EÚ ako celok môže a je odhodlaná zohrávať významnú úlohu. Rada sa rozhodla pravidelne informovať Európsky parlament o budúcom vývoji, či už ide o výsledky diskusií prípravného výboru, alebo o všeobecné informácie v rámci príprav na konferenciu, ktorá sa bude konať na budúci rok.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili na dnešnej konštruktívnej rozprave. Táto tematika má naozaj veľký význam. Pokiaľ ide o nás, Komisia bude pokračovať vo svojej práci v rámci podpory Zmluvy o nešírení jadrových zbraní prostredníctvom kontroly primeraného využívania štiepných jadrových materiálov, ktorá vyplýva zo Zmluvy o Euratome.

Usiluje sa o marenie pokusov teroristov získať prístup k chemickým, rádiologickým a jadrovým materiálom prostredníctvom posilneného režimu Spoločenstva na kontroly vývozu zamerané na dvojité využitie, podpory úsilia agentúry MAAE s cieľom zabezpečiť citlivé jadrové materiály a riešiť pašovanie jadrových zbraní – čo je veľmi dôležité – a podpory celosvetovej kultúry jadrovej bezpečnosti a zabezpečenia prostredníctvom dostatočných zdrojov dostupných v rámci nástrojov stability a jadrovej bezpečnosti.

Teším sa na pokračujúcu spoluprácu s Parlamentom zameranú na rozvíjanie týchto cieľov a spolieham sa na našu spoluprácu v budúcnosti.

Angelika Beer, spravodajkyňa. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, nevedieme tu ideologickú rozpravu. Po vojenských intervenciách, ktoré viedli Američania proti Iraku, Afganistanu a iným regiónom, sme sa ocitli v období neprestajne vznikajúcich kríz a o vyhliadkach čo len na rozhovory o jadrovom odzbrojení sa sotva dalo snívať či dúfať. Teraz sa naskytla jedinečná príležitosť. Nevieť, ako dlho tieto dvierka ostanú otvorené, ale je našou povinnosťou zanechať budúcim generáciám svet, v ktorom vládne mier.

K predpokladom na úspech v oblastiach, o ktorých pán komisár Rehn práve hovoril, patrí, že v rámci EÚ sa nesmú prijímať dvojité normy. To znamená, že ako Európania sme taktiež povinní opäť rozhybať jadrové odzbrojenie. Chcela by som vám pripomenúť našu rozpravu z decembra minulého roka, na ktorej sme za

účasti Javieru Solanu hovorili o kontrole bezpečnostnej stratégie. Za jednu z hlavných hrozieb označil hrozbu šírenia zbraní hromadného ničenia, s čím súhlasil aj Parlament.

Preto vás opäť vyzývam, aby ste sa znovu pozreli na tri pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložila Socialistická skupina v Európskom parlamente a Skupina zelených/Európska slobodná aliancia s cieľom naštartovať proces odzbrojenia a kontroly, sprístupniť nástroje, ako napríklad dohovor o jadrových zbraniach, na doplnenie ZNJZ. Opätovne zvážte, či za ne nebudete hlasovať, pretože po prijatí pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu skupiny PPE-DE naša skupina nebude môcť za túto správu hlasovať.

Na záver by som chcela poďakovať medzinárodným organizáciám, napríklad organizácii Starostovia za mier (*Mayors for Peace*), Organizácii medzinárodných lekárov pre zabránenie jadrovej vojne (IPPNW) a organizácii ICAN. ICAN, čiže Medzinárodná kampaň za zrušenie jadrových zbraní, existovala dávno predtým, ako sa tejto problematike venoval prezident Obama.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v piatok 24. apríla 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Napriek tomu, že tento návrh odporúčania Európskeho parlamentu obsahuje isté kladné aspekty, nespĺňa základné požiadavky v súvislosti s jadrovým odzbrojením, keďže sa zameriava výlučne na nešírenie jadrových zbraní.

Potrebujeme a požadujeme predovšetkým vytvorenie celkového programu, ktorý zakáže využívanie a výrobu jadrových zbraní, podporí ich úplné a celkové zneškodnenie, vytvorenie oblastí bez výskytu týchto zbraní, obnovenie rokovaní o jadrovom odzbrojení a nekompromisné uplatňovanie Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, nevynímajúc súčasné jadrové mocnosti.

Potrebujeme program jadrového odzbrojenia, ktorý musí sprevádzať demilitarizácia medzinárodných vzťahov, rešpektovanie Charty Organizácie Spojených národov, ukončenie kolonializmu, uplatňovanie princípov nezasahovania a mierové riešenie medzinárodných konfliktov.

Potrebujeme program, ktorý požaduje: zabránenie militarizácii vesmíru, zníženie počtu konvenčných zbraní a objemu vojenských výdavkov (a nie ich zvýšenie, ktoré obhajovala americká vláda na nedávnom samite NATO), zrušenie vojenských základní v zahraničí, odmietanie militarizácie a transformácie EÚ na politické a vojenské zoskupenie, podriadenosť NATO Organizácii Spojených národov v otázkach bezpečnosti a zrušenie politických a vojenských zoskupení.

18. Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím – Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím – Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (opčný protokol) (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

- vyhlásenie Rady k dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- správa (A6-0229/2009) pani Jelevovej v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o návrhu rozhodnutia Rady o uzatvorení dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (KOM(2008)0530 – C6-0116/2009 – 2008/0170(CNS)),
- správa (A6-0230/2009) pani Jelevovej v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o návrhu rozhodnutia Rady o uzatvorení opčného protokolu k dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (KOM(2008)0530 – C6-0117/2009 – 2008/0171(CNS)).

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som na úvod poďakoval spravodajkyni pani Rumiane Jelevovej za dve vynikajúce správy, ktoré vypracovala. Predpokladám, že moje pripomienky k správam a k ich záverom budú pomerne stručné.

Rada na prvom neformálnom zasadaní ministrov o otázkach zdravotného postihnutia, ktoré sa konalo 11. júna 2007, zaujala jasné stanovisko podporujúce dohovor Organizácie Spojených národov o právach

osôb so zdravotným postihnutím. Rada na tomto zasadaní schválila uvedený dohovor OSN ako základný krok týkajúci sa podpory, ochrany a primeraného uplatňovania ľudských práv a základných slobôd všetkých osôb so zdravotným postihnutím. Ministri sa súčasne zaviazali ďalej rozpracovať príslušné politiky s cieľom zabezpečiť plné uplatňovanie dohovoru. Vyzvali Komisiu, aby zaistila, že nové priority európskeho akčného plánu pre oblasť zdravotného postihnutia prispievajú k účinnému uplatňovaniu dohovoru OSN.

Vo svojom uznesení o činnostiach nadväzujúcich na Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých v roku 2007, ktoré bolo prijaté v decembri roku 2007, vyzvala Rada Komisiu a členské štáty, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami pokračovali v procese podpísania, uzatvorenia a ratifikácie dohovoru OSN. Dňa 10. marca 2008 Rada prijala uznesenie o postavení zdravotne postihnutých osôb v Európskej únii. V tomto uznesení vyzýva Rada členské štáty a Komisiu, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami zabezpečili osobám so zdravotným postihnutím prístup ku všetkým ich ľudským právam. To zahŕňa ratifikáciu, uzatvorenie a uplatnenie dohovoru OSN vrátane spoločných európskych riešení v rámci riadeného a koordinovaného prístupu k uplatňovaniu tohto dohovoru. Rada následne od Komisie dostala návrh rozhodnutia Rady o uzatvorení dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom. Revízia tohto návrhu sa začala koncom minulého roka a Rada sa ním stále zaoberá.

Dámy a páni, ako zdôraznila vaša správa, z návrhu vyplýva mnoho dôležitých otázok v súvislosti s právomocami a tieto otázky si vyžadujú ďalšiu diskusiu v Rade. Predsedníctvo sa však zaviazalo, že sa pokúsi rokovania dokončiť čo najskôr, aby bolo možné čoskoro uzavrieť dohovor zo strany Spoločenstva. Chcem sa poďakovať Parlamentu za záujem, ktorý o túto záležitosť prejavil. Predsedníctvo vás bude informovať o pokroku v rokovaníach prebiehajúcich v Rade.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím je prvým dohovorom o ľudských právach, ktorý podpísali členské štáty aj Európske spoločenstvo. Bol to nevyhnutný krok k tomu, aby sa tento dohovor mohol plne uplatňovať v Európskej únii, ako aj v oblastiach politiky v pôsobnosti Európskeho spoločenstva.

Keďže dohovor, ako aj jeho opčný protokol, vstúpil do platnosti pred rokom, dňa 3. mája 2008, je teraz prioritou, aby členské štáty aj Spoločenstvo promptne dospeli k záveru. Sedem členských štátov to už vlastne urobilo.

Chcel by som vyjadriť vďačnosť Parlamentu a predovšetkým spravodajkyni pani Jelevovej za podporu uzatvorenia dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho opčného protokolu Európskym spoločenstvom. Som veľmi rád, že Parlament podporuje obidva návrhy.

Keďže dohovor patrí do spoločnej právomoci Spoločenstva a členských štátov a je záväzný aj pre inštitúcie EÚ, teším sa, že sú pripravené spolupracovať a zabezpečiť správne uplatnenie tohto dohovoru.

Ciele dohovoru sú vo všeobecnosti veľmi dôležité na dosiahnutie kladného vplyvu na životy našich občanov so zdravotným postihnutím, na zlepšenie dôslednosti právneho výkladu istých ustanovení v rámci právomocí Spoločenstva a na zabezpečenie jednotnej minimálnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím v rámci Európskej únie v súvislosti so záväzkami vyplývajúcimi z dohovoru.

Musíme nadviazať spoluprácu s cieľom chrániť práva osôb so zdravotným postihnutím a k splneniu tohto cieľa nám dopomôže práve účinné uplatnenie dohovoru OSN. Spolieham sa na to, že nadviažeme spoluprácu smerujúcu k dosiahnutiu tohto spoločného cieľa.

Rumiana Jeleva, spravodajkyňa. – (BG) Vážený pán minister, pán komisár, dámy a páni, chcela by som vám dnes, keď hovoríme o správach Európskeho parlamentu o dohovore Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím, jeho opčnom protokole a o vyhlásení k týmto dvom dokumentom zo strany Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, pripomenúť, že zdravotne postihnuté osoby predstavujú viac ako 10 % obyvateľstva Európskej únie a sveta. Podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie toto percento stále narastá z dôvodu nárastu celkového počtu obyvateľstva zeme, pokrokov v medicíne a tendencie starnutia celosvetového obyvateľstva.

Dohovor OSN, o ktorom dnes diskutujeme, je prvým dohovorom v oblasti ľudských práv, ktorý je otvorený prístupiu a formálnemu schváleniu zo strany Európskeho spoločenstva. Je to taktiež jedinečný prvý krok v rámci činností Európskeho parlamentu. Cieľom dohovoru je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké užívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich ľudskej dôstojnosti.

Veľmi ma teší, že diskusia vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci prebiehali v duchu dobrej vôle a spolupráce. Pokladám za veľmi dôležité, že spolu s kolegami z nášho parlamentného výboru sme sa rozhodli povedať viac ako len „áno“ v súvislosti s podporou správ o dohovore a protokole a že sme pripravili návrh uznesenia.

Vážení kolegovia, Európsky parlament vždy dôsledne podporoval úsilie Spoločenstva pri vypracovávaní, implementácii a presadzovaní právnych predpisov týkajúcich sa rovnakých príležitostí a nediskriminácie osôb so zdravotným postihnutím. Keď sa hovorí o otázke zdravotne postihnutých osôb, naše politické rozdiely sa v súvislosti s konečným cieľom, t. j. zabezpečením vyššieho životného a pracovného štandardu, strácajú. Samozrejme, existuje veľa rôznych názorov na spôsob, akým môžeme tento cieľ dosiahnuť, ale Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci svojim takmer jednohlasným rozhodnutím – len jeden hlas nebol v prospech dohovoru – preukázal, že rozdiely je nutné prekonať tak, aby sa dosiahli zmysluplné, dlhodobé a trvalo udržateľné riešenia.

Vážení kolegovia, domnievam sa, že naše rozhodnutia, rozhodnutia Európskeho parlamentu, majú obrovský význam pre osoby so zdravotným postihnutím v Európskej únii. V tejto súvislosti by som vás chcela upozorniť na skutočnosť, že právomoci vyplývajúce z implementácie dohovoru OSN a opčného protokolu sú rozdelené medzi Spoločenstvo a jeho členské štáty. Implementácia opčného protokolu je dôležitá z hľadiska poskytnutia príležitosti jednotlivcom alebo skupine osôb informovať Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím o akomkoľvek porušení práv týchto osôb vyplývajúcich z dohovoru. Je nutné zdôrazniť, že táto možnosť bude dostupná až po vyčerpaní nástrojov vnútroštátnej právnej ochrany.

Ako sa uvádza v správe o opčnom protokole, budeme požadovať, aby nás Európska komisia a členské štáty každé tri roky informovali o jej uplatňovaní v súlade so svojimi oblasťami kompetencie. Myslím si, že ako jediná európska inštitúcia, ktorej členov volia priamo občania EÚ, je Európsky parlament oprávnený a povinný rešpektovať práva všetkých svojich občanov.

Chcem zdôrazniť, že keď sme koncom roka 2008 začali pracovať na týchto dokumentoch, len štyri členské štáty – Rakúsko, Španielsko, Slovinsko a Maďarsko – ratifikovali spomínaný dohovor a opčný protokol, pričom odvtedy až doteraz to urobili ďalšie tri štáty – Švédsko, Nemecko a Taliansko.

Predpokladám, že prostredníctvom dnešnej rozpravy a hlasovania v prospech dohovoru a opčného protokolu, v ktoré dúfam, zabijeme dve muchy jednou ranou: schválime návrhy rozhodnutia Rady predložené Komisiou a vyšleme členským štátom pozitívny, povzbudivý signál, aby pokračovali v procese ratifikácie alebo pristúpenia.

Nakoniec by som ešte raz chcela poďakovať všetkým svojim kolegom, ktorí sa zúčastnili na procese prípravy správ a návrhu uznesenia. Chcela by som taktiež poďakovať svojim kolegom z Európskej komisie za užitočnú spoluprácu, ako aj predstaviteľom organizácií pre osoby so zdravotným postihnutím za ich návrhy.

Hiltrud Breyer, spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadanejho o stanovisko. – (DE) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím čelia rozsiahlej diskriminácii a zdravotné postihnutie má v súvislosti s rodovou otázkou veľmi zreteľný rozmer. Musíme docieľiť, aby sa na zdravotne postihnuté ženy a dievčatá bral väčší ohľad, a musíme predovšetkým zabezpečiť, aby získali väčšiu pozornosť na úrovni EÚ.

Európsky parlament mi prostredníctvom uznesenia o postavení žien so zdravotným postihnutím, ktoré bolo prijaté v roku 2007, objasnil veľmi dôležité body. Na špecifickú situáciu žien a dievčat je nutné brať plný ohľad aj pri implementácii dohovoru OSN. Dohovor a protokol, žiaľ, zatiaľ ratifikovali len 4 členské štáty EÚ. V rámci politik EÚ vzťahujúcich sa na osoby so zdravotným postihnutím je nutné dosiahnuť integrovaný prístup k rovnosti mužov a žien, predovšetkým pokiaľ ide o prístup k práci a začlenenie na pracovisku. Je potrebné zabezpečiť vzdelávanie, nediskrimináciu a právo na prácu.

Hlavným problémom je násilie, ktorému musíme ukázať červenú kartu. Ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím sú vystavené vysokému riziku násilia vrátane sexuálneho násilia, a to tak v domácnosti, ako aj mimo domova. Ich právo na sexualitu a materstvo je často obmedzené, alebo sú nútené podstúpiť prerušenie tehotenstva a sterilizáciu. Členské štáty by preto mali prijať právne predpisy, ktoré by ich ochránili pred násilím a obeť by poskytl lepšiu podporu.

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Rovana Plumb, v mene skupiny PSE. – (RO) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán minister, v prvom rade by som chcela poďakovať kolegyni pani Jelevovej za účinnú spoluprácu v súvislosti s touto správou, ako aj ostatným kolegom a združeniam osôb so zdravotným postihnutím.

Chcela by som zdôrazniť, že potreba poskytnutia jednoznačnej ochrany znevýhodneným skupinám osôb je o to naliehavejšia, že naša rozprava sa koná v čase, keď pociťujeme dosah hospodárskej krízy.

Chcela by som poukázať na to, že Európska únia presadzuje aktívne začleňovanie osôb so zdravotným postihnutím a ich plnú účasť v spoločnosti. Tento prístup je jadrom dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Preto od členských štátov Európskej únie žiadame bezodkladnú ratifikáciu týchto medzinárodných dokumentov, ako aj aktívne začlenenie zdravotne postihnutých osôb a organizácií, ktoré ich zastupujú, do procesu kontroly a implementácie týchto dokumentov. Členské štáty a výkonnú zložku Spoločenstva ďalej vyzývame, aby zabezpečili voľný prístup a šírenie...

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Elizabeth Lynne, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, predovšetkým by som chcela poďakovať pani spravodajkyni za spoluprácu v súvislosti s touto správou prostredníctvom Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci. Ako viete, v roku 2003 som sa ako spravodajkyňa v mene Európskeho parlamentu podieľala na príprave návrhu spomínaného dohovoru OSN.

Odvtedy sme dosiahli právne záväzný dohovor, ktorý má podľa môjho názoru historický charakter. Je to míľnik sám osebe, ale zopakujem to, čo som povedala v roku 2003. Ak si má EÚ v tejto rozprave získať dôveryhodnosť, musí ísť príkladom. Medzinárodné zmluvy o ľudských právach nemajú žiaden význam, ak ich krajiny nepodpisujú, neratifikujú a neimplementujú. Áno, všetky členské štáty dohovor podpísali, ale nie všetky podpísali protokol. Mnohé z nich ho neratifikovali a rozhodne ho neimplementovali, hoci práve to sme vo viacerých parlamentných správach požadovali.

Napríklad vláda Spojeného kráľovstva, naša vlastná vláda, minulý rok opäť nedodržala termín na ratifikáciu dohovoru, čo je bezpochyby hanebné. Podľa môjho názoru je to neprístojné. Bola by som rada, keby Komisia a Parlament naďalej vyzývali členské štáty, aby spomínané dokumenty ratifikovali a implementovali. Tento dohovor má potenciál podporiť milióny zdravotne postihnutých osôb v rámci EÚ. Teraz musíme urobiť všetko pre to, aby sme tento potenciál premenili na skutočnosť.

Elisabeth Schroedter, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, tento dohovor zabezpečil osobám so zdravotným postihnutím právo na ochranu a uznávanie ich ľudskej dôstojnosti a na plnú účasť v spoločnosti. Teraz je o to dôležitejšie, aby Rada predložila OSN ratifikovaný dokument najneskôr do tohtoročného Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých osôb.

Súčasne vyzývame všetky členské štáty, aby ratifikovali opčný protokol, čím dohovor OSN získa medzinárodný výbor pre sťažnosti. Význam tejto záležitosti vám viem opísať len na príklade svojej krajiny. Zdravotne postihnuté osoby doposiaľ nemali nárok na rovnaký prístup k vzdelávaniu. Len 15 % zdravotne postihnutých detí je začlenených do školského systému. Nárok na prístup zdravotne postihnutých osôb k vzdelávaniu sa v našej krajine obchádza pomocou prekladových trikov. Preto musíme protestovať proti tomu, že tento problém je stále skutočnosťou, a v budúcnosti zabezpečiť plnú účasť zdravotne postihnutých osôb v spoločnosti vo všetkých členských štátoch EÚ.

Richard Howitt (PSE). – Vážený pán predsedajúci, som veľmi hrdý, že som sa zúčastnil na rozbehnutí kampane v súvislosti so spomínaným dohovorom v divadle *Sadler's Wells* v roku 2001. Som veľmi hrdý, že mnohí poslanci Parlamentu zohrali poprednú úlohu pri podpore prípravy tohto dohovoru. Som veľmi hrdý, že som sa s Podvýborom pre ľudské práva zúčastnil na schôdzi Komisie a Rady OSN pre ľudské práva v Ženeve s cieľom lobiť za schválenie dohovoru. Som veľmi hrdý, že Európska komisia a Európske spoločenstvá prvýkrát prijali nástroj pre ľudské práva. Som veľmi hrdý, že je to najpromptnejšie schválený dohovor v dejinách Organizácie Spojených národov, ale predovšetkým som veľmi hrdý, že zdravotne postihnuté osoby a organizácie, ktoré ich zastupujú, zohrali plnohodnotnú úlohu v procese jeho preskúmania a schválenia.

Pri podporovaní ratifikácie tohto dohovoru by sme tento týždeň mali objasniť tri otázky. Po prvé, tým, že sa Európska únia stane ôsmou stranou, ktorá dohovor ratifikuje, povzbudzuje svoje členské štáty, aby ho ratifikovali a implementovali spolu s opčným protokolom.

Po druhé, pán komisár, spolu s Európskou komisiou by sme pomocou všetkých jej právomocí mali kontrolovať existujúce politiky a procesy, aby sme zabezpečili, že budeme postupovať v súlade s dohovorom a riadiť sa ním.

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Aj ja vítam skutočnosť, že sme sa tu zišli s cieľom prerokovať a prijať dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a zároveň vyzvať členské štáty, aby prehodnotili jeho opčný protokol.

Je to významný krok vpred pri vymedzení a podpore práv osôb so zdravotným postihnutím v súvislosti s rešpektovaním ich dôstojnosti. Nestačí však, aby krajiny tento dohovor podpísali alebo aby dokonca boli pripravené prehodnotiť jeho opčný protokol. Tieto krajiny musia teraz spomínaný dohovor aj ratifikovať a byť pripravené uplatniť ho spolu s protokolom čo najrýchlejšie.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, myslím si, že sa zhodneme na tom, že napriek obrovskému pokroku v boji proti diskriminácii osôb so zdravotným postihnutím, ktorý EÚ dosiahla počas uplynulých rokov a desaťročí, ani zďaleka nemôžeme byť spokojní. Dnes a každý deň, tento mesiac, tento týždeň, práve v tento deň čelia tisíce, desaťtisíce, státisíce občanov EÚ so zdravotným postihnutím diskriminácii. Sú diskriminovaní na trhu práce, v sektore služieb, v doprave. Sú diskriminovaní prostredníctvom horšieho prístupu k verejným službám a veľmi často dokonca v prístupe k niektorým základným verejným službám, ako sú všetky stupne vzdelávania. Som presvedčený, že sa zhodneme na tom, že základným nebezpečenstvom, ktorému čelíme v tejto oblasti, je hrozba sociálneho vylúčenia našich spoluobčanov so zdravotným postihnutím. Na to potrebujeme celú škálu legislatívnych aktov, ktoré zabraňujú diskriminácii, súčasne však potrebujeme aj funkčný systém sociálnych služieb ako základného nástroja, ktorý nielen zabraňuje sociálnemu vylúčeniu, ale zároveň vedie k sociálnemu začleňovaniu. Najväčším problémom, ktorý zasahuje občanov so zdravotným postihnutím, je, samozrejme, výrazne vyššia miera nezamestnanosti.

Všetci vieme, že pri súčasných hospodárskych problémoch, ktoré zasahujú EÚ, na zhoršenie situácie na trhu práce doplácajú práve naši spoluobčania, ktorí sú zdravotne postihnutí. Dostupnosť pracovných príležitostí je pre nich horšia ako v časoch prosperity. Veľmi často doplácajú na to, že majú horšiu kvalifikačnú a vzdelanostnú štruktúru ako zvyšná časť obyvateľstva, a to má potom, samozrejme, veľmi negatívny dosah na možnosti ich začlenenia na trhu práce. Veľmi často totiž čelia výrazne zhoršenému prístupu k vzdelaniu, k štandardným školám a vzdelávacím inštitúciám, ako správne podotkla pani Schroedterová. Musím taktiež povedať, že sme si plne vedomí mnohonásobnej diskriminácie, ktorej čelia mnohí občania so zdravotným postihnutím, ako podotkla pani Breyerová. V tejto súvislosti by som chcel pripomenúť, že dohovor, o ktorom rokujeme, obsahuje osobitný článok, ktorý sa týka žien, čiže na túto mnohonásobnú diskrimináciu sa nezabudlo. V tejto chvíli, samozrejme, musíme pochváliť tých 7 štátov, ktoré dohovor ratifikovali. Je to príklad pre ostatné štáty, ktoré doposiaľ nemajú tento proces za sebou. Jasná výzva pani Lynneovej, aby sa tento proces ratifikácie urýchlil, má svoj význam, na druhej strane však musíme rešpektovať to, že ratifikácia má svoje pravidlá, že tieto pravidlá musíme rešpektovať, že v jednotlivých členských štátoch sú často veľmi rozdielne a že je nutné ich rešpektovať.

Chcel by som taktiež veľmi oceniť vyhlásenia, ktoré tu odzneli, napríklad z úst pani poslankyne Plumbovej, ktorá poukázala na významnú úlohu partnerov z občianskeho sektora v rámci rozvoja a uplatňovania politik v oblasti našich spoluobčanov so zdravotným postihnutím a v snahe zabrániť ich diskriminácii, v snahe zabrániť ich sociálnemu vylúčeniu a v snahe podporiť ich sociálne a spoločenské začlenenie. Chcel by som len pripomenúť, že Rada tejto záležitosti venovala veľkú pozornosť a že predsedníctvo kladie veľký dôraz na účasť partnerov z občianskeho sektora. V duchu nášho motta „Európa bez bariér“ sme na podujatia, ktoré sa týkali tejto problematiky, pozvali aj všetkých zástupcov zdravotne postihnutých osôb. Pod záštitou predsedníctva sa konalo množstvo podujatí, ktoré usporiadali organizácie osôb so zdravotným postihnutím.

Chcel by som pripomenúť zasadnutie Rady európskeho fóra zdravotne postihnutých, ktoré sa konalo v Prahe od 28. februára do 1. marca 2009. Tento týždeň sa konala aj medzinárodná konferencia s názvom „Európa bez bariér“. Usporiadala ju Česká národná rada občanov so zdravotným postihnutím. Konferencia sa konala priamo pod záštitou predsedníctva a bola súčasťou predsedníckych podujatí. Na základe svojej účasti môžem potvrdiť, že dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím bol jedným z hlavných bodov programu konferencie. Predsedníctvo naďalej plánuje v tejto veci vyvíjať veľkú aktivitu aj v zmysle pravidelného styku s predstaviteľmi občianskeho sektora na celoeurópskej úrovni.

Na záver by som chcel upozorniť na zblížovanie európskeho akčného plánu v oblasti zdravotného postihnutia a dohovoru OSN, ako aj na výsledky dosiahnuté pri implementácii tohto akčného plánu, ktorý kladie zvláštny dôraz na dôstojnosť, základné práva, ochranu pred diskrimináciou, spravodlivosť a sociálnu súdržnosť. V súčasnosti sa všeobecne uznáva, že zohľadňovanie problematiky zdravotného postihnutia je kľúčom k jej riešeniu. Akčný plán v oblasti zdravotného postihnutia v tejto súvislosti požadoval a podporil prístup k sociálnym službám a súčasne posilnil dostupnosť tovarov a služieb. Pevne verím, že EÚ bude pokračovať v pozitívnych krokoch, ktoré chce presadiť s cieľom plnohodnotného sociálneho začlenenia svojich spoluobčanov so zdravotným postihnutím.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, opätovne by som chcel poďakovať všetkým tým, ktorí sa zúčastnili na tejto zaujímavej rozprave, najmä spravodajkyni pani Jelevovej, predovšetkým za dôležité uznesenie, ktoré sa prijme na zajtrajšom plenárnom zasadnutí. Chcel by som taktiež poďakovať Rade za uistenie, že české predsedníctvo sa bude usilovať o promptné dosiahnutie ratifikácie dohovoru a rýchle uzavretie celého procesu.

Chcel by som takisto poďakovať Parlamentu za nedávnu podporu návrhu Komisie na horizontálnu smernicu o boji proti diskriminácii. Ak Rada jednomyselne prijme smernicu, dodatočne tým upevní práva osôb so zdravotným postihnutím na európskej úrovni, čo je podľa môjho názoru spoločný cieľ v Rade, ako aj v Parlamente a nepochybne v Komisii.

Rumiana Jeleva, spravodajkyňa. – (BG) Vážené dámy a páni, chcela by som všetkým poďakovať za účasť a za názory, ktoré vyjadrili. Bola by som rada, keby sme dokázali preniesť dnešnú rozpravu do širšej súvislosti, konkrétne nadviazaním na skutočnosť, že Hospodárska a sociálna rada OSN prijala minulý rok rozhodnutie, na základe ktorého bude prioritnou tematikou cyklov kontroly a politiky v rokoch 2009 – 2010 sociálne začlenenie.

Osobitné miesto v tomto cykle politiky sociálneho začlenenia sa pripisuje Svetovému akčnému programu zaoberajúcemu sa zdravotne postihnutými osobami. Verím taktiež, že dnešná rozprava povzbudí členské štáty, ktoré ešte dohovor alebo opčný protokol neratifikovali, aby to urobili v blízkej budúcnosti. Som presvedčená, a v tomto bode súhlasím s Radou, že hlasovanie za tieto správy nám pomôže urobiť pozitívny krok správnym smerom.

Európsky parlament musí niest svoj podiel zodpovednosti za zlepšenie podmienok pre osoby so zdravotným postihnutím. Ako bolo zdôraznené počas tejto rozpravy, skutočne musíme vytrvalo pracovať a uplatniť všetky dostupné formy kontroly, aby bolo možné správne presadiť právne predpisy, ktoré vypracujeme, a aby výsledkom našej činnosti nebol dobrý legislatívny základ a jeho nedostatočné presadenie.

Chcela by som opätovne poďakovať všetkým kolegom z rôznych politických skupín za podporu, ako aj svojim kolegom z Európskej komisie a mimovládny organizáciám, s ktorými sme spolupracovali počas celého procesu.

Predsedajúci. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia⁽³⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v piatok 24. apríla 2009.

PREDESDÁ: Diana WALLIS

podpredsedníčka

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písomne. – (PL) Stále sa porušujú práva zdravotne postihnutých ľudí. Svedčí o tom incident, ktorý sa nedávno odohral v mojom domovskom meste, Poznani. Poslanec poľského národného parlamentu zaparkoval svoje auto na mieste vyhradenom pre zdravotne postihnutých. Paradoxne má tento poslanec priateľa, ktorý je zdravotne postihnutý. Pretože žiadne zákony, dohovory alebo dokumenty nezlepšia situáciu zdravotne postihnutých ľudí, ak verejní predstavitelia otvorene a beztriestne porušujú pravidlá, ktoré boli vytvorené špeciálne na to, aby postihnutým pomohli v ich živote a činnosti. Dohovory sú, samozrejme, veľmi dôležité, ale rovnako dôležité je ich skutočné, spoľahlivé a úplné

(3) Pozri zápisnicu.

uplatňovanie. Postihnutí ľudia nie sú spokojní s právami, ktoré majú len na papieri. Ľudia so zdravotným postihnutím počítajú so skutočnými zmenami, ktoré im poskytnú rovnaké príležitosti. Ďakujem vám veľmi pekne.

19. Hodina otázok (otázky pre Radu)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je hodina otázok (B6-0227/09).

Nasledujúce otázky sú určené Rade.

Predseda júca. – Otázka č. 2, ktorú predkladá **Gay Mitchell** (H-0130/09)

Vec: Protilibabonská rétorika

Globálna finančná kríza nám ukázala, aké nevyhnutné je mať silnú Európsku úniu. V Írsku sme rýchlo pochopili, že v dobe poklesu hospodárstva a rastu nezamestnanosti sú mýty a dezinformácie o Lisabonskej zmluve len slabou útechou. Ako chce Rada – v čase, keď Európskej únii predsedá Česká republika, ktorej vlastný prezident sa hlási k protilibabonskej rétorike – uviesť do súladu tieto prejavy so zrejmovou potrebou nie menšej, ale naopak väčšej spolupráce EÚ?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Rada vždy dávala najavo svoje odhodlanie posilňovať spoluprácu v rámci Európskej únie, najmä v čase krízy. České predsedníctvo, ktoré nadviazalo na činnosť svojho predchodcu, usilovne pracuje na riešení problémov spôsobených súčasnou finančnou a hospodárskou krízou a v tejto súvislosti prijalo opatrenia na rôznych úrovniach. Vytvorilo spoločný rámec pre členské štáty, o čom svedčí napríklad plán na záchranu bánk, plán hospodárskej obnovy Európy, regulácia a dohľad nad finančnými trhmi. Na týchto opatreniach sa podieľal aj Európsky parlament podporou investícií do infraštruktúry, a v neposlednom rade úsilím na medzinárodnej scéne. Rada sa na svojom zasadnutí v dňoch 19. a 20. marca zamerala na zvládanie finančnej krízy a problémov reálneho hospodárstva a dala jasne najavo, že Európa môže týmto problémom čeliť a súčasnú krízu zastaviť, len ak bude postupovať jednotne a koordinovane v rámci jednotného trhu a hospodárskej a menovej únie. Rada sa na svojom zasadnutí dňa 19. marca uzniesla, že úzko koordinovaná reakcia Európskej únie v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy by mala mobilizovať všetky dostupné nástroje vrátane prostriedkov Spoločenstva a mala by plne integrovať stratégie rastu, zamestnanosti, sociálnej integrácie a sociálneho zabezpečenia.

Čo sa týka Lisabonskej zmluvy, Rada dosiahla v decembri minulého roka dohodu o ďalšom postupe. Na žiadosť Írska členské štáty súhlasili s poskytnutím určitých právnych záruk týkajúcich sa otázok, ktoré boli počas minuloročného referenda v Írsku zdrojom obáv. Rada tiež súhlasila s tým, aby za predpokladu, že Lisabonská zmluva vstúpi do platnosti, bolo v súlade so základnými zákonnými postupmi prijaté rozhodnutie v tom zmysle, že každý členský štát bude mať v Komisii aj naďalej svoje národné zastúpenie. S výnimkou dokončenia podrobných súvisiacich činností zameraných na túto tému do polovice roku 2009 a za predpokladu uspokojivej realizácie sa írsky vláda zároveň zaviazala, že sa bude usilovať o ratifikáciu Lisabonskej zmluvy do konca aktuálneho funkčného obdobia Komisie. Európska rada bola na svojom zasadnutí v dňoch 19. a 20. marca informovaná o súčasnom stave tejto záležitosti a rozhodla sa k nej vrátiť na svojom zasadnutí v júni roku 2009.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, rád by som sa pánovi ministrovi poďakoval za odpoveď.

Myslím, že sme v tomto Parlamente – a v inštitúciách všeobecne – príliš defenzívni, keď ide o Lisabon a Európsku úniu vo všeobecnosti. Je čas, aby sme do defenzívy zatlačili niektorých ľudí, ktorí útočia na Európu. Kde by sme boli bez Európskej centrálnej banky? Kde by sme boli – tí, ktorí sme v eurozóne – bez eurozóny?

Chýba nám konkrétny vedúci predstaviteľ Európskej rady, ktorý by mohol hovoriť o záležitostiach hospodárskej obnovy, a podľa môjho názoru je jasné, že ustanovenie v Lisabonskej zmluve, aby sa takáto osoba určila, je skutočne nevyhnutné. Keby táto osoba existovala, vyhli by sme sa kľúčovaniu, ku ktorému dochádza každého pol roka medzi predsedníctvami.

Možno by pán minister mohol vo svojej odpovedi povedať, aké sú podľa neho vyhliadky na ratifikáciu zmluvy v Českej republike.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Odpoviem neskôr naraz na všetky otázky.

Predsedajúca. – Musíte dodržať náš štandardný postup a odpovedať najskôr autorovi otázky a na jeho doplňujúcu otázku, a potom spravidla späjam – a to je moje rozhodnutie – ďalšie doplňujúce otázky a kladiem vám ich.

Som povinná požadovať najskôr vašu odpoveď.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Ďakujem, pani predsedajúca. Dámy a páni, odpoviem na položenú otázku. Chcel by som zdôrazniť, že v Českej republike, čo sa týka ratifikácie Lisabonskej zmluvy, dvojkomorový parlament zložený z Poslaneckej snemovne a Senátu na tejto zmluve veľmi intenzívne pracuje a 18. februára tohto roku ju schválila Poslanecká snemovňa. Tu musím upozorniť na to, že podľa českých ústavných predpisov je na schválenie tejto zmluvy potrebná ústavná väčšina. Senát českého parlamentu bude o tejto zmluve pravdepodobne hlasovať 6. mája, Senát však svoje schválenie podmienil prípravou návrhu príslušného zákona, v súlade s ktorým presun právomocí z úrovne hlasovania kvalifikovanou väčšinou vyžaduje súhlas oboch komôr parlamentu. Ide o takzvaný viazaný mandát. Príslušný zákon už bol navrhnutý a schválený, takže očakávame, že 6. mája bude Senát Českej republiky o tomto zákone hlasovať a len čo sa schváli, Lisabonská zmluva bude mať završenú parlamentnú ratifikáciu.

Richard Corbett (PSE). – Nesúhlasí české predsedníctvo s tým, že problémom v prípade Lisabonskej zmluvy nie je ani tak nedostatok informácií o nej, keďže informácie existujú a sú dostupné, ale skôr značné množstvo dezinformácií, ktoré zámerne šíria odporcovia zmluvy?

Vzhľadom na to, že zmluvu nepodpisujú európske inštitúcie, ale rokujú o nej členské štáty, nesúhlasí aj s tým, že národné vlády musia urobiť oveľa viac pre boj proti mýtom a dezinformáciám, ktoré spomínal pán Mitchell, a musia postupovať spoločne v tejto živej rozprave o budúcnosti Európy?

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážený pán minister, som si istý, že vo vašej krajine, tak ako v Írsku, sa voliči v súčasnosti znepokojujú nad svojím orwellovským pocitom voči EÚ. Nie sú hlúpi a vedia, že Komisia poprekrúcala svoj legislatívny program tak, aby do írskych médií nevnikli žiadne zlé správy.

Je hanbou, že pán Mitchell, pán Corbett a ďalší sú takí zaslepení leskom toho, že sú úspešní eurokrati, až im uniká podstata: že ľud Írska už predniesol svoje rozhodnutie. Možno by ste, pán kolega, mohli prinútiť Radu, aby Komisii nariadila zastaviť mohutný rozmach svojich komunikačných a informačných oddelení – inak známych ako oddelenia propagandy – a umožniť tak, aby výsledky dosiahnuté obdivuhodným írskym ľuďom pretrvali, a dokázať, že demokracia v Európskej únii žije.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Musím zdôrazniť, že všetci by sme mali mať odvahu priznať si, že informovanosť o spôsobe fungovania Európskej únie medzi občanmi Európskej únie je veľmi nízka. Európska únia pôsobí na občanov Európskej únie veľmi často abstraktne a jej inštitúciám je veľmi ťažké porozumieť. O čo nižšia je úroveň informovanosti, o to ľahšie vznikajú podmienky napomáhajúce napríklad dezinformáciám, ktoré sa uchytia v myšliach ľudí ľahšie práve preto, že ľudia nemajú dostatočné informácie o fungovaní Európskej únie. Podľa môjho názoru práve venovanie sa demokratickému deficitu a skutočnosti, že občania sa nie vždy s Európskou úniou a jej inštitúciami stotožňujú, zabezpečí, aby dezinformácie a lži nemali šancu sa uchytiť. Som pevne presvedčený, že je základnou povinnosťou vlády každého členského štátu Európskej únie vyvracať dezinformácie a lži. Zároveň by vlády členských štátov mali svojich občanov stále informovať o všetkých záležitostiach týkajúcich sa európskej integrácie. Som presvedčený, že len vtedy dosiahneme skutočný pokrok v demokracii.

Predsedajúca. – Otázka č. 3, ktorú predkladá **Manuel Medina Ortega (H-0132/09)**

Vec: Dvojité zdanenie

Aké opatrenia chce Rada navrhnúť vzhľadom na súčasnú judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa dvojitého zdanenia, aby zosúladiła európske daňové zákony tak, aby európski občania neboli vystavení dvojitému zdaneniu?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, čo sa týka súčasnej situácie v Spoločenstve, neboli doposiaľ na úrovni Spoločenstva prijaté žiadne opatrenia, ktoré by zamedzili dvojitému zdaneniu v oblasti priameho zdanenia, okrem smernice Rady 90/435/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských a dcérskych spoločností z rôznych členských štátov, dohovoru z 23. júla 1990 o zamedzení dvojitého zdanenia v súvislosti s úpravou ziskov prepojených podnikov a smernice Rady 2003/48/ES z 3. júna 2003 o zdanení príjmov z úspor v podobe výplaty úrokov. Vyplýva to z toho, že táto oblasť patrí do pôsobnosti členských štátov za predpokladu, že rešpektujú právo Spoločenstva. Dohody o zamedzení dvojitého zdanenia, ktoré sa uzatvárajú bilaterálne medzi členskými

štátmi v súlade so zmienenými autonómnymi právomocami a v súlade so vzorovou dohodou OECD, sa nezdaajú dostatočné na odstránenie všetkého právneho dvojitého zdanenia v Európskej únii.

Komisia, ktorá má v Spoločenstve výhradné právo zákonodarnej iniciatívy vo vzťahu k priamemu zdaneniu, v súčasnosti očividne uprednostňuje pragmatický prístup k tejto otázke vzhľadom na zásadu subsidiarity platnú pre právne predpisy Spoločenstva v oblasti priameho zdanenia a vzhľadom na požiadavku jednotnosti. Tento pragmatický prístup by mal členské štáty podnecovať k spolupráci pri zabezpečovaní toho, aby ich vnútroštátne daňové systémy vrátane dvojstranných dohôd o zdanení hladko fungovali. Toto sa okrem iného uvádza v oznámení Komisie o koordinácii systému priamych daní členských štátov na vnútornom trhu, najmä v konečnom znení dokumentu KOM 2006/823. Rada potvrdila tento prístup Komisie založený na koordinácii vo svojich záveroch z 27. marca 2007. Zdôraznila, že fungovanie vnútorného trhu je možné zlepšiť prostredníctvom spolupráce v oblasti zdanenia na úrovni členských štátov, prípadne na európskej úrovni, pri súčasnom rešpektovaní právomocí členských štátov. Rada vyhlásila, že v súlade so zásadou subsidiarity môžu prijateľné riešenia nadobúdať rôzne podoby.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Vážený pán predseda, informácie, ktoré nám poskytujete, sú správne, ale my ako poslanci tohto Parlamentu, a hlavne občania Európy, nadobúdame dojem, že v práve Spoločenstva je veľmi nebezpečná medzera.

V súčasnosti, keď sa daňové požiadavky v každom z členských štátov naďalej stupňujú, je mobilita takmer nemožná.

Keď Komisiu žiadame o vysvetlenie tohto pragmatického prístupu, zdá sa, že Komisia nemá žiadnu podporu v Rade. Zdá sa, že sa nachádzame v začarovanom kruhu, v ktorom nás Komisia odkazuje na Radu a Rada nás odkazuje späť na Komisiu, ale skutočnosť je zatiaľ taká, že občania tejto Európy, ktorú sa pokúšame budovať, nemajú možnosť usadiť sa v iných štátoch alebo nadväzovať vzťahy, a to z dôvodu obrovského daňového zaťaženia spôsobeného nedostatočnou harmonizáciou daňového systému.

Mohla by Rada niečo urobiť, aby skoncovala s týmto začarovaným kruhom?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) V prvom rade by som chcel zdôrazniť, že dlhodobým cieľom je riešenie formou smernice alebo mnohostrannej zmluvy. Len tak môžeme tento systém vybudovať účinne z hľadiska právnych zásad. Komisia navrhuje riešenie najnaliehavejších problémov, ktoré vznikajú v súvislosti s vnútorným trhom, prostredníctvom lepšej koordinácie daňových predpisov členských štátov a zlepšením rozhodovacích procesov. Komisia vo svojom oznámení o koordinácii 823 návrh na vytvorenie mechanizmu pre účinné riešenie sporov spojených s problémami medzinárodného dvojitého zdanenia v Európskej únii predložila, ale z dôvodu nedostatočnej podpory zo strany členských štátov, ako sa tu zmienil pán poslanec, Komisia od tejto požiadavky ustúpila v prospech iných iniciatív. Komisia si je plne vedomá dosahu zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia na vnútorný trh a začne s prípravou verejných konzultácií v roku 2009. Na základe týchto konzultácií Komisia vypracuje oznámenie o svojich zisteniach s návrhom prijateľného riešenia existujúcich problémov.

Rada sa týmto problémom opakovane zaoberala v rámci rôznych iniciatív. Prvou bolo rozšírenie rámca smernice Rady 90/435/ES o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských a dcérskych spoločností smernicou Rady 2003/123/ES, ktorá vylučuje hospodárske a právne dvojité zdanenie cezhraničných tokov dividend v rámci Spoločenstva. V roku 1990 bola prijatá arbitrážna zmluva s cieľom zamedziť dvojitému zdaneniu vyplývajúcemu z úpravy transferových cien medzi prepojenými podnikmi. Avšak táto smernica sa neukázala ako veľmi účinná aj preto, že má charakter medzinárodnej zmluvy uzavretej medzi členskými štátmi a nie charakter právneho nástroja Spoločenstva. V roku 2003 bola prijatá smernica 2003/49/ES vylučujúca dvojité zdanenie výplaty úrokov a licenčných poplatkov medzi prepojenými spoločnosťami z rôznych členských štátov, ktorá opravňuje len štát skutočného vlastníka príjmu zdaniť tento príjem. Otázka rozšírenia rámca tejto smernice by mala byť predmetom ďalších rokovaní v Rade. V súvislosti s dvomi oznámeniami Komisie o koordinácii systémov priameho zdanenia na vnútornom trhu v členských štátoch a zdanenia pri odchode Rada ECOFIN v decembri 2008 prijala uznesenie Rady o zdanení pri odchode. Toto uznesenie sa usiluje o zamedzenie dvojitého zdanenia a koordinuje postupy štátu v oblasti daní pri odchode v tom zmysle, že pri presune hospodárskej činnosti z jedného štátu do druhého by mal prijímajúci štát v prípade, že sa doň presunú aktíva fyzických alebo právnických osôb zo štátu, ktorý uplatňuje daň pri odchode, uplatniť pri predaji aktív ako výdaj trhovú hodnotu aktív, ktorá bola vymenená v čase prechodu aktív zo štátu odchodu.

Syed Kamall (PPE-DE). – Všetci chápeme, že tieto otázky zdanenia môžu byť veľmi odborné, ale vo všeobecnosti bude pán minister súhlasiť s tým, že každému, kto týmto otázkam rozumie, je jasné, že daňová

harmonizácia nie je pre zamedzenie dvojitého zdanenia to podstatné. Všetko, čo je potrebné – viem, že je to dosť odborné – je vôľa k lepšej spolupráci medzi členskými štátmi. Vzhľadom na množstvo peňazí, ktoré vlády v súčasnosti berú od vysoko zaťažených daňových poplatníkov, je bezpochyby čas na podnecovanie väčšej daňovej súťaže, aby sa znížilo zaťaženie pracujúcich rodín v celej Európskej únii.

Paul Rübige (PPE-DE). – (DE) Vážený pán úradujúci predseda Rady, myslím, že české predsedníctvo k tejto otázke zaujíma veľmi pozitívny a aktívny postoj. Rád by som vám k tomu zablahožela, pretože je, prirodzene, dôležité chrániť občanov a malé a stredné podniky, aby za poskytované služby mohli získať adekvátny príjem. Dvojité zdanenie je niečo, pre čo neexistuje žiadne spoločenské zdôvodnenie. Moja otázka teda znie: myslíte si, že Európsky súdny dvor by v tejto oblasti mohol stanoviť príslušné normy?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Európsky súdny dvor rozhodol, že priame uplatňovanie práva Spoločenstva a slobody pohybu a zásady nediskriminácie nezaväzujú členské štáty k odstráneniu právneho dvojitého zdanenia, ktoré vzniká vzájomnou interakciou rôznych daňových systémov v cezhraničných situáciách v rámci Spoločenstva. Tento postoj vyplýva z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v prípade C-513/04 Kerckhaert-Morres. Súd už o tejto záležitosti rozhodoval a ja som pevne presvedčený, že tu ostáva len veľmi malý priestor. Podľa judikatúry Súdného dvora musia zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia spĺňať požiadavky vnútorného trhu, najmä nesmú zavádzať diskrimináciu alebo nesúlad so základnými slobodami zakotvenými v Zmluve o Európskom spoločenstve. Na druhej strane som presvedčený, že riziko dvojitého zdanenia nesmierne komplikuje daňové systémy a predovšetkým komplikuje život malým a stredným podnikom, pre ktoré je niekedy veľmi ťažké preniknúť do zložitých systémov jednotlivých vnútroštátnych právnych predpisov. Práve malé a stredné podniky sú najviac vystavené tomuto riziku, pretože malé a stredné podniky majú väčšie náklady súvisiace s tým, že si nemôžu dovoliť najímať drahé poradenské alebo právnické firmy tak ako veľké korporácie, obzvlášť nadnárodné spoločnosti. Preto sú týmito komplikovanými daňovými systémami viac zaťažené. Ja osobne som presvedčený, že najsprávnejším riešením je mať vo všetkých členských štátoch čo najjednoduchší, najprehľadnejší systém priamych daní, a sám za seba dodávam, že daní pokiaľ možno čo najnižších.

Predsedajúca. – Otázka č. 5, ktorú predkladá **Marian Harkinová** (H-0136/09)

Vec: Hydinové mäso

– Čo sa týka návrhu Komisie KOM(2008)0336 nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov, pokiaľ ide o obchodné normy pre hydinové mäso, súhlasí české predsedníctvo s tým, že v záujme bezpečnosti potravín a spotrebiteľov, sledovateľnosti a kvality výrobkov musí byť pri všetkom hydinovom mäse predávanom ako „čerstvé“ spotrebiteľovi poskytnutá záruka čerstvosti? Súhlasí predsedníctvo s tým, že existuje vážny problém týkajúci sa hydinového mäsa, ktoré je po porážke zvieratá v tretej krajine zamrazené, potom prepravené do štátu EÚ, kde je rozmrazené (a v niektorých prípadoch ďalej spracované) a následne uvedené na trh a predávané ako „čerstvý“ výrobok EÚ? Súhlasí s tým, že táto situácia je neprijateľná, zavádzajúca pre spotrebiteľa a nespravodlivá voči výrobcovi z EÚ, ktorí dodržia prísne pravidlá EÚ? Aké kroky podniká v súčasnej dobe české predsedníctvo na zaistenie hladkého prijatia tohto nariadenia?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, predsedníctvo by chcelo pani poslankyňu uistiť, že prikladá veľký význam vysokej úrovni bezpečnosti potravín a ochrane spotrebiteľa v rámci Spoločenstva bez ohľadu na to, či sú potraviny vyprodukované na mieste alebo dovezené z tretích krajín. V tejto súvislosti by chcelo predsedníctvo odkázať na závery zo zasadnutia Rady v dňoch 18. a 19. decembra 2008 o bezpečnosti dovážaných poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. V súlade s pravidlami Spoločenstva Rada vo svojich záveroch vyzvala Komisiu, aby Rade a Európskemu parlamentu predložila do konca roku 2010 správu o účinnosti a uplatňovaní hygienických a fyto-sanitárnych kontrol dovážaných potravín. V dôsledku svojho záväzku zaistiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia pri realizácii politik Spoločenstva Rada v decembri roku 2008 zamietla Komisiou predložený návrh nariadenia Rady vykonávajúceho nariadenie Rady (ES) č. 853/2004 týkajúce sa používania antimikrobiálnych látok na odstraňovanie povrchového znečistenia jatočných tiel hydiny. Rada zastáva názor, že použitie týchto látok by mohlo prípadne zakryť zlé hygienické postupy. Európsky parlament vyjadril v uznesení z 19. júna 2008 svoj nesúhlas s návrhom Komisie a požiadal Radu, aby návrh zamietla. Pokiaľ ide o návrh Komisie o obchodných normách pre hydinové mäso, predsedníctvo by chcelo potvrdiť, že sa o tomto návrhu v súčasnosti rokuje v Rade s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a zabrániť tomu, aby sa hydinové mäso predávalo ako čerstvé, ak bolo predtým zmrazené. Predsedníctvo môže pani poslankyňu ubezpečiť, že sa robia všetky opatrenia, ktoré umožnia rýchle prijatie tohto nariadenia, len čo Európsky parlament vydá svoje stanovisko.

Marian Harkin (ALDE). – Ďakujem predsedníctvu za túto odpoveď, keďže som presvedčená, že české predsedníctvo musí v tejto veci zakročiť. Veľmi rada počujem, že sa v Rade rokuje o tom, že urobíte opatrenia, ktoré zabránia zmrazovaniu hydinového mäsa a jeho následnému predaju ako čerstvého, pretože to, samozrejme, znamená, že mnohí výrobcovia z EÚ – vlastne všetci výrobcovia z EÚ – nepracujú za rovnakých podmienok.

Moja otázka pre predsedníctvo teda môže znieť: Ako rýchlo môžeme v tejto veci očakávať od Rady reakciu a môžete nám nejako naznačiť, aké konkrétne opatrenia by ste mohli v tejto záležitosti prijať?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, tento problém teraz riešili pracovné orgány Rady v rámci rokovaní o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov, pokiaľ ide o normy uvádzania na trh pre hydinové mäso. České predsedníctvo navrhlo kompromisný text, ktorému Osobitný výbor pre poľnohospodárstvo Rady vyjadril väčšinovú podporu. Text bude predložený na posúdenie WTO v rámci konzultácií s obchodnými partnermi. Ak bude výsledok pozitívny a Európsky parlament zároveň schváli svoju správu na plenárnom zasadnutí, ktoré by malo prebehnúť, potom české predsedníctvo predloží kompromisný text Rade. Rada má formálnu povinnosť čakať na predloženie stanoviska Európskeho parlamentu, hoci naň pri rozhodovaní nemusí prihliadať. V kompromisnom texte sa uvádza, že pri výrobkoch vyrobených z čerstvého hydinového mäsa v súlade s týmto nariadením môžu členské štáty stanoviť drobné odchýlky v požiadavkách na teplotu, ktoré sa použijú na absolútne minimálnu dobu a len v rozsahu nutnom pre umožnenie manipulácie a porciovania v spracovateľskom podniku počas výroby výrobkov z čerstvého hydinového mäsa. Predpokladáme, že Rada sa týmto návrhom bude zaoberať v máji, a na základe doterajších rokovaní očakávame pozitívne výsledky.

Avril Doyle (PPE-DE). – Po kríze BSE v odvetví hovädzieho mäsa pred niekoľkými rokmi sme v Európe zaviedli dôslednú identifikáciu a sledovateľnosť pre výrobky z hovädzieho mäsa. Nesúhlasí Rada s tým, že sa musíme poponáhľať, a to nielen pri hydinovom mäse, ale aj pri ovčom a bravčovom, a dať spotrebiteľom tie isté informácie a rozhodne poskytnúť rovnakú sledovateľnosť, keby sa vyskytol nejaký problém?

Práve teraz sa snaží prejsť správa pani Sommerovej o informáciách poskytovaných spotrebiteľom cez Parlament, a možno aj prostredníctvom dodatočného označovania, ktoré by zvýšilo sledovateľnosť. Rada bude so mnou možno súhlasiť, že takým spôsobom by to bolo možné dosiahnuť.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, označovanie pôvodu hydinového mäsa nie je súčasťou prílohy 14 nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, a preto nie je ani súčasťou návrhu, o ktorom práve diskutujeme. Označovanie pôvodu rieši nariadenie Komisie (ES) č. 543/2008, a preto patrí do zodpovednosti Komisie a rokuje sa o ňom vo výbore. Chcel by som tiež povedať, že tejto otázke rozumiem veľmi dobre, pretože ak sa pozriete na ohrozenie, ktoré vzniklo z takzvanej choroby šialených kráv v prípade infikovaného hovädzieho mäsa, a zohľadníte reálny dosah na zdravie populácie v členských štátoch EÚ, potom niektoré choroby, ktoré pochádzajú z hydinového mäsa, ako je napríklad salmonéla, spôsobujú výrazne vyšší počet zdravotných problémov a dokonca úmrtí, než vo svojej dobe spôsobila choroba šialených kráv. Na druhej strane by som chcel ale znovu zdôrazniť, že označenie pôvodu patrí do zodpovednosti Komisie a že by sme nemali zabúdať na to, že pri hydine je sledovanie miesta pôvodu, samozrejme, omnoho ťažšie než pri hovädzom dobytku. Takisto by sme sa nemali dostať do situácie, keď snaha chrániť spotrebiteľa do takej miery, aby boli úplne odstránené všetky pochybnosti a všetky potenciálne riziká, povedie k tomu, že systém bude tak administratívne komplikovaný, že by nasledovalo značné zvýšenie cien potravín. Znovu tu chcem zopakovať, že kľúčová zodpovednosť v oblasti povinného označovania pôvodu hydinového mäsa je na pleciach Komisie a nie Rady.

Predsedajúca. – Otázka č. 9, ktorú predkladá **Marie Panayotopoulousová-Cassiotová** (H-0144/09)

Vec: Krízové riadenie a malé a stredné podniky

Európsky program krízového riadenia zahŕňa pomoc malým a stredným podnikom podľa iniciatívy Small Business Act. Aké opatrenia boli v tejto súvislosti doteraz prijaté a aké ďalšie opatrenia sa plánujú?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v decembri minulého roka sa Európska rada dohodla na pláne hospodárskej obnovy Európy. Tento plán obsahuje konkrétne opatrenia na podporu malých a stredných podnikov, z ktorých najdôležitejšie sú opatrenia zamerané na zlepšenie prístupu k financiam a zníženie administratívneho zaťaženia podnikania. Európska rada taktiež vyjadrila podporu zvýšeniu intervencií Európskej investičnej banky v rokoch 2008 až 2011, hlavne pre úvery malým a stredným podnikom, čo predstavuje zvýšenie o 10 miliárd EUR oproti obvyklému objemu

úverov v tomto sektore. Európska rada okrem toho podporila dočasné prekročenie prahových hodnôt na dobu aspoň dvoch rokov v súvislosti so štátnou podporou pre čiastky do 500 000 EUR a úpravu rámca pre štátnu podporu, ktoré sú nevyhnutné na zvýšenie podpory podnikom, najmä malým a stredným. Európska rada tiež vyzvala na používanie zrýchlených postupov zadávania verejných zákaziek, ktoré právo Európskeho spoločenstva umožňuje, a na zníženie administratívneho zaťaženia podnikov. Európska rada podporuje aj úplnú realizáciu akčného plánu Komisie o iniciatíve Small Business Act, ktorý Rada prijala 1. decembra 2008. Akčný plán pre iniciatívu Small Business Act by mal pomôcť malým a stredným podnikom v období hospodárskeho zmätku zlepšením prístupu k pôžičkám, znížením administratívnej záťaže, podporou malých a stredných podnikov pri využívaní výhod vnútorného trhu a zvyšovaním konkurencieschopnosti na zahraničných trhoch. 5. marca Rada dospela k záveru, že tento akčný plán by sa mal pri dodržaní zásad subsidiarity úplne a čo najrýchlejšie realizovať na úrovni Spoločenstva i jednotlivých členských štátov.

Rada okrem toho znovu poukázala na dôležitosť ďalšieho zlepšovania prístupu k financovaniu – mám na mysli úvery, záruky, mezanínové financovanie a podobne – a tiež k rizikovému kapitálu pre novozaložené inovačné podniky a pre malé a stredné podniky, pričom je potrebné zohľadniť dôsledky súčasnej finančnej krízy. Musíme pre malé a stredné podniky posilniť prístup na trh predovšetkým väčším využívaním monitorovania trhu a jednotlivých odvetví s cieľom určiť a riešiť prekážky na vnútornom trhu. Požiadavky na účtovníctvo a postupy pri zakladaní nových podnikov by sa mali podstatne zjednodušiť a urýchliť. Európska rada sa na svojom zasadnutí v dňoch 19. a 20. marca dohodla na týchto opatreniach: odstraňovanie existujúcich prekážok a predchádzanie vzniku nových, dosiahnutie plne fungujúceho vnútorného trhu, ďalšie znižovanie administratívnej záťaže, zlepšenie rámcových podmienok pre priemysel v záujme zachovania silnej priemyselnej základne pre podnikanie s osobitným dôrazom na malé a stredné podniky a na inovácie, podpora partnerstiev medzi rôznymi oblasťami podnikania, výskumu, vzdelávania a odbornej prípravy a zlepšenie kvality investícií v oblasti výskumu, znalostí a vzdelávania.

Dámy a páni, chcel by som tiež povedať, že 10. marca 2009 Rada dosiahla politickú dohodu, že všetky členské štáty by na základe zmeny smernice 2006/112/ES mali mať možnosť trvale uplatňovať znížené sadzby dane z pridanej hodnoty na rad služieb s vysokým podielom ľudskej práce, ktoré väčšinou, pochopiteľne, poskytujú práve malé podniky. Z ďalších legislatívnych návrhov vychádzajúcich z iniciatívy Small Business Act by mala Rada prijať nariadenie o štatúte európskej súkromnej spoločnosti, ktoré by malým a stredným podnikom uľahčilo cezhraničné podnikateľské aktivity. Ďalej sa bude Rada zaoberať revíziou smernice o boji proti oneskoreným platbám, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby malé a stredné podniky dostávali platby za všetky obchodné transakcie včas. Čo sa týka programu lepšej tvorby právnych predpisov, Komisia v minulom roku predstavila 11 nových zrýchlených opatrení na zníženie administratívnej záťaže podnikania s cieľom dosiahnuť 25 % zníženie existujúcej administratívnej záťaže spôsobenej nariadeniami EÚ do roku 2012. To by podľa odhadov mohlo ušetriť asi 30 miliárd EUR, pričom najväčší prospech by to predstavovalo práve pre malé a stredné podniky. 10. marca tohto roku Rada vyzvala Komisiu, aby navrhla nové konkrétne opatrenia na zníženie záťaže pre každú z 13 kľúčových prioritných oblastí akčného plánu. Konkrétne kroky v tejto súvislosti predstavuje prijatie návrhov na zjednodušenie tretej a šiestej smernice, ktoré sa týkajú zlúčenía a rozdelenia obchodných spoločností, v prvom čítaní v Európskom parlamente, a tiež schválenie revízie štvrtej a siedmej smernice. Táto dôležitá práca by však mala pokračovať s cieľom dosiahnuť 25 % zníženie administratívnej záťaže a Komisia by mala čo najrýchlejšie dokončiť revíziu všetkých existujúcich právnych predpisov.

Marie Panayotopoulou-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, ďakujem pánovi ministrovi za odpoveď, v ktorej uviedol všetky plánované opatrenia. Teraz, samozrejme, musí uplatňovanie týchto opatrení priniesť reálne výsledky všetkým tým v Európskej únii, ktorí majú v súčasnosti malé a stredné podniky trpiace následkami krízy, a všetkým tým, ktorí chcú zakladať nové malé a stredné podniky. Presne k tejto problematike by mi mohol pán minister povedať, či máme štatistiky o nových začínajúcich podnikateľoch a štatistiky o zanikajúcich podnikoch. Rada by som sa dozvedela tieto porovnateľné čísla, ak nie v dnešnej, tak v niektorej budúcej odpovedi.

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) V prvom rade by som chcel zdôrazniť, že počty zaniknutých a novozaložených podnikov, ako aj konkrétne podmienky na založenie nového podniku sa v jednotlivých členských štátoch EÚ značne líšia. Kým v niektorých štátoch založenie malého alebo stredného podniku trvá niekoľko dní, v iných bohužiaľ môže trvať niekoľko mesiacov. Vypracovanie podrobného prehľadu, ktorý by obsahoval informácie, ktoré požadujete, pani Panayotopoulousová-Cassiotová, je, samozrejme, možné a predložili by sme ho písomne.

Predsedajúca. – Otázka č. 10, ktorú predkladá **Avril Doylová** (H-0145/09)

Vec: Závery jarného zasadnutia Európskej rady vo veci financovania globálnej dohody o klíme

Je predsedníctvo v súvislosti s jarným samitom, ktorý sa konal minulý týždeň, spokojné s výsledkom rokovaní o poskytnutí finančnej pomoci rozvojovým krajinám s ohľadom na globálnu dohodu o klíme, ktorá bude predmetom konferencie COP-15 v Kodani v decembri tohto roku?

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v záveroch zo zasadnutia konaného v dňoch 19. a 20. marca 2009 Rada vyhlásila, že opatrenia na zmiernenie klimatických zmien a adaptačné opatrenia budú vyžadovať značné domáce a finančné zdroje verejné aj súkromné, a to hlavne v najohrozenejších rozvojových krajinách, a že sa EÚ bude na financovaní týchto opatrení v rozvojových krajinách primeranou mierou podieľať. Odhady Komisie vychádzajúce z nedávnych štúdií naznačujú, že do roku 2020 sa budú musieť dodatočné verejné a súkromné investície zvýšiť na takmer 175 miliárd EUR, ak sa majú emisie znížiť na úroveň zlučiteľnú s cieľom EÚ.

Súčasná štúdie tiež ukazujú, že viac než polovicu z týchto investícií bude potrebné urobiť v rozvojových krajinách. Sekretariát Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ďalej odhaduje, že v roku 2030 sa náklady na adaptáciu v rozvojových krajinách budú pohybovať v rozsahu 23 až 54 miliárd EUR ročne. Pokiaľ ide o financovanie opatrení na zmiernenie klimatických zmien v rozvojových krajinách, Rada zaujala jasné stanovisko. Rozvojové krajiny by mali pomocou rozvinutých krajín vypracovať stratégie a plány budovania hospodárstva s nízkou produkciou uhlíka. Tieto stratégie a plány by mali rozlišovať medzi opatreniami, ktoré je možné prijať samostatne, lebo s nimi sú spojené nulové či veľmi nízke náklady alebo dokonca znamenajú v strednodobom horizonte čistý prínos, a opatreniami, ktoré povedú ku kladným dodatočným nákladom, aké nemôžu jednotlivé krajiny samy ľahko znášať.

Na uplatňovanie kodanskej dohody je nevyhnutná dostatočná, predvídateľná a včasná finančná podpora. Medzinárodná finančná štruktúra zaisťujúca túto podporu musí byť založená na zásadách účinnosti, účelnosti, rovnosti, transparentnosti, zodpovednosti, súdržnosti, predvídateľnosti a riadneho finančného hospodárenia. V súvislosti so zdrojmi financovania Európska rada potvrdila možnosti, ktoré je možné v medzinárodných rokovaníach ďalej skúmať a ktoré zahŕňajú prístup založený na príspevkoch na základe dohodnutého rozsahu, trhový prístup na základe aukcií zmlúv alebo kombinácie týchto a iných možností. Počas prechodu k celosvetovému trhu s uhlíkom budú okrem toho pri financovaní znižovania emisií v rozvojových a transformujúcich sa hospodárstvach hrať aj naďalej významnú úlohu flexibilné mechanizmy, mechanizmus ekologického rozvoja a spoločná realizácia. V tejto súvislosti bude dôležité posilniť celistvosť z hľadiska životného prostredia, príspevok k dosiahnutiu trvalo udržateľného rozvoja a spravodlivé geografické rozloženie. Takisto je potrebné ďalej rozšíriť trh s uhlíkom, aby vysielal jasné signály o cene uhlíka. Ide totiž o jeden z nákladovo najefektívnejších spôsobov znižovania emisií, ktorý zároveň poskytuje zreteľný podnet na prechod k hospodárstvu s nízkou produkciou uhlíka. V súvislosti s dohodou EÚ o klimaticko-energetickom balíku Rada zdôraznila aj príspevok tohto balíka k úsiliu EÚ o zabezpečenie finančných prostriedkov na opatrenia zamerané na zmiernenie zmeny klímy a prispôbenie sa tejto zmene. Je jasné, že v oblasti financovania je potrebné urobiť ešte oveľa viac. Rada rozhodla, že sa k tejto téme vráti na svojom júnovom zasadnutí, aby v súvislosti s pokračujúcimi medzinárodnými rokovaniami bližšie formulovala svoj postoj.

Avril Doyle (PPE-DE). – Chcela by som sa českému predsedníctvu poďakovať za vyčerpávajúcu odpoveď. Vlastne som ju už dnes dostala v písomnej forme, pretože sa nepredpokladalo, že sa dostaneme až k otázke č. 10.

Môžem sa domnievať, že to, čo ste práve povedali, je naozaj názor českej vlády? Určite by ma veľmi povzbudilo, keby som si to mohla myslieť. Ďakujem vám, pretože to znamená, že česká vláda v otázkach zmeny klímy prešla od začiatku svojho predsedníctva dlhú cestu.

Mohli by ste naznačiť, aký je okrem júnového zasadnutia Rady ďalší časový harmonogram cesty k dohode o takzvanom spravodlivom podiele EÚ na financovaní zmiernenia a prispôbenia sa zmene klímy tretích krajín? Mimochodom, úplne súhlasím s tým, čo ste povedali o trhu s uhlíkom a jeho prínose.

Predsedajúca. – Ďakujem vám, pani Doylová. Som prekvapená, že ste mali odpoveď vopred. Toto je postup, k akému som si už veľmi dlho želala poďakovať Radu aj Komisiu, takže vám obom blahoželám, že ste to dosiahli.

(poznámka Avril Doylovej: „Je to preto, že si mysleli, že sa k otázke č. 10 nedostaneme!“)

Petr Nečas, úradujúci predseda Rady. – (CS) Dámy a páni, zdá sa, že čím kratší čas ostáva predsedníctvu tejto českej vlády, tým rýchlejšie koná, a to je možno dôvod, prečo sa snažíme byť takí rýchli a všetku administratívu včas vybaviť. Ako reakciu na otázku, ktorú položila vážená pani poslankyňa, by som chcel povedať, že Európska rada bude o tejto veci znovu rokovať v júni tohto roku. Podľa názoru Rady je dôležité viac sa zamerať na finančné mechanizmy boja proti zmene klímy. Rada ešte pred zasadnutím v Kodani zverejní prístup EÚ k rôznym spôsobom financovania opatrení na zmiernenie zmien klímy a prispôsobenie sa týmto zmenám, k podpore nových technológií a k vytváraniu vhodného prostredia na realizáciu týchto plánov. Rada tiež ukáže, akým spôsobom sa bude EÚ na týchto plánoch konkrétne podieľať, a vysvetlí, akým spôsobom sa medzi členské štáty rozdelia náklady a úsilie vedúce k realizácii týchto cieľov. Toto všetko bude založené na konkrétnych návrhoch Komisie.

Čo sa týka niektorých ďalších problémov týkajúcich sa financovania globálnej dohody o boji proti zmene klímy, EÚ dala jasne najavo, že chce v tejto záležitosti prevziať primeraný podiel zodpovednosti. EÚ navyše stanovila základné princípy týkajúce sa financovania a dala najavo, že o týchto možnostiach chce rokovať so svojimi globálnymi partnermi. Je však jasné, že je príliš skoro, aby sme odkryli karty tým, že zverejníme niektoré čísla. Nebolo by to rozumné, nebolo by to prezieravé, nebolo by to taktické. Máme predstavu o tom, koľko finančných prostriedkov bude potrebných na realizáciu globálneho plánu. Musíme však aspoň približne vedieť, aké opatrenia na zmiernenie zmien klímy plánujú realizovať tretie krajiny. V tejto súvislosti by som chcel povedať, že EÚ si už v roku 2007 stanovila dobrovoľný záväzok znížiť emisie o 20 % a v prípade úspešnej globálnej dohody o 30 %, a to bolo dlho predtým, než akákoľvek iná krajina na svete vôbec o mitigačných návrhoch čokoľvek zverejnila.

Predsedajúca. – Kým mám príležitosť, ešte sa dotknem jednej veci, pretože sa mi zdá, že ak odpovede na otázky, ktoré si myslíme, že nestihneme, je možné poskytnúť vopred, potom neexistuje dôvod, prečo by otázky, ktoré sa chystáme stihnúť, nemali mať odpovede vopred, aby sme mohli mať – ako sme mali práve teraz – lepšiu a užitočnejšiu diskusiu. Ďakujem vám oboj za predvedenie niečoho, čo sa mnohí z nás už dlho snažili urobiť.

Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

– Týmto končím hodinu otázok.

(Rokovanie bolo prerušené o 20.10 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

20. Požiadavky na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie) (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0096/2009) pána Csibiho v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie) (KOM(2008)0399 – C6-0277/2008 – 2008/0151 (COD)).

Magor Imre Csibi, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som sa poďakovať tieňovým spravodajcom za spoluprácu pri snahe o dosiahnutie kompromisu s Radou pri príprave prepracovaného znenia smernice o ekodizajne.

Bol to náročný proces predovšetkým preto, že tento dokument mal veľmi obmedzujúci charakter. V legislatívnom návrhu, v ktorom Parlament môže len sotva niečo zmeniť, nie je priestor na spolurozhodovanie. Už nie sme inštitúciou, ktorej činnosť je obmedzená len na poskytovanie súhlasu, a toto nie je spôsob, akým by chcel Parlament v budúcnosti pracovať na prepracovanom znení dokumentu.

Som rád, že aj napriek týmto problémom sme dosiahli kompromis, ktorý upevňuje základné zásady návrhu Komisie, napríklad rozšírenie rozsahu pôsobnosti na energeticky významné výrobky, no tiež prináša lepšie objasnenie a zdôraznenie všetkých podstatných environmentálnych parametrov.

Tento kompromis zlepšuje definíciu energeticky významných výrobkov objasnením toho, na ktoré výrobky sa môžu uplatňovať vykonávacie opatrenia. Sú to napríklad izolačné materiály na okná alebo niektoré

výrobky využívajúce vodu, ako sú sprchové hlavice alebo vodovodné kohútiky. Trvám na tom, že uvedenie týchto príkladov neznamená, že tieto výrobky budú do rozsahu pôsobnosti zaradené automaticky.

Najprv budú predmetom hodnotenia konkrétnych vplyvov, pričom vykonávacie opatrenia sa vytvoria len pre tie výrobky, ktoré majú výrazný vplyv na životné prostredie, vysoký potenciál na zlepšenie a na ktoré sa nevzťahujú iné právne predpisy, ktorými môžeme dosiahnuť rovnaký výsledok rýchlejšie a s nižšími nákladmi.

Tento kompromis tiež poskytuje hodnotenie metodiky prípravy vykonávacích opatrení na lepšie uplatňovanie účinnosti využívania zdrojov a prístupu založenom na životnom cykle výrobkov. V čase zmenšujúcich sa zásob prírodných zdrojov sa nesmieme zamerať len na energetickú účinnosť, ale najmä na optimalizáciu využívania prírodných zdrojov ako celku. Musíme sa navyše snažiť o zníženie vplyvov týchto výrobkov na životné prostredie nielen počas obdobia ich používania, ale počas ich celého životného cyklu, počínajúc výberom základnej suroviny, cez ich výrobu, balenie, používanie až po koniec ich životnosti.

Hoci je zatiaľ smernica rozšírená len o energeticky významné výrobky, mali by sme sa pripraviť, že v budúcnosti sa rozšíri o všetky výrobky. Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a tiež Výbor pre priemysel, výskum a energetiku žiadali jasný záväzok rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice na iné ako energeticky významné výrobky po jej preskúmaní v roku 2012.

Komisia sa v reakcii zaviazala, ak je to potrebné, na prijatie súčasnej metodiky s cieľom ďalšieho rozšírenia rozsahu pôsobnosti na všetky výrobky. Nemohli sme sa ale pevne zaviazat k rozšíreniu rozsahu pôsobnosti na všetky výrobky po preskúmaní smernice v roku 2012. Bolo by lepšie, keby bola Komisia priniesla stabilný prístup s jasnejšou víziou najmä preto, že sme dnes mali na stole všetky nástroje a na základe hodnotenia vplyvu to bola najlepšia možnosť. Myslím si preto, že sme premeškali príležitosť, aby sme pre životné prostredie spravili niečo viac s menšou mierou byrokracie.

Je tu ešte preskúmanie smernice v roku 2012. Určite nebudeme namietat proti skutočnosti, že musíme zmeniť naše modely spotreby a výroby tým, že budeme presadzovať výrobky, ktoré menej znečisťujú životné prostredie. Potrebujeme zmenu a táto zmena je možná aj bez zafaženia spoločností a domácností.

Vybudovaním hospodárstva s nízkymi emisiami uhlíka, ktoré by účinne využívalo zdroje, môžeme vytvoriť nový impulz pre konkurencieschopnosť. Smernica o ekodizajne predstavuje pre priemysel veľkú príležitosť na vybudovanie konkurencieschopnejších podnikov využívajúcich ekologické technológie. Znižovaním byrokracie a výrobných nákladov vytvára rovnaké podmienky v celej Európe. Rovnako umožňuje flexibilitu priemyslu, keďže samoregulačné opatrenia môžu slúžiť ako alternatíva k regulačným vykonávacím opatreniam.

V neposlednom rade sú zúčastnené strany navzájom prepojené konzultáciami pri definovaní a preskúmaní vykonávacích opatrení a tiež určovaním samoregulačných opatrení. Pri konzultáciách so zúčastnenými stranami som si uvedomil, že podniky, ktoré myslia dopredu, nečakajú na nariadenia, aby sa im podriadovali, ale zavádzajú aktívne opatrenia. Niektorí tak robia na základe altruizmu, no väčšina tak robí, pretože pre obchod je jednoducho dobré mať ekologické povedomie.

Priemyslu však musíme dať tie správne signály. Hoci sa nie všetci moji kolegovia stotožňujú s touto predstavou o rozšírení požiadaviek na ekodizajn na všetky výrobky, ja som pevne presvedčený, že zhoršovanie životného prostredia môžeme zastaviť jedine presadzovaním výrobkov, ktoré menej znečisťujú životné prostredie.

Viac ako 80 % všetkých vplyvov výrobku na životné prostredie sa určí počas jeho projektovania. Vylepšené projektovanie výrobku by zabránilo plytvaniu a spotrebiteľom by poskytlo efektívnejšie, spoľahlivejšie a trvácnejšie výrobky.

Rozšírenie požiadaviek na ekodizajn na energeticky významné výrobky, ako sú okná alebo vodovodné kohútiky, je prvým krokom k ambicióznejšiemu prístupu a udržateľnej politike výrobkov na úrovni EÚ.

Niekedy môžu aj malé kroky viesť k veľkým úspechom. Dúfam, že tento kompromis podporíte ako cestu smerom vpred a budete pokračovať v tlaku na optimalizáciu celého potenciálu na zlepšenie životného prostredia a stimulácie dizajnu výrobkov, ktoré sú ohľaduplnejšie voči životnému prostrediu.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne, vážení poslanci, na úvod by som sa rád poďakoval pánovi spravodajcovi Csibimu za vynikajúcu prácu na tomto návrhu a vyslovil svoje potešenie, že výsledok jeho práce umožnil dohodu už v prvom čítaní.

Obsah tohto návrhu je, výlučne z právneho hľadiska, obmedzený. V podstate obsahuje rozšírenie pôsobnosti existujúcej smernice o ekodizajne nad rámec výrobkov využívajúcich energiu, na ktoré sa vzťahuje v súčasnosti, aby zahŕňala všetky energeticky významné výrobky. Táto zmena je však najdôležitejšia z politického hľadiska. Predstavuje dôležitý krok k tretej priemyselnej revolúcii v Európe, k transformácii nášho európskeho hospodárstva na vnútroštátne hospodárstva s nízkymi emisiami CO₂.

Mám predstavu o tom, ako bude vyzerat' európsky výrobok budúcnosti. Európsky výrobok budúcnosti s označením „vyrobené v Európe“ bude najinovatívnejší, najbezpečnejší a tiež energeticky a zdrojovo najefektívnejší výrobok. Som presvedčený, že z vedúceho postavenia Európy v energetickej účinnosti a úspornom využívaní prírodných zdrojov nebude mať úžitok len životné prostredie, ale tiež miera zamestnanosti. Výrobky a postupy šetrné k životnému prostrediu zažívajú v súčasnosti z hľadiska hospodárstva výrazný rast, dokonca aj v období krízy, a pokračovanie tohto rastu sa predpokladá aj naďalej.

Podľa môjho názoru je táto smernica dobrým príkladom integrovanej politiky výrobkov. Svoju hodnotu už smernica ukázala a dobré výsledky vidíme aj v oblasti výrobkov využívajúcich energiu. Smernica poskytuje rámec pre určovanie požiadaviek na ekodizajn, ktoré počítajú so súčasným vplyvom výrobku na životné prostredie počas celého jeho životného cyklu. Ako už povedal pán Csibi, smernica pripravuje cestu pre nezávislú iniciatívu priemyslu. Vymedzuje oficiálne stanovené požiadavky na tie výrobky, pri ktorých môžeme využiť ich podstatný úsporný potenciál ekonomicky uskutočniteľným spôsobom.

Smernica, ktorá je v súčasnosti v platnosti, už významne prispieva k európskym cieľom v oblasti zníženia spotreby energie zakázaním klasických žiaroviek, kotlov a množstva iných energeticky neúčinných spotrebiteľských výrobkov. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti tejto smernice tak, aby sa týkala všetkých energeticky významných výrobkov, so sebou prináša obrovský potenciál na ešte väčšie zníženie spotreby energie a tým aj emisií CO₂.

Aby som to zhrnul, každý energeticky významný výrobok teraz patrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Zahŕňa rovnako tie výrobky, ktoré energiu nespotrebúvajú priamo pri používaní, ale ktoré spotrebu energie ovplyvňujú nepriamo. Teraz sa preto napríklad môžu stanoviť požiadavky na výrobky využívajúce vodu a na okná. Dám vám len jeden príklad: jednoduchým zvýšením množstva okien s dvojitým sklom sa do roku 2020 môže zvýšiť úspora energie o ďalších 30 %, čo sa rovná úspore 55 000 gigawatthodín, t. j. úspora 27 megaton emisií CO₂ alebo výkonu dvoch či troch jadrových elektrární. Tu vidíme, aký obrovský vplyv môže ukrývať zmena takejto zdanlivej maličkosti.

Komisia má v úmysle pokračovať v práci na približne 25 vykonávacích opatreniach smernice o ekodizajne, ktoré boli stanovené v jej pracovnom pláne na obdobie rokov 2009 – 2011. Okrem toho sa po porade s Konzultačným fórom pre ekodizajn podľa článku 16 smernice určia výrobky, ktoré budú zahrnuté v druhom pracovnom pláne do 21. októbra 2011.

Komisia tiež podľa článku 21 do roku 2012 preskúma, či bude vhodné rozšíriť rozsah pôsobnosti smernice na výrobky, ktoré pre spotrebu energie nie sú energeticky významné, ale ktoré majú vplyv na zachovávanie zdrojov.

Ako sme sa dohodli na rokovaní, ktoré viedli k dohode už v prvom čítaní, Komisia vydá vyhlásenie. Parlament pozná toto vyhlásenie. Po tomto rokovaní ho odovzdám predsedníctvu.

Keďže návrh bol prijatý už v prvom čítaní, Komisia teraz môže uplatňovať svoju udržateľnú priemyselnú politiku a dať sa hneď do práce, aby prišla s ďalšími konkrétnymi krokmi na zabezpečenie úspory energie a zníženia emisií CO₂.

Rád by som na záver poznamenal, že tieto rokovania urýchlila úzka spolupráca Parlamentu, Rady a Komisie. Som rád, že vám môžem oznámiť, že Komisia podporí všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené pánom spravodajcom Csibim. Ďakujem.

Anders Wijkman, v mene skupiny PPE-DE. – Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval pánovi spravodajcovi Csibimu.

Výsledkom nášho spoločného úsilia pri preskúvaní smernice o ekodizajne je, podľa môjho názoru, do veľkej miery zmeškaná príležitosť. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti z výrobkov využívajúcich energiu aj na energeticky významné výrobky je určite dobré. No prečo by sme sa tu mali zastaviť? Problémy, ktorým čelíme v súvislosti s využívaním zdrojov, presahujú problematiku energie. Pán komisár by to mal vedieť.

Problémom je celkový tlak na ekosystémy a základňu prírodných zdrojov. Potvrďuje to naša tematická stratégia prírodných zdrojov, ale aj veľa vedeckých správ. Asi dve tretiny hlavných svetových ekosystémov sú preťažené – vyčerpávame si prírodný kapitál. Rast hospodárstiev a obyvateľstva tento problém ešte zhoršuje. Skutočnosťou je, že súčasný model a koncepcia rastu sú neudržateľné. Kto iný, ako Európska únia, môže pomôcť pri jej transformácii na udržateľnejšiu koncepciu?

Podľa môjho názoru ponúka smernica o ekodizajne skutočne krok vpred. Podobne ako v oblasti energetickej účinnosti môžeme stanoviť normy a pravidlá na zabezpečenie zdrojov materiálov, dizajn výrobkov na uľahčenie recyklovania a ich opätovného využívania a zlepšenie účinnosti využívania zdrojov. Účinnosti využívania zdrojov sa budeme musieť venovať a je lepšie urobiť to skôr, než neskoro. Keďže som videl predbežné návrhy Komisie, ktoré obsahovali účinnosť využívania zdrojov, je pre mňa záhadou, prečo tieto návrhy neboli dotiahnuté do konca.

Povedzte mi teda, kde inde v právnych predpisoch EÚ môžeme nájsť opatrenia, ktoré podporujú účinnosť využívania zdrojov? Potrebujeme politický rámec, ktorý podporí účinnosť využívania zdrojov celoplošne, ktorý povzbudí spoločnosti pri skúšaní nových modelov podnikania (napríklad funkčného myslenia), v ktorých sa poskytujú služby namiesto predaja výrobkov a v ktorých sa príjmy dosahujú prostredníctvom poskytovania kvalitných služieb a nielen prostredníctvom zvýšeného objemu predaja.

Ako som už povedal, všetko toto mohlo byť zahrnuté v smernici. Predpokladám, že v priebehu niekoľkých rokov budeme všetci ľutovať, že sme dnes neboli aktívnejší. Ako som povedal – zmeškali sme príležitosť.

Dorette Corbey, v mene skupiny PSE. – (NL) Vážený pán predsedajúci, na úvod by som rada poďakovala páňovi spravodajcovi. Obdivujem a cením si jeho nadšenie a záväzok a tiež veľmi oceňujem jeho rýchlosť. Pokiaľ ide o mňa, mohlo to ísť ešte trochu rýchlejšie a je poľutovaniahodné, že sa mu v tom bránilo do takej miery.

Európa teraz zápasí s hospodárskou krízou, no v skutočnosti sme už roky všetci zápasili s nedostatkom inovácií. Ostatné kontinenty sú často inovatívnejšie než Európska únia. Je to tak aj v prípade Spojených štátov amerických, pretože investujú oveľa viac prostriedkov do výskumu a vývoja, a to z verejného aj zo súkromného sektora. Veľmi inovatívne je Japonsko, čiastočne vďaka prístupu tzv. „vedúceho bežca“. Naša smernica o ekodizajne sa o inováciu usiluje. Je to dobré pre životné prostredie, ako aj pre hospodárstvo. Výrobky, ktoré nesú označenie „vyrobené v Európe“, by mali byť tie, ktoré najviac šetria životné prostredie.

Inovácie sa musia zaviesť vo viacerých smeroch: v nižšej spotrebe energie, menšom znečistení pochádzajúcom z výroby a spotreby, lepšom zaobchádzaní s prírodnými zdrojmi a kladení dôrazu na opätovné využívanie a recykláciu výrobkov po skončení doby ich životnosti. Netýka sa to len výrobkov využívajúcich energiu, ale tiež energeticky významných výrobkov. Úplne súhlasím s páňom spravodajcom v tom, že do toho v skutočnosti mali byť zahrnuté všetky výrobky.

Inými slovami, zdroje sú dôležité. Ak predpokladáme, že do dvadsiatich rokov bude na zemi takmer deväť miliárd obyvateľov, a ak budú všetci požadovať určitý stupeň rozvoja, potom bude nevyhnutné dobre a šetrne zaobchádzať s prírodnými zdrojmi. Existujú inšpiratívne koncepcie, ako napríklad koncepcia „z kolísky do kolísky“ vytvorená Michaelom Braungartom, radikálne myšlienky umožňujúce úplné opätovné využívanie materiálov.

Dôležitou otázkou dnes je: funguje v skutočnosti smernica o ekodizajne? Najlepším príkladom zo smernice o ekodizajne je zákaz klasických žiaroviek, čo je nepopulárne, ale veľmi pozitívne rozhodnutie. Stále, žiaľ, existujú nejaké nejasnosti o energetickej účinnosti LED žiaroviek, keďže vyšlo najavo, že majú menej výhod, než ako sa najprv zdalo z tvrdení výrobcov.

Ďalším poľutovaniahodným príkladom smernice o ekodizajne je označovanie spotreby energie. Teraz máte kategórie AA, A+, A20, A40, pričom čoskoro budú mať všetky výrobky v type výrobku napísanú niektorú kategóriu A. Je úplne nejasné, čo to znamená, a sotva to je dobrým príkladom ekodizajnu.

Vážený kolegovia a vážená kolegyně, táto revízia, žiaľ, nemôže vyriešiť všetko. Zastavili nás naše vlastné postupy a dohody, a preto je to pre nás zmeškaná príležitosť. Dúfajme, že hodnotenie poskytne príležitosť na zlepšenie. Je dôležité, aby bola smernica o ekodizajne čoskoro dôkladne prehodnotená. Ale dosiahneme tak inováciu, ktorú hľadáme? Posunie to Európsku úniu a európskych výrobcov na vrchol trhu? Ušetrí to energiu? Zmenší to odpad a využívanie prírodných zdrojov? A čo je najdôležitejšie: môže byť tento výsledok rozšírený na výrobky, ktoré nie sú energeticky významné, a teda na všetky výrobky?

Holger Krahmer, *v mene skupiny ALDE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár Verheugen, dámy a páni, rád by som pár slovami upozornil na kompromis, ktorý sme dosiahli veľmi rýchlo, v skutočnosti až prekvapivo rýchlo.

Pokročili sme tak rýchlo, že sme túto smernicu dnes mohli prijať prakticky bez rozpravy. To musí byť aj jeden z dôvodov, prečo plánuje hovoriť len pár poslancov. Chcel by som upozorniť na to, že rozširujeme rozsah pôsobnosti tejto smernice v čase, keď sotva vieme, ako prebehla transpozícia súčasnej smernice. Rád by som tiež všetkým pripomenul, že rozsah pôsobnosti sme v Parlamente prerokovávali, pričom ho tento Parlament chcel rozšíriť na všetky výrobky. Myslím, že to by bola zlá cesta. Nie je ani prijateľné, ani rozumné, aby sme podrobili každý výrobok vyrobený v EÚ hodnoteniu dodržiavania právnych predpisov v oblasti životného prostredia – a je poľutovaniahodné, aspoň pokiaľ viem, že toto je zahrnuté do textu ako možnosť pre rok 2012.

Rád by som upozornil aj na to, že sa musíme vyvarovať toho, aby sa Európska komisia stala orgánom plánovania výrobkov. Ani politici, ani administratívni pracovníci nevedia, aj napriek skúsenostiam z obdobia počas finančnej a hospodárskej krízy, ako by sa mali výrobky vyrábať, pretože to pravdepodobne vedia lepšie inžinieri. Na záver by som rád všetkým pripomenul, že zvyšovanie komplexnosti právnych predpisov o výrobkoch premáha malé a stredné podniky. Tieto podniky môžu len sotva splniť mnohé požiadavky a to, čo dnes robíme, ich zaťažuje ďalším bremenom. Sú to praktické dôsledky, ktoré sme, mám pocit, dostatočne nedomysleli.

Satu Hassi, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vrelá vďaka pánovi spravodajcovi Csibimu za vynikajúcu prácu.

Smernica o ekodizajne nie je jednou z tých záležitostí, ktoré by burcovali médiá alebo širokú verejnosť, no v skutočnosti je o niečom veľmi dôležitom, hoci sa tiež stotožňujem s názorom pána Wijkmana, že táto perspektíva by sa mala byť rozšíriť tak, aby zahŕňala účinnosť využívania zdrojov všeobecne.

Všetky prieskumy, ktoré analyzovali náklady na ochranu klímy, ukazujú, že emisie znížime rýchlejšie a lacnejšie práve úsporou energie. Ak na zariadenia a výrobky zavedieme požiadavky na energetickú účinnosť, výrazne ušetříme na energii bez toho, aby sme obyvateľstvu spôsobili nejaké problémy.

Odhaduje sa, že budovy v EÚ vytvárajú až 36 % emisií skleníkových plynov. Podľa správ, ktoré sme všetci mali možnosť vidieť, je zlepšenie energetickej účinnosti budov jedným z najhospodárnejších spôsobov, ako chrániť klímu. Teraz rozšírime rozsah pôsobnosti smernice o ekodizajne zavedením energetických požiadaviek, napríklad na okná, steny a izolačné prvky budov. Myslím si, že je správne a veľmi dobré, že sme lobistom chemického priemyslu nedovolili zabrániť tomuto skutočne dôležitému rozhodnutiu. Smernica nám pomôže dosiahnuť 20 % z celkového cieľa úspory energie.

Ďalší dôležitý prostriedok, ktorý máme k dispozícii, je označovanie spotreby energie výrobkov. Je veľmi nerozumné, aby sa Komisia pokúšala zmeniť energetické označovanie výrobkov pomocou škály od A po G, keďže tento systém fungoval tak dobre, spotrebitelia ho poznajú a stal sa modelom pre podobné označovanie vo svete. Som rada, že Výbor pre priemysel, výskum a energetiku prijal tento týždeň pevné stanovisko v prospech zachovania škály označovania od A po G a k aktualizácii jej kritérií na základe technologického vývoja. Dúfam, že si Komisia aspoň všimne pevný a jasný postoj tohto Parlamentu.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážené poslankyne, vážení poslanci, polemika v tejto rozprave s energetickou účinnosťou nesúvisí. Myslím, že všetci sa zhodli na tom, že návrh Komisie bude viesť k veľkému kroku vpred v súvislosti so zvýšením energetickej účinnosti, úspory energie a znížením emisií skleníkových plynov. Presne o tom tento návrh je. Návrh súvisí s našou politikou v oblasti klímy a tiež energetickou politikou. Do istej miery ma prekvapila značná kritika, ktorú som tu práve počul. Myslím, že v tom, čo som tu dnes povedal, som dostatočne objasnil, že v integrovanej politike výrobkov, ktorú Komisia zastáva, je energetická účinnosť neoddeliteľne prepojená so šetrením zdrojov. V tomto smere hrá zachovávanie zdrojov nesmierne dôležitú úlohu v návrhu, ktorý máte na stole. Zdá sa, že táto skutočnosť sa prehliadla.

V súvislosti s vykonávacími opatreniami by som chcel tiež zdôrazniť, že príloha 1 tejto smernice už zahŕňa všetky energeticky významné vlastnosti výrobku počas jeho životného cyklu – to znamená, že sa týka účinnosti využívania zdrojov a nielen energetickej účinnosti. Chcem tiež povedať, že Komisia zoberie tieto faktory do úvahy, keď za pomoci špeciálne vytvoreného postupu stanoví, ktoré parametre budú upravené vo vykonávacích opatreniach ekodizajnu energeticky významných výrobkov. Čo sa týka určitých vykonávacích opatrení, najdôležitejšia je problematika účinnosti využívania zdrojov.

Rád by som o politike v tejto oblasti povedal niečo všeobecné. Myslím si, že táto nová politika výrobkov, ktorá bude mať obrovský vplyv na správanie spotrebiteľov, na priemyselnú výrobu a celú našu hospodársku kultúru, sa nemôže uskutočniť naraz, ale potrebujeme ju dosiahnuť postupne. Okrem toho je vždy veľmi rozumné stanoviť zákonné predpisy len vtedy, keď máme aspoň minimum skúseností, ktorých ale v súčasnosti nemáme dosť, keď hovoríme o účinnosti využívania zdrojov v oblasti bežných spotrebiteľských výrobkov. Zvolili sme si ale veľmi jasne smer, ktorým ideme, a som si celkom istý, že keď sa budeme zaoberať touto smernicou nabudúce, stredobodom záujmu už nebude energetická účinnosť, ale skôr zachovávanie zdrojov.

Bol by som veľmi vďačný vám všetkým, ak by sme v tejto situácii mohli urobiť to, čo je teraz prakticky dosiahnuteľné, a uvedomili si spolu, čo je skutočne dôležité a dlhotrvajúce prispenie k minimalizovaniu spotreby energie a dosiahnutiu nášho cieľa, ktorým je zabezpečenie toho, že Európa bude hrať vo svete hlavnú úlohu v energetickej účinnosti a znižovaní emisií CO₂.

Správa pána Csibiho (A6-0096/2009)

Komisia vyhlasuje, že prijatie návrhu rozšírenia smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorý vytvára rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn pre výrobky využívajúce energiu, neovplyvní realizáciu v súčasnosti stanoveného pracovného programu.

Komisia navyše náležite zohľadní skúsenosti získané pri tejto smernici pri tvorbe pracovného programu a návrhoch nových vykonávacích opatrení podľa prepracovaného znenia smernice. V súlade s článkom 15 ods. 2 písm. c) smernice a princípmi lepšej tvorby právnych predpisov sa bude Komisia usilovať predovšetkým o zabezpečenie celkovej jednotnosti v právnych predpisoch EÚ v súvislosti s výrobkami.

Okrem toho Komisia pri posudzovaní vhodnosti rozšírenia rozsahu smernice na výrobky nesúvisiace s energiou v súlade s článkom 21 zohľadní potrebu prispôbenia metodiky identifikácie a riešenia významných ekologických parametrov takýchto výrobkov.

Magor Imre Csibi, spravodajca. – Vážení pán predsedajúci, kompromis nikdy nie je ľahký. Dnešná rozprava nám ukázala, že máme rôzne názory a že nie je nikdy ľahké nájsť zlatú strednú cestu medzi progresívnosťou Európskeho parlamentu a realizmom generálnych riaditeľstiev a Rady.

Chcel by som však kolegom z generálneho riaditeľstva úprimne poďakovať za ich flexibilitu. Chcel by som tiež poďakovať pánovi komisárovi Verheugenovi za podporu a milé slová a tieňovým spravodajcom, ktorí mi pomáhali v tomto legislatívnom procese.

Podľa môjho názoru sa nám podarilo v tomto návrhu nájsť zlatú strednú cestu a nájsť spôsob riešenia tohto balíka, ktorý nebude zbytočne zaťažovať európsky priemysel a ktorý nám pomôže dosiahnuť priemysel, ktorý je energeticky účinnejší a účinnejší aj z hľadiska využívania zdrojov.

Do určitej miery by som chcel tiež zopakovať to, čo povedal kolega pán Kraemer, a vyjadriť nádej, že realizácia tohto návrhu bude rovnako rýchla ako naša legislatívna práca.

Rád by som teda videl jeho rýchlu realizáciu, rád by som videl rýchle výsledky a rád by som videl výsledky, ktoré slúžia predovšetkým záujmom občanov Európy a až potom záujmom európskeho priemyslu.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Rovana Plumb (PSE), písomne. – (RO) Súčasná finančná kríza pomáha upevniť zodpovednosť EÚ voči rešpektovaniu svojich záväzkov v oblasti energetiky a životného prostredia. Je potrebné prijať viacero opatrení (napríklad ekodizajn), aby sa spôsob spotreby a výroby produktov v Európe stal udržateľnejším bez toho, aby podniky a občania museli znášať dodatočné náklady.

Ekologický dizajn súvisí s prvým štádiom životného cyklu výrobku. Cieľom nového konceptu je odstránenie vplyvov výrobkov a výrobného procesu na životné prostredie. Približne 80 % vplyvu výrobku na životné prostredie a náklady počas jeho životného cyklu sa dajú vypočítať počas fázy dizajnu. Zhromažďovanie a rozširovanie poznatkov vytváraných prácou výrobcov v oblasti ekologického dizajnu je jednou z najrozhodujúcejších výhod reformy smernice o ekodizajne.

Informovanie zákazníkov o energetickej účinnosti a zdrojoch by sa malo stať kľúčovým prvkom v rozhodnutiach výrobcov. Zlepšenie energetickej účinnosti je najrýchlejší a najlacnejší spôsob zníženia emisií skleníkových plynov. Aby bolo možné poskytnúť väčšiu transparentnosť pre spotrebiteľov, priemysel a príslušné úrady a uľahčiť rýchly zber údajov pre zákazníkov a malé a stredné podniky, musí existovať prístupná databáza.

Podporujem žiadosť predloženú Komisii na vytvorenie verejnej databázy ekologického dizajnu dostupnú online.

21. Harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0068/2009) pani Nerisovej v mene Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh (KOM(2008)0311 – C6-0203/2008 – 2008/0098(COD)).

Catherine Neris, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, dnes večer dokončujeme prvú fázu preskúmania návrhu Komisie o podmienkach uvádzania stavebných výrobkov na trh.

V tejto súvislosti by som chcela Komisii poďakovať za technickú podporu a chcela by som poďakovať aj všetkým tieňovým spravodajcom za pochopenie a ochotu zúčastniť sa na dialógu, ktorý nám umožnil postupne dosiahnuť rovnaké stanoviská a dohodu o hlavných bodoch tejto otázky.

Hoci je pravda, že úplne podporujeme ciele reformy, ktoré sa zameriavajú na zlepšenie fungovania trhu, zvýšenie dôveryhodnosti značky CE a zjednodušenie systému, a že máme nepochybný záujem mať spoločný technický jazyk, veľká väčšina členov Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa veľmi chcela vyjadriť svoje pochybnosti.

Tieto pochybnosti je možné vysvetliť predovšetkým naším jednomyselným želaním vyhnúť sa zjednodušovaniu a uvoľneniu postupov, čím by sa obmedzila kontrola výrobkov a špecifikácií.

Vznikajú tiež z pozície Komisie, ktorá je podľa nášho názoru obyčajne spokojná so situáciou, keď sú kritériá posudzovania výrobkov čiastočne ponechané členským štátom, takže skutočný význam značky CE závisí od štátu, v ktorom sú výrobky uvedené na trh, a to spôsobuje problémy s dôveryhodnosťou.

Naše výhrady sú v podstate založené na tom, že v čase, keď chceme Európu nasmerovať na cestu ekologického hospodárstva, sa navrhovaný text nezaobrá ani energeticťou charakteristikou výrobkov, ani ich čiastočnou škodlivosťou pre užívateľov.

Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa predstavil niekoľko zmien s cieľom vyriešiť tieto obavy. Ja spomeniem iba päť z nich.

V prvom rade navrhujeme zachovať povinnosť, aby stavebné výrobky uvedené na trh museli mať značku CE, aby sme zaručili, že všetky výrobky predávané v Európe sa podrobili príslušným kontrolným postupom.

To však nesmie prispieť k vytvoreniu dodatočného zaťaženia najslabších spoločností, čo by ich znevýhodnilo v ich činnosti. Preto sme podporili zachovanie zjednodušených postupov pre mikropodniky a preto sme zaviedli opatrenie vynímajúce malých remeselníkov z povinnej značky CE.

Druhá zmena sa týka zjednodušenia postupov, čím by sa uľahčil prístup k značke CE. Rozhodli sme sa však vyhradiť prístup k týmto postupom výrobcovi stavebných výrobkov, a nie dovozcom. Tento prístup zameraný na zlepšenie dohľadu nad trhom nám umožní predchádzať dovozu výrobkov nízkej kvality pochybnými dovoznými spoločnosťami.

Treťou významnou zmenou je zavedenie minimálnej úrovne harmonizácie kritérií na posudzovanie stavebných výrobkov v Európe. To zabezpečí, aby mali všetky značky CE rovnaký význam v každej krajine, v ktorej je výrobok uvedený na trh.

Ak by to bolo možné, v skutočnosti by sme chceli, aby boli požiadavky uplatňované na posúdenie výrobku v Európe rovnaké vo všetkých členských štátoch. V tejto súvislosti sme tiež zaviedli možnosť vytvorenia nových hodnotiacich kritérií, ktoré nie sú iba technické, ale môžu sa použiť aj na zisťovanie vplyvov na veci všeobecného záujmu, napríklad životné prostredie, bezpečnosť a zdravotné riziká.

V tej istej súvislosti, a bude to moja štvrtá pripomienka, sme pomohli významne skvalitniť informácie pre užívateľov poskytované výrobcami vo vyhlásení o úžitkových vlastnostiach. Výrobcovia budú predovšetkým musieť špecifikovať akékoľvek škodlivé látky uvedené na priloženom zozname, ktorý obsahuje aj látky uvedené v smernici REACH.

Na záver by som chcela uviesť pripomienku, že Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa sa pokúsil zaviesť väčšiu transparentnosť v súvislosti s podmienkami certifikácie stavebných výrobkov, väčšiu transparentnosť v súvislosti s úlohou spoločností v procese certifikácie a väčšiu transparentnosť aj v súvislosti s vysvetlením podmienok prístupu k značke CE. Takto sa odlišia spôsoby prístupu pre výrobky podliehajúce harmonizovanej norme od spôsobu vyhradeného pre výrobky, ktoré jej nepodliehajú a ktoré sa často nazývajú inovatívnymi výrobkami.

Táto práca sa v podstate končí, ale nedostala sa do štádia, ktoré sme chceli. Problémy, s ktorými sme sa stretli v Rade v súvislosti s formulovaním pozície, znamenali, že sme ju nedosiahli napriek dobrej spolupráci s francúzskym a českým predsedníctvom.

Dnes to ľutujem, ale uvedomujem si, že čas navyše, ktorý sme dostali, by nám mohol umožniť v druhom čítaní dosiahnuť oveľa širší konsenzus a predovšetkým viesť zmysluplné diskusie, počas ktorých sa vyjadria pozície v súvislosti s týmto sektorom.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne a vážení poslanci, chcel by som poďakovať pani spravodajkyni Nerisovej za jej úsilie pri spracovaní takého komplexného a technicky náročného návrhu. Toto je zákonodarný proces, ktorý pre nás všetkých predstavuje veľké úlohy, ale musí nám byť jasné, že tu hovoríme o budúcnosti mimoriadne dôležitého sektora.

Stavebné výrobky samy tvoria už 3 % výrobkov na vnútornom európskom trhu. Ak k nim prirátame aj stavebnú činnosť, sektor stavebníctva predstavuje 10 % celkového hospodárskeho produktu Európskej únie. Preto je celkom jasné, že snaha o zvýšenie konkurencieschopnosti tohto sektora je najmä v súčasnej kríze veľmi dôležitá.

Cieľom tohto návrhu je vytvorenie pevného základu pre konsolidáciu vnútorného trhu stavebných výrobkov. Len týmto spôsobom dokážeme zabezpečiť potrebný rast a pracovné miesta po fáze obnovy. Aby sme dosiahli tento cieľ, musí sa platná smernica o stavebných výrobkoch zosúladiť so zásadami lepšieho zákonodarstva.

Teraz načrtnem, čo sme sa pokúsili dosiahnuť. Chceli sme vysvetliť základné koncepty a použitie značky CE, zjednodušiť postupy s cieľom znížiť náklady pre podniky, predovšetkým malé a stredné podniky, a zvýšiť dôveryhodnosť celého systému.

Pokiaľ ide o mňa, išlo o vyhnutie sa akejkoľvek zbytočnej dodatočnej záťaži pre podniky, predovšetkým pre najmenšie spoločnosti. Preto si myslím, že je dôležité, že neboli zavedené žiadne administratívne alebo hodnotiace postupy. To je životne dôležité predovšetkým pre najmenšie miestne podniky.

V súlade so zásadami iniciatívy „Small Business Act“, ktorú, chcel by som zdôrazniť, Parlament mimoriadne vrelo uvítal len nedávno, predkladá návrh Komisie zjednodušené postupy pre mikropodniky v prípade výrobkov, ktoré nevedú k žiadnym vážnym bezpečnostným obavám. Nechcem, aby sa tento prístup zmenil a to je jedným z kľúčových bodov tohto návrhu. Je to preto, že v praxi platí pre niekoľko druhov stavebných výrobkov, napríklad pre okná, interiérové dvere a podlahy, že existencia veľmi malých výrobcov je nesmierne dôležitá pre fungovanie trhu a je aj v záujme spotrebiteľov. Potenciál týchto malých výrobcov sa musí účinne využiť v prospech európskeho stavebného priemyslu.

Nesúhlasím s názorom, že je potrebné stanoviť, aby špecifikácia nebezpečných látok išla nad rámec pravidiel, ktoré sme už zaviedli v rámci nariadenia REACH. So všetkou vážnosťou vás ubezpečujem, že pravidlá stanovené v nariadeniach REACH pokrývajú všetko. Nie je potrebné robiť nič navyše pre sektor stavebníctva. Všetky obavy, ktoré som počul, komplexne pokrýva nariadenie REACH. Naozaj sa čudujem. Aký zmysel by mali komplexné a integrované právne predpisy o chemikáliách, keby sme potom zaviedli nové, iné nariadenia pre jednotlivé výrobky? Komisia by takúto myšlienku v žiadnom prípade nepodporila.

Na záver sa budem venovať označovaniu značkou CE a zrušeniu národného označovania. Dovoľte mi vyjadriť sa v tejto veci celkom jasne: prípadne nariadené národné označovanie pridáva ďalšie požiadavky na testovanie stavebných výrobkov nad rámec ustanovení harmonizovaných európskych noriem, ale neposkytuje vôbec žiadnu pridanú hodnotu z hľadiska obsahu. Pridáva len viac byrokracie a viac práce pre podniky, ktorých sa týka. To je v priamom rozpore s hlavným cieľom návrhu.

Situácia sektora stavebníctva sa odlišuje od tradičných oblastí toho, čo sa nazýva náš „nový prístup k zákonodarstvu“, ktorý bol nedávno predmetom balíka vnútorného trhu. Nemôžeme jednoducho kopírovať riešenia „nového prístupu k zákonodarstvu“ uplatnené v iných sektoroch v stavebnom priemysle, keďže má celkom inú štruktúru a pracuje s úplne inými materiálmi.

Z pochopiteľných príčin som sa nezaoberal každým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom. O pozícii Komisie vo vzťahu k ostatným pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom Parlamentu budeme informovať jeho členov písomne.

Návrh nariadenia o stavebných výrobkoch je podľa môjho názoru veľmi dôležitý. Dnešnú rozpravu považujem za dôležitú a súhlasím s názorom pani spravodajkyne, že s trochou času navyše budeme mať stále dobrú príležitosť spoločne dosiahnuť výsledok a rozumný kompromis.

Den Dover, *spravodajca stanoviska Výboru pre priemysel, výskum a energetiku*. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som povedať, že pán komisár preukázal, že dobre rozumie stavebnému priemyslu. Chcem povedať iba to, že si myslím, že predstavuje vyšší percentuálny podiel HDP, okolo 12 % až 13 %, a materiály predstavujú približne 4 % alebo 5 %, takže je to veľmi dôležitý sektor.

Povolaním som stavebný inžinier a bolo pre mňa čťou vypracovať stanovisko v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku. Bol som veľmi rád, že nakoniec sa dosiahla jednohlasná podpora stanoviska, ktoré sme vypracovali. Viac ako uvádzaniu na trh sme sa venovali technickým otázkam, pretože v podstate dnes diskutujeme o prístupe k vnútornému trhu.

Stavebný priemysel naozaj potrebuje nariadenie po 20 rokoch platnosti smernice. Chcel by som zdôrazniť potrebu väčšieho rozsahu označovania CE, pretože je to absolútne nevyhnutné. Nechceme žiadne ďalšie národné normy a želám celému tomuto procesu v budúcnosti veľa úspechov. Je to veľmi dôležité opatrenie vo veľmi dôležitom odvetví.

Zita Pleštinská, *v mene skupiny PPE-DE*. – (SK) V súčasnosti existuje mnoho rozdielov vo vnútroštátnych požiadavkách pre stavebné výrobky a ich zabudovanie do stavieb.

Keďže sektor stavebníctva patrí medzi odvetvia, kde sa najviac porušuje zásada vzájomného uznávania, vítam návrh nariadenia o uvádzaní stavebných výrobkov na trh. Je to komplexná legislatíva, ktorej úlohou je aktualizovať 20 rokov starú smernicu o stavebných výrobkoch a niekoľko vykonávajúcich predpisov. Toto nariadenie prináša zmeny v oblasti podmienok na zostavenie vyhlásenia o zhode, zosúladenie právnej terminológie a definuje výnimky pre malé a stredné podniky. Podľa mojich informácií majú výrobcovia stavebných materiálov eminentný záujem o značku CE. Okrem toho pre exportérov a importérov by sa výrazne zjednodušila administratíva, značka CE má cenu aj z marketingového hľadiska.

Z pohodlia značky CE už ťažia napríklad výrobcovia vápna, cementu či tehál. V stavebnom sektore CE neoznačuje bezpečnosť a národné označovania neprinášajú dodatočnú hodnotu pre používateľov. Predstavujú skôr bariéru vnútorného trhu. Národné označenia neznamenajú, že sa testovali dodatočné vlastnosti výrobku, ani nehovoria nič o kvalite stavebných výrobkov. Napriek tomu musia výrobcovia často platiť za testy a za možnosť označiť svoje výrobky národnou značkou.

Nenamietam voči dobrovoľným označeniam, ktoré majú za úlohu testovať kvalitatívne vlastnosti výrobku, ako napríklad ECO dizajn. Som presvedčená, že naším cieľom musí byť posilnenie značky CE a povinnosť ju používať. Pán komisár Verheugen, teší ma vaše stanovisko k používaniu národných značiek pri stavebných výrobkoch, ja podporujem ako tieňová spravodajkyňa pôvodný návrh Komisie.

Harmonizované normy sú najúčinnejším a najvhodnejším nástrojom výrobcov na trhu so stavebnými výrobkami, preto som hrdá, že z môjho pera v Európskom parlamente bol pripravený rámec na financovanie európskej normalizácie. Chcela by som sa poďakovať spravodajkyňi pani Nerisovej, pani Fourtouvej, pani Rühlleovej a ich tímom za excelentnú spoluprácu, rovnako aj mojim kolegom Denovi Doverovi, Malcolmovi Harbourovi, Andreasovi Schwabovi a našej kolegyni Tereze Pintovej de Rezendeovej za veľký kus práce. Vyjadrujem vďaku aj kolegom z Komisie a z českého predsedníctva za ústretový a konštruktívny prístup. Želám tejto legislatíve veľký úspech.

Jan Cremers, *v mene skupiny PSE*. – (NL) Stanovenie noriem pre výrobky nie je iba technickou záležitosťou. Pred dvadsiatimi rokmi som sa zúčastnil prvého stanovovania noriem v úplne inej oblasti, a to v stavebníctve. Musím povedať, že sa teším z výsledku, ktorý dosiahla pani Nerisová.

Ide o to, že charakteristika stavebného výrobku by sa nemala posudzovať iba z hľadiska technických vlastností a základnej charakteristiky, ale aj z hľadiska zdravotných a bezpečnostných vplyvov jeho používania počas celého životného cyklu. Naša skupina preto usilovne pracovala na začlenení ustanovení, ktoré sú prospešné pre bezpečnosť zamestnancov, užívateľov a životné prostredie. Ďakujem pani spravodajkyňi za jej podporu v tejto oblasti.

Naša skupina má názor, že všetky informácie, ktoré má výrobca, by sa mali začleniť do vyhlásenia o úžitkových vlastnostiach, vrátane informácií o nebezpečných látkach. Členské štáty by mali zabezpečiť správne uplatňovanie právnych predpisov a ustanoviť pokuty za ich porušenie vrátane trestných postihov za ich vážne porušenie.

Vážený pán predsedajúci, pokiaľ ide o harmonizáciu výrobkov, príliš často sa používa argument, že je to technická záležitosť, ktorá sa nemôže miešať so sociálnymi opatreniami. V tomto prípade som spokojný, že sme boli schopní odolať tomuto argumentu, a dúfam, že túto otázku budeme môcť zajtra uzavrieť.

Janelly Fourtoui, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, najprv by som chcela zablahoželať pani Nerisovej za to, čo dosiahla v tejto technickej otázke, ktorá je pre nás laikov veľmi zložitá.

Cieľom nariadenia navrhovaného Komisiou je dosiahnuť harmonizovaný legislatívny rámec, pričom sa zachová flexibilita a znížia sa administratívne výdavky a náklady. Nevieam, či sa nám tento cieľ v každom prípade podarilo splniť, ale aspoň sme sa spolu s pani spravodajkyňou a ostatnými tieňovými spravodajcami pokúsili posunúť túto prácu do druhého čítania, keďže Rada nebola schopná dosiahnuť spoločnú pozíciu.

Nebudem zachádzať do podrobností, ale ostávajúci čas využijem na vyjadrenie stanoviska Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu v súvislosti so značkou CE, ktorá je jedným z kľúčových bodov tejto správy. V tejto otázke skupina ALDE úplne súhlasí s Komisiou a vždy bola proti rozširovaniu národných značiek.

Budeme preto hlasovať v prospech výhradnosti značky CE, zjednodušenia postupov získavania tejto značky a zjednodušenia pre mikropodniky.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, aj ja by som určite rád poďakoval pani spravodajkyňi, tieňovým spravodajcom, predovšetkým pani Pleštinskej, a chcel by som pokračovať tam, kde prestala pani Fourtoui.

Pred rokom sme sa nakoniec dohodli na balíku o tovare a museli sme vtedy vyriešiť zložitý problém označovania CE. Pán komisár Verheugen, rozhodnutie Socialistickej skupiny v Európskom parlamente začleniť predtým dosiahnutý kompromis do tejto smernice sa týka aj skutočnosti, že štúdia, ktorou ste boli poverení, možno nebola účinne predstavená vo všetkých častiach Parlamentu. Pán komisár, teraz máte veľkú príležitosť vyvinúť na Skupinu socialistov väčší tlak, aby neignorovala výsledky tejto štúdie. Možno by sa tejto štúdii mohlo dostať viac uznania počas zajtrajšieho hlasovania, najmä preto, že označenie CE v tejto smernici – na rozdiel od balíka o tovare – sa nevzťahuje na informácie relevantné pre spotrebiteľov, ale výhradne na charakteristiku výrobku, ktorá v každom prípade slúži na iný účel.

Mojou druhou pripomienkou je, že nariadenie o stavebných výrobkoch veľmi úspešne pomohlo v posune smerom k vnútornému trhu. Na jednej strane sme mohli úspešne zjednodušiť nariadenia pre malé a stredné podniky v mnohých oblastiach a na druhej strane sme zaviedli úľavy pre mikropodniky, ktoré boli oznámené v iniciatíve „Small Business Act“ a ktoré sme otvorene a často požadovali na rôznych miestach.

Úplne súhlasím s pripomienkami, ktoré odzneli na adresu národných normovacích inštitúcií. V tejto súvislosti potrebujeme oveľa silnejší európsky vnútorný trh. Musí byť možné, aby španielsky výrobca dostal oprávnenie pre Nemecko alebo Švédsko od normovacej inštitúcie v Španielsku a aby sa nemusel spoliehať len na schválenie každej národnej inštitúcie, čo je často ako prevliekať niť udom ihly.

Pán komisár, okrem toho veľmi vítam, čo ste povedali v súvislosti s nariadením o chemikáliách. Vynaložili sme obrovské úsilie, aby sme zaviedli nové nariadenie REACH, a nemali by sme k nemu pridávať nové nariadenia pri každom legislatívnom návrhu, ktorý sa týka materiálov v tej alebo onej chemickej súvislosti.

Je niekoľko bodov, ktorými sa budeme musieť znova zaoberať v druhom čítaní. Prvým je otázka nariadení upravujúcich informácie o výrobkoch. Myslím si, že v tejto oblasti ich musí byť viac, aby užívatelia získali účinný prehľad. Musíme tiež zabrániť dvojitej regulácii. Príloha 6 podľa môjho názoru zachádza príďaleko. Smernica o nízkom napätí a smernica o strojových zariadeniach pokrývajú veľa otázok v tejto súvislosti.

Musí sa starostlivo prehodnotiť, či by v tomto prípade mali vzniknúť nariadenia *lex specialis*. Pokiaľ ide o ostatné veci, pani Nerisová vypracovala veľmi pevný základ pre hlasovanie v prvom čítaní.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, ďakujem vám opäť za slovo, ale už nemám čo dodať. Jediné, čo mi ostáva, je poďakovať všetkým za konštruktívnu a užitočnú rozpravu.

Catherine Neris, *spravodajkyňa*. – (FR) Ďakujem vám, vážený pán predsedajúci, ďakujem, vážený pán komisár, ďakujem, dámy a páni, že ste k tejto práci výrazne prispeli.

Mám len jednu poznámku. Samozrejme, beriem do úvahy všetko, čo sa povedalo, pretože si myslím, že by sme v tejto práci mali pokračovať. Je pre nás dôležité, aby toto odvetvie bolo v rámci Spoločenstva trochu štruktúrovanejšie, ale predovšetkým, aby norma, ktorú by sme si v súvislosti so značkou CE želali mať vyčerpávajúcejšiu, bola omnoho konzistentnejšia. V tomto zmysle je naším želaním najmä pokračujúca európska integrácia v záujme lepšej Európy a, samozrejme, pokračujúca integrácia týchto citlivých odvetví, pretože vieme, že sú podstatou našich hospodárstiev a pákami hospodárskej obnovy. Musíme sa venovať aj všetkým bodom, ktoré sme spomenuli.

Posledná vec, ktorú som chcela spomenúť, sa týka toho, čo hovoril pán Schwab o všetkých štúdiách. Samozrejme, budeme ukončené štúdie brať do úvahy, nielen aby sme dokázali, čo sme urobili, ale aj prehodnotili, čo bude treba urobiť. Myslím, že podstatné pre nás je, aby sme v tomto odvetví dali hlavy dohromady, a to aj spravíme.

Ďakujem, vážený pán komisár, za plodnú výmenu názorov a v každom prípade dúfam, že sa tento text v druhom čítaní prispôsobí najmä potrebám našich spoločností a bude im zodpovedať.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

22. Zdaňovanie príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov – Spoločný systém DPH, pokiaľ ide o daňové podvody súvisiace s dovozom a inými cezhraničnými transakciami (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o nasledujúcich správach:

– správa A6-0244/2009 pána Hamona v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o návrhu smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov (KOM(2008)0727 – C6-0464/2008 – 2008/0215(CNS)) a

– správa A6-0189/2009 pána Vissera v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o návrhu smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o daňové podvody súvisiace s dovozom a inými cezhraničnými transakciami (KOM(2008)0805 – C6-0039/2009 – 2008/0228(CNS)).

Benoît Hamon, *spravodajca*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, rád by som začal tým, že poďakujem tieňovým spravodajcom, ktorí prispeli k prijatiu tejto správy vo Výbore pre hospodárske a menové veci, v neposlednom rade pani Pietikäinenovej a pani Raevovej, zblahoželám koordinátorom zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov a Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu, pánovi Gauzèsovi a pánovi Klinzovi, ktorí zohrali dôležitú úlohu, pretože zabezpečili, že táto správa, o ktorej budeme zajtra hlasovať na našom plenárnom zasadnutí, bola prijatá vo Výbore pre hospodárske a menové veci.

Viete, že na záver stretnutia G20 niektoré – a významné – hlavy štátov EÚ potvrdili víťazstvo, keď v prúde oznámení vyhlásili, že vek bankového tajomstva skončil.

Odhliadnuc od týchto búrlivých vyhlásení, Európsky parlament – a to vítam – sa skutočne pustil do praktickej práce a začal sa zaujímať nie o komunikáciu, ale o úsilie, ktoré môže vynaložiť na účinný boj proti daňovým podvodom. Každý rok sa odhad daňových podvodov šplhá až do výšky 200 miliárd EUR. Týchto 200 miliárd EUR by sme mali porovnať s čiastkami určenými na plány obnovy, ktoré pomáhajú krajinám v Európe poradiť si s krízou, mali by sme ich porovnať s rozpočtom Európskej únie a aj s výškou deficitov v európskych krajinách. Európski daňoví poplatníci dnes plným právom európsky bankový sektor, a teda európske banky,

žiadajú, aby sa snažili umožniť daňovým úradom členských štátov získať späť časť príjmu z daní, o ktorú prichádzajú daňovými únikmi alebo podvodmi.

Máme za sebou konštruktívnu prácu a verím, že sa nám podarilo vyhnúť tomu, aby sme sa uchýlili k príkazom alebo vzájomnému obviňovaniu. Pokročili sme na troch frontoch a rád by som pochválil návrh textu Európskej komisie a prácu okolo pána komisára Kovácsa, ktorý nesporne išiel tým správnym smerom. Snažili sme sa, ako najlepšie sme mohli, aby sme ako meradlo použili to, čo nám hovorili európski daňoví poplatníci, a text Komisie skvalitnili v troch smeroch.

Rozhodli sme sa, že pokiaľ ide o rozsah smernice, text bol príliš nepriebojný, či už v súvislosti s príslušnými právnymi štruktúrami, alebo aj definíciami sporiacich produktov. Vieme, že keď ide o vynachádzanie nových finančných produktov, ktoré niektorým ľuďom umožnia vyhnúť sa zdaneniu, finančné inžinierstvo je veľmi vynaliezavé. Preto Parlament a Komisia navrhujú zaviesť postup výboru, ktorý definíciu sporiacich produktov prispôbi súčasnej realite finančného inžinierstva.

V súvislosti s touto problematikou sú však mnohé produkty v súčasnej dobe vyňaté z jej poľa pôsobnosti a podľa môjho názoru by sme ich tam mali čo najskôr zahrnúť. Je to predovšetkým prípad niektorých druhov systémov dôchodkového zabezpečenia, ktoré pracujú prostredníctvom kapitalizácie a, ešte všeobecnejšie, myslíme si, že návrh zahrnúť produkty, ktoré garantujú 95 % investície, neponúka dostatočné záruky.

Preto sme toho názoru, že hranica 90 % je rozumnejšou alternatívou. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy s týmto cieľom sa budú predkladať zajtra na plenárnom zasadnutí. Uvidíme, či ich prijmeme. Je mi ľúto, že sme vo výbore nenašli kompromis v tejto veci, a dúfam, že plénum vyšle silný signál a definuje sporiace produkty ako produkty, ktoré garantujú 90 % investovaného kapitálu, a nie iba produkty garantujúce 95 %, ako navrhuje Komisia.

Dosiahli sme však širokú zhodu v tom, ako by sa mal rozšíriť rámec pôsobenia smernice, najmä v znení príloh I a III. Príloha I sa navyše správou výrazne posilnila, keďže zostavujeme veľmi rozsiahly zoznam daňových rajov, ktorý nešetří žiadnu jurisdikciu a na rozdiel od zoznamu G20 zahŕňa konkrétne štáty Delaware a Nevada. Definovali sme širšie ako Komisia, že tieto jurisdikcie budú musieť preukázať, že takéto právne schémy neexistujú na ich území alebo sú daňovo transparentné, a verím, že táto zmena dôkazného bremena je účinnjším spôsobom boja proti daňovým podvodom.

Avšak najvýraznejšia slabá stránka tohto textu – a tým budem končiť – súvisí s prechodným obdobím udeleným trom členským štátom: Belgicku, Rakúsku a Luxembursku. Hoci Belgicko oznámilo upustenie od systému zrážkovej dane, rád by som videl rozširovanie systému automatickej výmeny informácií. Aby sa tak stalo, bol by som rád, keby sa určil dátum ukončenia prechodného obdobia. Preto, aj keď sme prijali zásadu štúdií na hodnotenie jednotlivých predností systémov zrážkovej dane a výmeny informácií na rok 2011, kedy sa smernica bude revidovať, boli by sme radi, keby rok 2014 bol termínom ukončenia prechodného obdobia. Rád by som povedal, že v čase, kedy od európskych daňových poplatníkov žiadame príspevky, predovšetkým s cieľom pomôcť európskemu bankovému sektoru, sme sa snažili pracovať v duchu transparentnosti a v smere zvýšenej transparentnosti.

Cornelis Visser, spravodajca. – (NL) Chcel by som začať poďakovaním tieňovým spravodajcom za výbornú spoluprácu.

Dovoľte mi uviesť veci do perspektívy. Hoci je boj proti podvodom z veľkej časti zodpovednosťou členských štátov, nemožno ho uskutočňovať výhradne na vnútroštátnej úrovni. Musí byť prioritou Európskej únie a my sa musíme uistiť, že medzi členskými štátmi a Európskou komisiou prebieha úzka spolupráca. Keďže reforma DPH ide na chvíľu bokom, Komisia sa sústreďuje na takzvané klasické opatrenie, totiž zmeny v právnych predpisoch o DPH, ktoré zavádzajú technické zlepšenia, ale v zásade existujúci systém nemenia.

Podporujem iniciatívu pána Kovácsa, pretože sa uberá správnym smerom. Daňové podvody vedú v prvom rade k porušeniam zásady spravodlivého a transparentného zdaňovania a môžu viesť k deformácii hospodárskej súťaže, ak jedna spoločnosť DPH účtuje, zatiaľ čo iná nie, navyše na náklady vlády. To ovplyvňuje fungovanie vnútorného trhu, pretože poctivé spoločnosti sú v dôsledku daňových podvodov konkurenčne znevýhodnené. Úprimne vítam úsilie Komisie pokúsiť sa riešiť úmyselné zneužívanie systému DPH kriminálnymi skupinami, ktoré sa snažia využiť nedostatky systému.

DPH nie je len dôležitým zdrojom príjmov členských štátov, ale aj Európskej únie. Európska únia dostáva z príjmov z DPH približne 20 miliárd EUR. Odhaduje sa, že podvody s DPH v Európe predstavujú ročne 100 miliárd EUR. Ide o sumu, ktorú dovozcovia neodovzdajú na hraniciach. To je dôvod zaoberať sa týmito dovozcami a vývozcami, ktorí sa dopúšťajú podvodu.

Európska komisia však zavádza veľkú zmenu, keď požaduje, aby dodávatelia, ktorí konajú v dobrej viere, boli zodpovední spoločne s dovozcami, ktorí sa dopúšťajú podvodu. Preto sa pokúšam zvýšiť právnu ochranu vývozcov, ktorí konajú v dobrej viere. Inými slovami, spoločnosti by nemali niesť zodpovednosť za nedostatky v administratívnej spolupráci medzi členskými štátmi. Ak sa členským štátom jednoducho udelí ďalšia kompetencia a budú mať vývozcov trestne stíhať na cezhraničnom základe, budú mať len malú motiváciu zlepšovať administratívnu spoluprácu.

Pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi sa snažíme predísť tomu, aby sa zbytočne trestali čestní vývozcovia. Preto musí čestný vývozca dostať varovanie dva mesiace pred penalizáciou, aby mal možnosť dokázať, že konal v dobrej viere. V tejto súvislosti musí vývozcu kontaktovať jeho vlastný daňový úrad a nie úrad v členskom štáte dovozu.

Socialistická skupina v Európskom parlamente argumentuje za maximálnu päťročnú lehotu na dodatočné vymáhanie dane. S tým nesúhlasím. Obdobie povinnosti platby DPH nie je na vnútroštátnej úrovni zosúladené. Napríklad v Belgicku sú to tri roky, s výnimkou prípadu preukázateľného podvodu. Dlhšie obdobie spoločného a nerozdielného ručenia za DPH v prípade cezhraničných transakcií nie je vhodné, pretože spoločnosti budú musieť niesť omnoho väčšiu administratívnu záťaž, ktorá povedie k vysokým nákladom na uskutočňovanie obchodu, čo je v súčasnej kríze neprijateľné.

Okrem toho budú musieť spoločnosti od roku 2010 predkladať súhrnné mesačné vyhlásenia o cezhraničných transakciách v rámci EÚ, takže daňové úrady automaticky dostanú potrebné informácie na krížovú kontrolu transakcií v rámci Spoločenstva. Tieto informácie musia daňové úrady použiť primerane a cielene.

Prečo by malo byť potrebné dať im ďalších päť rokov pred vykonaním krížovej kontroly, keď už budú dostávať mesačné údaje? Obávam sa, že výsledkom dlhej päťročnej lehoty na dodatočné vymáhanie dane bude to, že daňové úrady budú konať neskoro a podvodníci medzitým zmiznú. Následne sa dane budú vymáhať od spoločností, ktoré možno konali v dobrej viere.

Vážený pán predsedajúci, budem končiť. V prípade dovozcov, ktorí páchajú podvody, sa musí konať rýchlo. Čestného vývozcu musí osloviť jeho daňová správa formou predchádzajúceho upozornenia dva mesiace vopred a v rámci maximálneho obdobia dvoch rokov, keďže toto obdobie pokiaľ možno obmedzuje administratívnu záťaž na čestné spoločnosti.

PRESEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

László Kovács, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v globalizovanom svete, v ktorom osoby vyhýbajúce sa plateniu daní a daňoví podvodníci využívajú obmedzený rozsah úradnej moci vnútroštátnych daňových správ, je na dôraznejší boj proti daňovým podvodom a daňovým únikom nevyhnutná účinná spolupráca a vzájomná pomoc daňových správ. Zlepšené pravidlá a väčšia transparentnosť majú rozhodujúci význam.

Bolo to zdôraznené na samite G20 v Londýne a ešte dôležitejšie je to na vnútornom trhu uprostred finančnej krízy, z čoho vyplýva potreba sprísniť daňové politiky v Európskej únii. Som rád, že v tejto súvislosti môžem dnes večer s vami diskutovať o dvoch návrhoch, ktoré podporujú cieľ boja proti daňovým podvodom a daňovým únikom v dvoch rôznych daňových oblastiach.

Navrhovaná revízia smernice o dani z úspor sa snaží uzatvoriť tieto medzery a lepšie brániť daňovým podvodom. S potešením vítam konštruktívny a podporný prístup k tomuto návrhu uvedenému v správe pána Hamona a názor pani Siitonenovej.

Viem o tom, že najkontroverzejším bodom rozhovorov vo výboroch bol pozmeňujúci a doplňujúci návrh 20, ktorým sa stanovuje ukončenie prechodného obdobia, počas ktorého môžu tri členské štáty vyberať zrážkovú daň namiesto automatickej výmeny informácií. Všimol som si aj opačnú iniciatívu od pani Lullingovej a pána Karasa, ktorá prostredníctvom pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 28 podporuje stanovisko týchto troch členských štátov na realizáciu výberu zrážkovej dane a na zabránenie trvalej automatickej výmeny informácií.

Dovoľte, aby som vám pripomenul, že najdôležitejším cieľom smernice o dani z úspor je automatická výmena informácií na čo najširšom základe, pretože je to jediný primeraný nástroj, ktorý umožňuje krajine pobytu daňovníka uplatňovať svoje vlastné daňové pravidlá na cezhraničný príjem z úspor. Je to absolútne v súlade s nedávnym vývojom na medzinárodnej úrovni – napríklad so závermi skupiny G20 – v záujme transparentnosti a posilnenia spolupráce medzi daňovými správami na základe výmeny informácií. Preto

vás môžem ubezpečiť, že Komisia, aj keď odmieta pozmeňujúci a doplňujúci návrh 28, pretože je v rozpore s cieľom smernice, nevníma pozmeňujúci a doplňujúci návrh 20 negatívne.

Stanovenie dátumu ukončenia prechodného obdobia však považujeme v tejto fáze za predčasné, keďže by mohlo vytvárať prekážku pre nevyhnutné rýchle prijatie pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu Rady. V skutočnosti potrebujeme posúdiť, kedy a ako je možné realizovať politické záväzky v záujme lepšej spolupráce, ktoré prevzali mnohé jurisdikcie. Aj napriek tomu Komisia nebude proti žiadnemu posilňovaniu príslušných ustanovení smernice, s ktorými by Rada mohla jednomyselne súhlasiť.

V pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 22 je uvedená požiadavka, aby Komisia do konca roka 2010 vypracovala porovnávaciu štúdiu, ktorá by analyzovala silné a slabé stránky obidvoch systémov výmeny informácií a zrážkovej dane. Konečný dátum vypracovania tejto štúdie sa však nezdá reálny: všetky členské štáty by tiež museli dávať Komisii od tohto roka k dispozícii štatistické údaje, ktorých prenos majú podľa záverov Rady z mája 2008 a prílohy v pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu stanovený ako voliteľný.

Čo sa týka ďalších odbornejších pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré sa zameriavajú na rozšírenie rozsahu konkrétneho ustanovenia – napríklad pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 17 o poistení – alebo na zníženie administratívneho zaťaženia hospodárskych subjektov, Komisia sa domnieva, že tento návrh je už výsledkom krehkej rovnováhy medzi zvyšovaním účinnosti smernice a znižovaním ďalšieho administratívneho zaťaženia.

Navrhované pozmeňujúce a doplňujúce návrhy by však mohli negatívne ovplyvniť túto krehkú rovnováhu. Mohli by neprímeraným spôsobom zvýšiť administratívne zaťaženie – najmä v prípade pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov zameraných na rozšírenie rozsahu – alebo mať nepriaznivý vplyv na účinnosť ustanovení.

Aj keď si Komisia váži konštruktívny prístup Parlamentu, z tohto dôvodu nemôže prijať niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy v súčasnej podobe. Komisia však bude počas rokovaní v Rade obhajovať význam mnohých týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov bez formálnej zmeny a doplnenia svojho návrhu.

Prejdime teraz k citlivej téme podvodov s DPH. Chcel by som vám pripomenúť, že Rada na zasadnutí Rady ECOFIN zo 4. decembra 2007 vyzvala Komisiu, aby urýchlila prácu na tradičných opatreniach na boj proti podvodom s DPH. Rada ECOFIN tiež vyzvala Komisiu, aby predstavila legislatívne návrhy na nápravu nedostatkov, ktoré sa nachádzajú v súčasných právnych predpisoch.

Potom Komisia predložila oznámenie o koordinovanej stratégii na zlepšenie boja proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty v Európskej únii v decembri 2008. Oznámenie stanovuje sériu opatrení, ku ktorým chce Komisia v krátkodobom horizonte predložiť legislatívne návrhy. Súčasný návrh je súčasťou prvej série návrhov uvedených v tomto oznámení.

Návrh umožní členským štátom lepšie bojovať proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty dvomi spôsobmi. Po prvé, poskytnutím ďalšieho vysvetlenia podmienok oslobodenia dovozu určitých druhov tovaru a po druhé, vytvorením právneho základu na umožnenie cezhraničnej spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti obchodníkov, ktorí si nebudú plniť ohlasovacie povinnosti.

Chcel by som sa poďakovať Parlamentu a najmä spravodajcovi pánovi Visserovi za to, že sa týmto návrhom zaoberal v takej krátkej dobe, a za konštruktívnu správu. Dovoľte mi však vyjadriť niekoľko poznámok.

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 2 a 4 správy by vyžadovali, aby Komisia vykonala hodnotenie fungovania nového ustanovenia o cezhraničnej spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti. Komisia, žiaľ, nedisponuje týmito informáciami, keďže vyrubovanie daní, rovnako aj ich vracanie, je výhradne vnútroštátnou právomocou. Navyše, ak Komisia dostane sťažnosti od hospodárskych subjektov na to, že vnútroštátne daňové správy zneužívajú toto ustanovenie alebo že vedie k nezaručiteľným výsledkom, prevezme na seba zodpovednosť ochrancu právnych predpisov Spoločenstva a prijme príslušné opatrenia. Konkrétne to znamená, že v prípade potreby predloží návrh na zmenu a doplnenie tohto ustanovenia.

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 3 a 5 smerujú proti rozdeleniu právomocí medzi členské štáty v celkovom fungovaní systému DPH Spoločenstva. Tento systém je založený na zdaniteľnom prípade, ku ktorému dochádza v konkrétnom členskom štáte a ktorý vedie k dlhu na DPH a uplatneniu DPH v danom členskom štáte. DPH je splatná v členskom štáte, ktorý určí záväzný postup na výber DPH vrátane obchodníkov, ktorí nie sú rezidentmi daného štátu.

Preto obchodník, ktorý si nesplnil ohlasovacie povinnosti v členskom štáte, z ktorého odchádza, bude musieť vyrovnáť svoje nedoplatky voči daňovej správe členského štátu, v ktorom je splatná DPH, a nie voči daňovej správe vo vlastnom členskom štáte. Daňová správa vo vlastnom členskom štáte obchodníka zasiahne len na žiadosť členského štátu podnikania obchodníka, aby získala ďalšie informácie, alebo v priebehu vracania dane.

Eva-Riitta Siitonen, spravodajkyňa Výboru pre právne veci požiadaneho o stanovisko. – (FI) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, podporujem kompromis, ktorý dosiahol Výbor pre hospodárske a menové veci. Správa pána Hamona o smernici o dani z úspor je vynikajúca a vyvážená. Zameriava sa na prevenciu daňových podvodov a väčšiu transparentnosť.

Parlament musí byť v tejto oblasti prísnejší. Mali by sme napríklad harmonizovať daňové systémy týkajúce sa príjmu z úspor vo forme výplaty úrokov. Musíme zapojiť posledné zostávajúce členské štáty do systému výmeny informácií. Bankové tajomstvo, ktoré je až príliš prísne, sa musí sprístupniť, aby sme mohli bojovať proti daňovým rajom. Konferencia G20 si za jeden zo základných cieľov vytýčila likvidáciu daňových rajov.

Parlament musí byť príkladom, aby sme sa vymanili z finančnej krízy a opätovne získali dôveru verejnosti. Musí sa zabezpečiť transparentnosť v bankovom sektore, čo bude možné len pomocou výmeny informácií.

Astrid Lulling, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážená pani predsedajúca, rozpravy a diskusie o daňovom systéme týkajúcom sa úspor nabrali také vášnivé tempo, až to začína byť znepokojivé. Bez váhania obhajujem to, čo tu vyzerá ako postoj menšíny, ale uvidíme, čo sa stane zajtra, aj keď náš pán spravodajca a pán komisár stále miešajú jablká s hruškami.

Vráťme sa k podstate problému. Smernica o daniach z úspor vstúpila do platnosti v roku 2005 s cieľom zdanenia kapitálových príjmov nerezidentov. Zahŕňa dva systémy: výmenu informácií medzi daňovými správami a zrážkovú daň.

Čo zisťujeme po niekoľkých rokoch fungovania? Oficiálne aj neoficiálne štúdie sú dôkazom toho, že výmena informácií vo veľkej miere zlyháva, pretože je komplikovaná, náročná a nákladná. Na druhej strane zrážková daň preukazuje mnoho výhod.

Čo z toho podľa vás vyplýva – predovšetkým z pohľadu nášho spravodajcu a komisára? Len to, že tento systém nefunguje a nezaručuje, že zaplatenie dane bude povinné. Skúste to pochopiť!

Tento problém je dosť chúlостivý, pretože zistíme, že systém zrážkovej dane má čoraz väčšie zázemie v členských štátoch – 19 z 27 ho k všeobecnej spokojnosti uplatňuje. Čo je však dosť dobré doma, prestáva byť prijateľné, keď prekročíte hranice.

Na základe tejto logiky prideme na to, čo tu už desaťročia budujeme, inými slovami, na jednotný trh finančných služieb. Otázka sa vzťahuje aj na *acquis* Spoločenstva o voľnom pohybe kapitálu, pretože takzvané veľké krajiny vyvíjajú tlak na vrátenie kapitálu svojich rezidentov do vlasti.

Akýkoľvek náznak zmeny však môže uviaznuť v boji proti tomuto novému nezmaru bankového tajomstva. Mojim kolegom poslancom, ktorí bojujú proti tomuto takzvanému monštru, hovorím, že nesie vinu za všetky hriechy: zvolili ste si nesprávny cieľ tým, že ste si pomýlili problémy v rámci tejto smernice, a predovšetkým klamete sami seba.

Na záver, pani predsedajúca, dúfam, že mnohí moji kolegovia poslanci sa budú riadiť týmto odôvodnením a hlasovať za pozmeňujúci a doplňujúci návrh 28, ktorý predložila naša skupina a ktorý prinajmenšom umožní členským štátom slobodnú voľbu medzi zrážkovou daňou a výmenou informácií.

Kristian Vigenin, v mene skupiny PSE. – (BG) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, je mi ľúto, že pán Visser tu nezostal, aby si vypočul rozpravu o tejto téme až do konca, ale musím začať slovami, že podporujeme návrhy Komisie v tomto smere. Úplná reforma DPH by, samozrejme, bola oveľa väčším prínosom, ale keďže to momentálne nie je možné, váš návrh by mal vyriešiť niektoré problémy, ktoré trápia členské štáty túžiace zabrániť šíreniu podvodov s DPH.

Najmä v súvislosti s krízou si myslíme, že je nesmierne dôležité, aby sa ručilo za príjmy z DPH, pretože v súčasnosti sa členské štáty pokúšajú investovať miliardy na podporu hospodárstva. V tejto súvislosti by mal Parlament podporovať každú príležitosť na obmedzenie možnosti podvodu.

Chcel by som tiež povedať, že podporujeme návrhy, ktoré predložil pán Visser vo Výbore pre hospodárske a menové veci, ako celok. V porovnaní s pôvodnými návrhmi Komisie možno vnesú o trochu viac dôvery

do odvetvia obchodu. Myslíme si však tiež, že návrh uvedený v článku 1 ods. c, že lehota medzi doručením tovaru a prijatím oznámenia, ktorá je uvedená v druhom pododseku, by mala byť dva roky, je pomerne krátka a z nášho pohľadu vytvára ďalšie príležitosti na obmedzenie rozsahu a výsledkov návrhu Európskej komisie.

Z tohto dôvodu skupina PSE navrhuje, aby táto lehota bola päť rokov, o ktorej sme presvedčení, že je dostatočne krátka pre odvetvie obchodu, ale tiež dostatočne dlhá lehota na to, aby daňová správa dokončila svoju prácu. Navyše, zavedenie tohto odseku c) nesúvisí ani s návrhmi týkajúcimi sa toho, kedy a ako vstúpi do platnosti, o čom si myslíme, že členským štátom spôsobí dodatočné problémy.

Veríme, že tento návrh bude podporený a že prinesie očakávané výsledky.

Bilyana Ilieva Raeva, v mene skupiny ALDE. – (BG) Vážený pán komisár, pani predsedajúca, dámy a páni, na pozadí hospodárskej a finančnej krízy musíme podporiť úsilie Európskej únie o dosiahnutie účinnejšieho fungovania a účinnejšieho daňového systému.

Návrh Komisie na zmenu a doplnenie smernice o zdaňovaní úspor v iných členských štátoch ponúka príležitosť na zlepšenie existujúceho systému. Poslanci z Výboru pre hospodárske a menové veci Európskeho parlamentu podporujú rozšírenie jeho uplatňovania na nové finančné nástroje a geografické oblasti. Európski liberálni demokrati navrhli pri zavedení smernice začlenenie území so zvlášť mierne regulovanými daňovými režimami, napríklad štátov Delaware a Nevada v USA, ako aj zahrnutie zabezpečenia rovnakého zaobchádzania medzi členskými štátmi a zníženie administratívneho zaťaženia.

Pán komisár, základnou otázkou však zostáva, či máme zrušiť systém vyrubovania daní pri zdroji v prospech automatickej výmeny informácií. Z hľadiska liberálov je to otázka toho, ako sa nám podarí zvýšiť príjem z výberu daní a ako len uplatňovaním výmeny informácií nedôjde – skutočnosť, ktorá sa podľa už vykonaného výskumu potvrdila – k zabráneniu zneužívania daní alebo k zvýšeniu príjmu z výberu daní, ale sa len uberie niektorým členským štátom z ich konkurenčnej výhody. Zdaňovanie pri zdroji nie je len účinnejšie, ale v priebehu výberu poskytuje aj väčšiu transparentnosť.

Pevne verím, že členské štáty si musia zachovať autonómiu, pokiaľ ide o výber daňového systému. Skupina ALDE prišla s návrhom na vykonanie porovnávacej štúdie týchto dvoch systémov. Dúfame, že výsledky tohto porovnania budeme mať najneskôr do decembra 2010. Dúfame tiež, že tieto výsledky poslúžia ako základ pre budúce návrhy Komisie na zmenu a doplnenie systému zdaňovania úspor v rámci Európskej únie.

Zajtra budeme hlasovať o inom dôležitom texte týkajúcom sa podvodov s DPH v súvislosti s dovozom. Cieľom tejto smernice je zabezpečiť rýchlu výmenu primeraných a kvalitných informácií. V tomto prípade je päť rokov pre odvetvie obchodu pomerne dlhá lehota. Smernica sa zameriava aj na zavedenie mechanizmu spoločnej zodpovednosti. Zatiaľ čo ochraňujeme príjem z daní každého členského štátu, je pre nás dôležité, aby sme zabezpečili, že spoločná zodpovednosť vstúpi do hry, keď doručené informácie budú obsahovať závažné nezrovnalosti, alebo pri ich poskytovaní dôjde k neospravedliteľnému oneskoreniu. Inak nám hrozí, že na náš obchod uvalíme ďalšie škodlivé bremeno.

Verím, že zajtra budeme hlasovať za tieto správy.

Nils Lundgren, v mene skupiny IND/DEM. – (SV) Vážená pani predsedajúca, daňové podvody nie sú naším hlavným problémom, keď sa svetové hospodárstvo otriasa v základoch. Pravdou je, že s daňovými podvodmi sa naozaj stretávame v celej Európe, v USA a na celom svete. Pravdou je, že vo svete sa nachádzajú daňové raje, kde bohatí ľudia a spoločnosti môžu ukladať a nechávať svoje peniaze. Dnes to však nie je náš hlavný problém. Sústreďenie sa naň je spôsob, ako sa zbaviť zodpovednosti.

V súčasnosti musíme, ak nám do budúcnosti vôbec zostanú nejaké daňové základy, dať do poriadku finančnú krízu. Prečo sme sa ocitli v súčasnej situácii? Je to predovšetkým preto, že teraz máme neviazaný kapitalizmus. Finančné operácie, veľké banky a väčšinu veľkých spoločností v praxi riadia úradníci a títo úradníci môžu zavádzať odmeny, odstupné a dôchodky, z ktorých všetky závisia od ziskov spoločnosti, ktorú títo ľudia riadia. Na tomto svete nie je nič jednoduchšie, ako v krátkom období zvýšiť ziskovosť a tým aj zisky, ktoré tieto spoločnosti vytvárajú. Je to len vec zvyšovania rizika. Existuje mnoho štúdií o „Talebom rozdelení“, ako mu často hovoríme, podľa ktorých, ak podstatne zvýšite riziko, môžete počítať s dramaticky rastúcimi ziskami a každý môže dostať tieto odmeny a iné výhody, inými slovami tieto „príplatky“. Potom sa riziká začínajú stávať realitou, ale vtedy už vedúci predstavitelia spoločnosti odišli alebo budú musieť odísť. Kúpia si zámok vo Francúzsku alebo začnú hrať golf v Španielsku. Nemali by sme ich ľutovať, ale tento systém je celkom jednoducho neudržateľný.

Okrem toho nikto z aktérov nemá dôvod zabrániť takémuto vývoju. Ratingové agentúry sú závislé od získavania zákazníkov, ale nebudú mať žiadnych zákazníkov, ak vyhlásia, že ich zákazníci nie sú dôveryhodní. Vkladatelia vedia, že existujú záruky vkladov, takže sa nemusia obávať o to, do ktorej banky vložia peniaze. Ostatní aktéri vedia, že sa môžu dohodnúť s inou stranou a počítať so skutočnosťou, že sú príliš veľkí na to, aby zlyhali, zatiaľ čo daňovník vždy platí účet. To znamená, že všetky štáty na začiatku musia vyhlásiť, že nepodstúpia všetky riziká. Je to nesmierne náročná úloha, ale musí sa vykonať. Žiaľ, nie som presvedčený o tom, že Európsky parlament bude v tejto veci spolupracovať, ale každému v tomto Parlamente by som odporúčal, aby tak konal.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Aj napriek mojej zvyklosti začnem politickým vyhlásením, pretože daňové podvody a vyhýbanie sa daniam v časoch zvyšujúcej sa nezamestnanosti a zvyšujúcej sa rozdielnosti plátov považujem za naozajstný škandál. Počas volieb sa ukázalo, ktoré strany sú ochotné zhostiť sa tejto úlohy.

Správa pána Hamona o zdaňovaní príjmu z úspor je príkladom, ktorý netreba hľadať ďaleko. Uvedomujem si, že pre pána komisára je náročné, aby podľa pravidla jednomyselnosti dosiahol o tejto otázke skutočnú zhodu. Socialistická skupina v Európskom parlamente má väčšie ambície, ako možno nájsť v návrhu Komisie, a zapracovali sme ich do mnohých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré sme predložili.

Záverečná poznámka je určená pani Lullingovej, ktorá zdôrazňuje rozdiel medzi systémami výmeny informácií a zdaňovaním pri zdroji. Myslím si, že to skutočne nie je podstatné. Rozprávame sa o medzerách, ktoré sa nachádzajú v zákonoch oboch systémov a ktoré sú otázkami, na ktoré by sme sa mali zamerať. Podnikli sa kroky, ale je potrebné urobiť viac, ako navrhuje súčasná správa.

László Kovács, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa vám poďakovať za pripomienky a názory, ktoré ste vyjadrili počas dnešnej rozpravy. S radosťou sledujem, že Európsky parlament a Komisia majú spoločné názory na činnosti, ktoré sa majú vykonať na zlepšenie boja proti daňovým podvodom a daňovým únikom v Európskej únii. Teší ma všeobecná podpora týchto dvoch návrhov.

Chcel by som sa znova poďakovať za to, že je problematika zdaňovania úspor prioritná a za vašu podporu úsilia Komisie presadzovať správne riadenie v daňovej oblasti. Rýchle napredovanie v rozhovoroch o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu je takisto jednou z priorit českého predsedníctva. Vzhľadom na medzinárodnú situáciu – finančnú a hospodársku krízu – je prioritou aj pre väčšinu členských štátov.

Som presvedčený o tom, že keď sa členské štáty dohodnú na spôsoboch odstránenia existujúcich medzier v smernici o zdaňovaní úspor, Rada pravdepodobne požiadá Komisiu, aby podobným spôsobom aktualizovala dohodu s piatimi krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ a 10 ďalšími jurisdikciami, ktoré sa podieľajú na mechanizme zdaňovania úspor. Dnes je predčasné špekulovať o tom, ako zareagujú na náš prístup. EÚ musí predovšetkým interne dosiahnuť jednomyselnú zhodu. Keď si však uvedomíme pokrok dosiahnutý pri rozhovoroch skupiny G20 o dodržiavaní štandardov OECD o výmene informácií, som optimista aj v tejto oblasti.

Čo sa týka správy pána Vissera, už som spomenul, že Komisia nemôže prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Parlamentu, ale zobrali sme na vedomie odporúčania uvedené v tejto správe. Komisia výrazne podporuje predovšetkým také myšlienky ako potreba lepšej koordinácie medzi rôznymi členskými štátmi, potrebné zlepšenie kvality informácií, ktoré sa vymieňajú, potreba umožniť iným členským štátom automatizovaný prístup k určitým údajom uvedeným v databázach členských štátov a požiadavka na harmonizáciu postupov prihlásenia sa a odhlásenia sa. Z tohto dôvodu príde Komisia do konca mája s dôležitejším návrhom na prepracovanie nariadenia o administratívnej spolupráci, v ktorom budú tieto návrhy začlenené.

Na záver, ako som už niekoľkokrát uviedol, je zrejmé, že neexistuje jediné a globálne riešenie obmedzenia daňových podvodov a daňových únikov. Návrhy, o ktorých sme dnes diskutovali sú dvomi významnými krokmi vpred v rámci globálnej stratégie na boj proti daňovým podvodom na úrovni EÚ.

Benoît Hamon, spravodajca. – (FR) Vážená pani predsedajúca, keďže som len pred chvíľou pomerne dlho hovoril, budem teraz stručný.

Chcel by som najprv poďakovať pani Raevovej a pani Siitonovej a tiež poslancom za prejavy a príspevky k tomuto textu a povedať pánovi Kováčsovi, že podľa môjho názoru som pochopil, čo povedal.

Myslím, že silný signál, ktorý Európsky parlament vyšle zajtra k otázke rozsahu, k otázke bankového tajomstva a k otázke zoznamu daňových rajov Rade veľmi pomôže, najmä ak v budúcnosti budeme potrebovať dojednať nové dohody s tretími krajinami.

Na záver by som sa chcel vyjadriť ku kritike – dalo by sa povedať jemnej kritike –, ktorú mne a pánovi Kováčovi adresovala pani Lullingová. Pani Lullingová nás kritizovala za to, že „miešame hrušky s jablkami“, hoci pri tom postupovala veľmi mierne. Chcel by som jej povedať, že podľa mňa tento parlament, ktorý síce niekedy mieša hrušky s jablkami, bude zajtra schopný rozlíšiť medzi všeobecným záujmom a súkromnými záujmami a ja dúfam, že tak prispejeme k ďalšiemu pokroku v boji proti daňovým podvodom.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, požiadala som o možnosť hovoriť, aby som urobila osobné vyhlásenie. Pán Hamon ma práve pre niečo kritizoval, ale ja mu musím povedať, že podľa mňa tak on, ako aj pán komisár naďalej miešajú hrušky s jablkami. Musím mu tiež povedať, že jediný systém, ktorý je zárukou toho, že každý daňový poplatník zaplatí dane – a o to nám všetkým ide – že najlepší systém je systém vyberania zrážkovej dane, pretože systém výmeny informácií jednoducho zlyhal. Nefunguje a my nevieme, kto čo zaplatil, pretože úrady tento systém nevedia riadiť.

Tolko na objasnenie.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, v piatok 24. apríla 2009 o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), písomne. – (PL) V rozprave o zdanení príjmu z úspor a DPH by som chcel vašu pozornosť upriamiť na nasledovné otázky.

1. Celkový objem daňových únikov vo všetkých daňových jurisdikciách Európskej únie dosahuje približne 200 miliárd EUR ročne. To je vyše 2 % HDP členských štátov, čo znamená výrazné zníženie verejných výdavkov v členských štátoch.

2. Je preto dobré, že nová smernica vyplní medzery, ktoré sa našli v daňových právnych predpisoch, a že sa, s prihliadnutím na vynachádzavosť ľudí, ktorí sa vyhýbajú plateniu daní, snaží predchádzať vývoju nových stratégií vyhýbania sa daňovým právnym predpisom.

3. Bola vznesená otázka daňových rajov na území Európskej únie, ako aj daňových rajov na závislých územiach členských štátov EÚ. Súčasná finančná kríza ukázala, že tolerovanie nejasných daňových právnych predpisov, anonymné transakcie a nedostatočná spolupráca v oblasti zdaňovania môže v krátkodobom horizonte zabezpečiť ďalšie príjmy jednotlivým krajinám a závislým územiám, ale v dlhodobom horizonte to destabilizuje finančný systém a môže to byť príčinou závažných finančných kríz.

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) Strata na príjmoch v dôsledku daňových podvodov vo všetkých daňových kategóriách v EÚ dosahuje vyše 200 miliónov EUR ročne, čo sa rovná takmer 2 % HDP.

Miliardy eur, ktoré sa každoročne strácajú na príjmoch v dôsledku daňových podvodov, vedú k znižovaniu ďalších investícií v členských štátoch EÚ a verejných výdavkov vo všeobecnom záujme, čo v súvislosti so súčasnou finančnou krízou výrazne znižuje schopnosť členských štátov riešiť problémy, ktoré vznikajú v oblasti sociálnych otázok, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania.

Boj proti daňovým podvodom je pre EÚ nesmierne dôležitou témou a my si v tejto oblasti musíme udržať vedúcu úlohu. Len tak bude možné docieľiť situáciu, v ktorej budú významné finančné centrá mimo Európskej únie zavádzať podobné opatrenia ako tie, ktoré zaviedli členské štáty.

Podporujem myšlienku Európskej komisie, že pri nevyhnutnom zohľadnení princípu voľného pohybu kapitálu stanovenom v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva by sme mali zvážiť prídanie ustanovení zameraných proti snahám fyzických osôb s pobytom v EÚ vyhnúť sa uplatňovaniu smernice o zdaňovaní príjmu z úspor tým, že sa vyhýbajú zdaneniu úrokov získaných v EÚ prostredníctvom firiem alebo subjektov nepodliehajúcich zdaneniu vytvorených na tento účel, ktoré sa nachádzajú mimo územia EÚ alebo mimo území, kde platia podobné alebo rovnaké opatrenia ako tie dohodnuté na úrovni EÚ.

Na daňové raje sa musí uplatňovať politika nulovej tolerancie. Akýkoľvek odklad hľadania riešení, ktoré zabezpečia spravodlivejšie a dôslednejšie uplatňovanie opatrení v tejto oblasti, je v danej ekonomickej situácii neprijateľný.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), písomne. – (FI) Revízia smernice o dani z úspor je dôležitou súčasťou prepracovania finančnej architektúry a pravidiel finančných trhov. Súčasná smernica je beznádejne zastaraná. Dá sa pomerne ľahko obísť, napríklad ak sa ako sprostredkovatelia využijú investičné spoločnosti, ktoré

smernica nedefinuje ako vyplácajúcich zástupcov a ktorí preto nemajú žiadnu povinnosť zapojiť sa do systému výmeny informácií. Podobne bolo možné usporiadať investičné portfóliá tak, aby sa na príjmy, ktoré sa rovnajú výplate úrokov, nevzťahovala definícia smernice v dôsledku „zabalenia do nového obalu“.

Reforma je pokusom o riešenie týchto problémov. Na riešenie problému sprostredkovateľov rozšírila Komisia definíciu vyplácajúceho zástupcu na nadácie a fondy. Jestvujú tiež plány na zahrnutie nových, inovačných produktov a napríklad aj určitých typov životných poisťok do tejto smernice.

Je oveľa ťažšie zahrnúť ďalšie nové produkty. Bohužiaľ, je veľmi problematické vytvárať definície, ktoré by umožnili zahrnutie všetkých príjmov porovnateľných s príjmom z úroku ako výplatu úrokov, najmä ak je relatívne ľahké vytvoriť nové produkty. Preto by sme to mali podrobne preskúmať, ako možno tieto produkty čo najlepšie regulovať, kým sa začlenia do smernice. Komisia má tiež v úmysle predložiť návrh na zmenu a doplnenie smernice o vzájomnej pomoci, ktorá tiež bude zahŕňať reformy spojené s automatickou výmenou informácií.

Aby sa zabránilo daňovým únikom, je nesmierne dôležité, aby tri krajiny, na ktoré sa nevzťahuje súčasný systém výmeny informácií, teda Belgicko, Luxembursko a Rakúsko, boli začlenené do systému používaného ostatnými krajinami. Termín navrhovaný pánom spravodajcom, teda do roku 2014, by mal dostať našu plnú podporu.

23. Vytváranie profilov, najmä na základe etnického pôvodu a rasy, v rámci boja proti terorizmu, presadzovania práva, prisťahovalectva, colných a hraničných kontrol (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je správa A6-0222/2009 pani Ludfordovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o vytváraní profilov, najmä na základe etnického pôvodu a rasy, v rámci boja proti terorizmu, presadzovania práva, prisťahovalectva, colných a hraničných kontrol (2008/2020(INI)).

Sarah Ludford, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, za posledných desať rokov boli zavedené zákony a postupy umožňujúce uchovávanie a výmenu veľkých objemov osobných údajov. Samotná EÚ v súčasnosti navrhuje rad opatrení, ktoré uľahčujú profilovanie, teda techniku spájania údajov z rôznych zdrojov s cieľom vytvoriť niečo ako šablónu, podľa ktorej sa identifikujú ľudia, ktorých charakteristiky, správanie sa alebo spojenci sa javia ako podozriví a ktorí vyžadujú ďalšiu kontrolu ako pravdepodobní páchatelia trestných činov alebo teroristických útokov.

Aj v policajnej ochrane došlo k posunu smerom k prediktívnemu a preventívnemu prístupu, ktorý síce za určitých okolností nie je zlý, ale môže viesť k represívnym opatreniam proti nevinným ľuďom na základe stereotypov, často na základe rasy alebo dokonca náboženského vyznania.

Profilovanie a automatické vyhľadávanie údajov považujem za problém, pretože sa odchyľuje od všeobecného pravidla, že rozhodnutia o vynútiteľnosti práva by mali byť založené na osobnom správaní sa jednotlivca. Jestvuje nebezpečenstvo, že nevinní ľudia môžu byť svojvoľne zadržaní, podrobení výsluchu alebo cestovným obmedzeniam. Ak sa označenie takéhoto človeka ako predmetu záujmu čo najskôr neodstráni, môžu nasledovať dlhodobejšie obmedzenia, ako je zamietnutie vstupných víz, zákaz výkonu zamestnania či dokonca zatknutie a väzba.

Ak by sa chybné identifikovanie niekoho ako osoby, ktorá predstavuje záujem z hľadiska bezpečnosti alebo policajnej ochrany, nenapravilo, mohlo by to mať vo svete narastajúcej medzinárodnej výmeny údajov nielen nevhodné a drahé, ale aj hrozivé dôsledky. Stačí si len pripomenúť, že kanadskú obeť mučenia Mahera Arrara – podľa ktorého otrasnej skúsenosti bol natočený film *Vydanie* – zadržali v dôsledku profilu založeného na ľuďoch, ktorých náhodou poznal jeho brat; on sám sa ničím nepričinil o to, aby bol podozrivý, a napriek tomu strávil sedem mesiacov v sýrskej mučiarni.

Správa, ktorú vám predkladám, veľmi ťažila z výrazného príspevku tieňových spravodajcov, ktorým týmto úprimne ďakujem. Vymedzuje ľudské práva, ochranu údajov a normy nediskriminácie v snahe podporiť dva základné princípy, ktoré by malo spĺňať každé profilovanie: že represia by sa mala zakladať na individuálnom správaní a že by sa mala dodržať zásada rovnosti podľa zákona.

Nie každé profilovanie je dôvodom na právne námietky. Všetci dobre poznáme trilery, kde povolajú psychológa, aby vytvoril kriminálny profil podozrivého z vraždy. Ak svedok dá jasný opis, profil bankového

lupiča, napríklad „beloch, muž, vek 30 rokov“, bol by nezmysel zatknúť ženu ázijského pôvodu vo veku okolo 50 rokov.

Najzrejmejšie riziko profilovania je, keď sa vychádza z etnického pôvodu alebo rasy. Ak to policajní úradníci použijú ako jediný podklad pre rozhodnutie, koho zadržať, prehľadať alebo zatknúť, ide o nedbalé, zavádzajúce využívanie stereotypov, ktoré sa rovná protiprávnej diskriminácii menšín.

Veľa sa hovorí o prenasledovaní rómskeho obyvateľstva týmto spôsobom. V meste, kde žijem, v Londýne, viedli dôsledky, ktoré to malo na mladých černošských mužov, k prísnejším pravidlám a ochranným opatreniam, ktoré by však – a to treba zdôrazniť – nemali brániť vyšetrovaniu zločinov na základe spravodajských informácií.

Okrem obáv, pokiaľ ide o legitímnosť, mám tiež veľké pochybnosti o efektívnosti profilovania. Sledovať podozrivých ľudí na základe vzhľadu alebo správania sa môže odvieť pozornosť od tých, ktorí sú skutočne nebezpeční. Jestvuje tiež riziko, že skutoční zločinci sa prispôbia profilu tým, že využijú nevinne vyzerajúcich ľudí ako pašerákov drog alebo samovražedných útočníkov alebo tým, že odklonia trasy svojich ciest od tých, ktoré sú sledované.

Boj proti terorizmu sa zameriava na aziatov, najmä na jednotlivcov pakistanského pôvodu. Tridsaťdva percent britských moslimov uviedlo, že boli na letisku vystavení diskriminácii. Jestvuje veľké nebezpečenstvo odcudzenia týchto ľudí, ktorí nakoniec môžu prestať spolupracovať s políciou a v konečnom dôsledku znižovať bezpečnosť.

Táto správa preto požaduje, aby sa európske a vnútroštátne právne predpisy o profilovaní uvideli do súladu s existujúcim európskym právom a medzinárodnými zmluvami. Ak je to možné, všetky záruky pri profilovaní by sa mali sústrediť do jediného právneho nástroja.

Okrem právneho posúdenia by sa mali vykonať ďalšie štúdie proporcionality a efektívnosti profilovania. Agentúra pre základné práva a Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov by v rámci svojich právomocí mali v týchto štúdiách zohrávať kľúčovú úlohu.

Napokon, ak sa má profilovanie používať v súlade so zákonom a spravodlivo ako prostriedok prispievajúci k udržaniu bezpečnosti, musí sa vytvoriť koherentný a spravodlivý právny rámec.

László Kovács, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v mene Komisie by som chcel privítať túto iniciatívu Parlamentu upriamiť pozornosť na otázku vytvárania profilov, najmä na základe etnického pôvodu a rasy, v rámci boja proti terorizmu, presadzovania práva, prisťahovalectva, colných a hraničných kontrol na európskej úrovni.

Správa pani Ludfordovej predstavuje veľmi dobrú platformu, ktorá prispieva k riešeniu tejto problematiky tým, že iniciuje širokú diskusiu a prichádza s návrhmi na riešenie tohto problému. Chcem zdôrazniť, že súčasné právne predpisy na ochranu údajov zaručujú vysokú úroveň ochrany osobných údajov – vrátane citlivých údajov, ako sú informácie o etnickom pôvode alebo rase – a uplatňujú sa bez ohľadu na používané technické prostriedky. Preto je zrejmé, že všeobecné princípy ochrany údajov sa tiež vzťahujú na profilovanie ako na jeden zo spôsobov spracovania údajov.

Komisia je hlboko presvedčená, že neoprávnené alebo zbytočné vytváranie profilov na základe etnickej príslušnosti je nespravodlivou a zakázanou praxou, dokonca aj vtedy, ak sa robí z dôvodu presadzovania práva alebo v súvislosti s prisťahovalectvom, colnými a hraničnými kontrolami, a odporuje základným hodnotám Európskej únie.

V rámci dôležitých nástrojov navrhnutých Komisiou – ako je Kódex schengenských hraníc, Eurodac, SIS, VIS – je bezdôvodné vytváranie profilov na základe etnickej príslušnosti zakázané. Napríklad, pokiaľ ide o hraničné kontroly, ustanovenia článku 6 Kódexu schengenských hraníc vyžadujú, aby hraničné stráže vykonávali kontroly bez diskriminácie cestujúcich na základe rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery.

Chcel by som sa tiež zmieniť o aktivitách Agentúry pre základné práva na tomto poli. Agentúra onedlho vydá príručku osvedčených postupov na boj a prevenciu proti vytváraniu etnických profilov. Komisia podporuje začlenenie spoločného školenia s agentúrou FRONTEX, kde by sa spomínaná príručka mohla použiť, do pracovného programu agentúry na rok 2010. Komisia tiež podporuje začlenenie projektu zameraného na uplatňovanie článku 6 Kódexu schengenských hraníc zameraného na zhromažďovanie údajov do pracovného programu agentúry na rok 2010.

A nakoniec, Komisia tiež víta prieskum týkajúci sa menšín a diskriminácie, ktorý bol predložený včera. Oddiely o presadzovaní práva a hraničných kontrolách nám poskytujú ďalšie a aktuálne údaje o skúsenostiach s vytváraním profilov na základe etnického pôvodu. Komisia sa, samozrejme, dôkladne oboznámi s výsledkami prieskumu týkajúceho sa menšín a diskriminácie, ktorý sa bude publikovať po jednotlivých kapitolách v priebehu roka. Už teraz však môžeme urobiť záver, že rasizmus a xenofóbia sú v Európskej únii pretrvávajúcimi javmi a že ovplyvňujú život príslušníkov etnických menšín.

Komisia súhlasí s návrhom správy v tom, že spracovanie údajov na štatistické účely vrátane etnickej príslušnosti, rasy alebo pôvodu by sa mohlo použiť na zisťovanie nepriamej diskriminácie alebo neodôvodnených postupov pri presadzovaní práva. Tento uhol pohľadu však treba dôkladne vyhodnotiť. Komisia preto posudzuje možnosť požiadať Pracovnú skupinu pre ochranu údajov zriadenú podľa článku 29 o vypracovanie posudku na spracovanie osobných údajov na štatistické účely vrátane etnickej príslušnosti, rasy alebo pôvodu.

Komisia tiež pozorne sleduje činnosť Rady Európy, pokiaľ ide o návrh odporúčania týkajúceho sa vytvárania profilov. Komisia sa chystá predložiť Rade žiadosť o udelenie mandátu na vyjednanie tohto návrhu odporúčania.

Pokiaľ ide o potrebu právneho rámca pre definíciu profilovania, Komisia je presvedčená, že príslušné právne predpisy EÚ týkajúce sa riadenia hraníc a ochrany údajov je dostačujúca na ochranu základných práv. Tieto právne predpisy de facto vyžadujú, aby každé spracovanie údajov vychádzalo z konkrétneho a uznaného právneho základu a rešpektovalo najmä zásadu nevyhnutnosti, proporčnosti, obmedzenia účelu a presnosti. Podliehajú dohľadu nezávislých verejných orgánov. V súčasnosti tento rámec tiež obsahuje prísne pravidlá týkajúce sa spracovania citlivých osobných údajov alebo automatizovaných rozhodnutí. Všetky tieto princípy sa tiež vzťahujú na profilovanie ako na jeden zo spôsobov spracovania osobných údajov.

Komisia – a ja osobne tiež – cítí povinnosť bojovať proti rasizmu a xenofóbii v rozsahu, v akom to umožňujú právomoci udelené Zmluvami, a to zahŕňa aj prípady, kde prejavy rasizmu prichádzajú od verejných orgánov. Komisia je odhodlaná posilniť našu politiku boja proti rasizmu a xenofóbii v štokholmskom kontexte, čo by malo zahŕňať aj riešenie otázky vytvárania profilov na základe etnického pôvodu.

Opäť v mene Komisie veľmi vítam návrh správy a teším sa na jej prijatie na zajtrajšom plenárnom zasadnutí.

Claude Moraes, v mene skupiny PSE. – Vážená pani predsedajúca, ako socialisti plne podporujeme túto správu a prispeli sme k nej, pretože sme presvedčení, že to bolo po prvý raz, čo sa tu v Parlamente rozprúdila náležitá právna a morálna rozprava o vytváraní profilov na základe etnického pôvodu a jeho dôsledkoch pre obyčajných ľudí.

Sme presvedčení, že preventívne profilovanie a automatické vyhľadávanie údajov sú otázky, ktorým sa dlho nevenovala pozornosť, a ja veľmi vítam pozitívny prístup Komisie k uznaniu tejto otázky, ako aj chápanie možnej nepriamej diskriminácie, ktorú profilovanie na základe etnického pôvodu môže spôsobiť.

Socialisti dúfajú, že táto správa bude zajtra prijatá a že po očakávanom odporúčaní Rady Európy týkajúcom sa vytvárania profilov sa vytvorí dostatočne silný politický impulz na riešenie tejto otázky na najvyšších úrovniach. Prečo? Za svojich voličov v Londýne a za seba samotného môžem povedať, že viem, čo vytváranie profilov na základe etnického pôvodu znamená. Znamená to, že vás zastavujú a podrobujú prehliadkam pre to, ako vyzeráte, a nezastavujú vás a neprehľadávajú na základe náležitých informácií, náležitej policajnej kontroly a pri dodržaní náležitých postupov.

Tento druh profilovania je mrhaním peňazí. Nevedie k zatknutiu teroristov, nevedie k zatknutiu zločincov. Vedie len k tomu, že sa pozornosť priamo alebo nepriamo zameriava na tých, ktorí sú zraniteľní a ktorí nemajú ten správny etnický pôvod.

To môže viesť – a myslím, že by si to ľudia mali uvedomiť – k dôkladným osobným prehliadkam a ďalšiemu zneužívaniu právomoci, ktorého sme svedkami. Táto správa je dôležitým krokom smerom k ochrane ľudí proti niečomu, čo sa doposiaľ neskúmalo, ale som rád, že na to Sarah Ludfordová upozornila v Parlamente. My túto správu zajtra plne podporíme.

Carl Schlyter, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážená pani predsedajúca, chcem poďakovať pani Sarah Ludfordovej za jej správu. Kathalijne Buitenwegová sa nemohla dostať, jej stanovisko preto prednesiem ja.

Musím začať otázkou: kto je to terorista? Aké pocity teroristi vzbudzujú? Vzbudzujú pocit neistoty. Teroristi robia všetkých zraniteľnými a bránia im viesť normálny život.

Potom sa pozriete na protiteroristické zákony a vytváranie profilov a vidíte, že to vzbudzuje neistotu a spôsobuje problémy v každodennom živote ľudí. Nemožno bojovať proti terorizmu pomocou protiteroristických zákonov, ktoré vzbudzujú tie isté pocity neistoty.

Myslím, že Európsky súdny dvor sa k tomu vyjadril veľmi jasne, keď konštatoval, že by to malo byť zakázané. Vidíme, že to nie je ani efektívne, ani zákonné. Aj Carterovo centrum v USA ukázalo, že to nefunguje. Ani nemecký systém dohľadu nad moslimskými mužmi vo veku 18 – 40 rokov v Nemecku nebol účinný. Nefunguje to a ja len dúfam, že sa nám podarí odstrániť posledné výnimky umožňujúce letiskám a prístavom a ďalším používať tieto neúčinné metódy, z ktorých majú ľudia nepríjemné pocity.

Ako môžete povedať, že budete mať vysokú úroveň ochrany, ak niekto len tak nechá v kaviarni CD s údajmi o 20 miliónoch ľudí a ak vieme, ako ľahko sa dá preniknúť do cudzieho počítača? Ja sám som to ako dieťa robil.

Preto si myslím, že táto správa je dôležitá. Je potrebné, aby Rada prevzala jej logiku a vynakladala prostriedky efektívne, zacielená na konkrétne jednotlivcov a venovala im čas miesto toho, aby ľudí registrovala na základe etnického pôvodu, čo je absolútnym porušením všetkých noriem na ochranu ľudských práv.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) V prvom rade by som chcel poďakovať barónke Ludfordovej za túto vynikajúcu správu. Správa mala byť ešte údernejšia, ale predstavuje pokrok v rozprave o tejto téme.

Niekedy môže byť „profilovanie“ potrebné, ale také prípady sa musia jasne vymedziť a chrániť pred zneužívaním. Možnosti uchovávanía, výmeny a interpretácie informácií sa v posledných rokoch vyvíjali rýchlejšie než potrebné obmedzenia, ktoré si pre seba demokracie v tomto smere stanovujú. Bezpečnostné služby USA nezískali lepšie ani spoľahlivejšie informácie v dôsledku automatického vyhľadávania údajov a vyšetrovania na základe vytvárania profilov, zvýšila sa v prvom rade len ich pracovná záťaž. Jeden bezpečnostný agent to výstižne prirovnal k nalievaniu vody do pohára pomocou požiarnej hadice, inými slovami, k niečomu obzvlášť neúčinnému.

Prirodzene, profily založené na etnickom pôvode sa používajú už roky, hoci ich všeobecne nazývame inak. Dokonca aj ja, ktorý meriam len 1,60 m, takže moja fyzická schránka sotva predstavuje hrozbu, sa na colniciach pravidelne podrobujem kontrolám. Je to síce len trochu nepríjemné, ale veľa ľudí, ktorí dôsledne dodržiavajú zákony, je tejto nepríjemnosti vystavených nie pravidelne, ale systematicky. Takým ľuďom naša spoločnosť odkazuje, že sú stále podozriví, menej hodnotní a nevítaní. Pomocou tejto metódy skutočných zločincov, ktorí sa nájdu v každej skupine populácie, nechytíme.

László Kovács, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, príspevky rôznych poslancov Európskeho parlamentu ukazujú význam problematiky vytvárania profilov a rešpektovania základných práv, ako aj pozornosti, ktorú im Parlament venuje.

Správa poskytuje vynikajúci prehľad o otázkach, ktoré nastoľuje používanie techník profilovania, najmä ak sa zakladajú na etnickej príslušnosti, rase, národnosti alebo náboženskom vyznaní, na účely presadzovania práva, imigrácie alebo hraničných kontrol.

Komisia pozorne sleduje – a bude sledovať – problémy súvisiace s používaním profilovania všeobecne, ako aj konkrétne v sektoroch, ktoré sú v správe výslovne uvedené.

Komisia v súčasnosti začína konzultáciu zameranú na problémy, ktoré pre ochranu údajov predstavujú nové technológie. Výsledky konzultácie by Komisii mali poskytnúť materiál na ďalšie úvahy a návod na riešenie problémov, ktoré vytváranie profilov môže priniesť v oblastiach spravodlivosti, slobody a bezpečnosti.

Výsledky publikované nedávno Agentúrou pre základné práva o menšinách a diskriminácii v EÚ, ktoré Komisia včera privítala, ukazujú, že rasizmus a xenofóbia sú v Európskej únii pretrvávajúcimi javmi a že ovplyvňujú životy našich menšín.

Komisia musí dôkladne preštudovať výsledky tohto prieskumu, aby mohla rozhodnúť o ďalšom postupe. Opäť veľmi vítam návrh správy a teším sa na jej prijatie na zajtrajšom plenárnom zasadnutí.

Sarah Ludford, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, s nadšením vítam pozitívnu odpoveď pána komisára. Myslím, že niektoré veci, o ktorých hovoril, budú nesmierne užitočné – Agentúra pre základné

práva, usmernenia o vytváraní profilov na základe etnickej príslušnosti, spolupráca Komisie s Radou Európy na jej odporúčania a návrh, aby sa pracovná skupina zriadená podľa článku 29 mohla požiadať o usmernenie.

Chcela by som však Komisiu postrčiť o kúsok ďalej smerom ku konkrétnym problémom profilovania. Nakoniec, máme predsa na stole odporúčanie pre vytváranie profilov v rámci údajov v osobných záznamoch o cestujúcich (PNR), takže tu sú špecifické problémy.

Chcela by som sa taktiež srdečne poďakovať malému, ale vynikajúcemu kolektívu kolegov, ktorí k tejto rozprave prispeli. Myslím, že sa jasne ukázali dve veci: v prvom rade to, že takzvané „bezpečnostné“ opatrenia môžu vyvolávať neistotu, a po druhé to, že miesto cieľného využitia môžu skôr predstavovať mrhanie prostriedkami. Takže tu hovoríme o efektívnosti, ako aj o občianskych slobodách.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, v piatok 24. apríla 2009 o 12.00 hod.

24. Štatistika o prípravkoch na ochranu rastlín (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0256/2009) pána Barta Staesa v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o štatistike o prípravkoch na ochranu rastlín (11120/2/2008 – C6-0004/2009 – 2006/0258(COD)).

Bart Staes, spravodajca. – (NL) Máme pred sebou konečnú dohodu, ktorú sme dojednali s Radou a Komisiou, konečnú dohodu po prvom čítaní, pri ktorom sme v Parlamente zaujali veľmi pevnú pozíciu a predložili celý rad prvkov, ktoré nám vďaka veľkej väčšine v podstate dali veľmi silnú začiatočnú pozíciu vo vzťahu k Rade. Musím povedať, že spoločné stanovisko Rady niekoľko mesiacov po našom prvom čítaní nás dosť sklamal. V skutočnosti neexistovala veľká ochota prikloniť sa k nášmu prístupu, a preto rokovania s Radou neboli ani zďaleka jednoduché.

Predsa len sme urobili krok vpred a atmosféra bola veľmi konštruktívna. Aj parlamentná delegácia predstavovala silnú skupinu. Nastolila sa jednota v rozmanitosti. Myslím, že zajtra môžeme výsledok s určitou hrdosťou predložiť na hlasovanie. V každom prípade sa snažíme prispieť k tomu a zaistiť, aby sme mali akýsi základ okrem dvoch zákonov o pesticídoch, ktoré už boli prijaté, teda smernicu o trvalo udržateľnom používaní pesticídov a nariadenie o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh, teda súbor nástrojov, ktoré sa budú používať pri rozumnej regulácii poskytovania údajov prostredníctvom štatistík. To je podľa mňa základ pre parlamentnú legislatívnu prácu, ktorú sme vykonali.

Jedným z najdôležitejších úspechov je, že sa nám v Rade podarilo, a to aj proti jej vôli, presadiť to, že sme použili ako našu základnú definíciu pesticídov definíciu, ktorú predtým Parlament v politickej zhode s Radou včlenil do smernice o trvalo udržateľnom využívaní. Tým sa nastoľuje určitá dôslednosť a je to dôležité aj pre neskoršie použitie.

Podarilo sa nám tiež začleniť veľmi jasný odkaz na všeobecný legislatívny rámec pre štatistiky, na spôsob, akým by sa štatistiky mali používať, spôsob, akým sa s nimi narába, a predovšetkým spôsob, akým sa s údajmi bude musieť narábať v budúcnosti, okrem iného aj z hľadiska ich dôvernosti. Dosiahli sme svoj cieľ v tom, že členské štáty musia poskytnúť značné množstvo informácií o pesticídoch, a to v podobe, ktorá je vzájomne porovnateľná. Osobne by som bol rád išiel ešte ďalej, ale to, čo sa podarilo, je len prvý krok.

Ďalším úspechom je nepochybne to, že keďže sme použili ako základnú definíciu slovo pesticídy a definíciu pesticídov použitú v smernici o trvalo udržateľnom využívaní, v druhom stupni sme pridali aj pojem biocídne výrobky. To bola dôležitá požiadavka socialistickej skupiny v Európskom parlamente. To je úspech. Táto definícia je prítomná v nariadení a v súčasnej politickej dohode, hoci v tej sa konštatuje, že sme sa zaviazali rozšíriť nariadenie o štatistike a pesticídoch v jeho súčasnej podobe o pojem biocídne výrobky v dobe, keď na to budú právne predpisy, a tiež – a to bola naliehavá požiadavka zo strany Rady – po dokončení štúdie o dosahu uvedených zámerov.

Dosiahli sme väčšiu transparentnosť. Podarilo sa nám presadiť, že údaje sa musia zverejňovať na internete. Na druhej strane, ako vieme – to je však vždy otázkou rokovania a práve na to slúži demokracia – sa nám niektoré veci dosiahnuť nepodarilo. Už som sa o nich zmienil vrátane toho, že máme slabšiu formuláciu, pokiaľ ide o nepoľnohospodárske použitie pesticídov. V tomto bode návrh smernice nezodpovedá úplne tomu, čo sa dosiahlo pri prvom čítaní. To je však otázka kompromisu.

Musím povedať, že som tieňovým spravodajcom veľmi vďačný. Dobre sa mi s nimi spolupracovalo. Nateraz je to moja posledná legislatívna správa v tomto legislatívnom období a dúfam, že v budúcom legislatívnom období k nej budem môcť zasa kus pridať.

László Kovács, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, tematická stratégia trvalo udržateľného využívania pesticídov schválená Európskym parlamentom a Radou v januári 2009 má za cieľ doplniť jestvujúci právny rámec tým, že sa zameria na fázu využívania pesticídov s cieľom znížiť ich dosah na ľudské zdravie a životné prostredie.

Tento návrh je tretím právnym pilierom stratégie, spoločne s rámcovou smernicou a nariadením o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh, a jeho cieľom je poskytnúť spoľahlivé údaje na meranie pokroku stratégie.

Hlavným cieľom tohto návrhu je teda zabezpečiť, aby sa vo všetkých členských štátoch zhromažďovali a Komisii odovzdávali porovnateľné a spoľahlivé údaje, umožňujúce výpočet harmonizovaných ukazovateľov rizika na meranie pokroku tematickej stratégie.

Pri prvom čítaní sa nepodarilo dosiahnuť dohodu o tomto návrhu medzi Radou a Parlamentom, a to z dôvodov, ktoré súviseli najmä s rozsahom nariadenia a zverejňovaním výsledkov.

Vďaka intenzívnym a plodným trojstranným rozhovorom pri druhom čítaní a najmä zmyslu pána spravodajcu a jeho tieňových spravodajcov pre kompromis sa podarilo nájsť riešenie pre všetky otázky.

Komisia je presvedčená, že dosiahnutý kompromis je veľmi rozumný a reaguje aj na obavy Parlamentu bez toho, aby neúmerne zaťažoval národné orgány verejnej správy a podniky, a preto ho môže podporiť.

Komisia by chcela využiť túto príležitosť a poďakovať pánovi spravodajcovi Bartovi Staesovi za vynikajúcu prácu na takom zložitom návrhu, za jeho trpezlivosť a za veľmi konštruktívnu výmenu názorov medzi ním a Komisiou. Komisia je na základe súčasného kompromisu presvedčená, že Európsky parlament a Rada môžu dosiahnuť dohodu o tomto dôležitom návrhu už pri druhom čítaní, aby sa zabezpečil úspech tematickej stratégie trvalo udržateľného využívania pesticídov.

Anne Laperrouze, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, na plenárnom zasadaní v januári 2009 sme prijali dva legislatívne texty o trvalo udržateľnom využívaní pesticídov a o postupoch pri uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh. Rokovanie o týchto textoch bolo zaničené a umožnilo dosiahnuť skutočné pokroky v ochrane ľudského zdravia a životného prostredia.

Tie dva texty by však bez tohto textu neboli ničím. Toto nariadenie je vlastne nástrojom na presadenie ostatných dvoch. Určite viete, pán komisár, že tieto štatistiky sú potrebné, aby sa vedelo, koľko nových výrobkov prichádza na trh a tiež ako sa zvyšuje ich využívanie, a v prvom rade na kalkuláciu ukazovateľov rizík definovaných v správe o trvalo udržateľnom využívaní pesticídov.

Chcela by som tiež zdôrazniť, že podľa môjho názoru sme nielen dosiahli rovnováhu medzi nevyhnutným prenášaním údajov a ich dôvernou povahou, ale aj nastolili primerané správne požiadavky, pretože to je dôležité pre používateľov.

Pokiaľ ide o biocídy, je dôležité zdôrazniť, že tento text by ich mal časom pokryť v súlade s výsledkami štúdie dosahu.

Skúmali sme nepoľnohospodárske komerčné použitie pesticídov. V tejto chvíli môže byť každý odhad ich objemu len intuitívny. Pilotné štúdie, ktoré má vykonať Európska komisia, budú preto veľmi poučné.

Nakoniec by som chcela poďakovať nášmu pánovi spravodajcovi, ktorý nás podporil pri rokovaníach a výrazne prispel k dosiahnutiu dohody.

Bart Staes, spravodajca. – (NL) Myslím, že sa už povedalo všetko. Je to dobrá dohoda a dúfam, že bude zajtra ráno prijatá.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, v piatok 24. apríla 2009 o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Ako naznačuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva, Európska únia uznala potrebu dôslednejšieho obmedzovania dosahu, ktorý majú pesticídy na životné prostredie, ako aj na zdravie ľudí. Toto nariadenie týkajúce sa štatistík o prípravkoch na ochranu rastlín zaplní existujúce medzery, pokiaľ ide o využívanie pesticídov v členských štátoch.

Z údajov poskytnutých Komisiou o využívaní a predaji pesticídov vyplynulo, že na úrovni Spoločenstva potrebujeme harmonizovanú metódu zhromažďovania štatistík z fázy uvádzania prípravkov na trh, ako aj od výrobcov.

Sme si vedomí, že na úrovni Európskej únie treba vytvoriť dôslednejší legislatívny rámec riadiaci využívanie pesticídov. Preto chcem zdôrazniť, že vítam vytvorenie spoločného rámca pre systematické vytváranie štatistík v rámci Spoločenstva týkajúcich sa uvádzania pesticídov na trh a ich využívania v súlade s princípom subsidiarity.

25. Rozhodnutia týkajúce sa určitých dokumentov: pozri zápisnicu

26. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

27. Skončenie rokovania

(Predsedajúca vyhlásila rokovanie za skončené o 23.05 hod.)